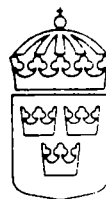

Regeringens proposition

1986/87:166

om ny tullagstiftning m.m.

Prop.
1986/87:166

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 21 maj 1987.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Bengt K. Å. Johansson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag till en ny tullag, en ny lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel och vissa med tullagsförslaget sammanhängande ändringar i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling. Vidare föreslås en ny lag om tullfrihet m.m. Förslagen, som grundar sig på en teknisk översyn av författningarna på tullområdet, syftar bl.a. till att åstadkomma klarare bestämmelser, en mer enhetlig ordning och en reglering av normgivningsmakten som ansluter till regeringsformens bestämmelser. Vidare föreslås vissa ändringar som anses angelägna mot bakgrund av de erfarenheter som gjorts vid tillämpningen av den nuvarande tullagstiftningen, som varit i kraft sedan år 1974.

När det gäller tullagen föreslås att huvuddragen med privat godsvård, hemtagningssystem och deklarationsförfarande behålls i stort sett oförändrade. Ändringar föreslås i bl.a. följande avseenden. Deklarationsskyldigheten ges en utformning som närmare anpassas till vad som gäller på skatte- och avgiftsområdet i övrigt. Ombud för tullskyldiga som har tagit emot medel för betalning av tullräkningar föreskrivs skyldiga att hålla dessa medel avskilda från övriga tillgångar. Tullmyndigheternas kontrollbefogenheter regleras i lag i större utsträckning än vad som nu är fallet. Fristen för överklagande i vanlig ordning förlängs från sex månader till ett år.

De principer i fråga om beskattning av importerade varor som för närvarande tillämpas med stöd av lagen (1973:981) om frihet från införselavgift föreslås utan större sakliga ändringar bli reglerade i en ny lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel.

De föreslagna ändringarna i lagen om straff för varusmuggling består i att det införs bestämmelser om frivilligt tillbakaträdande från brott efter mönster av motsvarande föreskrifter i skattebrottslagen (1971:69). Vidare upphävs bestämmelsen i 4 § 5, som föreskriver ansvar för varusmuggling för den som underlåter att inom föreskriven tid rätta fel i tulldeklaration som lämnats genom ombud.

Bestämmelserna i tullförordningen (1973:979) föreslås utan några omfattande materiella ändringar överförda till en ny lag om tullfrihet m.m.

Den nya lagstiftningen har anknytning till den tulltaxelag som skall utfärdas i enlighet med en internationell konvention om harmoniserad varubeskrivning och kodifiering (Harmonized System). Riksdagen har tidigare godkänt Sveriges anslutning till konventionen, som har ratificerats. Avsikten är att en ny tulltaxelag skall träda i kraft den 1 januari 1988. Detta förutsätter emellertid att ett tillräckligt stort antal länder har ratificerat konventionen. Mot denna bakgrund föreslås att regeringen bemyndigas meddela föreskrifter om när den nu aktuella tullagstiftningen skall träda i kraft samt utfärda de övergångsbestämmelser som kan behövas i fråga om lagen om tullfrihet m.m.

1 Förslag till Tulllag

Prop. 1986/87:166

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller tull och annan skatt som tas ut vid införsel av varor och tullverkets övervakning av införsel och utförsel av varor.

Med varor förstås i denna lag även transportmedel med vilka personer eller varor befordras.

2 § Vad som sägs i denna lag om tull och annan skatt gäller även avgifter som skall tas ut för varor vid införsel.

3 § Införsel och utförsel av varor, däribland transportmedel, skall anmälas till tullmyndighet enligt de föreskrifter som regeringen meddelar.

Definitioner

4 § I denna lag förstås med

tullområdet: Sveriges landområde och sjöterritorium samt luftrummet däröver,

tullmyndighet: generaltullstyrelsen och underställda myndigheter enligt fastställd distriktsorganisation för tullverket,

förtullning: tullmyndighets åtgärder för att tillåta fri förfoganderätt över varor vid införsel,

tullklarering: tullmyndighets åtgärder för förtullning, för behandling som avses i 7 § första stycket eller för utförsel av varor,

hemtagning: att ta hand om och i övrigt förfoga över varor med stöd av tillstånd enligt 8 § första stycket.

Förtullning och annan tullklarering

5 § Varor som införs till tullområdet skall tullklareras.

Regeringen föreskriver på vilka platser varor får anmälas till förtullning eller annan tullklarering.

Vid förtullning kontrollerar tullmyndigheten att varan får införas och fastställer tull och annan skatt för den.

6 § Om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, får inte någon förfoga över en vara, som skall införas, utan att den har förtullats.

7 § Utan att förtullas får varor som införts till tullområdet

1. sändas genom tullområdet eller mellan orter inom detta enligt de föreskrifter som regeringen meddelar,

2. förvaras på tullupplag eller tullager eller i frihamn eller exportbutik enligt 46–52 §§,

3. tas hem enligt 8 §,

4. innehas med temporär tullfrihet enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 17 § lagen (1987:000) om tullfrihet m.m.

5. återutföras, eller

6. överlåtas till staten eller förstörs enligt 109 §.

Regeringen får föreskriva att tull- och skattefria varor inte behöver anmälas till förtullning, om det kan ske utan risk för att föreskrifter som gäller för införseln eftersätts.

8 § Tullmyndighet får, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, bevilja den som bedriver importverksamhet tillstånd att ta hand om och i övrigt förfoga över varor även om de inte har förtullats (hemtagningstillstånd).

Om det är nödvändigt för tullmyndigheternas kontroll, får regeringen föreskriva begränsningar i rätten att ta hem varor.

Det finns särskilda föreskrifter om andra begränsningar i rätten att ta hand om varor enligt första stycket och att förfoga över varor som tagits om hand.

9 § Den som betalar tull och annan skatt enligt 26 § får förfoga över varor även om tull och annan skatt inte har betalats för varorna.

10 § En vara, som skall förtullas, skall anmälas till förtullning vid införseln eller, om den sänds under tullverkets överinseende till en ort inom tullområdet, vid ankomsten till den orten. Om en oförtullad vara förvaras på tullupplag eller tullager eller i frihamn, skall den anmälas till förtullning innan förvaringen upphör. En vara, som innehas med temporär tullfrihet, skall anmälas till förtullning innan den temporära tullfriheten upphör, om regeringen inte föreskriver annat.

Den som har tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd skall anmäla varan till förtullning senast torsdagen i andra kalenderveckan efter den vecka då varan anmäldes till hemtagning. Om särskilda skäl påkallar det, får generaltullstyrelsen medge en längre frist för anmälan till förtullning.

En vara som avses i första stycket behöver inte anmälas till förtullning, om den blir föremål för annan tullklarering i anslutning till att försändningen, förvaringen eller den temporära tullfriheten upphör. Inte heller en vara som tagits om hand med stöd av hemtagningstillstånd behöver anmälas till förtullning, om varan inom den tid då anmälan till förtullning skulle ha gjorts anmäls till annan tullklarering. Varan får dock inte anmälas till hemtagning på nytt.

11 § Den som anmäler en vara till förtullning eller som tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd utan att vidta åtgärd enligt 10 § sista stycket är tullskyldig för varan.

I 80–82 §§ föreskrivs om tullskyldighet i särskilda fall.

Den som är tullskyldig skall utom tull betala annan skatt som skall utgå för varan.

Anträffas inte någon som är tullskyldig, skall tull och annan skatt tas ut ur varan. Om det finns särskilda skäl, kan generaltullstyrelsen besluta att tull och annan skatt inte skall tas ut ur varan.

12 § Vid förtullning av en vara skall, om inte annat är föreskrivet, författningar om tull och annan skatt tillämpas i den lydelse som gällde den dag då

1. anmälan om hemtagning gjordes,
2. ansökan om temporär tullfrihet för varan gjordes eller sådan tullfrihet medgavs utan ansökan, eller
3. varan, när fråga inte är om fall som avses i 1 eller 2, anmäldes till förtullning.

Generaltullstyrelsen kan medge undantag från första stycket 2.

Om en åtgärd som avses i första stycket 3 inte har vidtagits inom föreskriven tid, tillämpas författningarna i den lydelse som gällde den dag då åtgärden senast borde ha vidtagits.

Tulldeklaration m.m.

13 § När en vara anmäls till förtullning, skall den tullskyldige till ledning för förtullningen avge en tulldeklaration. Regeringen kan föreskriva att de uppgifter som behövs för förtullningen får lämnas på annat sätt.

Tulldeklaration får avges genom ombud som godkänts av generaltullstyrelsen.

Tulldeklaration får avges av någon som är anställd och kan anses ha en förtroendeställning hos den tullskyldige eller, om deklarationen avges genom ett ombud som avses i andra stycket, hos ombudet.

14 § En tulldeklaration skall innehålla

1. varans nummer enligt tulltaxan i tulltaxelagen (1987:000) eller enligt statistisk varuförteckning, som utfärdats av generaltullstyrelsen, och en kort varubeskrivning, om en sådan inte finns i de handlingar som bifogas deklarationen,

2. tullsats och annan skattesats,

3. varans tull- och skattepliktiga kvantitet samt värde,

4. grund för nedsättning av eller frihet från tull eller annan skatt,

5. belopp som skall betalas i tull och annan skatt.

För kontroll av uppgifter som avses i första stycket och av att varan får införas skall i tulldeklarationen eller annan handling lämnas de ytterligare uppgifter som regeringen föreskriver. I tulldeklarationen eller annan handling skall också lämnas de ytterligare uppgifter som regeringen föreskriver för tillämpningen av konventionen om förenkling av formaliteterna vid handel med varor. Regeringen får föreskriva att uppgifterna i tulldeklarationen skall lämnas i kodform.

Tullmyndigheten kan medge undantag från skyldighet att lämna uppgifter som avses i första stycket, om tullmyndigheten finner att den tullskyldige har avsevärd svårighet att lämna uppgifterna. Innebär medgivandet att den tullskyldige inte behöver lämna uppgift om varans nummer, kan tullmyndigheten bestämma att han skall lämna en sådan beskrivning av varan som behövs för varans förtullning.

Generaltullstyrelsen kan medge att de uppgifter som avses i första stycket får lämnas med hjälp av teleöverförda meddelanden eller andra automatiska metoder eller i form av upptagning för automatisk databehandling.

15 § Om varor som enligt tulltaxan skall klassificeras gemensamt anmäls till förtullning vid skilda tillfällen, skall den tullskyldige avge preliminära tulldeklarationer. Slutlig deklaration skall avges vid det sista deklarationstillfället, om tullmyndigheten inte bestämmer annat.

En preliminär tulldeklaration skall innehålla en kort varubeskrivning, om en sådan inte finns i handlingar som bifogas deklarationen, och preliminärt beräknade belopp som skall betalas i tull och annan skatt.

Regeringen kan föreskriva att preliminär tulldeklaration får avges även i andra fall än som avses i första stycket.

16 § Regeringen föreskriver vilka handlingar som skall bifogas en tulldeklaration eller i övrigt inges för att styrka uppgifter om en vara som skall förtullas.

En tullmyndighet kan förelägga den tullskyldige att lämna de ytterligare uppgifter som behövs för kontroll av tulldeklaration eller av annan uppgift om en vara som skall förtullas.

Tulltaxering, omtulltaxering, eftertulltaxering, sköntulltaxering

Tulltaxering

17 § Med ledning av tulldeklaration eller motsvarande uppgifter fastställer tullmyndigheten tull och annan skatt (tulltaxering).

Om en preliminär tulldeklaration har avgetts, bestämmer tullmyndigheten preliminärt tull och annan skatt (preliminär tulltaxering). Om det finns särskilda skäl, får preliminär tulltaxering ske även i annat fall.

18 § En anmälan till förtullning av en vara får inte återkallas sedan tulltaxeringsbeslut meddelats. Om det finns särskilda skäl, får generaltullstyrelsen medge att återkallelse sker senare med verkan att tulltaxeringsbeslutet upphävs.

Omtulltaxering

19 § Tullmyndigheten skall ompröva tulltaxeringsbeslut (omtulltaxering), om den tullskyldige begär det innan tiden för överklagande av beslutet har gått ut.

Finner tullmyndigheten att ett tulltaxeringsbeslut är felaktigt, skall myndigheten på eget initiativ besluta om rättelse genom omtulltaxering, såvida inte felet är att anse som ringa. Fråga om sådan omprövning får inte tas upp sedan tiden för överklagande av beslutet har gått ut.

Skyldigheten enligt första och andra styckena att ompröva tulltaxeringsbeslut gäller inte, om beslut överklagats och tullmyndigheten har överlämnat handlingarna i ärendet till en högre instans.

Eftertulltaxering

20 § Har den som är tullskyldig enligt 11 § första stycket

1. i tulldeklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för tulltaxeringen, eller

2. underlåtit att lämna uppgift som det ålegat honom att lämna, skall tullmyndigheten besluta om eftertulltaxering, om den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten har medfört att tull eller annan skatt inte fastställts eller fastställts till för lågt belopp. Eftertulltaxering får inte ske, om det belopp som avses är ringa eller det med hänsyn till omständigheterna är uppenbart oskäligt att sådan taxering sker.

21 § Eftertulltaxering får inte ske så länge omtulltaxering kan förekomma. Eftertulltaxering får inte heller ske senare än fem år efter den dag då varan anmäldes till förtullning, såvida inte den tullskyldige samtyckt till att eftertulltaxering sker.

22 § Om den tullskyldige har avlidit, skall eftertulltaxeringen påföras hans dödsbo. Beslut om sådan eftertulltaxering får meddelas senast under andra året efter utgången av det kalenderår då bouppteckning efter den tullskyldige lämnats in för registrering.

23 § Om den tullskyldige har åtalats för brott enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling får, även efter utgången av den i 21 eller 22 § angivna

tiden, eftertulltaxering ske för den vara som åtalet avser. Beslut om sådan eftertulltaxering får dock inte meddelas senare än under kalenderåret efter det då åtalet väcktes. Om den tullskyldige har avlidit, får beslut om eftertulltaxering inte meddelas senare än sex månader från dödsfallet. Ogillas åtalet, skall tullmyndigheten undanröja eftertulltaxeringen, om domen vinner laga kraft.

Första stycket skall tillämpas också i fall då den som har företrätt en juridisk person åtalats för brott enligt lagen om straff för varusmuggling, om brottet avser tull eller annan skatt som den juridiska personen haft att betala.

Skönstulltaxering

24 § Om tull eller annan skatt inte kan beräknas tillförlitligt vid tulltaxering, omtulltaxering eller eftertulltaxering, fastställs vad som skall erläggas efter skälig grund (skönstulltaxering).

Betalning av tull och annan skatt

Betalning

25 § Tull och annan skatt skall betalas till tullmyndigheten inom 15 dagar från den dag då beslutet om tullen eller skatten meddelades.

26 § Generaltullstyrelsen får medge undantag från 25 § för den som bedriver importverksamhet eller annan som importerar varor i större omfattning. Sådan importör (kreditimportör) får betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning.

Särskild tullräkning får även utställas på sådant ombud som avses i 13 § andra stycket, om ombudet gentemot tullverket åtagit sig att fullgöra den betalningsskyldighet som åvilar den tullskyldige.

Särskild tullräkning får utfärdas gemensamt för flera tulltaxeringsbeslut. Räkningen skall betalas inom 15 dagar från den dag då den utfärdades. Generaltullstyrelsen får i enskilda fall bestämma att räkningen skall betalas tidigare, om det finns särskilda skäl.

Om ett ombud har mottagit medel av tullskyldiga för betalning av tullräkningar, skall ombudet hålla dessa medel skilda från andra tillgångar.

27 § Regeringen får föreskriva att säkerhet skall ställas för tull och annan skatt. Om säkerhet inte har ställts, utgör varan säkerhet för tullen och skatten så länge den står under tullverkets överinseende.

Återbetalning

28 § Om en tullskyldig har betalat tull eller annan skatt med högre belopp än han rätteligen skall betala, återbetalas överskjutande belopp. Motsvarande gäller när han betalat tull eller annan skatt som rätteligen inte skall betalas. Belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt lagen (1968:430) om mervärdesskatt återbetalas dock inte. Om tullfrihet har beslutats med stöd av 12 § lagen (1987:000) om tullfrihet m.m. för en vara av visst slag, återbetalas inbetalat tullbelopp.

Vid återbetalning till den tullskyldige får avdrag göras för tull och annan skatt som förfallit till betalning och som den tullskyldige skall betala till tullverket. Vid restitution av tull enligt lagen om tullfrihet m.m. får avdrag göras för tull och annan skatt som förfallit till betalning och som sökanden skall betala till tullverket. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning

Restavgift

29 § Om tull eller annan skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall restavgift tas ut med sex öre för varje hel krona av obetalt belopp, dock minst femtio kronor. Vid beräkning av restavgiften skall avrundning ske till närmast lägre hela kronantal. Generaltullstyrelsen får medge befrielse helt eller delvis från skyldighet att betala restavgift, om det finns särskilda skäl.

Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt tillämpas även beträffande restavgift enligt första stycket.

Ränta

30 § Ränta utgår på tull och annan skatt som skall betalas

1. på grund av omtulltaxering eller eftertulltaxering,
2. enligt beslut av generaltullstyrelsen, kammarrätten eller regeringsrätten,
3. i fall som avses i 82 §, när tull eller annan skatt undandragits,
4. i fall som avses i 24 § första eller tredje stycket lagen (1987:000) om tullfrihet m.m.

Om tull eller annan skatt enligt preliminärt beslut har erlagts med lägre belopp än som slutligt fastställts, utgår ränta på det överskjutande beloppet.

Ränta enligt första eller andra stycket utgår dock inte på belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt lagen (1968:430) om mervärdesskatt.

Om utfärdande av särskild tullräkning fördröjs till följd av att den som tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd inte anmält varan till förtullning inom föreskriven tid, utgår ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt tillämpas även beträffande ränta enligt denna paragraf.

31 § Vid beräkning av ränta enligt 30 § första stycket 1, 2 eller 4 eller andra stycket gäller att ränta utgår

från utgången av den andra månaden efter den då varan anmäldes till förtullning, dock att ränta på tull eller annan skatt, som motsvarar tidigare återbetalat belopp, utgår från utgången av den månad då beloppet återbetalades,

till och med den månad då beloppet skall erläggas.

Ränta enligt 30 § första stycket 3 utgår från utgången av den månad då varan infördes eller det olovliga förfarandet ägde rum,

till och med den månad då beloppet skall erläggas.

Ränta enligt första och andra styckena i denna paragraf utgår inte för längre tid än två år utom i fall som avses i 30 § första stycket 4.

Ränta enligt 30 § fjärde stycket utgår för den tid fördröjningen omfattar.

32 § På belopp som återbetalas enligt 28 § utgår ränta. Ränta utgår även på ränta enligt 30 § som återbetalas. Ränta utgår från utgången av den månad under vilken beloppet betalats till och med den månad då beloppet återbetalas.

33 § Ränta beräknas för visst kalenderår efter den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av december det föregående året, i fall som avses i 30 § med ett tillägg av tre procentenheter och i fall som avses i 32 § med ett avdrag som motsvarar halva diskontot.

Räntesatsen bestäms i sistnämnda fall till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt. För den tid som infaller efter utgången av det år då tull och annan skatt slutligt fastställs tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntebelopp som inte uppgår till femtio kronor tas inte ut och återbetalas inte.

34 § Om ett beslut som föranlett ränta enligt 30 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha betalats eller skulle ha betalats med lägre belopp, skall ny beräkning av räntan göras. För mycket erlagd ränta återbetalas.

Ränta utgår inte på räntebelopp som en tullskyldig åläggs betala enligt 30 § utöver tidigare erlagd ränta.

Om ett beslut som föranlett ränta enligt 32 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller skulle ha utgått med lägre belopp, skall den tullskyldige återbetala vad han uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt gäller därvid i tillämpliga delar.

Indrivning m.m.

35 § Tull och annan skatt som har förfallit till betalning skall drivas in i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får tullmyndigheten ta ut beloppet ur säkerheten.

36 § Om någon, i egenskap av företrädare för en tullskyldig som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala in tull eller annan skatt i rätt tid och ordning, är han tillsammans med den tullskyldige betalningsskyldig för tullen och skatten. Betalningsskyldigheten får helt eller delvis efterges, om det finns särskilda skäl.

Talan om åläggande av betalningsskyldighet enligt första stycket skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan den tullskyldiges betalningsskyldighet för beloppen har bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt enligt uppbördslagen (1953:272).

Den som fullgjort betalningsskyldighet för tull- och skattebelopp enligt första stycket har rätt att få ut beloppet av den tullskyldige.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

37 § De föreskrifter om ränta, restavgift, indrivning, avräkning, avskrivning och preskription som gäller i fråga om fordringar mot en tullskyldig gäller även när motsvarande fordringar tagits upp i tullräkning, som utställts på ombud enligt 26 § andra stycket.

Tullauktion m.m.

38 § Om tull och annan skatt skall tas ut ur en vara enligt 11 § fjärde stycket eller 35 §, får varan säljas genom tullmyndighetens försorg på offentlig auktion (tullauktion) eller på annat sätt, om tullmyndigheten finner det vara lämpligare. Om varan är skadad eller förskämd eller om köpeskillingen inte kan beräknas täcka minst kostnaden för försäljningen eller om tullmyndigheten annars finner att det föreligger särskilda skäl, får varan i stället förstöras.

Att vissa varor inte får säljas på tullauktion följer av särskilda bestämmelser.

39 § En tullauktion skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt.

Innan en vara säljs på tullauktion eller på annat sätt skall tullmyndigheten i god tid skicka särskild underrättelse, om adressen är känd, till den som är tullskyldig samt till den som kan antas vara ägare och den som kan antas ha särskild rätt till varan. Vad som sagts nu skall om möjligt tillämpas även innan en vara förstörs.

40 § Medel som inflyter genom försäljning enligt 38 § skall användas till att täcka i första hand tullverkets kostnader för förvaring och försäljning av varan och i andra hand tull och annan skatt för varan samt ränta.

Uppkommer överskott, skall beloppet tillställas den tullskyldige eller, om annan visar att han var ägare till varan, denne. Om någon visar att han hade särskild rätt till varan, skall dock häremot svarande del av beloppet tillställas honom.

Om beloppet inte har kunnat tillställas någon enligt andra stycket inom ett år från dagen för försäljningen, tillfaller det staten.

Utförsel

41 § Den för vars räkning en vara förs ut ur landet (exportör) skall göra en skriftlig anmälan om utförseln till tullmyndighet. Anmälan skall innehålla uppgift om

1. varans nummer enligt statistisk varuförteckning som utfärdats av generaltullstyrelsen,
2. varans kvantitet och värde,
3. grund för återbetalning av eller befrielse från tull eller annan skatt på grund av utförseln.

Generaltullstyrelsen kan medge att de uppgifter som avses i första stycket får lämnas med hjälp av teleöverförda meddelanden eller andra automatiska metoder eller i form av upptagning för automatisk databehandling.

42 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om uppgifter och handlingar som skall lämnas till tullmyndigheten när en vara förs ut ur landet.

Tullmyndigheten kan förelägga exportören att lämna de ytterligare uppgifter som behövs för kontroll av anmälan om utförsel eller av annan uppgift i fråga om en vara som skall föras ut.

På grundval av de lämnade uppgifterna och den undersökning av varan, som kan behövas, kontrollerar tullmyndigheten att varan får föras ut.

43 § Bestämmelserna i 41 och 42 §§ tillämpas även i fråga om åtgärd som enligt särskilda föreskrifter skall jämföras med utförsel.

44 § Regeringen får föreskriva att skriftlig anmälan om utförsel får underlåtas i fråga om varor som inte skall redovisas i handelsstatistiken, om det kan ske utan risk för att föreskrifter som gäller för utförseln eftersätts.

Statistik

45 § En tullskyldig eller annan, som enligt denna lag eller bestämmelser som meddelats med stöd av lagen är skyldig att göra anmälan eller lämna uppgift om en vara, skall för statistiskt ändamål lämna de uppgifter om varan som regeringen föreskriver.

Tullupplag, tullager, frihamn m.m.

46 § För förvaring av oförtullade varor under kortare tid får inrättas tullupplag samt för annan förvaring av oförtullade varor tullager och frihamn. Regeringen föreskriver vilka former av tullager som får inrättas.

För försäljning av oförtullade eller obeskattade varor till flygpaspassagerare som avreser till utlandet får inrättas butik på flygplats (exportbutik). Om det finns särskilda skäl, får exportbutik inrättas även på annan plats.

47 § Regeringen får föreskriva att tullupplag och tullager kan inrättas av tullverket. Regeringen får meddela föreskrifter om verksamheten vid sådana tullupplag och tullager.

Tillstånd för annan än tullverket att inrätta tullupplag eller tullager meddelas av tullmyndighet.

Tillstånd att inrätta frihamn eller exportbutik meddelas av regeringen.

48 § Tullmyndighet får ta hand om en oförtullad vara för tillfällig förvaring, om det behövs för tullkontrollen. Varan får läggas upp på tullupplag eller i frihamn. I sådant fall tillämpas 50 § tredje stycket.

Innehavaren av ett tullupplag eller en frihamn är skyldig att ta emot oförtullade varor, om det kan ske utan avsevärd olägenhet.

49 § Regeringen får föreskriva den längsta tid under vilken oförtullade varor får förvaras på tullupplag och tullager.

Om förvaringstiden för en vara, som inte får införas, har gått ut utan att varan har anmälts till förtullning eller blivit föremål för behandling enligt 7 § första stycket, får varan utan att förtullas säljas för utförsel genom tullmyndighets försorg med tillämpning av bestämmelserna i 38–40 §§.

50 § En fraktförare är skyldig att lägga upp en vara som införs till tullområdet på tullupplag eller i frihamn. Om ingen fraktförare åtagit sig att befordra varan, skall den som befordrat varan lägga upp den på tullupplag eller i frihamn. Vad som sagts nu gäller inte, om varan tullklareras på annat sätt.

Befordras en vara på ett fordon som kommer till tullområdet med fartyg, åvilar skyldigheten att lägga upp varan på tullupplag eller i frihamn den som svarar för vägtransporten, om fordonets förare medföljer fartyget. I annat fall åvilar skyldigheten redaren.

Om en fraktförare eller den som annars befordrat en vara åsidosätter sin skyldighet enligt första eller andra stycket, läggs varan upp på tullupplag eller i frihamn genom tullverkets försorg. Den som åsidosatt skyldigheten skall ersätta tullverket dess kostnader för varans uppläggning och förvaring. Tullmyndigheten kan bestämma att varan inte får tas ut från upplaget eller frihamnen, förrän kostnaderna ersatts eller säkerhet ställts för dem.

51 § I frihamn får oförtullade varor förvaras utan tidsbegränsning.

I frihamn får bedrivas industriell verksamhet och detaljhandel i den utsträckning regeringen föreskriver.

52 § Tullupplag, tullager, frihamnar och exportbutiker står under tullverkets tillsyn.

Regeringen får meddela föreskrifter om anmälnings- och redovisnings-skyldighet i fråga om varor som förvaras på sådana platser.

53 § Den som i verksamhet vid tullupplag, tullager eller frihamn tar befattning med tulldeklarationer och andra handlingar som lämnas för tullklarering, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han i verksamheten erfärit om någon enskilds ekonomiska och personliga förhållanden. I det

54 § Tullmyndighet får, om det kan ske utan risk för att föreskrifter om införsel åsidosätts, överlämna åt ett bolag eller en förening som innehar tullupplag eller frihamn att utföra den kontroll som annars ankommer på tullmyndighet i samband med

1. att en vara skall läggas upp på upplaget eller i frihamnen,
2. att en vara som förvaras på upplaget eller i frihamnen skall tas om hand av hemtagare eller i övrigt tas ut från upplaget eller frihamnen, eller
3. att en vara sänds från eller till upplaget eller frihamnen enligt 7 § första stycket 1.

Förhandsbesked

55 § Generaltullstyrelsen får meddela förhandsbesked om

1. en varas nummer enligt tulltaxan och statistisk varuförteckning som utfärdats av styrelsen.
2. beräkning av en varas tullpliktiga kvantitet,
3. beräkning av en varas tullpliktiga värde,
4. tullsats och annan skattesats för en vara och
5. tullfrihet eller tullnedsättning för en vara av helt eller delvis svenskt ursprung.

Ett förhandsbesked om skattesats gäller endast i den mån skatten skall betalas till tullverket.

56 § Förhandsbesked meddelas efter ansökan av den som avser att införa eller utföra en vara eller av någon annan vars intresse i väsentlig mån berörs av bestämmelsernas tillämpning.

Förhandsbesked skall sökas skriftligt hos generaltullstyrelsen. Sökanden skall lämna de uppgifter som behövs för att förhandsbesked skall kunna meddelas. Styrelsen får begära varuprov av sökanden. Om laboratorieundersökning görs eller sakkunnig anlitas för att utreda en varas beskaffenhet, skall sökanden enligt beslut av styrelsen ersätta kostnaden för detta, om styrelsen inte medger undantag.

Om generaltullstyrelsen med hänsyn till ansökningens innehåll, utredningens beskaffenhet eller andra omständigheter finner att förhandsbesked inte bör meddelas, skall ansökningen avvisas.

57 § Ärenden om förhandsbesked skall handläggas skyndsamt.

Förhandsbesked gäller omedelbart. Beskedet är bindande för staten i förhållande till sökanden i fråga om en vara som införs eller utförs av honom eller för hans räkning eller i enlighet med ett av honom ingånget avtal, om varan anmäls till förtullning eller utförsel inom två år från den dag han fick del av beskedet och han yrkar det vid förtullningen eller utförseln.

58 § Förhandsbesked upphör att gälla vid författningsändringar som påverkar den fråga beskedet avser.

59 § Generaltullstyrelsen kan återkalla förhandsbesked, om styrelsen finner att en bestämmelse skall ges annan tolkning än den som ligger till grund för beskedet. Beslut om återkallelse skall delges den som erhållit beskedet.

Ett förhandsbesked som har återkallats skall ändå gälla i fråga om en vara som införts eller utförts i enlighet med avtal som den som erhållit beskedet ingått innan beslutet om återkallelse delgavs honom, under förutsättning att han begär det och att varan anmäls till förtullning eller utförsel inom tre månader från den dag då beslutet om återkallelse avsänts till honom.

Om det finns särskilda skäl, kan generaltullstyrelsen medge att verkan av beslut om återkallelse skall inträda senare än som följer av andra stycket.

60 § Vad som i 59 § andra och tredje styckena sägs om återkallelse av förhandsbesked skall gälla även i fråga om ändring av förhandsbesked efter överklagande.

Tullverkets kontrollverksamhet

61 § Oförtullade varor och varor som anmälts till utförsel står under tullverkets överinseende (tullkontroll). I fråga om vara som tagits om hand med stöd av hemtagningstillstånd gäller detta dock endast om den

1. är underkastad förfogandeförbud enligt 2 § 5 lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.,

2. behandlas enligt 7 § första stycket denna lag, eller

3. förvaras enligt beslut som tullmyndighet meddelat med stöd av föreskrift som avses i 8 § andra stycket.

Vad som sägs i första stycket gäller inte varor som lämnats ut till fritt förfogande enligt 9 §.

62 § Transportmedel står under tullkontroll, om det

1. medför varor till tullområdet, så länge varorna står under tullkontroll och inte lossats,

2. kommer till tullområdet utan att medföra varor, tills anmälan om transportmedlet enligt 3 § har behandlats av tullmyndigheten,

3. skall avgå från tullområdet, sedan anmälan gjorts härom.

Transportmedel, som kommer till tullområdet och skall undersökas enligt 63 §, står utan hinder av första stycket 1 och 2 under tullkontroll tills undersökningen har slutförts.

63 § För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt får tullmyndigheten undersöka

1. transportmedel, containrar, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras vid införsel till eller utförsel från tullområdet,

2. områden för tullupplag, tullager, frihamnar och exportbutiker, flygplatser och bangårdar, där varor som står under tullkontroll förvaras, och även lokaler inom sådana områden, samt

3. handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från tullområdet eller av person som kan anmanas stanna enligt 64 §.

Om rätt för tulltjänstemän att undersöka vad resande bär i eller innanför kläderna föreskrivs i 19 § lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

64 § Förare eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll är skyldig att använda anvisad väg eller led, att medföra passhandling för transportmedlet och dess last och att stanna på tullmyndighets anmaning.

Förbud får meddelas förare eller befälhavare som sägs i första stycket att göra uppehåll under resa inom tullområdet, att utan tullmyndighets medgivande ankomma eller avgå med transportmedlet samt att beträda eller lämna och lossa eller lasta transportmedlet.

Förare och befälhavare på transportmedel som inte står under tullkontroll och även annan person är skyldig att stanna på tullmyndighets anmaning. Sådan anmaning får ges, när det finns anledning anta att anmälningskyldighet föreligger för honom enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Anvisning, anmaning och förbud som avses i denna paragraf får meddelas

endast om det behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel eller utförsel och får inte gå utöver vad som är nödvändigt för detta ändamål.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter i fråga om de skyldigheter som avses i denna paragraf.

65 § En förare eller befälhavare på ett transportmedel eller annan, som enligt 64 § är skyldig att stanna, skall på tulltjänstemans begäran lämna de uppgifter och förete de handlingar som behövs för kontrollen.

66 § Tullmyndighet får anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel och andra varor som står under tullkontroll. Tullmyndighet får också tillfälligt ta hand om registreringsbevis och liknande handlingar, som avser ett sådant transportmedel, när det behövs för att hindra transportmedlets avgång.

Om befogenhet för tullmyndighet att omhänderta oförtullade varor för tillfällig förvaring föreskrivs i 48 § första stycket.

67 § Om det behövs för kontrollverksamheten och inte medför något väsentligt hinder för trafiken, får tullmyndighet tillfälligt stänga av områden där transportmedel lossas eller lastas. Vad som sagts nu gäller även annat område närmast transportmedel, liksom infarter till och utfarter från tullupplag, frihamnar och flygplatser.

68 § Tullmyndighet får preja fartyg inom tullområdet, om det behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel eller utförsel av varor.

Om ett fartyg under resa mellan orter inom tullområdet avviker från kursen och lämnar tullområdet utan att nöd eller annat tvingande skäl föreligger, får tullmyndighet, om befälhavaren inte efterkommer en anmaning att återvända till tullområdet, inbringa fartyget till en plats inom detta. Kan anmaning inte ges eller finns särskild anledning anta att en anmaning skulle förhindra eller avsevärt försvåra ett inbringande av fartyget, får det inbringas utan föregående anmaning.

Inbringande enligt andra stycket får inte ske av ett utländskt fartyg eller inom en främmande stats vattenområde, om det inte medges enligt avtal med den främmande staten.

69 § För sådan kontroll som avses i 63 § skall den vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs bereda den som verkställer kontrollen tillfälle att undersöka varan och transportmedlet och utan kostnad tillhandahålla varuprov som behövs. Denne skall också lämnas tillträde till de lokaler och andra utrymmen som används för den transport, förvaring eller verksamhet som kontrollen avser.

Den vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs skall svara för den transport av varan som behövs samt för uppäckning och återinpackning. Han skall även tillhandahålla arbetsbiträde vid provtagning och vägning. Den som åsidosätter dessa skyldigheter skall enligt beslut av tullmyndighet ersätta staten dess kostnad för ifrågavarande åtgärder. Vad som sägs i 35 § om tull och annan skatt skall gälla även sådan ersättning. Tullmyndighet får medge befrielse helt eller delvis från ersättningskyldigheten.

70 § Även i annat fall än som avses i 69 § första stycket får tulltjänsteman undersöka och ta prov på varor som står under tullkontroll.

71 § Om det finns anledning anta att en uppgift som lämnats enligt denna lag eller enligt föreskrift som meddelats med stöd av lagen inte är riktig, får tullmyndigheten anlita särskild sakkunnig för att få fram den upplysning som behövs. Om uppgiften visas vara oriktig, är den som lämnat uppgiften skyldig

att stå för kostnaden för den sakkunnige. Sådan skyldighet föreligger dock inte, om den oriktiga uppgiften avser varans tull- eller skattepliktiga värde och det slutligen fastställda värdet inte överstiger det uppgivna med mer än tio procent.

Tullmyndighet får, med generaltullstyrelsens medgivande, anlita särskild sakkunnig även när en uppmaning att lämna uppgift eller handling rörande en vara inte har följts. Den som rätteligen skulle ha lämnat uppgiften eller handlingen skall stå för kostnaden, om styrelsen inte beslutar annat.

Om tullverket haft kostnad som enligt första eller andra stycket någon annan skall stå för, skall denne enligt beslut av tullmyndighet ersätta staten dess kostnad. Vad som sägs i 35 § om tull och annan skatt skall gälla även sådan ersättning.

72 § Om det behövs för kontrollverksamheten eller för uppgiftsskyldigheten enligt 114 §, får regeringen föreskriva att den som är tullskyldig skall lämna uppgift om organisationsnummer eller personnummer när en vara anmäls till förtullning samt att en exportör skall lämna sådan uppgift när en vara anmäls till utförelse.

73 § Polisen är skyldig att medverka i kontrollverksamheten enligt denna lag. Vad som sägs i 63-70 §§ om tullmyndighet och tulltjänsteman gäller vid sådan medverkan också polismyndighet och polisman.

Även järnvägsföretag och postverket är skyldiga att medverka i kontrollverksamheten enligt denna lag i fråga om varor som befordras på järnväg eller med post. I fråga om sådan medverkan gäller inte 63-70 §§.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i första och andra styckena.

74 § Transportföretag som befordrar resande från utlandet skall utan kostnad för staten ställa de lokaler och anordningar till tullverkets förfogande som enligt vad generaltullstyrelsen bedömer behövs för undersökning och tulltaxering av resgods och fordon som resande för med sig, för förhör och kroppsvisitation av resande samt för tullpersonal under uppehåll i tjänstgöringen.

75 § För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt får tullmyndigheten, utöver undersökning enligt 63 §, förelägga den som är uppgiftsskyldig att för granskning tillhandahålla tullmyndigheten räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör hans verksamhet. Även den för vars räkning en vara införts eller utförts och annan som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift som är av betydelse för kontrollen kan hämtas ur anteckningar eller andra handlingar, som rör verksamheten, kan föreläggas att tillhandahålla handlingar som behövs för kontrollen.

76 § I beslut om granskning enligt 75 § skall tullmyndigheten förordna en eller flera tjänstemän att verkställa granskningen. Tullmyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för granskningen.

77 § Om det är möjligt, skall granskningen ske på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den vars handlingar är föremål för granskning. Om räkenskaper och andra handlingar skall granskas på någon annan plats än där de förvaras, skall de mot kvitto överlämnas till den som skall verkställa granskningen. Handlingarna skall lämnas tillbaka så snart som möjligt.

78 § Den som verkställer granskningen får ta del av handlingar som är av betydelse för denna även om den, vars handlingar är föremål för granskning, är skyldig att iaktta tystnad om deras innehåll. Föreligger sådan skyldighet eller anser den vars handlingar skall granskas att handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom, får länsrätten på talan av honom besluta att handlingen skall undantas från granskningen, om synnerliga skäl motiverar det. Länsrättens beslut får inte överklagas.

79 § I fråga om granskning som avses i 75–78 §§ gäller bestämmelserna i 69 och 71 §§ i tillämpliga delar. Den vars handlingar är föremål för granskning skall också lämna upplysningar och på annat sätt lämna det biträde som krävs för att granskningen skall kunna verkställas.

Tullmyndigheten skall snarast meddela resultatet av granskningen till den hos vilken granskningen skett och, om det behövs, lämna denne tillfälle att yttra sig.

Tullskyldighet i särskilda fall

80 § I fråga om varor som inkommer till tullområdet i postförsändelser är adressaten tullskyldig, om varorna inte anmäls till förtullning av någon annan. Har försändelsen kommit adressaten tillhanda, skall vad som föreskrivs i 19-23 §§ om omtulltaxering och eftertulltaxering gälla honom, även om han inte lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna uppgift till ledning för tulltaxering.

81 § Om en oförtullad vara går förlorad när den införs till tullområdet eller sänds under tullkontroll inom detta, är fraktföraren tullskyldig för varan. Om ingen fraktförare åtagit sig att befordra varan, är den som befordrat varan tullskyldig för den. Om varan anmälts till försändning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 § första stycket 1, är dock den som gjort anmälan tullskyldig.

Om en oförtullad vara går förlorad när den förvaras på tullupplag eller tullager eller i exportbutik eller frihamn, är innehavaren av upplaget, lagret, exportbutiken eller frihamnen tullskyldig för varan.

Om en oförtullad vara går förlorad när den innehas med temporär tullfrihet, är den som åtnjöt den temporära tullfriheten tullskyldig för varan.

Den som visar att förlust av en vara inte beror på fel eller försummelse av honom eller, i fall som avses i första stycket sista meningen, av den som befordrat varan eller av någon för vilken dessa svarar är inte tullskyldig enligt första–tredje styckena. Om det finns särskilda skäl, kan tullmyndighet medge nedsättning av eller befrielse från tull eller skatt i fall som avses i denna paragraf.

I fråga om tullskyldig som avses i första–tredje styckena gäller bestämmelserna i 13–24 §§ i tillämpliga delar.

82 § Om någon infört eller låtit införa en vara utan att den angetts till förtullning eller annan tullklarering, är han skyldig att betala den tull och annan skatt som skulle ha utgått om varan förtullats vid införseln. Detsamma gäller den som i samband med införsel av en vara i annat fall vidtagit sådan åtgärd att risk uppkommit för att varan skulle undgå förtullning.

Den som förfogat över en oförtullad vara, som avses i 7 § första stycket, i strid mot föreskriven inskränkning i förfoganderätten är skyldig att betala den tull och annan skatt som därigenom undandragits eller kunnat undandras. Den som förfogat över en förtullad vara i strid mot föreskriven förutsättning för befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull eller annan skatt får inte åtnjuta förmånen.

Bestämmelserna i 17–24 §§ tillämpas även i fall som avses i första och andra styckena. Den tullskyldige skall på begäran av tullmyndigheten lämna sådana uppgifter om varan som behövs för tulltaxeringen.

Om det finns särskilda skäl, kan tullmyndighet medge nedsättning av eller befrielse från tullen eller skatten eller medge befrielse från tullskyldighet för varor som blir föremål för behandling enligt 7 § första stycket.

Frågor om tullskyldighet enligt denna paragraf får inte prövas senare än fem år efter utgången av den månad, under vilken varan infördes eller det olovliga förfogandet ägde rum. Dock skall vad i 21–23 §§ föreskrivits om tider för prövning av eftertulltaxering i särskilda fall tillämpas på motsvarande sätt.

Tulltillägg, förseningsavgift, straff och vite

83 § Har den som är tullskyldig och skyldig att lämna tulldeklaration, i en tulldeklaration eller ett annat dokument som avgetts till ledning för fastställande av tull eller annan skatt, lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, skall han påföras en särskild avgift (tulltillägg). Tulltillägget är tjugo procent av den tull och annan skatt som inte skulle ha påförts, om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller, om den tullskyldige skriftligen har lämnat en sådan uppgift i ett omtulltaxeringsärende eller ett överklagat ärende som avser fastställande av tull eller annan skatt.

Om avvikelse från tulldeklaration har skett vid skönstulltaxering skall den tullskyldige påföras tulltillägg. Tulltillägget är tjugo procent av den tull och annan skatt som vid taxeringen påförs den tullskyldige utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del taxeringen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från den tullskyldige påförs dock tulltillägg enligt första stycket.

Om den som är tullskyldig enligt 82 § rätteligen skulle ha lämnat tulldeklaration till ledning för fastställande av tull eller annan skatt, skall han påföras tulltillägg. Tulltillägget är tjugo procent av den tull och annan skatt som påförs eller, vid förfogande enligt 82 § andra stycket andra meningen, tjugo procent av den tullförmån som den tullskyldige går miste om.

84 § Vid tillämpning av 83 § ansvarar den som är tullskyldig för handlingar och underlåtenhet av hans ombud. Tulldeklaration eller annat dokument som lämnas för en tullskyldig som är juridisk person skall anses ha lämnats av den tullskyldige, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda den tullskyldige.

85 § Tulltillägg påförs inte i samband med rättelse av en felräkning eller felskrivning, som uppenbart framgår av tulldeklaration eller annat dokument som lämnats till ledning för tulltaxeringen.

Tulltillägg påförs inte heller i den mån avvikelsen avser bedömning av ett yrkande, såsom fråga om yrkad förmånsbehandling, anspråk på tullbefrielse eller tullnedsättning eller fråga om skäligheten av en uppskattning eller värdering, och avvikelsen inte gäller uppgift i sak.

Om en tullskyldig frivilligt har rättat en oriktig uppgift eller anmält förhållande som avses i 82 § första eller andra stycket, påförs inte tulltillägg.

86 § Om den som tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd inte har kommit in med tulldeklaration vid den tidpunkt då deklarationen senast skulle ha lämnats, påförs han en särskild avgift (förseningsavgift).

Förseningsavgiften är 100 kronor. Avgiften är dock 200 kronor, om den tullskyldige anmodats att lämna tulldeklaration men inte fullgjort skyldigheten inom den bestämda tiden.

87 § Tulltillägg och förseningsavgift får helt eller delvis efterges, om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med den tullskyldiges ålder, sjukdom, bristande erfarenhet eller därmed jämförbart förhållande att den kan anses ursäktlig. Detsamma gäller, om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till den oriktiga uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet som rör annat än vad som sägs i första meningen.

Tulltillägg får helt efterges även när det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är att anse som ringa.

Förseningsavgift får helt eller delvis efterges också när underlåtenheten är att anse som ringa.

Tulltillägg eller förseningsavgift får inte påföras sedan den tullskyldige har avlidit.

88 § Om en oförtullad vara eller dess värde blir föremål för förverkande, tas inte ut tull, annan skatt eller tulltillägg till den del varan eller dess värde förverkats. Ett tidigare meddelat beslut om tull, annan skatt eller tulltillägg skall upphävas eller ändras, sedan dom eller beslut som innefattar förverkande vunnit laga kraft.

89 § Frågor om tulltillägg och förseningsavgift prövas av tullmyndigheten. Kammarrätten prövar dock, på talan av det allmänna ombudet som avses i 98 §, frågor om tulltillägg på grund av oriktiga uppgifter i mål om tull eller annan skatt. Sådan talan får föras, om den oriktiga uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats i målet. Talan skall väckas inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga kraft.

Den tullskyldiges yrkande i fråga om tulltillägg eller förseningsavgift skall utan hinder av vad som annars gäller om överklagande prövas, om beslutet om den tull eller annan skatt som tulltillägget eller förseningsavgiften avser inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller, om det allmänna ombudet framställt ett sådant yrkande till förmån för den tullskyldige. Om yrkandet framställs först i domstol, kan domstolen förordna att det skall tas upp och vidare handläggas av tullmyndigheten.

Innan beslut fattas om påföring av tulltillägg eller förseningsavgift skall den tullskyldige om möjligt ges tillfälle att yttra sig.

90 § Bestämmelserna om eftergift av tulltillägg och förseningsavgift skall beaktas, även om yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som har förekommit i ärendet eller målet om tulltillägg eller förseningsavgift.

Om tull eller annan skatt sätts ned, skall också vidtas den ändring i beslutet om tulltillägg som nedsättningen kan föranleda.

91 § Tulltillägg under femtio kronor påförs inte. Öretal som uppkommer vid beräkningen bortfaller.

Tulltillägg tillfaller staten.

92 § Om betalningsskyldighet för tull eller annan skatt inte längre kan åläggas, får tullmyndigheten inte påföra tulltillägg på beloppet.

93 § Bestämmelserna i 25–29 och 35 §§ tillämpas även i fråga om tulltillägg och förseningsavgift.

94 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att

1. lämna uppgift eller inge handling enligt 13–15 §§, 16 § första stycket, 41 § eller 42 § första stycket, eller

2. lägga upp en vara på tullupplag enligt 50 §
döms för tullförseelse till böter.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

95 § Ansvar för tullförseelse inträder inte, om underlåtenheten är belagd med straff i brottsbalken eller lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

96 § Allmänt åtal för tullförseelse får väckas endast efter medgivande av tullmyndighet.

97 § När en tullmyndighet med stöd av denna lag eller föreskrift som utfärdats med stöd av lagen meddelar föreläggande för tullskyldig eller annan att vidta åtgärd som behövs för förtullning eller för tullverkets kontrollverksamhet, kan vite föreläggas.

Vite kan även föreläggas, om någon underlåtit att lämna uppgift eller inge handling enligt 13–15 §§ eller 16 § första stycket eller att fullgöra skyldighet som föreskrivs i 69 § eller med stöd av 72 §.

Vite får inte fastställas till lägre belopp än femhundra kronor eller högre än femtusen kronor.

Frågor om utdömande av vite prövas av generaltullstyrelsen.

I övrigt gäller bestämmelserna i lagen (1985:206) om viten.

Allmänt ombud

98 § Hos generaltullstyrelsen skall finnas ett allmänt ombud som för det allmännas talan i mål och ärenden som avses i 100 § första stycket utom sådana mål och ärenden som gäller eller har samband med inskränkning i rätten att förfoga över varor. Det allmänna ombudet får föra talan även till förmån för den tullskyldige eller annan enskild part. Ombudet har då samma behörighet som den enskilda parten.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer förordnar det allmänna ombudet och ersättare för denne.

Överklagande

Överklagande i vanlig ordning

99 § Beslut, som någon annan tullmyndighet än generaltullstyrelsen har meddelat enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen, får överklagas hos generaltullstyrelsen.

Om överklagandet avser slutlig fastställelse av tull, annan skatt, ränta, restavgift, tulltillägg, förseningsavgift eller ersättning enligt 69 § andra stycket eller 71 §, skall skrivelsen med överklagandet ha kommit in till den myndighet som meddelat beslutet inom ett år från den dag då beslutet meddelades eller, i fall då omtulltaxering skett, inom två månader från den dag då omtulltaxeringsbeslutet meddelades, om tiden för överklagande därigenom blir längre.

Preliminära tulltaxeringsbeslut samt tullmyndighets beslut om vitesföreläggande och beslut om granskning enligt 75 § får inte överklagas.

100 § Generaltullstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen får överklagas hos kammarrätten genom besvär, när det är fråga om

1. fastställelse av tull eller annan skatt och prövningen inte gäller sådant beslut om befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull och annan skatt som meddelats med stöd av regeringens bemyndigande.

2. uttag av tull eller annan skatt ur en vara enligt 11 § fjärde stycket eller 35 §.

3. temporär tullfrihet,

4. restitution av tull eller annan skatt,

5. ursprungstyp enligt protokoll 3 till Sveriges avtal med Europeiska ekonomiska gemenskapen eller bilaga B del 1 till konventionen angående överprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen,

6. inskränkning i rätten att förfoga över en vara,

7. förhandsbesked,

8. ränta eller restavgift,

9. tulltillägg eller förseningsavgift,

10. ersättning som avses i 56 § andra stycket, 69 § andra stycket eller 71 §, eller

11. utdömmande av vite.

Om generallullstyrelsen har avvisat en ansökan om förhandsbesked eller återkallat ett lämnat förhandsbesked eller meddelat ett beslut som avses i 59 § tredje stycket, får beslutet inte överklagas.

I övrigt överklagas generallullstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen hos regeringen.

101 § Beslut om fastställelse av tull och annan skatt får överklagas endast av den tullskyldige och av det allmänna ombudet. Om tull och annan skatt skall tas ut ur en vara enligt 11 § fjärde stycket, får beslutet om fastställelse av tull och skatt dock överklagas även av ägaren till varan eller annan som visar särskild rätt till denna.

Generallullstyrelsens beslut rörande förhandsbesked får överklagas endast av sökanden och av det allmänna ombudet.

102 § Om en part har överklagat ett beslut i sådant mål eller ärende vari enligt 98 § det allmänna talan skall föras av ett allmänt ombud, får också motparten överklaga beslutet, även om den för honom föreskrivna tiden för överklagande har gått ut. Motpartens skrivelse skall ha kommit in till den myndighet som meddelade beslutet inom två månader, om överklagande görs enligt 99 § andra stycket, inom en vecka i mål om förhandsbesked och i övrigt inom två veckor från den dag då han fick del av den först ingivna skrivelsen med överklagande eller, om han inte fått del av den före utgången av den tid inom vilken den senast skulle ha kommit in, från utgången av denna tid.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

Överklagande i särskild ordning

103 § Den som är tullskyldig får överklaga i särskild ordning, om

1. tull eller annan skatt felaktigt fastställts mer än en gång för samma vara,

2. den tullskyldige, till följd av underlåtenhet att lämna tulldeklaration eller infordrad uppgift eller på grund av felaktighet i en tulldeklaration eller i annan handling eller i annan uppgift som han lämnat eller i en uppgift som legat till grund för en sådan deklaration eller uppgift, fått tull eller annan skatt fastställd till belopp som väsentligt avviker från vad som rätteligen bort fastställas, eller

3. den tullskyldige kan åberopa någon annan omständighet eller något annat bevis som borde ha föranlett att tull eller annan skatt skulle ha fastställts till ett belopp som väsentligt avviker från det som fastställts.

Ett överklagande enligt första stycket 2 eller 3 får tas upp till prövning

endast om det kan grundas på en omständighet eller ett bevis, som tullmyndigheten saknade kännedom om när tull eller annan skatt fastställdes, och det framstår som ursäktligt att den som söker rättelse inte i annan ordning åberopat omständigheten eller beviset för att få rättelse.

Överklagande som avses i denna paragraf får göras senast fem år efter den dag då beslutet om fastställelse meddelades.

Bestämmelserna i denna paragraf tillämpas även i fråga om beslut om tulltillägg eller förseningsavgift.

104 § Överklagande i särskild ordning över beslut av annan tullmyndighet än generaltullstyrelsen prövas av styrelsen.

Ar tulltaxering, omtulltaxering, eftertulltaxering eller fråga om tulltillägg eller förseningsavgift föremål för prövning av kammarrätten eller avgjord av generaltullstyrelsen genom beslut som har vunnit laga kraft, ankommer det på kammarrätten att pröva överklagandet. Har frågan prövats av kammarrätten eller regeringsrätten, skall överklagandet prövas av regeringsrätten.

Regeringsrätten och kammarrätten får, om överklagande som har gjorts i särskild ordning skall tas upp till prövning, förordna att överklagandet skall vidare handläggas av generaltullstyrelsen.

Särskilda bestämmelser

105 § Beslut enligt 17 § och 19–24 §§ samt beslut om tulltillägg och förseningsavgift skall gälla omedelbart. Detsamma gäller annat beslut av tullmyndighet, som meddelas enligt denna lag eller enligt föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen och som inte innebär att målet eller ärendet avgörs.

106 § Beslut om godkännande av ombud enligt 13 § andra stycket, uppdrag att utföra tullmyndighets kontroll enligt 54 § 2 och 3 och medgivande att betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning samt om hemtagningstillstånd och andra tillstånd som utfärdats enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får, om det finns skäl till det, återkallas av generaltullstyrelsen och, om styrelsen inte meddelat beslutet, av annan tullmyndighet. Tullmyndigheten kan i dessa fall förordna att beslutet om återkallelse skall gälla omedelbart.

107 § I beslut om tull och annan skatt samt ränta enligt denna lag skall beloppen avrundas till närmast lägre hela krontal.

108 § Tull och annan skatt skall inte tas ut för en varuförsändelse, som inkommer med post, när den tull och annan skatt som är föreskriven för försändelsen sammanlagt inte uppgår till femtio kronor. Detta gäller dock inte, om försändelsen innehåller spritdrycker, vin, starköl eller tobaksvaror.

109 § En tullmyndighet kan medge att en till tullområdet införd vara som inte förtullats överläts till staten eller förstörs under kontroll av myndighet eller någon annan som en tullmyndighet godkänner, om överlåtelsen eller förstöringen inte medför olägenhet eller kostnad för tullverket.

Tull och annan skatt skall inte tas ut för varor som överläts till staten eller förstörs enligt första stycket.

110 § Regeringen får, med avvikelser från denna lag, meddela föreskrifter om hur varor skall anmälas till tullklarering i vissa fall, när varor införs till tullområdet på järnväg, med post eller med luftfartyg.

111 § På tullplats sker tullförrättning utan kostnad för allmänheten inom område och på tid som regeringen föreskriver. Regeringen får föreskriva att tullförrättning även i andra fall skall ske utan kostnad för allmänheten.

112 § Den som föranleder tullförrättning som inte är avgiftsfri skall betala avgift för förrättningen (förrättningsavgift) enligt taxa som regeringen föreskriver.

113 § Regeringen får föreskriva att avgifter skall betalas för hemtagningstillstånd, medgivande att betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning, utfärdande av särskild tullräkning, tillstånd att inneha tullupplag och frihamn samt för tullverkets tillsyn över tullager och exportbutiker.

114 § Tullmyndigheterna skall på begäran tillhandahålla Sveriges riksbank, riksskatteverket, statens jordbruksnämnd, kommerskollegium, statens pris- och kartellnämnd och länskattemyndighet uppgifter som förekommer hos tullmyndigheterna och som rör import eller export av varor.

115 § Regeringen får bemyndiga generaltullstyrelsen att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 3 §, 5 § andra stycket, 7 § första stycket 1, 7 § andra stycket, 8 § första och andra styckena, 10 § första stycket, 13 § första stycket, 14 § andra stycket, 15 § tredje stycket, 16 § första stycket, 27, 44, 45 §§, 47 § första stycket andra meningen, 49 § första stycket, 51 § andra stycket, 52 § andra stycket, 64 § femte stycket, 72 §, 73 § tredje stycket och 110–113 §§.

116 § Vid granskning inom riksrevisionsverket av statens räkenskaper får anmärkning inte framställas i fråga om fastställelse och uppbörd av tull eller annan skatt.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2 Förslag till Lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Om förtullning av en vara sker under sådana omständigheter som för en tullpliktig vara medför tullfrihet enligt 6 § eller 7 § 1-7 eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 §, 14 §, 15 § 1 eller 16 § lagen (1987:000) om tullfrihet m.m., skall inte heller för varan utgå annan skatt eller avgift som skall erläggas vid införsel.

Frihet från annan skatt eller avgift gäller dock inte för följande varor för vilka tullfrihet medgetts enligt 13 § 8 lagen om tullfrihet m.m., nämligen varor som är avsedda för viss undervisningsanstalt eller vetenskaplig institution, om de är hänförliga till 84, 85 eller 90 kap. tulltaxelagen (1987:000) och värda minst 2 000 kronor.

Bestämmelser om frihet från skatt som avses i lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar finns i den lagen.

2 § I fall som avses i 15 § 1 lagen (1987:000) om tullfrihet m.m. medges frihet från annan skatt än tull eller från avgift endast om

1. för varan betalas skatt eller avgift som tullmyndighet medgett befrielse från eller restituerat i samband med tidigare utförsel, och

2. varan vid återinförseln förtullas för den person för vilken den utfördes.

3 § Har förutsättning för tullfrihet i fall som avses i 1 § första stycket upphört skall, om annat inte är föreskrivet, den som medgetts skatte- eller avgiftsfriheten utan dröjsmål göra anmälan till tullmyndigheten. Det åligger därefter tullmyndigheten att ta ut den skatt och avgift som belöper på varan.

4 § Medges för en vara, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen (1987:000) om tullfrihet m.m., industrirestitution, handelsrestitution, reducerad restitution eller särskild restitution av tull eller skulle någon sådan restitution ha medgetts om varan varit tullpliktig, skall även annan skatt och avgift som betalas till tullmyndighet vid förtullning av varan betalas tillbaka, om återbäring av skatten eller avgiften inte kan medges i annan ordning. Om särskild restitution av tullen medges eller skulle ha medgetts om varan varit tullpliktig, får dock annan skatt och avgift betalas tillbaka endast om

1. förutsättningar för temporär tullfrihet för varan uppenbarligen föreläggat,

2. varan inte får säljas på grund av föreskrift som har meddelats av hänsyn till allmän hälsovård, allmän säkerhet eller annat liknande intresse,

3. varan inte stämmer överens med vad som får anses avtalat eller varan inte har avlämnats inom avtalad tid,

4. varan uppenbarligen har beställts av misstag eller hinder av teknisk art förelägg vid införseln mot att använda varan för avsett ändamål,

5. varan uppenbarligen av förbiseende har sänts till mottagaren och förtullats för dennes räkning,

6. avgiften uppenbarligen har betalats av förbiseende, eller

7. annars synnerliga skäl föreligger.

Vid tillämpningen av första stycket skall bortses från sådan inskränkning beträffande rätt till tullrestitution som regeringen har föreskrivit med stöd av 5 § lagen (1987:000) om tullfrihet m.m.

5 § Denna lag gäller inte försäljningsskatt på motorfordon, skrotningsavgift eller avgifter inom prisregleringen på jordbrukets eller fiskets område.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

3 Förslag till Lag om ändring i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1960:418) om straff för varusmuggling,

dels att 4, 5 och 19 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Såsom varusmuggling skall också anses, om någon uppsåtligen

1. förfogar över oförtullat eller obeskattat gods, restitutionsgods eller införsel- eller utförsel förbud underkastat gods, som i vederbörlig ordning anmälts hos tullmyndighet, och därigenom föranleder att tull eller annan *allmän* avgift *undandras statsverket* eller att godset i strid mot införsel förbud *utkommer* i den fria rörelsen eller att utförsel sker i strid mot utförsel förbud;

2. förfogar över infört gods, för vilket åtnjutits tullfrihet eller tullnedsättning under stadgad särskild förutsättning, i strid mot vad *sålunda* förutsatts;

3. förfogar över gods, för vilket meddelats tillstånd till införsel eller utförsel under stadgad särskild förutsättning, i strid mot vad *sålunda* förutsatts;

4. *medelst* vilseledande förmår tillståndsgivande myndighet att *medgiva* införsel eller utförsel av gods och därigenom föranleder att godset *införes* eller *utföres* i strid mot förbud;

5. *underlåter* att inom föreskriven tid rätta oriktig uppgift i tulldeklaration, som avgivits genom ombud, och därigenom föranleder att tull eller annan *allmän* avgift *undandras statsverket* eller att gods *införes* i strid mot förbud.

Såsom varusmuggling skall också anses, om någon uppsåtligen

1. förfogar över oförtullat eller obeskattat gods, restitutionsgods eller införsel- eller utförsel förbud underkastat gods, som i vederbörlig ordning anmälts hos tullmyndighet, och därigenom föranleder att tull, annan *skatt* eller avgift *undandras staten* eller att godset i strid mot införsel förbud *kommer ut* i den fria rörelsen eller att utförsel sker i strid mot utförsel förbud,

2. förfogar över infört gods, för vilket åtnjutits tullfrihet eller tullnedsättning under stadgad särskild förutsättning, i strid mot vad *som* förutsatts,

3. förfogar över gods, för vilket meddelats tillstånd till införsel eller utförsel under stadgad särskild förutsättning, i strid mot vad *som* förutsatts,

4. *genom* vilseledande förmår tillståndsgivande myndighet att *medge* införsel eller utförsel av gods och därigenom föranleder att godset *införs* eller *utförs* i strid mot förbud.

¹ Senaste lydelse 1973:672.

5 §²

Den som av grov oaktsamhet förö-
var gärning som i 1 eller 4 § sägs,
dömes till böter eller fängelse i högst
två år. I ringa fall skall dock ej till
straff dömas.

Första stycket gäller även när nå-
gon, genom att lämna oriktig uppgift
i tulldeklaration eller medelst annat
vilsledande i samband med tullbe-
handling av gods eller prövning som i
4 § 4 avses eller genom underlåtenhet
som i 4 § 5 sägs, av grov oaktsamhet
föranleder fara för att tull eller an-
nan allmän avgift undandras stats-
verket eller för att gods införes eller
utföres i strid mot förbud. Vad nu
sagts skall dock ej gälla den som
frivilligt vidtager åtgärd som leder till
att faran ej längre föreligger.

Den som av grov oaktsamhet förö-
var gärning som avses i 1 eller 4 §
döms till böter eller fängelse i högst
två år. I ringa fall skall dock inte
dömas till ansvar.

Första stycket gäller även när nå-
gon, genom att lämna oriktig uppgift
i tulldeklaration eller genom annat
vilsledande i samband med tullbe-
handling av gods eller prövning som
avses i 4 § 4, av grov oaktsamhet
föranleder fara för att tull, annan
skatt eller avgift undandras staten
eller för att gods införes eller utföres
i strid mot förbud.

8 a §

Ansvar enligt 1–5 §§ för gärning,
som medfört att tull, annan skatt eller
avgift inte har påförts eller har påförts
med för lågt belopp, inträder inte för
den som frivilligt vidtar åtgärd som
leder till att tull, annan skatt eller
avgift kan påföras med rätt belopp.
Detsamma gäller i fråga om ansvar
enligt 6 § för olovlig befatning med
smuggelgoods, för vilket tull, annan
skatt eller avgift inte har påförts eller
har påförts med för lågt belopp.

Ansvar enligt 5 § för gärning som
medfört fara som där avses inträder
inte för den som frivilligt undanröjer
faran.

19 §³

Förekommer mot någon, som anträffas vid gräns- eller kustort eller
ankommer till plats, där förbindelse med utlandet äger rum, anledning att
han har på sig gods, som enligt denna lag är underkastat beslag, må för
eftersökande av sådant gods tulltjänsteman företaga kroppsvisitation och
ytlig kroppsbesiktning å honom. Om vederbörande chef för tull-, kust- eller
gränsbevakning finner skärpning av tullkontrollen å persontrafiken till eller
från utlandet med viss lägenhet eller för viss tidrymd å någon plats
oundgängligen nödvändig, må efter bevakningschefens förordnande kropps-
visitation verkställas å envar, som med lägenheten eller under tidrymden till

² Senaste lydelse 1973:672.

³ Senaste lydelse 1985:10.

platsen ankommer från eller från platsen avreser till utlandet. Sådant förordnande skall ofördröjligen underställas generaltullstyrelsens prövning men går likväl genast i verkställighet.

För att motverka brott som avses i denna lag får tulltjänstemän även i andra fall än som avses i första stycket undersöka handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från riket. Tulltjänstemän som utövar lokal eller regional bevakningsledning beslutar om omfattningen av kontrollen.

Kroppsvsitation, som är av mera väsentlig omfattning, och ytlig kroppsbesiktning skall verkställas inomhus i avskilt rum eller i lämpligt utrymme i fartyg samt, om undersökningsman eller den undersökte begär det och det kan ske utan större omgång, i vittnens närvaro. Kroppsvsitation och ytlig kroppsbesiktning av kvinnor får inte verkställas eller bevittnas av annan än kvinna, läkare eller legitimerad sjuksköterska. *Detta gäller dock inte en sådan kroppsvsitation som avses i andra stycket.*

Förande av protokoll och utfärdande av bevis om företagen kroppsvsitation eller ytlig kroppsbesiktning erfordras ej med mindre den undersökte begär det eller föremål, som påträffas, tages i beslag.

Bestämmelser om rätt för tullmyndighet att undersöka handresgods samt handväskor och liknande som medförs av resande finns även i tullen (1987:000).

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

4 Förslag till Lag om tullfrihet m.m.

Härigenom föreskrivs följande

Inledande bestämmelser

1 § I denna lag finns bestämmelser om vissa tullar, tullfrihet, tullnedsättning och återbetalning av tull. Bestämmelserna gäller utan hinder av vad som föreskrivs i tulltaxelagen (1987:000).

2 § Bestämmelser om förfarandet vid förtullning av varor, om betalning av tull och om överklagande av beslut om tull finns i tullagen (1987:000) och i föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

Särskild tull

3 § Om det föreligger särskilda förhållanden, får regeringen meddela föreskrifter om att en vara vid förtullning skall beläggas med särskild tull.

Föreskrifter enligt första stycket skall underställas riksdagens prövning inom en månad från det att föreskrifterna meddelats eller, om riksmöte inte pågår, från början av närmast följande riksmöte. Om underställning inte sker eller riksdagen inte godkänner föreskrifterna inom två månader från det att underställning skedde, upphör föreskrifterna att gälla.

Om det inte längre föreligger förhållanden som avses i första stycket, skall regeringen upphäva föreskrifterna.

Antidumpnings- och utjämnings tull

4 § Är en vara föremål för dumpning eller subvention i utlandet och är dumpningen eller subventionen av sådan beskaffenhet att den skadar eller hotar att skada svensk industri, får regeringen för att motverka att skada uppkommer meddela föreskrifter om att varan vid förtullning skall beläggas med antidumpnings- eller utjämnings tull. Sådana föreskrifter får också meddelas för att motverka att dumpning eller subventionering på motsvarande sätt skadar eller hotar att skada industri i ett annat land.

Finns grund för antagande att förutsättningar enligt första stycket föreligger för att pålägga en vara antidumpnings- eller utjämnings tull, får regeringen, om det är nödvändigt för att förhindra att skada uppkommer under det förhållandena utreds, meddela föreskrifter om provisorisk antidumpnings- eller utjämnings tull. Visar utredningen att förutsättningar för att ta ut sådan tull inte föreligger eller att tull bör utgå med lägre belopp än som tagits ut, skall återbetalning ske utan dröjsmål.

5 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet, tullnedsättning och återbetalning av tull

1. med anledning av internationella handelsöverenskommelser som Sverige har ingått eller anslutit sig till,
2. för varor från utvecklingsländerna,
3. för varor från Färöarna,
4. för margarin, som inte är flytande och inte innehåller smör eller andra fetter eller oljor framställda av mjölk, ur tulltaxenr 15.17 tulltaxelagen (1987:000) från länder som är anslutna till konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen.

Tullfrihet och tullnedsättning i vissa andra fall

Främmande staters representanter m.fl.

6 § Tullfrihet gäller för varor som förtullas för en främmande stats beskickning eller konsulat eller en beskicknings- eller konsulatsmedlem eller dennes familj enligt lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

Tullfrihet gäller också för varor som förtullas för en internationell organisation eller en person som är knuten till en sådan organisation, om organisationen eller personen är upptagen i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall eller i föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen och är berättigad till tullfrihet enligt stadga eller avtal som gäller i förhållande till Sverige.

Tullfrihet och tullnedsättning för varor med viss användning

7 § Tullfrihet gäller för

1. mindre maskiner eller apparater eller andra föremål som förtullas för en inresande yrkesutövare eller studerande och som skall användas i hans yrke eller studier av honom eller under hans personliga överinseende under tillfälligt uppehåll i landet, om inte varornas mängd eller beskaffenhet och omständigheterna i övrigt ger anledning att tillämpa endast temporär tullfrihet enligt 17 §,
2. fodermedel som kommer in tillsammans med djur och motsvarar djurens behov under transporten till bestämmelseorten,
3. varor som har tillhört ett förolyckat fartyg eller ett luftfartyg och som inte är last samt sjöfynd som polismyndighet lämnar ut till bärgare enligt lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd utan att bärgningen kungörs,
4. likkistor med lik, urnor med aska av lik samt från utlandet skänkta kransar och blommor till en avliden persons minnesgård,
5. varuprover, mönster och modeller, som har endast obetydligt handelsvärde eller som med hänsyn till material eller utförande uppenbarligen är

avsedda att endast visa en varas beskaffenhet eller användning eller som senast vid förtullningen görs oanvändbara som handelsvara,

6. blanketter till passersedlar, godslistor och liknande handlingar som skall användas vid in- eller utförsel av varor eller vid internationell trafik och blanketter, register, böcker och broschyrer samt andra handlingar som skall användas i samband med konferenser, kongresser eller liknande arrangemang av internationell karaktär,

7. markutrustning och undervisningsmateriel som skall användas vid eller i samband med civil luftfart och som är specialkonstruerade för att användas som luftfartsutrustning samt delar och tillbehör till sådan materiel, när varorna förtullas för en flygskola, ett lufttrafikföretag, en luftfartsmyndighet eller en annan förvaltning för allmän flygplats, samt

8. varor för provning av flygsäkerhetsmateriel, när de förtullas för en luftfartsmyndighet.

8 § Tullfrihet gäller för

1. ämnen som huvudsakligen används som läkemedel eller för beredning av tullfria farmaceutiska produkter, hänförliga till 30 kap. tulltaxelagen (1987:000),

2. varor som skall användas uteslutande som material för tillverkning av tullfria farmaceutiska produkter, hänförliga till 30 kap. tulltaxelagen, eller av ämnen som avses i 1,

3. varor som skall användas uteslutande som vulkningsacceleratorer eller antioxidanter för gummiindustrin eller som tillsats till mineraloljor för att motverka knackning, oxidation, korrosion eller hartsbildning, för att reglera viskositeten eller för att användas för annat liknande ändamål,

4. garn, bind- och segelgarn, tågvirke, linor och liknande material som skall användas uteslutande för tillverkning av fisknät, samt

5. delar till stridsvagnar eller andra pansrade stridsfordon samt till vapen och ammunition för militärt bruk.

Regeringen får meddela föreskrifter om de villkor som skall gälla för tullfrihet enligt första stycket.

9 § Delar och tillbehör samt material av plast, gummi, textilvara eller glas, vilka skall användas för biltillverkning, får införas mot tull som motsvarar fyra femtedelar av tullen på bilar införda under samma omständigheter. Detta gäller inte däck och andra varor, som i och för sig klassificeras enligt tulltaxenr 40.11, 40.12 eller 40.13 tulltaxelagen (1987:000).

Regeringen får meddela föreskrifter om de villkor som skall gälla för tullnedsättning enligt första stycket.

10 § Regeringen får meddela föreskrifter om de villkor för tullfrihet eller tullnedsättning som skall gälla, om varor förtullas för att användas för visst ändamål och sådan användning enligt tulltaxelagen (1987:000) medför lägre tull än som annars skulle ha utgått.

11 § Den som medgetts tullfrihet eller tullnedsättning i fall som avses i 6-10 §§ är enligt föreskrifter som regeringen meddelar skyldig att utan

dröjsmål anmäla till tullmyndigheten, om varan inte används på sådant sätt som förutsätts för tullfriheten eller tullnedsättningen. Det åligger därefter tullmyndigheten att ta ut den tull som belöper på varan.

Tullfrihet för varor som inte tillverkas i Sverige

12 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för varor som inte eller endast i ringa omfattning tillverkas inom landet. Föreskrifterna får meddelas för högst två år i sänder.

Regeringen får i enskilda fall besluta om tullfrihet för varor som inte eller endast i ringa omfattning tillverkas inom landet.

Särskild tullfrihet

13 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för

1. förnödenheter och proviant som medförs eller tas ombord på transportmedel i utrikes trafik, om varorna är avsedda för transportmedlet eller för besättning eller passagerare,

2. varor som införs av en resande eller den som utför arbete på transportmedel, under förutsättning att varorna inte införs i handelssyfte eller för yrkesmässig förbrukning,

3. varor som införs av en person, vilken flyttar in till landet eller återvänder hit efter längre tids vistelse i utlandet, om varorna inte införs i handelssyfte,

4. varor som införs med anledning av arv eller testamente eller som gåva eller som lån utan vederlag och varor som köpts för medel skänkta från utlandet,

5. filmer och trycksaker om varor eller tjänster som erbjuds från utlandet,

6. varor för turistpropaganda,

7. varor som skall användas vid räddnings- eller bärgningsföretag eller humanitär hjälpaktion,

8. varor för undervisningsändamål eller för vetenskapligt eller kulturellt ändamål,

9. varor som skall användas vid utställning eller mässa eller liknande evenemang som ordnas för att främja försäljning av utländska varor,

10. välfärdsmateriel för sjöfolk, samt

11. magnetband och andra media med registrerade data.

Tullfrihet för varor som införs i gränstrafik

14 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för varor som införs i egentlig gränstrafik.

Tullfrihet och tullnedsättning för varor som återinförs

15 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet eller tullnedsättning för varor som

1. är svenska eller har förtullats i Sverige och som återinförs utan att ha bearbetats i utlandet,

2. är svenska eller har förtullats i Sverige och som återinförs efter reparation eller annan bearbetning i utlandet.

3. har tillverkats helt eller delvis av material, som är svenskt eller som har förtullats i Sverige.

4. har tillverkats med utnyttjande av svenskt konstruktionsarbete eller annan liknande svensk prestation.

5. har reparerats och som införs i utbyte mot svenska eller i Sverige förtullade varor av samma slag vilka utförts eller skall utföras från Sverige.

6. införs som ersättning för delar eller tillbehör till varor som förtullats i Sverige och som inte stämt överens med vad som får anses avtalat.

Tullfrihet för emballage

16 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för emballage. Bestämmelser om klassificering av emballage finns i tulltaxelagen (1987:000).

Tullfrihet under viss tid (Temporär tullfrihet)

17 § Regeringen får meddela föreskrifter om temporär tullfrihet för

1. varor som införs för att repareras, bearbetas, kompletteras eller emballeras eller för att användas som material vid reparation, bearbetning, komplettering eller emballering av exportvaror,

2. specialverktyg och specialinstrument som införs för att användas vid tillverkning av en viss exportvara, varor som införs för att användas vid avprovning av en exportvara och varor som tillfälligt införs för att avbildas eller kopieras,

3. utrustning som införs tillfälligt för inresandes yrkesutövning, studier eller för jämförligt ändamål,

4. utrustning som införs för cirkus, tivoli eller liknande företag som uppehåller sig tillfälligt i landet,

5. varor som införs för tillfälligt bruk vid teaterföreställning, konsert eller liknande föreställning eller vid kongress, officiell festlighet, idrottstävling eller liknande arrangemang av internationell karaktär,

6. varor som införs för utställning eller mäsas,

7. varor som införs för att användas som varuprov, mönster eller modeller,

8. varor som införs för att avprovast,

9. enstaka föremål som införs för påseende samt urvalssändningar av varor,

10. djur som införs för avelsändamål eller för veterinärmedicinsk behandling,

11. containrar, maskiner och andra anordningar som utgör hjälpmedel för transport, lastning, lossning eller annan godshantering, delar och tillbehör till sådana varor samt andra transportmedel. i de fall de inte hänförs till punkterna 1-9, som införs för att användas endast tillfälligt i landet och delar, tillbehör eller material som införs för sig för att användas för reparation, underhåll eller utrustning av sådana transportmedel.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller, efter regeringens bestämmande, en tullmyndighet för enskilt fall besluta om temporär tullfrihet för varor som inte omfattas av föreskrifter enligt första stycket.

Återbetalning av tull (Tullrestitution)

Industri-, varvs-, flyg- och handelsrestitution

18 § Regeringen får meddela föreskrifter om att under vissa villkor tillstånd kan meddelas till tullrestitution enligt särskilt förfarande (restitutionstillstånd).

19 § Den som har restitutionstillstånd kan medges restitution av tull för varor som förtullats för hans räkning, om han

1. använt varorna för tillverkning, reparation, bearbetning, komplettering eller emballering av exportvara och utfört denna ur landet eller, i fråga om delar och tillbehör till sådan exportvara, återutfört varorna i oförändrat skick (industrirestitution),

2. använt varorna för byggnad, ombyggnad, reparation, inredning, utrustning eller sjösättning av fartyg, skeppsdocka, dockport, ponton, mudderverk, borrh- eller bostadsplattform eller liknande anordning för verksamhet till havs eller av produktionsanläggning för egentlig varvsverksamhet (varvsrestitution),

3. använt varorna för byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning av luftfartyg eller rymdfartyg eller av delar eller tillbehör till sådant fartyg (flygrestitution), eller

4. återutfört varorna i oförändrat skick till annan i utlandet än producenten eller leverantören eller ombud för någon av dem (handelsrestitution).

Med tillverkning enligt första stycket 1 jämföras annan produktion av exportvara.

Regeringen får också meddela föreskrifter om att restitution enligt första stycket 1-3 kan medges för varor som återutförts efter reparation, bearbetning, komplettering eller emballering och för varor som inte får avsedda användning.

En tullmyndighet kan medge restitution enligt första stycket för varor som förtullats för annan innehavare av restitutionstillstånd än den som använt varorna eller utfört exportvaran.

Restitution enligt 19 § för andra varor

20 § Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution enligt 19 § kan medges även om andra varor har använts eller återutförts än de för vilka restitution begärs eller om det inte kan visas att de använda eller utförda varorna har förtullats.

21 § Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution av tull kan medges för varor som återutförts utan att ha använts eller efter att ha använts bara i samband med provning eller under förhållanden som kan jämföras med provning eller som kunnat medföra temporär tullfrihet (särskild restitution).

Regeringen får meddela föreskrifter om att särskild restitution kan medges även om varorna har använts på annat sätt än som anges i första stycket.

22 § Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution av tull kan medges med avdrag som beräknas med hänsyn till den tid varorna har funnits i landet, om varorna har återutförts men 21 § första stycket inte är tillämpligt (reducerad restitution).

Medgivande av restitutionstillstånd m.m.

23 § Restitutionstillstånd kan av tullmyndighet medges den som driver rörelse. Varvsrestitutionstillstånd kan medges även den som äger fartyg. Flygrestitutionstillstånd kan medges även den som äger luftfartyg eller rymdfartyg eller utan att driva rörelse tillverkar sådant fartyg. Handelsrestitutionstillstånd kan medges även den som utan att driva rörelse lagrar och distribuerar varor.

Särskild restitution eller reducerad restitution får medges den för vars räkning varorna utförs.

Betalningsuppskov

24 § Generaltullstyrelsen kan medge att den som har restitutionstillstånd inte behöver betala tull för varor innan fråga om restitution har prövats.

Tullbefrielse i stället för tullrestitution

25 § Om förutsättningar finns för tullrestitution men tull inte har betalats, kan en tullmyndighet som prövar ansökan om restitution medge tullbefrielse i stället för restitution.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en tullmyndighet i stället för restitution får medge tullbefrielse för varor som förtullas för att användas för ändamål som medför rätt till tullrestitution enligt 19 § första stycket.

Betalning av tull i vissa fall

26 § Regeringen får meddela föreskrifter om att tull skall betalas för sådana varor för vilka tullbefrielse har medgetts enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 25 § andra stycket, om varorna inte kommit att användas för ändamål som medför rätt till tullrestitution.

Regeringen får också meddela föreskrifter om att tull skall betalas för varor, om varvsrestitution eller flygrestitution har medgetts för varorna eller om tullbefrielse har medgetts i stället för sådan restitution och dessa därefter

har förts från fartyg, ponton, mudderverk, borrh- eller bostadsplattform, luftfartyg eller rymdfartyg eller har överlåtit eller tagits i anspråk för ändamål som inte medför rätt till sådan restitution.

Beräkning av tullrestitution m.m.

27 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen får meddela föreskrifter om att industri-, varvs-, flyg- och handelsrestitution får beräknas enligt schablon.

Regeringen får meddela föreskrifter om den tid inom vilken förutsättningar för restitution skall vara uppfyllda och om det lägsta belopp med vilket restitution får medges.

Åtgärder som vid tullrestitution jämföras med utförelse

28 § Med utförelse jämföras

1. vid tullrestitution i allmänhet, att varorna läggs upp i frihamn eller, i den mån regeringen föreskriver det, läggs upp på tullager,

2. vid industri- och handelsrestitution, att varorna levereras till någon som medgettts tullbefrielse enligt föreskrift som har meddelats med stöd av 25 § andra stycket, att varorna tas ombord som proviant eller förnödenhetsartiklar på fartyg eller luftfartyg i utrikes trafik eller tas in i exportbutik eller, såvitt avser personbil och motorcykel, att fordonet införs i exportvagnförteckning,

3. vid särskild och reducerad restitution, att varorna förstörs under kontroll av en myndighet eller någon annan som en tullmyndighet godkänner,

4. vid särskild restitution, i den mån regeringen föreskriver det, att varorna levereras till någon som har rätt till tullfrihet enligt 6 §.

Beräkning av tullrestitution och betalning av tull beträffande vissa varor

29 § Regeringen får meddela föreskrifter om beräkning av tullrestitution och om betalning av tull beträffande sådana varor som har lagts upp i frihamn, lagts upp på tullager eller införts i exportvagnförteckning och som utan samband med utförelse förs från frihamnen eller tas ut från tullagret eller utan föregående utförelse förtullas efter att ha införts i exportvagnförteckningen.

Tullnedsättning på grund av skada

30 § Tull som skall beräknas efter annan grund än värde får nedsättas för en vara, som är skadad på annat sätt än genom förskämning när den anmäls till förtullning eller, om varan tas om hand med stöd av tillstånd enligt 8 § första stycket tullagen (1987:000), när den anmäls till hemtagning. Nedsättningen skall motsvara den minskning av varans värde som skadan har medfört. Värdet av varan i oskadat skick och i skadat skick beräknas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket tulltaxelagen (1987:000).

31 § Om det finns synnerliga skäl, får regeringen eller, efter regeringens bestämmande, generaltullstyrelsen i enskilda fall besluta om tullbefrielse, tullnedsättning eller återbetalning helt eller delvis av tull.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Regeringen får meddela de övergångsbestämmelser som behövs.

5 Förslag till Lag om upphävande av viss tullagstiftning

Prop. 1986/87:166

Härigenom föreskrivs att följande författningar skall upphöra att gälla den dag regeringen bestämmer, nämligen

1. förordningen (1966:394) om rätt för resande m.fl. att införa varor tull- och skattefritt,
2. tullagen (1973:670),
3. tullförordningen (1973:979),
4. lagen (1973:981) om frihet från skatt och andra införselavgifter,
5. lagen (1977:795) med tulltaxa.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 maj 1987

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, S. Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, Holmberg, Hellström, Wickbom, Johansson, Hultström, G. Andersson

Föredragande: statsråden Johansson och Gradin

Proposition om ny tullagstiftning m.m.

Statsråden Johansson och Gradin anmäler sina förslag. Anförandena och förslagen redovisas i underprotokollen för finans- och utrikesdepartementen.

Statsrådet Johansson hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som han och statsrådet Gradin lagt fram.

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandenas hemställan.

Regeringen beslutar att de förslag som redovisas i underprotokollen skall bifogas propositionen som *bilagorna 1* och *2*.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 maj 1987

Föredragande: statsrådet Johansson

Anmälan till proposition om ny tullagstiftning m.m.

1 Inledning

De nuvarande centrala författningarna på tullområdet, tullagen (1973:670) och tullförordningen (1973:979), trädde i kraft den 1 januari 1974 som ett resultat av en allmän översyn av tullagstiftningen. Förslaget till tullag behandlades i prop. 1972:110, SkU 61, rskr. 296 och förslaget till tullförordning i prop. 1973:187, SkU 69, rskr. 358.

Tullagen innehåller regler om förfarandet vid in- och utförsel av varor. I lagen ges föreskrifter om bl.a. förtullning, tulldeklaration, tulltaxering och uppbörd av tullar samt andra skatter och avgifter som tas ut på grund av införsel av varor. I lagen finns också bestämmelser om tullverkets kontrollverksamhet, om sanktioner och om förfarandet vid överklagande. I tullstadgan (1973:671) ges tillämpningsföreskrifter.

Tullförordningen innehåller regler om uttagande av tull, om tullfrihet och tullrestitution m.m. Tillämpningsföreskrifter till tullförordningen finns i tullkungörelsen (1973:1014).

Lagen (1977:975) med tulltaxa anger de tullar som skall tas ut vid införsel av varor.

Vid införsel betalas förutom tullar även skatter och avgifter till tullverket. Detta gäller exempelvis mervärdeskatt, olika punktskatter och prisregleringsavgifter på jordbrukets och fiskets områden. Uppbörderna sker i enlighet med föreskrifter i de olika skatte- och avgiftsförfattningarna. Enligt lagen (1973:981) om frihet från införselavgift kan regeringen förordna att skatt och annan införselavgift inte skall tas ut för varor som förtullas under sådana omständigheter som för tullpliktiga varor medför tullfrihet enligt vissa paragrafer i tullförordningen.

Tullverket kontrollerar också att import- och exportbestämmelser efterlevs. Sådana föreskrifter finns både i lagar och i författningar som beslutats av regeringen eller någon myndighet.

År 1982 tillkallades en beredningsgrupp [ledamöter: f.d. departementsrådet Nils Börje Leuf, ordförande, byråchefen Arne Rundlöf, numera överdirektören Karl-Evert Rydberg (den 1 maj 1982 - den 14 mars 1983),

numera näringsfrihetsombudsmannens ställföreträdare Staffan Sandström (den 1 maj 1982 - den 31 januari 1983), numera t.f. departementsrådet Pernilla Lindh, numera rättschefen Leif Lindstam (båda fr.o.m. den 1 februari 1983) och tulldirektören Bengt Nyren (fr.o.m. den 15 mars 1983)] med uppdrag att göra en översyn av tullagstiftningen. Enligt direktiven (Dir. 1982:19) skulle översynen syfta till att vinna en förenklad och mer enhetlig ordning samt en ordning som uppfyller regeringsformens krav i fråga om bl.a. normgivningskompetens och delegering. En utgångspunkt för översynen skulle också vara att föreslå sådana ändringar som mot bakgrund av erfarenheterna av den nuvarande tullagstiftningen visat sig vara påkallade. En fråga som beredningsgruppen också borde överväga var möjligheten att delegera normgivningsmakten beträffande tullar från riksdagen till regering- och vidare till tullverket.

Beredningsgruppen överlämnade i oktober 1985 betänkandet (Ds UD 1985:4 och 5) Översyn av tullagstiftningen. Betänkandet har remissbehandlats.

Till protokollet i detta ärende bör fogas dels en sammanfattning av beredningsgruppens betänkande med lagförslag, *underbilaga 1.1*, dels en förteckning över remissinstanserna *underbilaga 1.2*. En sammanställning av remissyttrandena har upprättats inom utrikesdepartementets handelsavdelning och finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Dnr 1684/85 och 177/87).

Regeringen beslutade den 26 februari 1987 att inhämta lagrådets yttrande över förslag till ny tullag, förslag till lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel, förslag till ändring i varusmuggningslagen och förslag till lag om tullfrihet m.m. De till lagrådet remitterade lagförslagen bör fogas till protokollet som *underbilaga 1.3*. Lagrådets yttrande över förslagen bör fogas till protokollet som *underbilaga 1.4*.

Jag skall i det följande uppehålla mig vid förslagen till tullag, lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel och lag om ändring i varusmuggningslagen. Statsrådet Gradin kommer sedan att behandla förslaget till lag om tullfrihet m.m.

Jag ansluter mig i allt väsentligt till vad lagrådet har anfört i fråga om de lagar som avser finansdepartementets verksamhetsområde och skall närmare behandla detta i anslutning till att jag kommenterar respektive paragrafer.

Utöver de ändringar som är föranledda av lagrådets yttrande har vissa justeringar av redaktionell art gjorts i förhållande till de lagförslag som remitterats till lagrådet.

2 Allmän motivering

2.1 Tullagen

2.1.1 Reformbehov

Genom den nuvarande tullagen reformerades tullförfarandet väsentligt. En ordning för omedelbart frigörande av gods utan föregående förtullning (det s.k. hemtagningssystemet) infördes liksom ett system med privat godsvård. Vidare innebar det nya förfarandet att det tidigare officialtaxeringssystemet ersattes med taxering på grundval av deklARATIONER, som lämnas av de som är tullskyldiga.

Som jag nyss nämnt har beredningsgruppen gjort en teknisk översyn av tullagstiftningen i syfte att få en förenklad och mer enhetlig ordning samt en ordning som uppfyller regeringsformens krav i fråga om bl.a. normgivningskompetens och delegering. En utgångspunkt för översynen har också varit att föreslå sådana ändringar som mot bakgrund av erfarenheter av den nuvarande tullagstiftningen visat sig vara påkallade.

Jag skall i det följande först uppehålla mig vid förslaget till ny tullag.

Beredningsgruppen har vid sin översyn ansett att grunddragen i den nuvarande tullproceduren bör behållas i stort sett oförändrade. Jag syftar på deklareringsförfarandet, hemtagningssystemet och systemet med privat godsvård. Tillämpningen har enligt beredningsgruppen inte gett anledning till några mera grundläggande ändringar i dessa avseenden. De ändringar som gruppen föreslår kan alltså sägas ligga inom ramen för den nuvarande tullproceduren.

Åtskilliga remissinstanser framhåller att det är angeläget att den nuvarande tullagstiftningen förenklas och görs mer enhetlig. Från dessa utgångspunkter är också flertalet positiva till beredningsgruppens förslag eller lämnar det utan erinran.

Några remissinstanser, däribland *hovrätten över Skåne och Blekinge*, *kammarrätten i Stockholm*, *riksskatteverket (RSV)* samt *Sveriges Industriförbund* och *Sveriges Speditörförbund*, anser att förslaget till tullag inte leder till förenklingar eller, i vart fall, att förenklingarna inte är tillräckligt långtgående.

Hovrätten över Skåne och Blekinge liksom *kammarrätten i Stockholm* ifrågasätter om inte lagstiftningen skulle vinna i överskådlighet och klarhet på att tullagen och den lag som enligt förslaget i propositionen benämns lagen om tullfrihet m. m. slogs ihop till en enda lag. Samma reflektion gör *justitiiekanslern*. Kammarrätten avstyrker lagstiftning på grundval av det remitterade förslaget mot bakgrund av bl.a. att det är alltför svåröverskådligt och att förfarandereglererna i fråga om tullar och införselskatter inte anpassats mera till bestämmelserna i lagen (1983:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

För egen del vill jag framhålla följande. Regelsystemet på tullområdet är omfattande och delvis svåröverskådligt. Bestämmelsernas mångfald är en konsekvens av de mångskiftande förhållanden som skall regleras. Det är mot denna bakgrund angeläget att regleringen är så överskådlig som möjligt och att de möjligheter till förenklingar som finns tas till vara.

Beredningsgruppens förslag innebär enligt min mening många och klara förbättringar i förhållande till den nuvarande ordningen. Jag delar uppfattningen att det inte nu finns anledning att ändra grunddragen i tullproceduren. Däremot vill jag inte utesluta att sådana ändringar kan bli aktuella om några år. Jag syftar här på sådana förändringar som kan bli nödvändiga till följd av att informationsöverföringen mellan de tullskyldiga och tullverket liksom tullproceduren i stort datoriseras.

Regeringen beslutade i juni månad 1986 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att ta fram förslag för ADB-baserade rutiner i datautväxlingen mellan tullverket och näringslivet i samband med import och export av gods samt att ta fram förslag till ett internt ADB-system för tullverket med hänsyn

tagen till kraven på klarering och kontroll. Utredningen skall lämna en första rapport i slutet av våren 1987.

Enligt vad jag har erfarit finns det anledning räkna med att en datoriserad tullprocedur skall kunna tas i bruk i början av 1990-talet.

I och för sig kan det finnas anledning att ifrågasätta lämpligheten i att nu införa en ny tullag, som kanske redan om några år måste ändras. Jag anser emellertid att övervägande skäl talar för att inte uppskjuta lagstiftningen. Många av de ändringsförslag beredningsgruppen lägger fram leder till uppenbara förbättringar. De gör lagstiftningen klarare och enhetligare, och det är enligt min mening väsentligt att dessa ändringar kan träda i kraft utan dröjsmål. Det är vidare så att de ändringar som föreslås av beredningsgruppen inte omfattar själva proceduren. En lagstiftning på grundval av beredningsgruppens förslag leder därmed inte till någon nyordning som kanske inom kort måste ändras till följd av datoriseringsprocessen. I sak bör alltså de ändringar jag nu avser att föreslå kunna genomföras oberoende av att ett datoriserat system senare kan komma att införas.

Jag avser att i det följande lämna allmänna synpunkter på vissa förhållanden som regleras i tullagen. När det gäller de närmare kommentarerna till författningsförslagen får jag hänvisa till specialmotiveringen, som följer under ett senare avsnitt.

Innan jag går in på dessa frågor skall jag något kommentera den kritik som några remissinstanser riktat mot beredningsgruppens förslag att behålla de centrala bestämmelserna på tullområdet i två skilda lagar i stället för att sammanföra reglerna i en enda lag.

Jag medger att det kan ge intryck av en bättre överskådlighet om de centrala lagreglerna finns samlade i en och samma lag. Någon verklig eller total överskådlighet skulle dock inte åstadkommas, eftersom tillämpningen av tullbestämmelserna kräver att man sätter sig in i åtskilliga andra författningsbestämmelser än de nu nämnda, bl.a. reglerna i de olika punktskattelagarna. Jag anser därför att man på tullområdet lämpligen kan följa samma princip som gäller på punktskatteområdet, dvs. ha en central förfarandelag, tullagen, och därutöver i särskilda lagar ha bestämmelser om dels i vilka fall tullar, andra skatter och avgifter skall utgå och om pålagornas storlek, dels om olika slag av tullfrihet m.m.

Jag förordar alltså i detta avseende ingen ändring i den nuvarande ordningen.

2.1.2 Hemtagningsförfarandet och systemet med privat godsvård

Mitt förslag: Hemtagningsförfarandet och systemet med privat godsvård behålls i princip oförändrat.

Beredningsgruppens förslag: Överensstämmer med mitt när det gäller lagregleringen. I fråga om tillämpningen av bestämmelsen om tullupplagsinnehavares och frihamnsinnehavares rätt att utföra tullmyndighets kontroll vid utlämning av hemtaget gods förordar gruppen en begränsning av befogenheterna när upplagsinnehavaren är ombud för hemtagaren.

Remissinstanserna: Vissa remissinstanser, däribland generaltullstyrelsen och några näringslivsorganisationer, är kritiska till den av beredningsgruppen förordade lösningen, när det gäller tullupplags- och frihamnsinnehavares befogenheter att utföra tullmyndigheternas kontroll. I övrigt tillstyrks beredningsgruppens överväganden eller lämnas de utan erinran.

Bakgrunden till och skälen för mitt förslag: Enligt 3 § andra stycket tullagen kan den som bedriver importverksamhet få medgivande av en tullmyndighet att ta hand om och i övrigt förfoga över varor som inte är förtullade. Ett sådant medgivande kallas hemtagningstillstånd och en importör som har fått ett sådant tillstånd kallas hemtagare. En hemtagare skall inom viss tid, 11–17 dagar efter införseln, lämna tulldeklaration med de uppgifter som behövs för förtullningen av de införda varorna.

Beräffande varor som är underkastade särskilda införselvillkor gäller särskilda begränsningar i förfoganderätten till dess villkoren är uppfyllda, se lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

Särskilda bestämmelser finns även i fråga om hemtagning av licensbelagda textilvaror. I dessa fall är hemtagningsrätten beroende av att hemtagaren lämnar tullmyndigheten uppgift om importlicensnummer och var licensen förvaras.

Också när det gäller samlastningsgods, dvs. gods som fraktas med ett och samma transportmedel men är avsett för olika mottagare i landet, finns särskilda bestämmelser. Sådant gods skall i princip redovisas på tullupplag, innan det får lämnas ut.

Ca. tre fjärdedelar av importen sker inom ramen för hemtagningssystemet.

Erfarenheterna av hemtagningsystemet visar att det är rationellt och arbetsbesparande från tullverkets synpunkt samtidigt som det på ett smidigt sätt ger importörerna möjlighet att förfoga över varorna.

Som jag redan nämnt har beredningsgruppen föreslagit att hemtagnings-systemet behålls i stort sett oförändrat. Samtliga remissinstanser instämmer i eller lämnar detta ställningstagande utan erinran.

Det är också min uppfattning att det f.n. inte finns anledning att göra några sakliga ändringar i hemtagningsförfarandet. Däremot kan det, som jag nämnt inledningsvis, bli aktuellt med sådana ändringar i samband med att tullproceduren datoriseras. Detta kan komma att ske redan om några år. Även av den anledningen anser jag det vara av värde att det nuvarande systemet inte ändras i det här skedet, dvs. innan det står klart hur de regler som styr proceduren skall vara utformade.

En fråga som beredningsgruppen berört och som jag vill ta upp i det här sammanhanget rör tullupplagsinnehavares rätt enligt 3 § tredje stycket tullagen att utföra tullmyndigheternas kontroll, när en hemtagare skall ta hand om gods som ligger på upplaget. Beredningsgruppen framhåller att det framstår som anmärkningsvärt att tullupplagsinnehavaren skall kunna besluta om att på tullmyndighetens vägnar lämna ut gods enligt en hemtagningsanmälan som upplagsföretaget lämnat som ombud för hemtagaren.

Beredningsgruppen föreslår att tullmyndigheterna skall begränsa tullupp-

lagsinnehavarnas befogenheter, så att det inte förekommer att en innehavare beslutar om utlämning av gods som han själv anmält till hemtagning som ombud för hemtagare.

Några remissinstanser, *Svenska Handelskammarförbundet*, *Sveriges Grossistförbund*, *Sveriges Industriförbund* och *Sveriges Speditörförbund* är kritiska till beredningsgruppens förslag. De anför, att en sådan ordning som föreslagits skulle leda till stora kostnadsökningar för såväl speditörerna och importörerna som tullverket, att det inte påvisats eller ens påstås förekomma några oegentligheter i sammanhanget samt att eventuella överträdelser bör kunna stävjas av att tullmyndigheterna har möjlighet att dra in upplagstillståndet.

Generaltullstyrelsen instämmer i de betänkligheter som beredningsgruppen anför mot den nuvarande ordningen men ifrågasätter om riskerna för oriktiga utlämningsbeslut minskar med den av beredningsgruppen förordade lösningen. Problemen bottenar enligt generaltullstyrelsen i första hand i att godslistor och andra lastförteckningar är bristfälliga.

Jag delar uppfattningen att det finns anledning till betänkligheter mot en ordning som innebär att en tullupplagsinnehavare utför myndighetskontroll av de uppgifter han själv har lämnat. Upplagshavaren befinner sig i dessa fall i något av en jävssituation. Samtidigt inser jag att huvuddelen av upplagsverksamheten bedrivs på det här sättet och att en ändring i rutinerna i enlighet med beredningsgruppens förslag skulle få vittgående konsekvenser. Såsom näringslivsrepresentanterna framhåller har det inte påvisats något missbruk av befogenheterna, något som för övrigt bör kunna konstateras utan större problem. Tullmyndigheterna torde också ha ett saktionsmedel i möjligheten att dra in upplagstillståndet.

Mot den här bakgrunden vill jag inte föreslå någon ändring i lagstiftningen. Däremot anser jag det angeläget att tullmyndigheterna och näringslivet gemensamt försöker finna sådana rutiner för verksamheten att myndighetskontrollen ges en adekvat innebörd.

2.1.3 Tulldeklaration

Mitt förslag: Deklarationsförfarandet behålls. Deklarationsskyldigheten utformas enligt samma principer som gäller för skatte- och avgiftsområdet i övrigt.

Beredningsgruppens förslag: Det avviker från mitt så till vida att de tullskyldiga enligt gruppen bör åläggas skyldighet att i efterhand undersöka riktigheten i lämnade deklarerationer genom att jämföra deklarerationsuppgifterna med de mottagna varorna samt att utan dröjsmål anmäla oriktigheter till tullmyndigheterna, det senare vid äventyr av straff.

Remissinstanserna: De flesta lämnar beredningsgruppens förslag utan erinran. Ett tiotal remissinstanser är kritiska. Av dessa förordar *riksåklagaren*, *RSV*, *länsstyrelsen i Värmlands län*, *Sveriges Advokatsamfund* och *SAS* en ordning som mera överensstämmer med mitt förslag, medan *statens jord-*

bruksnämnd och ett antal näringslivsorganisationer avstyrker att det införs särskilda bestämmelser om gransknings skyldighet.

Prop. 1986/87:166

Bakgrunden till mitt förslag: En utgångspunkt för den tullprocedur som infördes 1974 var att de uppgifter, som behövs för att tullverket skall kunna fastställa de tullar, andra skatter och avgifter som skall betalas på grund av införsel, skulle lämnas i form av en deklaration.

När en vara anges till förtullning skall alltså lämnas en tulldeklaration till lednig för förtullningen (7 § första stycket den nuvarande tullagen). Deklarationen skall lämnas av den som är tullskyldig för varan. Tullskyldig är den som har att betala tull, annan skatt eller införselavgift för varan. En deklaration får också lämnas genom ombud, som har godkänts av generaltullstyrelsen (7 § andra stycket den nuvarande tullagen). Om en deklaration som har lämnats genom ombud innehåller oriktig uppgift, som kan föranleda att tull, annan skatt eller införselavgift undandras statsverket eller att en vara införs i strid mot förbud, åligger det den tullskyldige att rätta uppgiften inom viss tid (tre veckor) från den dag, då deklarationen lämnades.

Beredningsgruppen anför att erfarenheterna av deklara tionsförfarandet i stort sett är goda. Ett problem är dock enligt gruppen, att många deklarationer innehåller slarvfel och har andra onödiga brister, som måste rättas till av den granskande tullpersonalen. Detta tar enligt gruppens mening onödiga resurser i anspråk, resurser som annars i större utsträckning kunde användas till den fysiska gods kontrollen och till fördjupade efterkontroller i form av revisionsbesök hos importörer och speditörer.

I syfte att reducera antalet oriktiga eller ofullständiga deklarationer föreslår beredningsgruppen att de tullskyldiga åläggs att inom viss tid undersöka riktigheten i deklarationer som har lämnats till tullmyndigheterna genom att jämföra deklara tionsuppgifterna med de mottagna varorna och handlingar avseende varorna. Vidare föreslår gruppen en ändring i rättelse skyldigheten så tillvida, att rättelse skall göras utan dröjsmål.

De flesta remissinstanserna lämnar beredningsgruppens förslag om gransknings- och rättelse skyldighet utan erinran. Ett tiotal remissinstanser är kritiska till förslaget. Av dessa förordar ungefär hälften en ordning i enlighet med vad som föreslås i ett särskilt yttrande till betänkandet (Ds UD 1985:4 s. 236 ff.). Enligt denna ordning skulle inte föreligga någon lagstadgad skyldighet för den tullskyldige att i efterhand granska riktigheten i lämnade deklarationer och inte heller något straffsanktionerat åläggande att anmäla oriktigheter till tullmyndigheterna. Förslaget grundar sig på att deklarationerna är lämnade av den tullskyldige eller dennes ombud med en försäkran att deklara tionsuppgifterna är riktiga och fullständiga och att oriktigheter och ofullständigheter bedöms enligt reglerna om straff och andra sanktioner. Efter mönster från skattebrottslagen (1971:69) föreslås i detta avseende att det i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling (varusmugglingslagen) införs en bestämmelse om frivillig rättelse av innebörd, att ansvar för brott rörande undandragen tull, annan skatt eller införselavgift inte inträder för den som frivilligt vidtar åtgärd som leder till att pålagorna påförs eller tillgodoräknas med rätt belopp.

I yttrandet pek as vidare på de problem som kan föreligga vid direktförtull-

ning, dvs. förtullning som inte föregåtts av hemtagning, när det gäller att lämna riktiga uppgifter. Svårigheterna bottnar i att det deklara-tionsunderlag som finns i dessa fall i form av fakturor m.m. inte sällan är bristfälligt. Detta borde enligt vad som anförs i yttrandet beaktas i lagstiftningen på så sätt, att deklara-tioner som lämnas vid direktförtullning är preliminära. Dessa deklara-tioner skulle sedan bli bindande för den tullskyldige med de tillägg och ändringar som den tullskyldige anmält under en viss frist, två veckor, från det deklara-tionen lämnades.

De remissinstanser som förordar en ordning i enlighet med vad som anförs i det särskilda yttrandet är *riksåklagaren, RSV, länsstyrelsen i Jämtlands län, Sveriges Advokatsamfund och SAS.*

Övriga remissinstanser som motsätter sig beredningsgruppens förslag om granskningsskyldighet är *statens jordbruksnämnd, Svenska Handelskammarsförbundet, Sveriges Grossistförbund, Sveriges Industriförbund, Sveriges Speditörförbund och Företagens Uppgiftslämnardelegation.* Kritiken grundar sig på att en granskningsskyldighet i enlighet med förslaget inte är möjlig att fullgöra inom ramen för de distributionssystem som tillämpas inom näringslivet. Dessa system bygger i stor utsträckning på att gods anmäls till hemtagning vid den gränsövergång eller på det tullupplag som är lämpligast i varje särskilt fall, varefter godset direkt distribueras till mottagaren, alltså utan att det dessförinnan lagts upp i den tullskyldiges lager. En skyldighet att granska deklara-tionernas riktighet genom att jämföra deklara-tionsuppgifterna med de mottagna varorna och handlingar rörande varorna skulle innebära att direktleveranser fortsättningsvis inte kan förekomma, vilket i sin tur skulle leda till oacceptabla kostnadsökningar för såväl transportsektorn som näringslivet i övrigt.

Vidare anförs att en sådan lagreglerad särskild granskningsskyldighet beträffande deklara-tionsuppgifterna skapar ett svåröverskådligt regelsystem utan att ge vinster i form av förbättringar i deklara-tionskvaliteten.

Från *generaltullstyrelsens* sida uttalas kritik mot den ordning som förordas i det särskilda yttrandet. Kritiken baseras på att en utvidgad användning av preliminära deklara-tioner inte är önskvärd. Det skulle ge ökade handläggningskostnader och kan befaras leda till att mindre noggrannhet ägnades åt deklara-tionsarbetet.

Skälen för mitt förslag: Deklara-tionsförfarandet är en av grundstenarna i vår tullprocedur. Det är ett ändamålsenligt sätt att få fram de uppgifter som behövs vid förtullning under förutsättning att deklara-tionerna inte är behäftade med sådana felaktigheter och andra brister att underlaget för taxeringsbesluten blir undermåligt. Oriktigheter och ofullständigheter i deklara-tionerna innebär också att resurser måste avsättas av tullverket för att korrigera dessa brister. Det är alltså viktigt att deklara-tionerna är så riktiga och fullständiga som möjligt.

Jag delar beredningsgruppens uppfattning att erfarenheterna av deklara-tionsförfarandet i stort sett är goda. Förbättringar bör dock ske vad gäller kvaliteten på deklara-tionerna. Undersökningar som har gjorts, bl.a. i Brottsförebyggande Rådet (BRÅ:s) regi, visar att en stor andel av tulldeklara-tionerna innehåller fel och brister. Oriktigheterna gäller uppgifter som är viktiga för att rätt kunna fastställa tullar, andra skatter och avgifter. De gäller

också uppgifter som är väsentliga av andra skäl, för bedömning av om en vara får föras in i landet eller inte, för statistikändamål m.m. Felcn är ofta av sådan art att det framgår att deklara-tionsarbetet inte ägnats tillbörlig omsorg och noggrannhet.

De sanktionsmöjligheter som finns mot oriktiga eller ofullständiga tulldeklarationer utgörs av bestraffning enligt varusmuggningslagen eller enligt straffbestämmelserna i tullagen eller tullstadgan. För att påföljd skall dömas ut krävs uppsåt eller oaktsamhet av den som ansvarar för uppgifterna. Sedan den 1 april 1986 kan också den som lämnar oriktiga eller ofullständiga uppgifter, som har avseende på tull-, skatte- eller avgiftsbeslutet, påföras en administrativ sanktionsavgift, tulltillägg. Syftet med tulltillägget är att komma till rätta med sådana oriktigheter i deklarationerna, som kan medföra undandragande av pålagor och som inte beivras i straffrättslig ordning. Det är min förhoppning att införandet av sanktionsavgiften skall ge en förbättrad deklara-tionsstandard överlag.

När det gäller den lagtekniska utformningen av deklara-tionsskyldigheten anser jag att den bör följa samma principer som gäller för skatteområdet i övrigt. Den som lämnar en deklaration intygar att uppgifterna i deklarationen är fullständiga och riktiga. En deklaration innebär en förklaring under straffansvar om att något förhåller sig på ett visst sätt. För att kunna fullgöra deklara-tionsskyldigheten krävs naturligtvis att deklara-nten har ett tillfredsställande underlag. En oriktighet i deklarationen kan som jag nyss har nämnt förutom straff föranleda att tulltillägg påförs.

Det gäller alltså för deklara-nten att i den utsträckning det är möjligt förvissa sig om att de uppgifter han lämnar är fullständiga och riktiga.

Att såsom beredningsgruppen föreslår ålägga den som har lämnat en deklaration, och därigenom har förklarat sig ha lämnat fullständiga och riktiga uppgifter, skyldighet att i efterhand granska deklarationen och anmäla felaktigheter i denna, eventuellt vid äventyr av straff även i detta avseende, anser jag vara principiellt tveksamt.

Syftet med en sådan ordning skulle vara att säkerställa att de riktiga uppgifterna verkligen kommer tullmyndigheterna tillhanda. Jag anser emellertid att en deklara-tionsskyldighet enligt sedvanligt mönster bör ge en fullgod garanti för att riktiga och fullständiga uppgifter lämnas. I överensstämmelse med vad som anförs i det särskilda yttrandet bör dock enligt min mening en bestämmelse tas in i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling av innebörd att ansvar för brott rörande undandragen tull, annan skatt eller införselavgift inte inträder för den som frivilligt vidtar åtgärder som leder till att pålagorna kan påföras eller tillgodoräknas med rätt belopp. En sådan bestämmelse finns redan vad gäller tulltillägget.

Eftersom deklara-nten intygar att uppgifterna i en deklaration är riktiga och fullständiga och felaktigheter kan beivras administrativt eller judiciellt ligger det med en sådan ordning som jag nu har beskrivit i deklara-ntens och den tullskyldiges eget intresse att så snart som möjligt anmäla felaktigheter till tullmyndigheten.

Detta innebär att den tullskyldige för att undgå risken av att drabbas av sanktioner måste förvissa sig om att tullmyndigheterna får ett riktigt underlag för taxeringarna. Om det efter det att en deklaration lämnats skulle visa sig

att det som deklarerats inte överensstämmer med det som införts till landet måste den tullskyldige för att undgå risken för sanktioner på eget initiativ och så snart som möjligt anmäla det rätta förhållandet för tullmyndigheten. I praktiken innebär detta att den tullskyldige i samtliga fall där det finns någon risk, p.g.a. brådska, slarv eller andra omständigheter vid deklarationens upprättande, för att fel eller ofullständigheter skulle föreligga snarast möjligt bör kontrollera uppgifterna i deklarationen och rätta eventuella oriktigheter. Den som exempelvis lämnar en deklaration utan att ha kontrollerat det gods som deklarationen avser kan inte anses ha haft tillräckligt tillförlitligt underlag för att kunna intyga uppgifternas riktighet och därigenom fullgöra deklarationsskyldigheten på ett riktigt sätt.

De här principerna bör enligt min mening gälla även vid direktförtullning. Jag är medveten om att det i vissa fall vid direktförtullning inte finns sådant underlag att säkra uppgifter kan lämnas. I dessa fall bör ges möjlighet att lämna preliminära deklarationer. Det är inte min avsikt att detta skall leda till en väsentlig ökning av antalet preliminära deklarationer utan möjligheten skall ges efter en prövning i varje särskilt fall, huruvida förutsättningar finns att fullgöra deklarationsskyldigheten på riktigt sätt.

Det förhållandet att en tulldeklaration lämnas genom ett ombud bör enligt min mening inte föranleda någon särreglering. Den tullskyldige är i fiskalt hänseende bunden av de uppgifter som lämnas genom ett av honom anlitat ombud. Han är också skyldig att betala tulltillägg för fel i en sådan deklaration. Det straffrättsliga ansvaret bedöms på vanligt sätt mot bakgrund av den oaktsamhet eller det uppsåt som är att hänföra till den tullskyldige resp. ombudet. Det ligger därför i den tullskyldiges eget intresse, dels att lämna ombudet sådana direktiv och upplysningar att denne på riktigt sätt kan fylla i deklarationen, dels att så snart som möjligt kontrollera att uppdraget blivit rätt utfört. Några föreskrifter som rör förhållandet mellan huvudmannen, den tullskyldige, och hans ombud anser jag inte att tullagen bör innehålla. Jag syftar exempelvis på bestämmelser om skyldighet för ombudet att sända en deklaraionskopia till huvudmannen, eller om åläggande för den tullskyldige att granska en deklaration som upprättats av ett ombud. Sådana bestämmelser är närmast att betrakta som ordningsföreskrifter av privaträttslig natur och har knappast sin plats i en offentlighetslagstiftning, som reglerar principerna för de enskildas skyldigheter i förhållande till det allmänna, i det här sammanhanget representerat av tullmyndigheterna, i samband med handel och samfärdsel över gränserna.

2.1.4 Ombudsförfarandet

Mitt förslag: Möjligheten att använda ombud för att fullgöra tullformaliteter behålls oförändrad.

Ombuden åläggs skyldighet att hålla medel, som har tagits emot av de tullskyldiga för betalning av tullräkningar, avskilda från övriga tillgångar.

Beredningsgruppens förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: De flesta lämnar förslaget utan erinran. *Generaltullstyrelsen* tillstyrker medan några *näringslivsorganisationer* avstyrker förslaget att ombud skall hålla mottagna medel för betalning av tullräkningar avskilda.

Bakgrunden till och skälen för mitt förslag: Beredningsgruppen konstaterar att ombudsförfarandet har kommit att utnyttjas i betydligt större utsträckning än vad man räknade med när den nuvarande tullproceduren infördes. Detta ger enligt beredningsgruppen anledning till betänkligheter såtillvida att de tullskyldiga förlorar kontakten med deklarationsverksamheten och därigenom får svårare att leva upp till de krav som ställs på dem i egenskap av ansvariga för deklarationerna. Mot bakgrund härav har gruppen övervägt om inte den tullskyldige borde åläggas att personligen underteckna tulldeklarationerna men stannat för att en sådan ändring inte är påkallad.

Generaltullstyrelsen instämmer i att det omfattande utnyttjandet av ombud är betänkligt från de synpunkter beredningsgruppen anfört. Samtidigt menar dock styrelsen att ett avskaffande eller en ändring av ombudsförfarandet skulle få stora återverkningar på hela tullsystemet, och att införandet av tulltilläggsstraffet kan tänkas leda till större engagemang från importörernas sida.

Jag delar den bedömning som görs av beredningsgruppen och generaltullstyrelsen och vill betona vikten av att de tullskyldiga tar aktiv del i uppgiftslämnandet till tullmyndigheterna. Det är de tullskyldiga som har de bästa kunskaperna om varornas inköpspris och beskaffenhet samt om det faktiska innehållet i varusändningarna. Som jag framhållit i det föregående avsnittet är det också de som har det principiella ansvaret för att deklarationerna är riktiga och det bör därför ligga i de tullskyldigas eget intresse att aktivt försöka fullgöra uppgiftsskyldigheten.

Ett annat problem som beredningsgruppen tar upp i sammanhanget har sin grund i att ombud som åtagit sig betalningsskyldighet gentemot tullverket och betingat sig förskott av sina huvudmän i några fall saknat tillgångar att betala tullräkningarna med, när dessa förfallit till betalning. Eftersom de tullskyldiga och ombuden i dessa fall anses solidariskt betalningsskyldiga har de tullskyldiga tvingats betala två gånger.

För att förebygga att sådant inträffar föreslår beredningsgruppen att en bestämmelse tas in i tullagen, som föreskriver skyldighet för ombud att hålla sådana medel avskilda som har tagits emot av de tullskyldiga för betalning av tullräkningar.

Generaltullstyrelsen tillstyrker ändringen.

Svenska Handelskammarförbundet, Sveriges Grossistförbund, Sveriges Industriförbund, Sveriges Redareförening och *Sveriges Speditörförbund* avstyrker förslaget.

Övriga remissinstanser lämnar förslaget utan erinran.

Den kritik som riktas mot förslaget går ut på att något behov av ändring inte finns och att ett genomförande av förslaget skulle leda till praktiska svårigheter för ombuden.

Jag anser den föreslagna ändringen vara angelägen. Den klargör bl.a. att den tullskyldige har separationsrätt i sitt ombuds konkurs för förskottsbetalning som har gjorts till ombudet. Den trygghet och de fördelar i övrigt som

detta ger de tullskyldiga bör enligt min mening väl uppväga det praktiska merarbete som det innebär för ombuden.

Prop. 1986/87:166

2.1.5 Tullagstiftningen och datatekniken

Mitt förslag: I avvaktan på införandet av en datoriserad tullprocedur ges generaltullstyrelsen möjlighet att medge att uppgifter som krävs i en tulldeklaration får lämnas i form av teleöverförda meddelanden eller enligt andra automatiska metoder eller i form av upptagning för automatisk databehandling.

Beredningsgruppens förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget gör hovrätten över Skåne och Blekinge, statistiska centralbyrån, statskontoret, Handelsprocedurrådet SWEP-RO, Företagens Uppgiftslämnardelegation och SAS. Övriga remissinstanser lämnar förslaget utan erinran, förutom generaltullstyrelsen som avstyrker förslaget.

Bakgrunden till mitt förslag: Den moderna datatekniken har under senare år tagits i bruk i allt större omfattning. Tekniska och rättsliga problem har emellertid i viss mån begränsat tillämpningsområdet. När det gäller informationsutbyte är det främst inom näringslivet som datorkommunikation vunnit insteg. För att lösa problemen med säkerhet och behörighet har olika internationella organ sökt utforma standarder, som kan användas när elektroniskt överförda handelsdata ersätter uppgifter i traditionella pappersdokument.

Också inom tullområdet har sedan flera år bedrivits internationellt arbete för att möjliggöra uppgiftslämnande med användande av ADB-teknik och andra automatiska metoder. Sådant arbete har ägt rum i bl.a. internationella tullsamarbetsrådets (CCC) och FN:s ekonomiska kommission för Europa (ECE) regi. Flera rekommendationer har utfärdats i syfte att påskynda utvecklingen. Datoriseringsproblematiken bearbetas också i de handelsprocedurråd, som förekommer i flera länder.

Långtgående planer för dokumentlös överföring av information mellan näringsliv och tullmyndigheter finns inom EG, det s.k. CD-projektet (Coordinated Development Project), som beräknas vara i drift år 1992.

Som ett led i förberedelserna för en datorkommunikation mellan näringsliv och tullmyndigheter i olika länder har inom EG liksom mellan EFTA-länderna samt mellan EG och EFTA-länderna överenskommit att ett enhetligt dokument för import, transit och export skall tas i bruk den 1 januari 1988. Detta förutsätter en begränsning och harmonisering av ländernas uppgiftskrav, samtidigt som det underlättar ett datoriserat informationsutbyte mellan tullmyndigheter och näringsliv i de länder som omfattas av överenskommelsen.

I flera länder finns redan möjligheter att i större eller mindre utsträckning lämna uppgifter till tullmyndigheterna genom att utnyttja papperslösa informationsbärare. Även i vårt land medges detta i viss omfattning med stöd av 7 § första stycket tullagen.

Som jag har nämnt tidigare beslöt regeringen i juni månad 1986 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att ta fram förslag till ADB-baserade rutiner i datautväxlingen mellan tullverket och näringslivet samt till ett internt ADB-system för tullverket med hänsyn tagen till kraven på klarering och kontroll. I utredningsarbetet skall beaktas bl.a. datoriseringsutvecklingen inom näringslivet samt de internationella aspekter jag nyss har berört.

I avvaktan på att en datoriserad tullprocedur införs anser beredningsgruppen det vara lämpligt att generaltullstyrelsen ges författningens möjliggörande att medge att uppgifter som krävs i en tulldeklaration får lämnas med användande av dator eller på annat liknande sätt.

Generaltullstyrelsen avstyrker en sådan ordning. Skälen synes vara dels att samtliga legala problem rörande ADB-kommunikation i det här avseendet inte är lösta, dels att man betvivlar att tullverket kommer att ha tillgång till erforderliga datorer under de närmaste åren.

Med de legala problemen åsyftas sannolikt att ett uppgiftslämnande med användande av ADB eller annat liknande medium inte kan bestyrkas med uppgiftslämnarens namnunderskrift, vilket skulle kunna ha betydelse för fastställande av uppgiftslämnarens identitet och bundenhet vid uppgifterna.

Skälen för mitt förslag: Jag är medveten om att de frågor som generaltullstyrelsen tar upp behöver belysas och övervägas ytterligare för att få en slutgiltig lösning. Under förutsättning att de datorsystem som skulle användas i de här sammanhangen uppfyller högt ställda krav i fråga om säkerhet och kontroll vad gäller uppgiftslämnandet och överföringen av uppgifterna ser jag dock inget principiellt hinder mot att informationsöverföringen mellan näringslivet och tullverket sker med anspråkstagande av den nya tekniken. Jag anser det vara värdefullt att nu skapa författningens möjliggörande till sådan kommunikation. När denna i praktiken kan komma till stånd är beroende av datorutbyggnaden och säkerheten i systemen.

2.1.6 Kredittiderna vid import

Min bedömning: Den nuvarande ordningen behålls.

Beredningsgruppens bedömning: Överensstämmer med min.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker eller lämnar utan erinran ställningstagandet att det inte görs någon ändring i det nuvarande betalningssystemet. *Riksrevisionsverket* framhåller dock att betalningsfristerna bör kunna förkortas inom ramen för det nuvarande betalningssystemet.

Bakgrunden till min bedömning: I direktiven för översyn av tullagstiftningen uppdrogs åt beredningsgruppen att undersöka om bestämmelserna om krediter för betalning av tullar, andra skatter och avgifter behöver ändras. Bl.a. skulle belysas om det var lämpligt att införa nya betalningsregler som innebär att preliminära inbetalningar görs samtidigt som tulldeklarationerna lämnas.

I sin redovisning av det nuvarande systemet konstaterar beredningsgrup-

pen att kredittiden är i genomsnitt för hemtagare 55 dagar och för övriga kreditimportörer 38 dagar. Kredittiden utgörs av respit för hemtagare att lämna tulldeklaration (11-17 dagar), i genomsnitt 14 dagar, tidsåtgång för tulltaxering för hemtagare, 7 dagar, och för andra kreditimportörer, 4 dagar, tidsåtgång för dataregistrering och databearbetning hos generaltullstyrelsen samt för produktion och distribution av tullräkningar 19 dagar, frist för betalning av tullräkningar 15 dagar.

I sammanhanget erinras om att fristen för betalning av tullräkningar är 1982 förkortades från 25 till 15 dagar samt att en förkortning av kredittiderna också åstadkommits genom att tullverket rationaliserat sitt uppbördssystem.

Enligt beredningsgruppens bedömning är det knappast möjligt att ytterligare förkorta tiden för tullverkets handläggning av tulldeklarationerna (granskning, tulltaxering, produktion av tullräkningar, etc.). Möjligen skulle ett utvidgat datorstöd inom tullverket kunna ge vissa ytterligare rationaliseringsvinster.

När det gäller frågan om en inskränkning av betalningsfristen för tullräkningarna hänvisar gruppen till erfarenheterna av den ändring som genomfördes år 1982. Den avkortning som då gjordes har påtagligt ökat de administrativa problemen för både näringslivet och tullverket. Svårigheterna gäller bl.a. företagens betalningsrutiner. Betalning av tullräkningarna har i många fall måst läggas vid sidan av de övriga datorbaserade betalningsrutinerna. Vidare har betalningsförseningarna ökat, vilket lett till att ytterligare resurser måst tas i anspråk inom tullverket för handläggning av ärenden rörande betalningsövervakning, överklagande av restavgiftsdebitering etc.

En ytterligare förkortning av betalningsfristen skulle enligt beredningsgruppen sannolikt skapa sådana problem i praktiskt och administrativt hänseende att en ändring i enlighet härmed inte är att förorda.

Jag delar beredningsgruppens bedömningar i dessa avseenden.

När det sedan gäller frågan om det är lämpligt att ersätta det nuvarande betalningssystemet med ett system som innebär att preliminära inbetalningar av tullar, andra skatter och avgifter sker samtidigt som tulldeklarationerna lämnas, skall jag först översiktligt beskriva den nuvarande ordningen.

Den grundläggande regeln är att tullar, andra skatter och avgifter skall betalas innan varorna lämnas ut. Importörer som har regelbunden import har dock möjlighet att få kredit. Dessa kreditimportörer, till vilka hemtagarna hör, svarar för ca 99 % av tullverkets uppbörd. Ungefär tre fjärdedelar av uppbörden är hänförlig till hemtagarna.

En importör som inte har kredit, en s.k. kontantimportör, betalar pålagorna vid varje importtillfälle. Varorna får disponeras först när betalning har skett till den lokala tullmyndigheten.

En kreditimportör får förfoga över varorna redan innan tullar, andra skatter och avgifter har betalats. En kreditimportör som inte är hemtagare måste emellertid ha lämnat en importanmälan med tulldeklaration över varorna och fått utlämningsmedgivande, innan han kan disponera över dem. Med ledning av tulldeklarationen fastställer tullmyndigheten pålagorna för varorna. Betalning sker till tullverkets centralkassa enligt periodiska tullräkningar, som utfärdas enligt ett ADB-baserat system hos generaltullstyrelsen. Tullräkningarna, som kan omfatta flera importtillfällen, skall som jag

tidigare nämnt betalas inom 15 dagar från det de utfärdades.

En kreditimportör som också är hemtagare får ta hand om och förfoga över varorna sedan han lämnat en hemtagningsanmälan. Han skall sedan inom viss tid, 11-17 dagar, lämna en importanmälan med tulldeklaration. Den lämnas till den tullanstalt som har tillsyn över hemtagarens importverksamhet, kontrolltullanstalten, oavsett vid vilken tullanstalt hemtagningen skett. Kontrolltullanstalten fastställer tullarna, de övriga skatterna och avgifterna. Dessa betalas därefter till tullverkets centralkassa enligt periodiska tullräkningar helt i överensstämmelse med vad som gäller för andra kreditimportörer.

Bakgrunden till införande av ett nytt system med preliminär betalning av tullar, andra skatter och avgifter i samband med att tulldeklaration lämnas skulle vara att det innebär räntevinster för staten.

Beredningsgruppen har funnit att ett system med preliminär inbetalning i samband med avlämnandet av tulldeklarationerna sannolikt leder till att betalningen måste ske skilt från deklaraionslämnandet. Till skillnad från vad som gäller vid uppbörden av mervärdeskatt som inte har samband med import, där deklarationer avges på baksidan av ett inbetalningskort, innehåller importanmälan med tulldeklarationen så många uppgifter att det inte är praktiskt möjligt att ha ett sådant förfarande. Vidare skall faktura bifogas tulldeklarationen. Importanmälan skall också uppvisas på tullupplag för godsredovisningar m.m.

Ett system med preliminära inbetalningar förutsätter enligt gruppen att betalningarna kan kopplas ihop med deklarationerna för kontroll av att pålagorna har betalats. Vidare skulle det krävas ett avräkningsförfarande när tullsedel utfärdas och den slutliga avräkningen sker.

För kontantimportörerna skulle en övergång till preliminärinbetalning sannolikt inte innebära några påtagliga förändringar. När det gäller kreditimportörer som inte är hemtagare skulle kreditmöjligheterna försvinna. För hemtagarna skulle kredittiden begränsas till att avse fristen med att ge in tulldeklaration.

Enligt beredningsgruppen kan ett nytt system i enlighet med vad som beskrivits väntas leda till problem i bl.a. följande avseenden. Extra resurser kommer att behöva avdelas för betalningsregistreringen. Tullverkets system för central uppbörd samt för betalningsregistrering måste ändras, vilket innebär att de rationaliseringsvinster som kunnat uppnås med det nuvarande systemet försvinner. Kostnader tillkommer för att upprätta ett nytt betalningssystem och för att utföra nödvändiga avräkningsgöromål. Risken finns att betalningskontrollen blir mindre effektiv, bl.a. på grund av att samma kreditimportör kan ha betalningar till flera olika tullmyndigheter och att avräkningsförfarandet försvårar kontrollen.

Vidare skulle, som jag tidigare har anført, en förkortning av kredittiderna sannolikt medföra administrativa och praktiska svårigheter även för näringslivet. Det förhållandet att möjligheterna till kreditimport bortfaller för andra än hemtagare kan väntas leda till särskilda problem vid varuimporten. Dessa omständigheter kan tvinga fram att en särskild betalningsfrist måste beviljas efter det att tulldeklarationerna lämnats. De kan också leda till ökat personalbehov hos tullverket till följd av att godset i större utsträckning än

f.n. inte skulle kunna disponeras förrän betalning skett.

Sammantaget anser beredningsgruppen att införandet av ett nytt betalningssystem skulle ge upphov till sådana problem att det är tveksamt om det med en övergripande samhällelig syn skulle ge några ekonomiska vinster över huvud taget. Till detta kommer att de internationella åtagandena måste beaktas. Bl.a. gäller enligt GATT:s bestämmelser (avtalet III) att interna skatteregler inte får ge skydd åt inhemsk produktion.

Mot denna bakgrund anser sig beredningsgruppen inte kunna förorda att ett nytt betalningssystem införs.

Generaltullstyrelsen liksom näringslivsorganisationerna uttalar starkt stöd för samma uppfattning. Ingen remissinstans förordar ett system med preliminär betalning i samband med att deklaration lämnas.

Skälen för min bedömning: Även jag delar beredningsgruppens bedömning. En omläggning av betalningsrutinerna skulle visserligen ge ett väsentligt tillskott till statskassan, sannolikt i storleksordningen 200-300 milj. kr. per år samt ytterligare en tillfällig räntevinst i samband med övergången. Denna beräkning grundar sig emellertid på att övriga faktorer som påverkar kostnads- och intäktsidan förblir oförändrade. Som framgår av den redogörelse jag nyss har lämnat skulle en övergång till ett nytt betalningssystem ge upphov till flera påvisbara negativa effekter av allvarligt slag. Till detta skall läggas den osäkerhet som råder i väsentliga avseenden, bl.a. om hur utrikeshandeln skulle påverkas. Detta gör att jag f.n. finner övervägande skäl tala för att behålla det nuvarande systemet. Strävandena bör i stället inriktas på att genom införande av ett datoriseringssystem hos tullverket få till stånd en begränsning av kredittiderna, som inte har dessa negativa följder.

2.1.7 Tullverkets kontrollverksamhet

Mitt förslag: Skyldigheten att anmäla varor till tullmyndigheterna vid in- och utförsel föreskrivs i lag.

Tullmyndigheternas befogenheter med avseende på kontrollen av varor och transportmedel regleras i lag i större utsträckning än vad som nu är fallet.

Bestämmelserna av resandekontroll i 19 § andra stycket varusmugglingslagen flyttas till tullagen.

Beredningsgruppens förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: *Justitiekanslern* föreslår att vidgade befogenheter införs beträffande resandekontrollen. Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget i övrigt eller lämnar det utan erinran.

Bakgrunden till mitt förslag: Föreskrifter om tull kan enligt 8 kap. 9 § första stycket regeringsformen (RF) beslutas av regeringen under förutsättning att riksdagen ger sitt bemyndigande. Möjligheter till sådan s.k. delegering föreligger också enligt 8 kap. 7 § första stycket RF i fråga om föreskrifter som rör in- och utförsel av varor samt kommunikationer och trafik.

Dessa delegeringsmöjligheter bör enligt min mening utnyttjas när så är lämpligt av hänsyn till intresset att få en ändamålsenlig och praktisk författningsreglering av trafiken över våra gränser. När det gäller de grundläggande skyldigheterna att underkasta sig tullmyndigheternas kontroll anser jag att föreskrifterna bör finnas i lag. Dessa bestämmelser är av ingripande natur och rör inskränkningar i den enskildes handlingsfrihet.

Av den anledningen anser jag också att den allmänna skyldigheten att anmäla varor som förs in i och ut ur riket bör tas in i lag. Vidare bör åtskilliga kontrollföreskrifter som f.n. finns i tillämpningsbestämmelserna till tullagen, tullstadgan (1973:671) och den av generaltullstyrelsen utfärdade tullordningen (TFS 1973:159), föras in i lag.

En ändring i varusmuggningslagen den 1 mars 1985, se prop. 1984/85:46 s. 39 ff, har gett tulltjänstemän befogenhet att undersöka handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från riket utan att misstanke om oegentligheter föreligger eller s.k. skärpt tullkontroll beslutats (19 § andra stycket varusmuggningslagen).

Bestämmelsen syftade till att ge tullmyndigheterna möjlighet att genomföra stickprovvisa undersökningar av vad resenärerna har med sig i väskor m.m. när de passerar våra gränser. Lagändringen ansågs viktig för att effektivisera kontrollen av in- och utförsel av vissa varor, särskilt narkotika, vapen och annat farligt gods.

Undersökningsrätten enligt denna bestämmelse omfattar inte vad en resande bär i eller innanför kläderna. En plånbok som en resande bär i en handväska får alltså undersökas medan däremot en plånbok som förvaras i en rockficka e.d. inte får undersökas stickprovvis. Enligt beredningsgruppens förslag skall undersökning av vad resande har i eller innanför sina kläder också i fortsättningen endast få ske enligt föreskrifterna i 19 § första stycket varusmuggningslagen, dvs. när misstanke om brott föreligger eller när s.k. skärpt tullkontroll har beslutats.

Justitiekanslern uttalar att det inte finns skäl att ha en skillnad i reglerna vad gäller rätten att undersöka plånböcker. Befogenhet att undersöka plånböcker stickprovvis bör enligt justitiekanslern föreligga även om plånböckerna förvaras i de kläder som resenärerna har på sig.

Skälen för mitt förslag: Jag instämmer i att en utvidgning av tullmyndigheternas befogenheter i fråga om resandekontrollen i enlighet med vad justitiekanslern förordar i och för sig vore logisk och att en sådan ordning sannolikt även skulle vara av värde från kontrollsynpunkt. De förhållanden som gör det angeläget att stickprovvis kunna undersöka handväskor och liknande är i princip tillämpliga också på plånböcker oberoende av var dessa förvaras. Inför den ändring i 19 § varusmuggningslagen, som genomfördes år 1985, gjordes den avvägningen mellan kontrollaspekterna och hänsynen till den personliga integriteten som jag nyss redogjort för, dvs. att undersökning av vad resande bär med sig skulle få göras utan att brottsmisstanke eller s.k. skärpt tullkontroll förelåg, medan undersökning av vad den resande har i eller innanför sina kläder förutsatte att någon av dessa kvalifikationer förelåg.

Frågor om en utvidgning av tullmyndigheternas kontrollbefogenheter till att även avse plånböcker som förvaras i den resandes kläder har sedermera övervägts också av valutakommittén, se betänkandet (SOU 1985:52) Översyn av valutaregleringen, avsnitt 19.3. Även kommittén har med hänsyn till integritetsaspekterna valt att avstå från att föreslå några utvidgade kontrollbefogenheter. Jag vidhåller den bedömning som gjordes inför lagändringen år 1985.

I anslutning till att kontrollbestämmelserna nu omarbetas i grunden och enligt min mening ges en klarare innebörd bör såsom beredningsgruppen föreslår bestämmelserna i 19 § andra stycket varusmuggningslagen tas in i en ny tulllag.

Generaltullstyrelsen föreslår att föreskrifter tas in i tullagen om att tulltjänstemän skall ha rätt att använda våld i samband med kontrollåtgärder. Vidare föreslår styrelsen att tullagen kompletteras med bestämmelser om rapporteringsskyldighet motsvarande 9 § polislagen.

Regeringen har den 21 augusti 1986 utfärdat direktiv för en översyn av varusmuggningslagen. Jag anser att de av generaltullstyrelsen väckta frågorna bör behandlas inom ramen för denna utredning.

2.1.8 Avgifter inom tullverkets verksamhetsområde

Mitt förslag: Riksdagens bemyndiganden till regeringen eller, efter regeringens bestämmande, generaltullstyrelsen att meddela föreskrifter om avgifter tas in i tullagen.

Beredningsgruppens förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser lämnar förslaget utan erinran. Vissa *näringslivsorganisationer* är kritiska till att avgifter får tas ut för tullförrättningar, för tullupplag som finns i anslutning till hamnarna m.m.

Skälen för mitt förslag: Enligt 8 kap. 3 § och 9 § andra stycket RF krävs riksdagens bemyndigande för att regeringen skall kunna meddela föreskrifter om avgifter som innebär åligganden för enskilda eller är att anse som ingrepp i enskildas ekonomiska förhållanden. Sådana bemyndiganden kan ske såväl formlöst som i lagform. Enligt 8 kap. 11 § RF kan riksdagen medge att regeringen överlåter åt en förvaltningsmyndighet att meddela bestämmelser om avgifter.

Bestämmelser om avgifter inom tullverkets verksamhetsområde finns i tullstadgan. Sålunda föreskrivs i 80 § om avgifter för tullförrättningar som sker utom normal tjänstgöringstid eller utanför tullplatserna, i 80 a § om avgifter för tullräkningar, i 80 b § om avgifter för innehavare av tullupplag och tullager samt i 80 c § om avgifter för tillstånd till hemtagning eller annan kreditimport.

Riksdagens bemyndiganden har i de flesta fall lämnats formlöst (prop. 1975:8, KU 10, rskr. 62 och prop. 1984/85:100, bilaga 9, SkU 26, rskr. 330). När det gäller avgifterna för särskild tullräkning finns bemyndigandet i 18 § tullagen.

Jag anser det vara praktiskt att ha avgiftsbemyndigandena samlade i lag.

2.1.9 Bestämmelser om statistik

Mitt förslag: Riksdagens bemyndigande till regeringen eller, efter regeringens bestämmande, generaltullstyrelsen att meddela föreskrifter om statistik tas in i tullagen.

Beredningsgruppens förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: De flesta tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran. *Sveriges Exportråd, Sveriges Industriförbund och Sveriges Speditörförbund* anser att uppgiftsskyldigheten blir alltför omfattande och avstyrker förslaget om generellt bemyndigande. *Industriförbundet och Speditörförbundet* framhåller att lagtexten bör ange vilka uppgifter som krävs. Samma inställning framför *Företagens Uppgiftslämnardelegation*.

Skälen för mitt förslag: Den nuvarande tullagen innehåller inga allmänna bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter om varor eller transportmedel för rent statistiska ändamål. Däremot finns bestämmelser om vilka uppgifter som skall finnas i en tulldeklaration, se 8 §. Sådana uppgifter kan naturligtvis användas även för statistikändamål. Vidare finns föreskrifter om att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen får bestämma vilka statistikuppgifter som skall lämnas i samband med hemtagning, se 10 a §. Bestämmelser om uppgifter rörande organisations- eller personnummer finns också, se 37 a §.

Skyldighet att lämna uppgifter är ett sådant åliggande som enligt 8 kap. 3 § RF skall regleras i lag. Som jag tidigare har nämnt finns dock enligt 8 kap. 7 § första stycket RF möjlighet för riksdagen att delegera normgivningskompetensen, bl.a. i fråga om föreskrifter som rör in- och utförsel av varor.

Uppgiftsskyldigheten för statistikändamål bör lämpligen regleras i en författning av lägre valör än lag, detta bl.a. beroende på att ändringar skall kunna ske utan att det tidskrävande lagstiftningsförfarandet behöver tillgripas. Jag föreslår att regeringen bemyndigas att utfärda föreskrifter för denna uppgiftsskyldighet och vidare att regeringen ges befogenhet att överlåta föreskriftsrätten till generaltullstyrelsen.

Givetvis skall skyldigheten att lämna uppgifter begränsas så mycket som möjligt. Vidare skall det naturligtvis av ifrågavarande författning klart framgå vari uppgiftsskyldigheten består.

2.1.10 Straffbestämmelser och administrativa sanktioner

Mitt förslag: De straffbestämmelser som finns i den nuvarande tullagen överförs till den nya tullagen. Straff för underlåtenhet att anmäla fel i tulldeklarationer m.m. skall dock inte föreskrivas i den nya tullagen. Vidare överförs till den nya tullagen vissa bestämmelser som f.n. finns i tullstadgan.

Beredningsgruppens förslag: Gruppen föreslår att straffbestämmelserna i den nuvarande tullagen överförs i sak oförändrade till den nya tullagen. I övrigt överensstämmer beredningsgruppens förslag med mitt.

Remissinstanserna: Tillstyrker beredningsgruppens förslag eller lämnar det utan erinran.

Bakgrunden till och skälen för mitt förslag: De centrala straffbestämmelserna för överträdelse av föreskrifter om in- eller utförsel av varor finns i varusmuggningslagen. Något förenklat kan sägas att varusmuggningslagen straffbelägger dels in- och utförsel som sker i strid mot förbud eller villkor, dels förfaranden som leder till att tull, annan skatt eller avgift som skall tas ut på grund av införsel undandras staten.

Som jag tidigare nämnt har regeringen den 21 augusti 1986 utfärdat direktiv för en total översyn av varusmuggningslagen. Utredningen beräknas vara slutförd i och med 1987 års utgång.

Straffbestämmelser finns också i tullagen och i tullstadgan. Enligt 41 § tullagen bestraffas uppsåtlig eller oaktsam underlåtenhet att lämna uppgifter eller handlingar till ledning för förtullning samt underlåtenhet att inom föreskriven tid anmäla upptäckt av felaktighet i tulldeklaration eller annan uppgift som lämnas till ledning för förtullningen. Åtal för förseelser enligt tullagen, s.k. tullförseelser, får väckas endast efter medgivande av tullmyndighet och ansvar skall inte ådömas om underlåtenheten är straffbelagd enligt varusmuggningslagen.

Enligt 72–74 §§ tullstadgan straffbeläggs t.ex. förbrukning eller användning av oförtullade varor på tullupplag eller tullager, underlåtenhet av ombud som har lämnat deklaration för en tullskyldig att lämna bestyrkt avskrift eller kopia av deklarationen till den tullskyldige och underlåtenhet av befälhavare på transportmedel att lämna föreskrivna anmälningshandlingar. I subjektivt hänseende krävs uppsåt eller oaktsamhet. I ringa fall skall inte dömas till ansvar. I likhet med vad som gäller för tullförseelse krävs tullmyndighets medgivande för åtal och ansvar får inte ådömas om gärningen är straffbelagd enligt varusmuggningslagen.

De straffbestämmelser som finns i den nuvarande tullagen bör överföras till en ny tullag. Mot bakgrund av den föreslagna regelutformningen vad gäller deklarationsskyldigheten bör dock en ny tullag inte innehålla några bestämmelser om straff för underlåtenhet att rätta fel i avlämnade tulldeklarationer. Vissa straffbestämmelser som finns i tullstadgan bör också föras över till en ny tullag, eftersom de föreskrifter som straffbestämmelserna skall garantera efterlevnaden av föreslås intagna i den nya tullagen. Även i detta avseende påverkas straffreglerna av vad jag nyss har sagt om deklarationsskyldighetens utformning.

Den 1 april 1986 infördes en ny administrativ sanktion på tullområdet. Jag syftar på det s.k. tulltillägget, som är en sanktionsavgift motsvarande skatte- och avgiftstilläggen på den inrikes beskattningens område. Föreskrifter om tulltillägg finns i 40 a–40 k §§ den nuvarande tullagen. Sanktionen riktar sig i huvudsak mot vissa brister vid fullgörandet av anmälnings- och uppgiftsskyldigheten i tullbehandlingen av den kommersiella importen. Tulltillägg påförs alltså om införseln inte har getts till känna för en tullmyndighet eller om

oriktiga eller ofullständiga uppgifter har lämnats till ledning för tulltaxering-
en. Vidare påförs tulltillägg vid olovliga förfoganden över införda oförtullade
varor eller över förtullade varor i strid mot en föreskriven förutsättning för en
beviljad tullförmån, såsom nedsättning, befrielse eller restitution av tull,
annan skatt eller införselavgift. Tulltillägget är 20 % av den undandragna
tullen, skatten och avgiften. Det påförs den som är tullskyldig för varan och
beslutas av en tullmyndighet.

Påföring kan underlåtas i huvudsak enligt samma grunder som gäller för
skattetilläggen. Även förfarandereglerna i övrigt är i stort sett desamma som
för skattetilläggen.

Påföring av tulltillägg sker oberoende av om gärningen även beivras i
straffrättslig ordning. För att dubbelbestraffning inte skall förekomma vid
mindre allvarliga brott har en talebegränsningsbestämmelse tagits in i
varusmuggningslagen.

Syftet med införandet av tulltilläggssanktionen var dels att komma till rätta
med de frekventa felaktigheterna i tulldeklarationerna som beror på slarv,
bristande noggrannhet och liknande förhållanden, dels att avlasta de
judiciella myndigheterna ärenden av mindre allvarlig art.

Beredningsgruppen framhåller att även de lastdeklarationer med bifogade
godslistor som transportörerna lämnar till tullmyndigheterna vid tullklare-
ring av fordonslaster i gränsorterna ofta är behäftade med fel, vilket är
allvarligt eftersom det försvårar möjligheten att hålla kontroll över vad som
förs in i landet. Beredningsgruppen lägger inte fram något förslag till
författningsreglering i frågan men pekar på att en bättre ordning möjligen
skulle uppnås, om transportföretagen eller fraktförarna ålades skyldighet att
kontrollera uppgifterna i godslistorna innan handlingarna lämnas till tull-
myndigheterna. Vidare kunde det enligt gruppens mening vara lämpligt att
även i detta avseende införa en sanktionsavgift mot oriktiga uppgifter.

Generaltullstyrelsen stöder beredningsgruppens uppfattning.

Sveriges Handelskammarförbund, *Sveriges Grossistförbund*, *Sveriges In-
dustriförbund* och *Sveriges Speditörförbund* avstyrker att en ordning i
enlighet med beredningsgruppens överväganden införs. Även *Sveriges
Advokatsamfund* avstyrker införande av ytterligare en sanktionsavgift.

Vad gäller frågan om granskningskyldighet anför näringslivsorganisatio-
nerna att det av deklarationsskyldigheten följer, att den som lämnar
uppgifterna är ansvarig för att de är riktiga, och att det vid dessa förhållanden
inte finns någon anledning att föreskriva en särskild granskningskyldighet.

Jag delar den uppfattningen. Den överensstämmer med vad jag tidigare
har uttalat i fråga om deklarerans ansvar för uppgifterna i tulldeklarationen.

När det gäller frågan om införande av en sanktionsavgift mot fel i
lastdeklarationer är enligt min mening behovet av en sådan sanktionsmöjlig-
het inte tillräckligt utrett. Vidare bör erfarenheterna av tulltilläggen utvärde-
ras innan ytterligare en sanktionsavgift övervägs på tullområdet. Till detta
skall läggas att en ny tullprocedur möjligen kommer att införas om några år.
Hur en sådan procedur kommer att var utformad är ännu för tidigt att säga.

Mot den här bakgrunden är jag inte nu beredd att föreslå en sanktionsav-
gift mot fel i lastdeklarationer.

Mitt förslag: De principer i fråga om beskattning av importerade varor som för närvarande tillämpas med stöd av lagen (1973:981) om frihet från införselavgift skall behållas. Bestämmelserna tas in i en ny lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel.

Beredningsgruppens förslag: Överensstämmer med mitt utom såtillvida, att gruppen föreslår att den skattefrihet för film och liknande åskådnings- eller ljudåtergivningsmateriel som enligt de nuvarande bestämmelserna följer av att tullfrihet medgetts för sådana produkter, slopas. Vidare föreslår gruppen till skillnad från mig att reglerna för särskild restitution av skatter, som inte är tullar, samt avgifter anpassas helt till vad som gäller i fråga om tullar.

Remissinstanserna: *Sveriges Radio AB, Svenska Filminstitutet och Folkets Bio* motsätter sig beredningsgruppens förslag att slopa skattefrihet för filmer m.m. som importeras till landet. *Riksskatteverket* förordar att den nuvarande ordningen behålls vad gäller särskild restitution av andra skatter än tullar. *Generaltullstyrelsen* anför att värdegränsen för skattefria varor som är avsedda för viss undervisningsanstalt och liknande bör höjas från 2 000 kr. till 5 000 kr. Vidare föreslår styrelsen att en ny lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel skall göras tillämplig även i fråga om sådana skatter och avgifter som regleras i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon och bilskrotninglagen (1975:343). I övrigt lämnas beredningsgruppens förslag utan erinran.

Bakgrunden till mitt förslag: De flesta indirekta skatter träffar omsättning eller konsumtion inom landet av skattepliktiga varor. För att skatterna inte skall påverka konkurrensförhållandena beskattas vissa varor vid införseln. Exempelvis tas mervärdeskatt alltid ut i samband med införsel av skattepliktiga varor, oavsett vem som är importör. Genom det avdragssystem som tillämpas i fråga om mervärdeskatt undviks kumulativa skatteeffekter. För de flesta punktskatter gäller en annan ordning. Enligt denna skall vissa skattskyldiga registreras hos beskattningsmyndigheten, vilken som regel är riksskatteverket, och redovisa skatten dit även för importverksamhet. Tullmyndigheterna skall i dessa fall lämna beskattningsmyndigheten uppgift om införseln. När någon annan än den som är registrerad importerar skattepliktiga varor tas skatten däremot ut av tullmyndigheten i samband med införseln.

Enligt 1 § lagen (1973:981) om frihet från införselavgift får regeringen föreskriva att skatt eller annan införselavgift inte skall tas ut för varor som förtullas under omständigheter som medför tullfrihet enligt 5 a , 7, 11, 12, 13 § 1 eller 14 § tullförordningen.

Dessa tullfrihetsbestämmelser avser bl.a. varor till främmande beskickningar och konsulat samt till internationella organisationer (7 §), för utrustning som förs in av inresande yrkesutövare, varuprover med obetydligt handelsvärde samt markutrustning och liknande som används vid civil luftfart (8 §), för flyttsaker, arv och gåvor, varor för humanitära hjälpaktioner, för turistpropaganda, för undervisnings-, vetenskapliga och kulturella

ändamål, varor till utställningar och mässor samt välfärdsmateriel för sjöfolk (11 §), vid egentlig gränstrafik (12 §), returvaror och emballage (13 § 1 och 14 §). Enligt 5 a § får föreskrivas att tull inte skall tas ut, när tullen och avgifterna för varan i fråga inte uppgår till visst belopp. I flertalet fall har regeringen fått bemyndigande att bestämma omfattningen av tullfriheten och de närmare villkoren för denna. Dessa bestämmelser finns för närvarande i tullkungörelsen.

De närmare föreskrifterna om skattefrihet i fall när tullfrihet föreligger finns i förordningen (1973:1015) om frihet från införselavgift. Skattefriheten motsvarar i stort den tullfrihet som medges enligt tullkungörelsen för de varuslag som nyss nämnts. Skattefriheten omfattar emellertid inte varor för provning av flygsäkerhetsmateriel (8 § första stycket 8 tullförordningen), varor som är avsedda för viss undervisningsanstalt eller vetenskaplig institution m.m. (27 § första stycket 3 tullkungörelsen), varor som är svenska eller som har förtullats i Sverige, om varorna återinförs efter att ha reparerats eller bearbetats i utlandet (33 § andra stycket och 34 § andra stycket tullkungörelsen).

I sammanhanget kan nämnas att de bestämmelser om skattefrihet som nu har behandlats inte föreskriver skattefrihet i samband med temporär tullfrihet enligt 15 § tullförordningen. Skattefriheten i dessa fall följer i stället av bestämmelserna i 2 § tullagen, enligt vilka bestämmelser varor får innehas med temporär tullfrihet utan att förtullas.

Skälen för mitt förslag: De grunder som för närvarande gäller för skattefrihet i samband med införsel av varor bör i princip behållas. Det är också i överensstämmelse med beredningsgruppens förslag och remissinstanserna har inte haft någon erinran däremot.

Beredningsgruppens förslag att slopa skattefriheten vid tullfri införsel av utländska filmer och liknande åskådnings- eller ljudåtergivningsmateriel syftar till att undanröja olikheter i mervärdebeskattningen av importerade respektive svenskproducerade alster.

Remissinstansernas kritik mot förslaget grundar sig i huvudsak på att skattefriheten skulle komma att slopas vid sådan import av filmkopior, där importören endast har visningsrätten, men äganderätten tillkommer upplåtaren som också skall ha tillbaka kopiorna efter avtalade visningar.

Enligt en dom av regeringsrätten den 19 december 1986 föreligger inte skyldighet att betala skatt (mervärdeskatt) vid import av spelfilm under dessa förhållanden.

Bestämmelserna om beskattning av filmer och liknande åskådnings- eller ljudåtergivningsmateriel är föremål för översyn av mervärdeskatteutredningen (Fi 71.05). Ett betänkande är att vänta under innevarande år. I avvaktan på vad som kan följa av detta betänkande anser jag att den nuvarande ordningen bör behållas.

I fråga om särskild restitution av skatter, som inte är tullar, samt avgifter har beredningsgruppen föreslagit en ändring i förhållande till den nuvarande ordningen. I den nuvarande lagen om frihet från införselavgift bemyndigas regeringen att besluta om tillämpningen av bestämmelserna om särskild restitution, se 2 §. I förordningen (1973:1015) om frihet från införselavgift föreskrivs att särskild restitution av skatt och annan införselavgift får medges

endast om vissa villkor är uppfyllda. Dessa villkor ansluter sig i huvudsak till de restitution regler som gällde före den 1 januari 1974. I och med införandet av den nuvarande tullförordningen utökades möjligheterna att få särskild restitution av tull, medan motsvarande bestämmelser beträffande andra skatter och avgifter i allt väsentligt behölls oförändrade. Skälet till detta var att undvika olikheter i konkurrenshänseende mellan inhemska och importerade varor, se prop. 1973:187 s. 118 f. Om restitutionsmöjligheterna i fråga om skatter helt anpassades till vad som gällde beträffande tullar skulle importvaror som sedan exporteras i vissa fall bli förmånligare beskattade än om exporten avsett inhemska varor. Beredningsgruppen har föreslagit att de särskilda villkoren för restitution av skatt och avgift slopas, eftersom det innebär olägenhet för tullverket att tillämpa olika regler för tull resp. skatt och avgift. *Riksskatteverket* har motsatt sig en sådan utvidgning av restitutionsmöjligheterna i fråga om skatt och avgift under åberopande av samma omständigheter som motiverade de nuvarande skillnaderna, dvs. intresset av att upprätthålla konkurrensneutralitet.

Jag delar beredningsgruppens uppfattning att det från förenklings synpunkt och i övrigt ligger vinster i att ha så enhetliga regler som möjligt. På det nu aktuella området skulle en utjämning av olikheterna i bestämmelserna på det sätt beredningsgruppen har föreslagit emellertid ofrånkomligt leda till sådan konkurrensolikhet som riksskatteverket har påtalat. Den nuvarande ordningen bör därför enligt min mening behållas. Om dessa bestämmelser i något fall skulle leda till orimligt resultat på så sätt att importerade varor som exporteras oberättigat blir högre beskattade än om motsvarande exportvaror varit inhemska bör detta kunna korrigeras med tillämpning av bestämmelserna om befrielse om skatt och avgift, när synnerliga skäl föreligger, se 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter (LPP) och 76 § lagen (1968:430) om mervärdeskatt (ML).

Föreskrifter om andra skatter än tullar kan enligt RF endast beslutas av riksdagen. Någon möjlighet att delegera föreskriftsrätten till regeringen eller någon myndighet finns alltså inte i fråga om skatter som inte är tullar, se 8 kap. 3, 7 och 9 §§ RF. Föreskrifterna om skattebefrielse i samband med införsel måste därför finnas i lag.

Det kan i och för sig ifrågasättas om undantagen från beskattning inte borde finnas i de olika skatteförfattningarna i stället för en särskild lag. Jag anser emellertid, inte minst av administrativa skäl, att det är mest ändamålsenligt att ha dessa bestämmelser, som ju har tillämpning på ett stort antal skatter och avgifter, samlade i en och samma författning.

Beredningsgruppen har ifrågasatt om inte en ny lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel bör göras tillämplig även i fråga om sådana skatter och avgifter som regleras i lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar, lagen om försäljningsskatt på motorfordon och bilskrotningslagen. I den nuvarande lagen om frihet från införselavgift undantas dessa pålagor från lagens tillämpningsområde. *Generaltullstyrelsen* har uttalat att en ny lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel bör göras tillämplig även på försäljningsskatter på motorfordon och bilskrotningsavgifter. *Riksskatteverket* har motsatt sig att en ändring görs utan närmare övervägande av konsekvenserna.

De aktuella lagarna innehåller särskilda bestämmelser om skatte- och avgiftsfrihet vid import. Någon närmare analys av vilka följderna skulle bli om dessa särregleringar ersätts med bestämmelserna i den nya skatte- och avgiftsfrihetslagen har inte gjorts. Jag delar riksskatteverkets uppfattning att åtminstone tills vidare behålla den nuvarande ordningen.

I likhet med beredningsgruppen anser jag också att värdegränsen för skattefria varor som är avsedda för undervisningsanstalter och liknande bör vara 2 000 kr.

3 Genomförande av den nya lagstiftningen

Den nya tullagen liksom lagen om frihet från skatt eller avgift vid införsel och lagen om ändring i varusmugglingslagen bör träda i kraft samtidigt som tulltaxelagen och lagen om tullfrihet m.m.

Av skäl som statsrådet Gradin kommer att utveckla senare bör regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om ikraftträdande av de nya lagarna.

4 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. tullag,
2. lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel,
3. lag om ändring i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

5 Specialmotivering till författningsförslagen

I tullagen regleras förfarandet vid in- och utförsel av varor. Således innehåller lagen föreskrifter om förtullning, tulltaxering och uppbörd. Vidare regleras tullverkets kontrollverksamhet och meddelas föreskrifter om straff och andra sanktioner samt om besvärsordningen.

De centrala bestämmelserna om tullar i särskilda fall, om tullfrihet och tullrestitution finns i den nuvarande tullförordningen. I lagen (1977:975) med tulltaxa anges de tullar som skall tas ut vid införsel av varor. Tullförordningen föreslås ersatt av en ny lag om tullfrihet m.m.

De pålagor i form av skatter och avgifter som vid sidan av tullar skall tas ut vid införsel regleras i särskilda författningar, såsom lagen (1968:430) om mervärdeskatt, olika punktskattelagar m.m. Dessa författningar hänvisar i regel till tullagen när det gäller förfarandet.

I det följande lämnas specialmotivering till förslagen till ny tullag, till en lag om frihet från skatt och avgifter vid införsel och till en lag om ändring i varusmugglingslagen. Statsrådet Gradin kommer senare att behandla förslaget till en ny lag om tullfrihet m.m.

I den nuvarande tullagen anges att tullmyndigheterna tar ut "tull, skatt och annan införelavgift", se bl.a. 2 §. I regeringsformens mening är emellertid tull en form av skatt, se 8 kap. 3 och 9 §§. I förslaget till ny tullag används därför uttrycket "tull och annan skatt". I lagförslagets 2 § anges, att vad som sägs om tull och annan skatt också gäller avgifter som skall tas ut vid införel av varor.

Flera av tullagsförslagets bestämmelser innehåller normgivningsbemyndiganden för regeringen. I allmänhet ges också regeringen möjlighet att överlåta åt generaltullstyrelsen att meddela föreskrifter. Bestämmelser om sådan s.k. subdelegation har samlats i en särskild paragraf, 115 §.

Inledande bestämmelser

1 §

Denna lag gäller tull och annan skatt som tas ut vid införel av varor och tullverkets övervakning av införel och utförel av varor.

Med varor förstås i denna lag även transportmedel med vilka personer eller varor befordras.

Paragrafen anger lagens tillämpningsområde. Lagen gäller i fråga om tull och annan skatt som tas ut vid införel av varor. Vidare reglerar den tullverkets övervakning av in- och utförel av varor. Övervakningen avser dels att förfarandereglererna om in- och utförel iakttas, dels att de särskilda import- och exportregleringar, som finns i fråga om vissa varor, efterlevs. Lagen innehåller också bestämmelser om uppgiftslämnande för statistiska ändamål.

I enlighet med vad lagrådet förordat (s. 222) har i andra stycket uttryckligen föreskrivits att även transportmedel som befordrar personer eller varor är att förstå som varor i lagens bemärkelse. I vissa paragrafer i fortsättningen nämns ändå i klarhetens intresse transportmedel vid sidan av andra varor, se 3 §, 66 § första stycket och 69 § första stycket.

2 §

Vad som sägs i denna lag om tull och annan skatt gäller även avgifter som skall tas ut för varor vid införel.

Bestämmelsen har utformats i överensstämmelse med motsvarande föreskrift i 1 kap. 4 § LPP.

De avgifter det är fråga om är bl.a. sådana avgifter som regeringen eller statens jordbruksnämnd beslutat om enligt prisregleringslagarna på jordbrukets och fiskets områden. I övrigt kan det vara fråga om pålagor som riksdagen beslutat om i lag, t.ex. skrotningsavgift och gödselmedelsavgift, eller avgifter som regeringen beslutat om med stöd av riksdagens bemyndigande, såsom burkavgift.

Bestämmelsen syftar inte på sådana avgifter som avser ersättning för viss verksamhet vid tullverket, t.ex. tullförrättningsavgifter eller avgifter för tullager. I vilken mån tullagens bestämmelser skall tillämpas på sådana avgifter föreskrivs i respektive avgiftsbestämmelse.

3 §

Införsel och utförsel av varor, däribland transportmedel, skall anmälas till tullmyndighet enligt de föreskrifter som regeringen meddelar.

I paragrafen, som saknar direkt motsvarighet i den nuvarande tullagen, anges att varor och transportmedel som förs till eller från tullområdet skall anmälas till en tullmyndighet enligt föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen meddelar, se 115 §.

Denna anmälningsskyldighet är av avgörande betydelse för tullverksamheten. För tydlighets skull anges att anmälningsskyldigheten omfattar både varor och transportmedel. Även om transportmedel i sig utgör varor (se motiveringen till 1 §) har det i klarhetens intresse ansetts lämpligt att särskilt föreskriva att också transportmedel skall anmälas vid gränsöverskridanden. Eftersom varuleveranserna till och från landet som regel sker med transportmedel är det viktigt att dessa kan övervakas av tullverket.

Definitioner

4 §

I denna lag förstås med

tullområdet: Sveriges landområde och sjöterritorium samt luftrummet däröver,

tullmyndighet: generaltullstyrelsen och underställda myndigheter enligt fastställd distriktsorganisation för tullverket,

förtullning: tullmyndighets åtgärder för att tillåta fri förfoganderätt över varor vid införsel,

tullklarering: tullmyndighets åtgärder för förtullning, för behandling som avses i 7 § första stycket eller för utförsel av varor.

hemtagning: att ta hand om och i övrigt förfoga över varor med stöd av tillstånd enligt 8 § första stycket.

I paragrafen definieras vissa begrepp som förekommer i tullagsförslaget. I enlighet med vad lagrådet förordat (s. 222–223) har i förhållande till förslaget i lagrådsremissen ordningsföljden mellan bestämmelserna ändrats och även begreppet förtullning definierats.

Tullområdet definieras i 1 § första meningen den nuvarande tullagen. Det i definitionen angivna sjöterritoriet beskrivs i lagen (1966:374) om Sveriges sjöterritorium.

Begreppen tullmyndighet och hemtagning definieras för närvarande i 1 § tullstadgan.

Tullmyndighetsbegreppet har getts en något annorlunda beskrivning i tullagsförslaget. Tullverket består av den centrala förvaltningsmyndigheten generaltullstyrelsen samt ett antal regionala och lokala tullmyndigheter. De senare utövar sin verksamhet självständigt med ledning av lagar, förordningar samt verksföreskrifter och allmänna råd som utfärdas av centrala myndigheter, främst generaltullstyrelsen. Någon ändring i sak äsyftas inte med författningsförslaget.

När en viss befogenhet skall tillkomma enbart generaltullstyrelsen anges naturligtvis styrelsen i lagförslaget. I övrigt anges tullmyndighet. I vissa fall är det naturligt att med denna beteckning enbart åsyfta lokal tullmyndighet, såsom när det gäller expediering och kontroll av transportmedel, varor och annat, s.k. faktiskt handlande. Även i övrigt, t.ex. när det gäller tillståndsgivning, har lokal tullmyndighet som grundregel den befogenhet som enligt bestämmelserna tillkommer tullmyndighet, men generaltullstyrelsen kan i verkställighetsföreskrifter förbehålla beslutsbefogenheterna åt regional tullmyndighet eller åt styrelsen själv.

Termen tullklarering används i generaltullstyrelsens tullordning som en sammanfattande benämning på olika förekommande former av tullmässig expediering av varor. Vid utformningen av definitionen har beaktats kritik som generaltullstyrelsen riktat mot beredningsgruppens förslag.

Förtullning och annan tullklarering

5 §

Varor som införs till tullområdet skall tullklareras.

Regeringen föreskriver på vilka platser varor får anmälas till förtullning eller annan tullklarering.

Vid förtullning kontrollerar tullmyndigheten att varan får införas och fastställer tull och annan skatt för den.

Paragrafen har utformats i enlighet med lagrådets förslag (s. 223–234).

I första stycket föreskrivs att varor som införs till tullområdet skall tullklareras. Begreppet tullklarering har definierats i 4 §.

Bestämmelser i andra stycket motsvarar närmast 6 § den nuvarande tullagen. Den föreskriftsrätt som här avses kan enligt 115 § delegeras till generaltullstyrelsen.

De grundläggande reglerna om tullverkets regionala och lokala organisation finns i förordningen (1973:883) om distriktsorganisation för tullverket (omtryckt 1985:530).

Paragrafens tredje stycke motsvarar 2 § första och andra styckena i den nuvarande tullagen.

Såsom framgår av definitionen i 4 § innebär förtullningen att den som är tullskyldig fritt får förfoga över varor.

I fråga om hemtagare gäller såvida annat inte har föreskrivits den ordningen, att hemtagaren får ta hand om varor även om särskilda införselvillkor som gäller för varorna inte är uppfyllda. Hemtagaren får emellertid i dessa fall inte förfoga över varorna, utan skall förvara dem i oförändrat skick till dess en tullmyndighet meddelar att hinder för vidare förfogande inte föreligger (jfr specialmotiveringen till 8 §). När det gäller sådana varor bör tulltaxeringen inte avslutas, förrän tullmyndigheten har konstaterat att de särskilda införselvillkoren är uppfyllda och förfogandeförbudet kan hävas. Om tull och annan skatt betalas skall nämligen i enlighet med vad jag nyss sagt den tullskyldige ha rätt att förfoga fritt över varorna. Att tull och annan skatt inte skall tas ut för varor som är belagda med förfogandeförbud överensstämmer också med principen att sådana pålagor inte tas ut för varor som finns i tullupplag eller tullager.

6 §

Om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, får inte någon förfoga över en vara, som skall införas, utan att den har förtullats.

Paragrafen, som motsvarar 3 § första stycket den nuvarande tullagen och 5 § andra stycket i det till lagrådet remitterade förslaget har utformats i enlighet med vad lagrådet förordat (s. 223–225).

Enligt paragrafen får ingen förfoga över en oförtullad vara, om inte annat följer av lagen eller av föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Vissa undantag från förtullningsplikten och förfogandeförbudet anges i 7-9 §§.

7 §

Utan att förtullas får varor som införts till tullområdet

1. sändas genom tullområdet eller mellan orter inom detta enligt de föreskrifter som regeringen meddelar.

2. förvaras på tullupplag eller tullager eller i frihamn eller exportbutik enligt 46–52 §§.

3. tas hem enligt 8 §,

4. innehas med temporär tullfrihet enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 17 § lagen (1987:000) om tullfrihet m.m.

5. återutföras, eller

6. överlätas till staten eller förstöras enligt 109 §.

Regeringen får föreskriva att tull- och skattefria varor inte behöver anmälas till förtullning, om det kan ske utan risk för att föreskrifter som gäller för införseln eftersätts.

Paragrafen motsvarar i huvudsak 2 § tredje och fjärde styckena den nuvarande tullagen. Den innehåller i första stycket en uppräknig av förfaranden som är tillåtna med oförtullade varor, som anmäls till tullklarering. Såsom anges under 4 § utgör alltså förfarandena enligt 7 § första stycket olika former av tullklarering.

Enligt punkt 1 får oförtullade varor sändas genom tullområdet eller mellan orter inom tullområdet enligt de föreskrifter som meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, av generaltullstyrelsen, jfr 115 §.

Enligt punkt 2 får oförtullade varor förvaras i tullager, på tullupplag, i frihamn eller exportbutik.

Punkt 3 saknar motsvarighet i den nuvarande tullagen. Den föreskriver att varor får tas hem enligt 8 § utan att de har förtullats. Även hemtagning är en form av tullklarering. Tillägget innebär ingen ändring i sak utan skall enbart ses som ett förtydligande.

Bestämmelsen i den nuvarande tullagen anger att en vara får innehas med temporär tullfrihet utan att förtullas. För att uppnå större klarhet har i punkt 4 gjorts en hänvisning till de föreskrifter om temporär tullfrihet som avses i den föreslagna lagen om tullfrihet m.m.

Enligt punkt 5 får en oförtullad vara återutföras.

Även punkt 6 saknar motsvarighet i den nuvarande tullagen. Att oförtullade varor kan få överlätas till tullverket eller förstöras under kontrollerade former framgår för närvarande av 81 § tullstadgan. Motsvarande bestämmelse finns i 109 § förslaget till tullag. Både överlåtelse och förstöring bör ingå i de förfaranden som är tillåtna med oförtullade varor. De

bör alltså anges som klareringsformer.

I 2 § sista stycket den nuvarande tullagen föreskrivs att generaltullstyrelsen får medge att avgiftsfria varor inte behöver förtullas om det kan ske utan risk för att bestämmelser som gäller för införseln eftersätts. De bestämmelser som avses gäller t.ex. tull- och skattefria varor som medförs av resande eller som kommer i postförsändelser. Det förefaller emellertid mindre lämpligt att säga att varorna inte behöver förtullas. I stället bör anges att varorna skall kunna förtullas utan att anmälas till förtullning. Bestämmelsen i sista stycket har därför formulerats i enlighet härmed. I bestämmelsen har också gjorts ändringar som betingas av regeringsformen (RF).

8 §

Tullmyndighet får, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, bevilja den som bedriver importverksamhet tillstånd att ta hand om och i övrigt förfoga över varor även om de inte har förtullats (hemtagningstillstånd).

Om det är nödvändigt för tullmyndigheternas kontroll, får regeringen föreskriva begränsningar i rätten att ta hem varor.

Det finns särskilda föreskrifter om andra begränsningar i rätten att ta hand om varor enligt första stycket och att förfoga över varor som tagits om hand.

Paragrafen, som motsvarar 3 § andra och fjärde styckena den nuvarande tullagen och 9 § första, tredje och fjärde styckena i det till lagrådet remitterade förslaget, innehåller de grundläggande bestämmelserna om hemtagning. Den lydelse och placering bestämmelserna har getts överensstämmer med vad lagrådet förordat (s. 223–225). Föreskrifterna i 3 § tredje stycket den nuvarande tullagen, om möjligheten att överlåta viss myndighet-sutövning i samband med hemtagning åt tullupplags- och frihamnsinnehavare, återfinns i 54 § tullagsförslaget.

Enligt första stycket ges regeringen rätt att meddela föreskrifter om hemtagningstillstånd. I 115 § föreskrivs om möjlighet till subdelegation till generaltullstyrelsen.

I paragrafens andra stycke ges regeringen rätt att föreskriva om begränsningar i hemtagningsrätten, om det är nödvändigt för att tullkontrollen skall kunna upprätthållas. Det kan gälla varor av svårkontrollerad natur eller en enskild varusändning som tullmyndigheten behöver undersöka närmare, innan varorna skingras. Vidare kan tullmyndigheten i tillståndet för en hemtagare bestämma bl.a. att tillståndet skall avse endast vissa slags varor eller att varor av visst slag skall vara undantagna från tillståndet. Även föreskriftsrätten enligt andra stycket kan delegeras vidare till generaltullstyrelsen, se 115 §.

Paragrafens tredje stycke innehåller en erinran om att det enligt särskilda föreskrifter finns begränsningar i rätten att dels ta hem varor, dels förfoga över hemtagna varor. Här avses alla de författningar som innehåller införselvillkor för olika varor. Vissa sådana införselreglerade varor får över huvud taget inte bli föremål för hemtagning, t.ex. narkotika. Andra varor får tas hem endast av den som har införseltillstånd eller importlicens, såsom skjutvapen och ammunition eller vissa textilvaror, eller får tas hem först sedan viss myndighet lämnat sitt medgivande, t.ex. levande växter.

Vissa varor får tas hem även om införselvillkoren inte är uppfyllda.

Hemtagaren är emellertid i så fall skyldig att förvara varorna i oförändrat skick till dess tullmyndigheten meddelat att hinder mot vidare förfogande över varorna inte föreligger, se 1 § och 2 § 5 lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

9 §

Den som betalar tull och annan skatt enligt 26 § får förfoga över varor även om tull och annan skatt inte har betalats för varorna.

Bestämmelsen, som motsvarar 9 § andra stycket i det till lagrådet remitterade förslaget, har med endast redaktionella ändringar överförts från 3 § andra stycket andra meningen den nuvarande tullagen. I enlighet med vad lagrådet förordat (s. 223–225) har bestämmelsen tagits in i en särskild paragraf.

10 §

En vara, som skall förtullas, skall anmälas till förtullning vid införseln eller, om den sänds under tullverkets överinseende till en ort inom tullområdet, vid ankomsten till den orten. Om en oförtullad vara förvaras på tullupplag eller tullager eller i frihamn, skall den anmälas till förtullning innan förvaringen upphör. En vara, som inncas med temporär tullfrihet, skall anmälas till förtullning innan den temporära tullfriheten upphör, om regeringen inte föreskriver annat.

Den som har tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd skall anmäla varan till förtullning senast torsdagen i andra kalenderveckan efter den vecka då varan anmäldes till hemtagning. Om särskilda skäl påkallar det, får generaltullstyrelsen medge en längre frist för anmälan till förtullning.

En vara som avses i första stycket behöver inte anmälas till förtullning, om den blir föremål för annan tullklarering i anslutning till att försändningen, förvaringen eller den temporära tullfriheten upphör. Inte heller en vara som tagits om hand med stöd av hemtagningstillstånd behöver anmälas till förtullning, om varan inom den tid då anmälan till förtullning skulle ha gjorts anmäls till annan tullklarering. Varan får dock inte anmälas till hemtagning på nytt.

Paragrafen motsvarar i huvudsak 4 § den nuvarande tullagen.

I första stycket anges när varor som inte har varit föremål för hemtagning skall förtullas.

Andra stycket innehåller föreskrifter om den tid inom vilken en hemtagare skall anmäla hemtagna varor till förtullning. Bestämmelser om detta finns f.n. dels i 5 § tullstadgan, dels i 155 § generaltullstyrelsens tullordning. Alltsedan den nuvarande tullagen trädde i kraft har gällt att en hemtagen vara skall anmälas till förtullning eller annan tullklarering senast torsdagen i andra kalenderveckan efter den då varan togs hem. Det är alltså en väl inarbetad och stabil ordning, som nu lagregleras.

I paragrafen föreskrivs att generaltullstyrelsen får bestämma längre frist för anmälan till förtullning, om särskilda skäl påkallar det. Bl.a. har erfarenheterna visat att hemtagare som lämnar tulldeklarationer med användande av ADB kan behöva en längre deklaraionsfrist. En sådan förlängning bör kunna medges mot att betalningsfristen för tullräkningarna förkortas i motsvarande mån. Andra hemtagare som fått förlängd frist är importörer av sådana tryckalster i postförsändelser, som det inte skall betalas

tull- eller reklamskatt för. Det kan också vara motiverat att medge förlängd frist i samband med s.k. långhelger.

Det tredje stycket innebär i fråga om hemtagna varor att hemtagarna i stället för att anmäla varorna till förtullning, har möjlighet att anmäla dem till annan tullklarering som avses i 7 § första stycket. Detta måste ske inom samma tid som gäller för anmälan till förtullning. Motsatsvis innebär bestämmelsen att varorna skall förtullas, om tiden för annan tullklarering försuttits. Även i dessa fall kan dock generaltullstyrelsen förlänga fristen i det särskilda fallet och därigenom möjliggöra annan tullklarering än förtullning även efter den ordinarie fristens utgång.

Det tredje stycket avser även andra oförtullade varor än sådana som har tagits om hand av hemtagare. Bestämmelsen anger att när försändning av en oförtullad vara upphör, eller förvaring på tullupplag, tullager eller i frihamn upphör, eller temporär tullfrihet upphör, måste varan förtullas, såvida den inte på nytt blir föremål för någon tullklarering enligt 7 § första stycket. I dessa hänseenden är bestämmelsen en kodifiering av praxis.

11 §

Den som anmäler en vara till förtullning eller som tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd utan att vidta åtgärd enligt 10 § sista stycket är tullskyldig för varan.

I 80–82 §§ föreskrivs om tullskyldighet i särskilda fall.

Den som är tullskyldig skall utom tull betala annan skatt som skall utgå för varan.

Anträffas inte någon som är tullskyldig, skall tull och annan skatt tas ut ur varan. Om det finns särskilda skäl, kan generaltullstyrelsen besluta att tull och annan skatt inte skall tas ut ur varan.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vem som är tullskyldig för en vara och motsvarar 5 § den nuvarande tullagen, i dess lydelse fr.o.m. den 1 januari 1985. Den tidigare termen "tullskyldig" i första stycket har alltså bytts ut mot uttrycket "tullskyldig för varan". En erinran om de speciella fall av tullskyldighet som avses i 80–82 §§ förekommer i andra stycket.

I första stycket anges för tydlighets skull att en hemtagare inte är tullskyldig för en hemtagen vara, om hemtagaren före utgången av den tid som föreskrivits för anmälan till förtullning i stället låter tullklarera varan på sätt som föreskrivs i 7 § första stycket.

Föreskriften i tredje stycket att den som är tullskyldig förutom tull skall betala även annan skatt för varan omfattar även de särskilda fall av tullskyldighet som avses i andra stycket. Av 2 § följer att vad som sägs om tull och annan skatt även gäller avgifter, som skall tas ut vid införsel av varor.

Fjärde stycket avser fall när varken någon som är tullskyldig enligt 11 § första stycket eller enligt 80, 81 och 82 §§ kan anträffas. För att undvika att bestämmelsen leder till oskäliga resultat ges generaltullstyrelsen befogenhet att besluta att tull, annan skatt och avgift inte skall tas ut för varan, när särskilda skäl föreligger. Detta kan vara aktuellt exempelvis i sådana fall, när en vara har överlåtits till en godtroende tredje man.

12 §

Vid förtullning av en vara skall, om inte annat är föreskrivet, författningar om tull och annan skatt tillämpas i den lydelse som gällde den dag då

1. anmälan om hemtagning gjordes,
2. ansökan om temporär tullfrihet för varan gjordes eller sådan tullfrihet medgavs utan ansökan, eller
3. varan, när fråga inte är om fall som avses i 1 eller 2, anmäldes till förtullning.

Generaltullstyrelsen kan medge undantag från första stycket 2.

Om en åtgärd som avses i första stycket 3 inte har vidtagits inom föreskriven tid, tillämpas författningarna i den lydelse som gällde den dag då åtgärden senast borde ha vidtagits.

I paragrafen, som motsvarar 6 a § den nuvarande tullagen, föreskrivs vilken dag som skall vara bestämmande för den tull, annan skatt och avgift som skall tas ut vid förtullning, s.k. taxebestämmande dag.

Enligt punkt 1 är taxebestämmande dag för hemtagna varor den dag då anmälan om hemtagning gjordes. För varor som innehas med temporär tullfrihet är enligt punkt 2 taxebestämmande dag den dag då ansökan om temporär tullfrihet gjordes eller sådan tullbefrielse medgavs utan ansökan. I punkt 3 anges taxebestämmande dag till den dag då varan i annat fall än som avses i punkterna 1 och 2 anmäldes till förtullning.

Punkt 3 i första stycket har i praxis gett upphov till vissa tolkningsproblem när det gäller hemtagares importverksamhet. Det har nämligen förekommit att hemtagare tagit hand om och förfogat över importvaror utan att dessförinnan ha anmält varorna till hemtagning. I sådana fall får hemtagaren anses ha avstått från att utnyttja hemtagningsrätten. Han är då skyldig att iaktta de allmänna regler som gäller för införsel av varor. Det innebär att han varit skyldig att ange varorna till förtullning direkt vid införseln, jfr 6 § och 10 § första stycket. Eftersom han inte gjort detta är han tullskyldig enligt 82 §. Taxebestämmande dag i dessa fall blir enligt 12 § tredje stycket den dag då varorna borde ha anmälts till förtullning. Ett förfarande i enlighet med vad som nu har beskrivits kan naturligtvis vara att bedöma som ett brott enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling (varusmuggningslagen).

Ett annat tolkningsproblem har förekommit när varor har tagits om hand av hemtagare i vederbörlig ordning och därefter lagts upp på tullager i stället för att anmälas till förtullning. Om en sådan vara sedermera anmäls till förtullning är punkt 3 tillämplig, när det gäller att avgöra vad som är taxebestämmande dag.

Tulldeklaration m.m.

13 §

När en vara anmäls till förtullning, skall den tullskyldige till ledning för förtullningen avge en tulldeklaration. Regeringen kan föreskriva att de uppgifter som behövs för förtullningen får lämnas på annat sätt.

Tulldeklaration får avges genom ombud som godkänts av generaltullstyrelsen.

Tulldeklaration får avges av någon som är anställd och kan anses ha en förtroendeställning hos den tullskyldige eller, om deklARATIONEN avges genom ett ombud som avses i andra stycket, hos ombudet.

förtroendeställning hos den tullskyldige eller, om deklarationen avges genom ett ombud som avses i andra stycket, hos ombudet.

Paragrafen motsvarar 7 § den nuvarande tullagen. I första stycket anges huvudregeln att den som anmäler en vara till förtullning skall lämna en tulldeklaration till ledning för förtullningen. I enlighet med vad som gäller för närvarande ges möjlighet att föreskriva om undantag från deklarationsskyldigheten, exempelvis för varor som inte införs i handelssyfte eller yrkesmässigt.

I andra stycket anges att tulldeklaration får lämnas genom ombud som har godkänts av generaltullstyrelsen. Som framgår av den allmänna motiveringen (avsnitt 2.1.4) föreslås inte någon ändring i möjligheten att anlita ombud.

Enligt 7 § andra stycket den nuvarande tullagen skall den tullskyldige inom tre veckor rätta eventuella oriktigheter i en deklaration som lämnats genom ombud. Underlåtenhet att rätta kan medföra straff enligt varusmuggningslagen eller tullagen. En mer generell rättelseskyldighet föreskrivs i 11 § den nuvarande tullagen. Som framgår av den allmänna motiveringen (avsnitt 2.1.3) föreslås att deklarationsskyldigheten utformas enligt samma principer som gäller för skatte- och avgiftsområdet i övrigt. Detta innebär att någon särskild skyldighet att granska och rätta deklarationer som lämnats till tullmyndigheterna inte föreskrivs i lagen. Uppgiftslämnaren har redan i deklarationen försäkrat att de uppgifter som lämnats är riktiga och fullständiga. Eventuella oriktigheter bedöms enligt de straffrättsliga och administrativa sanktionsbestämmelser som finns. Enligt mönster från skattebrottslagen införs i varusmuggningslagen en bestämmelse av innebörd att ansvar för brott rörande undandragen tull, annan skatt eller avgift inte inträder för den som frivilligt vidtar åtgärder som leder till att pålagorna kan påföras eller tillgodoräknas med rätt belopp. I fråga om den administrativa sanktionen tulltillägg finns redan i den nuvarande tullagen en sådan bestämmelse, se 40 c § tredje stycket.

Enligt nuvarande lydelse av bestämmelsen i tredje stycket får en tullmyndighet medge att tulldeklaration lämnas av någon som är anställd och som kan anses inta en förtroendeställning hos den tullskyldige eller ombudet. Tillämpningen av denna föreskrift har berett tullmyndigheterna problem. Det har nämligen visat sig vara svårt att hålla uppgifterna aktuella över de personer som fått sådant medgivande. Förslaget har därför utformats så, att tulldeklaration får lämnas av en anställd som kan anses ha en sådan ställning hos den tullskyldige eller ombudet. Något medgivande av tullmyndigheten krävs alltså inte. Tullmyndigheten kan vid stickprovsundersökningar eller när det annars finns anledning därtill kontrollera att den som lämnar en deklaration verkligen är anställd och har en sådan ställning att han är behörig att lämna en tulldeklaration.

14 §

En tulldeklaration skall innehålla

1. varans nummer enligt tulltaxan i tulltaxelagen (1987:000) eller enligt statistisk varuförteckning, som utfärdats av generaltullstyrelsen, och en kort varubeskrivning, om en sådan inte finns i de handlingar som bifogas deklarationen,

2. tullsats och annan skattesats,
3. varans tull- och skattepliktiga kvantitet samt värde.
4. grund för nedsättning av eller frihet från tull eller annan skatt,
5. belopp som skall betalas i tull och annan skatt.

För kontroll av uppgifter som avses i första stycket och av att varan får införas skall i tulldeklarationen eller annan handling lämnas de ytterligare uppgifter som regeringen föreskriver. I tulldeklarationen eller annan handling skall också lämnas de ytterligare uppgifter som regeringen föreskriver för tillämpningen av konventionen om förenkling av formaliteterna vid handel med varor. Regeringen får föreskriva att uppgifterna i tulldeklarationen skall lämnas i kodform.

Tullmyndigheten kan medge undantag från skyldighet att lämna uppgifter som avses i första stycket, om tullmyndigheten finner att den tullskyldige har avsevärd svårighet att lämna uppgifterna. Innebär medgivandet att den tullskyldige inte behöver lämna uppgift om varans nummer, kan tullmyndigheten bestämma att han skall lämna en sådan beskrivning av varan som behövs för varans förtullning.

Generaltullstyrelsen kan medge att de uppgifter som avses i första stycket får lämnas med hjälp av teleöverförda meddelanden eller andra automatiska metoder eller i form av upptagning för automatisk databehandling.

Paragrafen, som motsvarar 8 § den nuvarande tullagen, innehåller i första stycket oförändrade bestämmelser om de uppgifter som en tulldeklaration skall innehålla.

Enligt 8 § andra stycket den nuvarande tullagen skall i enlighet med vad generaltullstyrelsen bestämmer i en tulldeklaration lämnas de ytterligare uppgifter som behövs för att kontrollera att en vara får införas. Enligt förslaget utvidgas uppgiftsskyldigheten till att omfatta även uppgifter som behövs för att kontrollera att uppgiftsskyldigheten enligt paragrafens första stycke fullgjorts. Dessa ytterligare uppgifter skall kunna lämnas på en annan handling än tulldeklarationen.

I andra stycket har också tagits in en föreskrift om att de ytterligare uppgifter skall lämnas som krävs för tillämpningen av konventionen om förenkling av formaliteterna vid handel med varor, dvs. den konvention som reglerar det s.k. enhetsdokumentet, som EG- och EFTA-länderna har enats om att använda vid handel mellan länderna. I andra stycket har också angetts att regeringen får föreskriva att uppgifterna får lämnas i kodad form, vilket torde komma att gälla flertalet uppgifter i enhetsdokumentet.

I 8 § tredje stycket den nuvarande tullagen föreskrivs att tullmyndigheterna får medge undantag från skyldigheten att lämna deklaraionsuppgift. Enligt 14 § tredje stycket tullagsförslaget kompletteras denna bestämmelse med föreskriften i 10 § tullstadgan, om att undantag kan medges när tullmyndigheterna finner att avsevärd svårighet föreligger för den tullskyldige att lämna uppgiften i fråga.

Enligt paragrafens sista stycke ges författningsmässiga möjligheter att lämna de uppgifter som krävs i en tulldeklaration genom utnyttjande av ADB eller annan liknande teknik (se avsnitt 2.1.5 ovan). Uppgiftslämnandet skall kunna ske "on line", dvs. direkt från dataterminal hos den tullskyldige eller ombudet till dataterminal hos tullverket, eller genom att någon databärare, såsom magnetband eller diskett, överlämnas till tullmyndigheten. Uppgiftslämnande med användande av ADB eller liknande förutsätter

generaltullstyrelsens medgivande. Det ligger i sakens natur att ett sådant medgivande inte kan räknas, förrän de tekniska förutsättningarna för sådant uppgiftslämnande föreligger och systemen uppfyller högt ställda krav i fråga om säkerhet och kontroll.

15 §

Om varor som enligt tulltaxan skall klassificeras gemensamt. anmäls till förtullning vid skilda tillfällen, skall den tullskyldige avge preliminära tulldeklarationer. Slutlig deklaration skall avges vid det sista deklarationstillfället, om tullmyndigheten inte bestämmer annat.

En preliminär tulldeklaration skall innehålla en kort varubeskrivning, om en sådan inte finns i handlingar som bifogas deklarationen, och preliminärt beräknade belopp som skall betalas i tull och annan skatt.

Regeringen kan föreskriva att preliminär tulldeklaration får avges även i andra fall än som avses i första stycket.

Paragrafen, som motsvarar 9 § den nuvarande tullagen, innehåller bestämmelser om preliminär tulldeklaration.

När delar av varor tas in i landet vid olika tillfällen skall som grundregel delarna klassificeras var för sig, allt efter deras beskaffenhet. Enligt anmärkningar i vissa avdelningar eller kapitel i tulltaxan skall emellertid, om den tullskyldige begär det, delarna klassificeras gemensamt som en komplett eller färdigbearbetad vara. Det är dessa fall som avses i första stycket.

Uttrycket "klassificeras gemensamt" har på grund av nomenklaturen i den internationella konventionen rörande systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering (Harmonized System) ersatt det tidigare uttrycket "tulltaxeras gemensamt". Regeringen har nyligen förelagt riksdagen ett förslag till en ny tulltaxelag baserad på nomenklaturen i konventionen (prop. 1986/87:102).

Enligt 9 § andra stycket den nuvarande tullagen skall en preliminär tulldeklaration innehålla de uppgifter som behövs för att preliminärt bestämma tull och annan införselavgift. Enligt tullagsförslaget preciseras minimikraven i fråga om uppgiftslämnandet så, att en preliminär deklaration skall innehålla en kort varubeskrivning och preliminärt beräknade tull-, skatte- och avgiftsbelopp.

I tredje stycket ges bemyndigande för regeringen att föreskriva om preliminär tulldeklaration även i andra fall än som avses i första stycket. Möjlighet till subdelegation av föreskrifträtten finns enligt 115 §. Exempelvis kan det vara befogat att medge att preliminär deklaration lämnas, när den tullskyldige saknar underlag att avge en slutlig deklaration.

16 §

Regeringen föreskriver vilka handlingar som skall bifogas en tulldeklaration eller i övrigt inges för att styrka uppgifter om en vara som skall förtullas.

En tullmyndighet kan förelägga den tullskyldige att lämna de ytterligare uppgifter som behövs för kontroll av tulldeklaration eller av annan uppgift om en vara som skall förtullas.

Paragrafen motsvarar 10 § den nuvarande tullagen. I sak har ingen ändring gjorts.

Tulltaxering, omtulltaxering, eftertulltaxering, sköntulltaxering

Tulltaxering

17 §

Med ledning av tulldeklaration eller motsvarande uppgifter fastställer tullmyndigheten tull och annan skatt (tulltaxering).

Om en preliminär tulldeklaration har avgetts, bestämmer tullmyndigheten preliminärt tull och annan skatt (preliminär tulltaxering). Om det finns särskilda skäl, får preliminär tulltaxering ske även i annat fall.

Paragrafen, som motsvarar 12 § den nuvarande tullagen, behandlar tulltaxering. Med tulltaxering avses fastställande av tull, annan skatt och införselavgift. Taxering sker i normalfallet slutligt på grundval av tulldeklarationen.

Andra stycket handlar om preliminär tulltaxering. Bestämmelsen anknyter till föreskrifterna i 15 § om preliminär tulldeklaration. Vidare ges möjlighet att göra preliminär tulltaxering även i andra fall, exempelvis om det behövs en särskild utredning innan en slutlig taxering kan göras.

Föreskrifterna i 17 § samt 5, 6 och 9 §§ innebär att en vara som anmälts till förtullning, och som inte är föremål för hemtagning, inte får lämnas ut till fritt förfogande innan ett tulltaxeringsbeslut, preliminärt eller slutligt, har fattats.

18 §

En anmälan till förtullning av en vara får inte återkallas sedan tulltaxeringsbeslut meddelats. Om det finns särskilda skäl, får generaltullstyrelsen medge att återkallelse sker senare med verkan att tulltaxeringsbeslutet upphävs.

I paragrafen som saknar motsvarighet i den nuvarande tullagen föreskrivs att en anmälan till förtullning inte får återkallas om tulltaxeringsbeslut har meddelats, såvida inte generaltullstyrelsen medger det. Sådant medgivande kan lämnas om det finns särskilda skäl. Återkallelseförbudet gäller efter det att såväl slutligt som preliminärt tulltaxeringsbeslut meddelats.

Vid utformningen av paragrafen har beaktats vad lagrådet har anfört, nämligen att ett medgivande till återkallelse bör ges den verkan, att tulltaxeringsbeslutet upphävs (s. 225).

Omtulltaxering

19 §

Tullmyndigheten skall ompröva tulltaxeringsbeslut (omtulltaxering), om den tullskyldige begär det innan tiden för överklagande av beslutet har gått ut.

Finner tullmyndigheten att ett tulltaxeringsbeslut är felaktigt, skall myndigheten på eget initiativ besluta om rättelse genom omtulltaxering, såvida inte felet är att anse som ringa. Fråga om sådan omprövning får inte tas upp sedan tiden för överklagande av beslutet har gått ut.

Skyldigheten enligt första och andra styckena att ompröva tulltaxeringsbeslut gäller inte, om beslut överklagats och tullmyndigheten har överlämnat handlingarna i ärendet till en högre instans.

Paragrafen motsvarar 13 § den nuvarande tullagen och behandlar omtulltaxeringsinstitutet. Bestämmelsen har emellertid utformats något annorlunda.

Föreskrifterna enligt den nuvarande tullagen kan läsas så att omtulltaxering kan ske endast om ett tulltaxeringsbeslut befunnits vara felaktigt. Detta skulle i praktiken innebära att om en tullskyldig påkallar ändring av ett tulltaxeringsbeslut, men tullmyndigheten anser taxeringsbeslutet vara riktigt, myndigheten skulle vara skyldig att överlämna ärendet för att behandlas som ett överklagande av en överordnad instans.

Det är från praktiska synpunkter lämpligt att de lokala tullmyndigheterna kan meddela omtulltaxeringsbeslut även om det innebär att det ursprungliga tulltaxeringsbeslutet inte ändras. I många fall kan de tullskyldiga förväntas nöja sig med ett sådant beslut, åtminstone om beslutet är motiverat på tillfredsställande sätt. Överinstanserna besparas därmed många överklagandeärenden. Givetvis kan de tullskyldiga överklaga ett omtulltaxeringsbeslut, liksom de kan välja att överklaga utan att dessförinnan använda sig av omtulltaxeringsinstitutet.

Omtulltaxeringen leder alltså antingen till ett beslut om ändring eller till att ingen ändring sker. Även i det senare fallet skall ett formellt beslut meddelas, om omtulltaxeringen påkallats av någon som är tullskyldig.

De föreslagna bestämmelserna syftar till att klargöra dessa förhållanden. Samtidigt har de i enlighet med lagrådets förordande (s. 225–226) getts en utformning som ansluter till den nya förvaltningslagens (1986:223) regler om omprövning av beslut, som en myndighet har meddelat som första instans.

I sakligt hänseende skall därför, såsom lagrådet föreslår, följande gälla för omtulltaxeringsinstitutet.

En tullmyndighet skall normalt vara skyldig att på begäran inom överklagandetiden av den tullskyldige ompröva ett tulltaxeringsbeslut. En motsvarande skyldighet skall gälla också vad beträffar rättelse på myndighetens eget initiativ, när myndigheten finner att ett tulltaxeringsbeslut är felaktigt och felet inte är att anse som ringa. En förutsättning för omtulltaxering på eget initiativ av myndigheten skall vara att frågan om rättelse tagits upp inom överklagandetiden. Att så skett bör framgå av akten i ärendet. Enligt 17 § förvaltningslagen bör den tullskyldige normalt underrättas och beredas tillfälle att yttra sig i saken innan rättelsefrågan avgörs.

Ett överklagande från den tullskyldiges sida av ett tulltaxeringsbeslut bör föranleda omprövning, om överklagandet ger anledning till antagande att beslutet är felaktigt. När ett tulltaxeringsbeslut har överklagats skall en tullmyndighet inte vara skyldig att ompröva beslutet, om handlingarna i ärendet med anledning av överklagandet har överlämnats till en högre instans.

Eftertulltaxering

20 §

Har den som är tullskyldig enligt 11 § första stycket

1. i tulldeklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för tulltaxeringen, eller
2. underlåtit att lämna uppgift som det ålegat honom att lämna, skall

tullmyndigheten besluta om eftertulltaxering, om den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten har medfört att tull eller annan skatt inte fastställts eller fastställts till för lågt belopp. Eftertulltaxering får inte ske, om det belopp som avses är ringa eller det med hänsyn till omständigheterna är uppenbart oskäligt att sådan taxering sker.

Paragrafen, som innehåller huvudreglerna om eftertulltaxering, har med en viss omredigering överförs från 14 § den nuvarande tullagen.

Det kan anmärkas att rekvisitet "oriktig uppgift" endast avser att en uppgift konstaterats vara objektivt felaktig och att det inte förutsätter uppsåt eller oaktsamhet från den tullskyldiges sida. Även om den tullskyldige varit helt okunnig om en uppgifts oriktighet, t.ex. när ett utländskt ursprungsintyg enligt frihandelsbestämmelserna visat sig vara felaktigt, kan eftertulltaxering komma i fråga.

Bestämmelserna är tillämpliga även om den oriktiga uppgiften har lämnats i ett ärende om omtulltaxering.

21 §

Eftertulltaxering får inte ske så länge omtulltaxering kan förekomma. Eftertulltaxering får inte heller ske senare än fem år efter den dag då varan anmäldes till förtullning, såvida inte den tullskyldige samtyckt till att eftertulltaxering sker.

22 §

Om den tullskyldige har avlidit, skall eftertulltaxeringen påföras hans dödsbo. Beslut om sådan eftertulltaxering får meddelas senast under andra året efter utgången av det kalenderår då bouppteckning efter den tullskyldige lämnats in för registrering.

23 §

Om den tullskyldige har åtalats för brott enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling får, även efter utgången av den i 21 eller 22 § angivna tiden, eftertulltaxering ske för den vara som åtalet avser. Beslut om sådan eftertulltaxering får dock inte meddelas senare än under kalenderåret efter det då åtalet väcktes. Om den tullskyldige har avlidit, får beslut om eftertulltaxering inte meddelas senare än sex månader från dödsfallet. Ogillas åtalet, skall tullmyndigheten undanröja eftertulltaxeringen, om domen vinner laga kraft.

Första stycket skall tillämpas också i fall då den som har företrätt en juridisk person åtalats för brott enligt lagen om straff för varusmuggling, om brottet avser tull eller annan skatt som den juridiska personen haft att betala.

Dessa paragrafer innehåller bestämmelser om den tid inom vilken eftertulltaxering får ske. I 21 § anges huvudregeln om en femårsfrist från den dag då varan angavs till förtullning, medan 22 och 23 §§ innehåller regler för speciella situationer. Bestämmelserna har utan sakliga ändringar överförts från 15 § den nuvarande tullagen. I 21 § har dessutom, i överensstämmelse med ett förslag från varusmuggningsutredningen i betänkandet SOU 1976:37 Smugglingsbrott och tulltillägg, införts en bestämmelse som innebär att eftertulltaxering kan ske även efter femårsperiodens utgång, om den tullskyldige samtyckt därtill. Bestämmelsen avser sådana fall då frivillig

rättelse sker efter femårsperiodens utgång, jfr 8 a § förslaget till ändring i varusmuggningslagen.

Prop. 1986/87:166

Skönstulltaxering

24 §

Om tull eller annan skatt inte kan beräknas tillförlitligt vid tulltaxering, omtulltaxering eller eftertulltaxering, fastställs vad som skall erläggas efter skälig grund (skönstulltaxering).

I denna paragraf, som motsvarar 16 § den nuvarande tullagen, föreskrivs om rätt för tullmyndigheterna att göra skönstulltaxering. Paragrafen är tillämplig inte bara när de uppgifter som har lämnats i en tulldeklaration är otillförlitliga utan också när någon deklaration över huvud taget inte har lämnats.

Betalning av tull och annan skatt

Betalning

25 §

Tull och annan skatt skall betalas till tullmyndigheten inom 15 dagar från den dag då beslutet om tullen eller skatten meddelades.

26 §

Generaltullstyrelsen får medge undantag från 25 § för den som bedriver importverksamhet eller annan som importerar varor i större omfattning. Sådan importör (kreditimportör) får betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning.

Särskild tullräkning får även utställas på sådant ombud som avses i 13 § andra stycket, om ombudet gentemot tullverket åtagit sig att fullgöra den betalningsskyldighet som åvilar den tullskyldige.

Särskild tullräkning får utfärdas gemensamt för flera tulltaxeringsbeslut. Räkningen skall betalas inom 15 dagar från den dag då den utfärdades. Generaltullstyrelsen får i enskilda fall bestämma att räkningen skall betalas tidigare, om det finns särskilda skäl.

Om ett ombud har mottagit medel av tullskyldiga för betalning av tullräkningar, skall ombudet hålla dessa medel skilda från andra tillgångar.

27 §

Regeringen får föreskriva att säkerhet skall ställas för tull och annan skatt. Om säkerhet inte har ställts, utgör varan säkerhet för tullen och skatten så länge den står under tullverkets överinseende.

Återbetalning

28 §

Om en tullskyldig har betalat tull eller annan skatt med högre belopp än han rätteligen skall betala, återbetalas överskjutande belopp. Motsvarande gäller när han betalat tull eller annan skatt som rätteligen inte skall betalas. Belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt lagen (1968:430) om mervärdesskatt återbetalas dock inte. Om tullfrihet har beslutats med stöd av

12 § lagen (1987:000) om tullfrihet m.m. för en vara av visst slag, återbetalas inbetalat tullbelopp.

Prop. 1986/87:166

Vid återbetalning till den tullskyldige får avdrag göras för tull och annan skatt som förfallit till betalning och som den tullskyldige skall betala till tullverket. Vid restitution av tull enligt lagen om tullfrihet m.m. får avdrag göras för tull och annan skatt som förfallit till betalning och som sökanden skall betala till tullverket. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Restavgift

29 §

Om tull eller annan skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall restavgift tas ut med sex öre för varje hel krona av obetalt belopp, dock minst femtio kronor. Vid beräkning av restavgiften skall avrundning ske till närmast lägre hela kronor. Generaltullstyrelsen får medge befrielse helt eller delvis från skyldighet att betala restavgift, om det finns särskilda skäl.

Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt tillämpas även beträffande restavgift enligt första stycket.

Ränta

30 §

Ränta utgår på tull och annan skatt som skall betalas

1. på grund av omtulltaxering eller eftertulltaxering,
2. enligt beslut av generaltullstyrelsen, kammarrätten eller regeringsrätten,
3. i fall som avses i 82 §, när tull eller annan skatt undandragits,
4. i fall som avses i 24 § eller 25 § andra stycket lagen (1987:000) om tullfrihet m.m.

Om tull eller annan skatt enligt preliminärt beslut har erlagts med lägre belopp än som slutligt fastställts, utgår ränta på det överskjutande beloppet.

Ränta enligt första eller andra stycket utgår dock inte på belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt lagen (1968:430) om mervärdeskatt.

Om utfärdande av särskild tullräkning fördröjs till följd av att den som tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd inte anmält varan till förtullning inom föreskriven tid, utgår ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt tillämpas även beträffande ränta enligt denna paragraf.

31 §

Vid beräkning av ränta enligt 30 § första stycket 1, 2 eller 4 eller andra stycket gäller att ränta utgår

från utgången av den andra månaden efter den då varan anmäldes till förtullning, dock att ränta på tull eller annan skatt, som motsvarar tidigare återbetalat belopp, utgår från utgången av den månad då beloppet återbetalades,

till och med den månad då beloppet skall erläggas.

Ränta enligt 30 § första stycket 3 utgår

från utgången av den månad då varan infördes eller det olovliga förfarandet ägde rum,

till och med den månad då beloppet skall erläggas.

Ränta enligt första och andra styckena i denna paragraf utgår inte för längre tid än två år utom i fall som avses i 30 § första stycket 4.

Ränta enligt 30 § fjärde stycket utgår för den tid fördröjningen omfattar.

32 §

På belopp som återbetalas enligt 28 § utgår ränta. Ränta utgår även på ränta enligt 30 § som återbetalas. Ränta utgår från utgången av den månad under vilken beloppet betalats till och med den månad då beloppet återbetalas.

33 §

Ränta beräknas för visst kalenderår efter den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av december det föregående året, i fall som avses i 30 § med ett tillägg av tre procentenheter och i fall som avses i 32 § med ett avdrag som motsvarar halva diskontot. Räntesatsen bestäms i sistnämnda fall till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt. För den tid som infaller efter utgången av det år då tull och annan skatt slutligt fastställs tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntebelopp som inte uppgår till femtio kronor tas inte ut och återbetalas inte.

34 §

Om ett beslut som föranlett ränta enligt 30 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha betalats eller skulle ha betalats med lägre belopp, skall ny beräkning av räntan göras. För mycket erlagd ränta återbetalas.

Ränta utgår inte på räntebelopp som en tullskyldig åläggs betala enligt 30 § utöver tidigare erlagd ränta.

Om ett beslut som föranlett ränta enligt 32 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller skulle ha utgått med lägre belopp, skall den tullskyldige återbetala vad han uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt gäller därvid i tillämpliga delar.

Indrivning m.m.

35 §

Tull och annan skatt som har förfallit till betalning skall drivas in i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får tullmyndigheten ta ut beloppet ur säkerheten.

Dessa paragrafer innehåller bestämmelser om betalning av tull, annan skatt och avgift, om återbetalning, om restavgift vid försenad betalning samt om ränta och indrivning. Avsnittet motsvarar 17–22 §§ den nuvarande tullagen. Bestämmelserna har omredigerats i syfte att bli klarare.

I 26 § första stycket föreskrivs att generaltullstyrelsen får medge att tull och annan skatt betalas enligt särskild tullräkning. Föreskriften, som enligt 2 § även avser importavgift, ger kreditimportörer möjlighet att betala enligt förmånligare villkor än andra tullskyldiga. Lagrådets synpunkter att detta bör framgå av lagtexten på tydligare sätt än vad som angetts i lagrådsremissen och att beteckningen kreditimportör uttryckligen bör finnas i bestämmelsen (s. 226–227) har beaktats. I rätten att medge betalning enligt särskild tullräkning ligger naturligtvis också möjligheten att vägra en sådan förmån eller att återkalla ett medgivande, vilket kan vara nödvändigt, exempelvis vid bristande betalning av förfallna tullräkningar, betalningsinställelse, likvidation, konkurs m.m.

Utöver vad som nyss anmärkts har lagrådet vid sin granskning av det remitterade förslaget förordat att bestämmelsen om att särskild tullräkning

under vissa förutsättningar får utställas även på ombud ges en lydelse som närmare ansluter till motsvarande bestämmelse i 18 § tredje stycket den nuvarande tullagen samt att bestämmelsen tas in som ett andra stycke i förvarande paragraf i stället för, såsom föreslagits i remissen, som ett tredje stycke (s. 226–227). Även i dessa avscenden har lagrådets förslag följts.

Med nedan angivna undantag överensstämmer bestämmelserna i 25–35 §§ i sak med motsvarande bestämmelser i den nuvarande tullagen.

I 26 § tredje stycket föreskrivs att betalningstiden för särskilda tullräkningar skall vara 15 dagar. För närvarande gäller att generaltullstyrelsen har bemyndigande att fastställa betalningstiden inom en ram av en månad. Frågan om normgivningen i detta avseende har behandlats i avsnitt 2.1.6. Bestämmelsen har kompletterats med en befogenhet för generaltullstyrelsen att i särskilda fall bestämma att tullräkning skall betalas tidigare. Föreskriften motiveras av att hemtagare som upprättar sina deklarationer med användande av ADB i allmänhet beviljas förlängd tid för att lämna tulldeklaration. Genom att föreskriva kortare betalningsfrist kan den totala kredittiden hållas oförändrad.

I 26 § sista stycket finns en bestämmelse av innebörd att ombud, som har tagit emot medel av tullskyldiga för betalning av tullräkningar, skall hålla medlen avskilda från andra tillgångar. Liknande bestämmelser gäller för bl.a. advokater och fastighetsmäklare.

Enligt gällande rätt är en tullskyldig och ett ombud som har åtagit sig betalningsansvar för den tullskyldiges räkning solidariskt betalningsskyldiga för tullverkets fordran. Detta innebär att tullverket alltid kan kräva den tullskyldige på betalning, när ett betalningsansvarigt ombud underlåter att betala debiterade belopp. En förskottsbetalning till ombudet befriar alltså inte den tullskyldige från betalningsansvaret.

I praktiken har det förekommit att ombud, som åtagit sig betalningsansvar för mycket stora belopp och uppburit förskottsbetalning av sina huvudmän, de tullskyldiga, inte kunnat betala tullräkningarna, när dessa förfallit till betalning, varför de tullskyldiga tvingats betala två gånger.

Genom att ombuden fullgör föreskriften att avskilja medel, som de har tagit emot för sina huvudmäns räkning, blir huvudmannens rätt till medlen skyddad enligt lagen (1944:181) om redovisningsmedel. Ett ombud som underlåter att avskilja medlen gör sig skyldig till förskingring eller olovligt förfogande enligt 10 kap. 1 resp. 4 § brottsbalken.

I 27 § finns uttrycket "står under tullverkets överinseende". Uttrycket utgör en sammanfattande benämning på de olika befogenheter som tullmyndigheterna har med avseende på varor eller transportmedel. Föreskrifter om vilka varor och transportmedel som avses finns i 61 och 62 §§.

I 28 § andra stycket finns en bestämmelse om avräkning i samband med utbetalning av tullrestitution enligt tulltaxelagen. Motsvarande bestämmelse finns f.n. i 19 § tullstadgan.

36 §

Om någon, i egenskap av företrädare för en tullskyldig som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala in tull eller annan skatt i rätt tid och ordning, är han tillsammans med den

tullskyldige betalningsskyldig för tullen och skatten. Betalningsskyldigheten får helt eller delvis efterges, om det finns särskilda skäl.

Talan om åläggande av betalningsskyldighet enligt första stycket skall föras vid allmän domstol. Sådan talan får inte väckas sedan den tullskyldiges betalningsskyldighet för beloppen har bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt enligt uppbördslagen (1953:272).

Den som fullgjort betalningsskyldighet för tull- och skattebelopp enligt första stycket har rätt att få ut beloppet av den tullskyldige.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

Paragrafen, som inte har någon motsvarighet i den nuvarande tullagen, innehåller bestämmelser om s.k. ställföreträdaransvar, dvs. solidariskt betalningsansvar under vissa omständigheter för företrädare för tullskyldiga som är juridiska personer. Liknande bestämmelser finns i 5 kap. 17 § LPP och 48 a § mervärdeskattelagen (1968:430), ML.

Anledningen till att sådana bestämmelser behövs även i tullagen ligger i hemtagnings- och uppbördssystemets konstruktion. När generaltullstyrelsen drar in en hemtagares tullkredit och hemtagningstillstånd p.g.a. utebliven betalning av tullräkningar är situationen vanligen den, att hemtagaren under den närmaste tiden före indragningen importerat varor vid ett flertal tillfällen, varor för vilka tull, annan skatt och avgifter ännu inte tagits upp i tullräkningar eller ens blivit debiterade.

På så sätt uppkommer fordringar, som ofta inte alls eller endast delvis kan drivas in hos den tullskyldige. Enligt nuvarande regler kan tullverket kräva företrädare för de tullskyldiga på betalning endast i mycket speciella situationer. Enligt praxis anses inte 48 a § ML vara tillämplig på mervärdeskatt som skall betalas till tullverket för import. Den föreslagna ordningen ger tullverket möjlighet att kräva företrädare för tullskyldiga på betalning av tull, andra skatter och avgifter på samma villkor som gäller i den inrikes beskattningen.

37 §

De föreskrifter om ränta, restavgift, indrivning, avräkning, avskrivning och preskription som gäller i fråga om fordringar mot en tullskyldig gäller även när motsvarande fordringar tagits upp i tullräkning, som utställts på ombud enligt 26 § andra stycket.

Paragrafen saknar motsvarighet i den nuvarande tullagen.

De föreskrifter rörande fordringar som åsyftas i paragrafen är i första hand tullagens regler om ränta och restavgift, reglerna i tullagen och uppbördslagen om indrivning, i tullagen om avräkning, liksom i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter, reglerna i förordningen (1965:852) om ackord och avskrivning rörande vissa skatter, i avskrivningskungörelsen (1965:921) samt i lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m.

I det till lagrådet remitterade förslaget angavs att även de föreskrifter rörande förmånsrätt som gäller i fråga om fordringar mot en tullskyldig skulle vara tillämpliga när motsvarande fordringar tagits upp i tullräkning som

utställts på ombud enligt 26 § tredje stycket. Mot detta har lagrådet anmärkt bl.a. att en sådan fordran för tullverket hos ett tullombud, vilken har sin grund i ett åtagande att betala den tull och skatt som åvilar den tullskyldige, enligt rättsfallet NJA 1986 s. 764, inte är förenad med förmånsrätt enligt förmånsrättslagen (1970:979) och lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m., varför hänvisningen till föreskrifterna om förmånsrätt borde utgå (s. 227–228). Lagtexten har utformats i enlighet med lagrådets förslag.

Tullauktion m.m.

38 §

Om tull och annan skatt skall tas ut ur en vara enligt 11 § fjärde stycket eller 35 §, får varan säljas genom tullmyndighetens försorg på offentlig auktion (tullauktion) eller på annat sätt, om tullmyndigheten finner det vara lämpligare. Om varan är skadad eller förskämd eller om köpeskillingen inte kan beräknas täcka minst kostnaden för försäljningen eller om tullmyndigheten annars finner att det föreligger särskilda skäl, får varan i stället förstöras.

Att vissa varor inte får säljas på tullauktion följer av särskilda bestämmelser.

39 §

En tullauktion skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt.

Innan en vara säljs på tullauktion eller på annat sätt skall tullmyndigheten i god tid skicka särskild underrättelse, om adressen är känd, till den som är tullskyldig samt till den som kan antas vara ägare och den som kan antas ha särskild rätt till varan. Vad som sagts nu skall om möjligt tillämpas även innan en vara förstörs.

40 §

Medel som inflyter genom försäljning enligt 38 § skall användas till att täcka i första hand tullverkets kostnader för förvaring och försäljning av varan och i andra hand tull och annan skatt för varan samt ränta.

Uppkommer överskott, skall beloppet tillställas den tullskyldige eller, om annan visar att han var ägare till varan, denne. Om någon visar att han hade särskild rätt till varan, skall dock häremot svarande del av beloppet tillställas honom.

Om beloppet inte har kunnat tillställas någon enligt andra stycket inom ett år från dagen för försäljningen, tillfaller det staten.

Dessa paragrafer innehåller föreskrifter om uttagande av tull, annan skatt och avgifter ur varor enligt 11 § fjärde stycket eller 35 §. Tullen, skatten och avgiften tas enligt 38 § ut genom att varan säljs på tullauktion eller på annat sätt, om det är lämpligare.

Bestämmelser av motsvarande innehåll finns för närvarande i 13–15 §§ tullstadgan.

Försäljning av varor som avses i 11 § fjärde stycket sker normalt inte på tullauktion utan genom FFV Allmateriel AB enligt ett avtal mellan generaltullstyrelsen och bolaget. Detsamma gäller även egendom som har överlåtits till tullverket eller som har tillfallit staten på grund av förverkande, se 22 § varusmuggningslagen samt lagen (1974:1066) om förfarandet med förverkad egendom och hittegods.

Bestämmelserna i 40 § andra stycket har i överensstämmelse med lagrå-

dets förslag (s. 228) getts en utformning som något avviker från lydelsen i det till lagrådet remitterade förslaget.

Utförsel

41 §

Den för vars räkning en vara förs ut ur landet (exportör) skall göra en skriftlig anmälan om utförseln till tullmyndighet. Anmälan skall innehålla uppgift om

1. varans nummer enligt statistisk varuförteckning som utfärdats av generaltullstyrelsen,
2. varans kvantitet och värde,
3. grund för återbetalning av eller befrielse från tull eller annan skatt på grund av utförseln.

Generaltullstyrelsen kan medge att de uppgifter som avses i första stycket får lämnas med hjälp av teleöverförda meddelanden eller andra automatiska metoder eller i form av upptagning för automatisk databehandling.

42 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om uppgifter och handlingar som skall lämnas till tullmyndigheten när en vara förs ut ur landet.

Tullmyndigheten kan förelägga exportören att lämna de ytterligare uppgifter som behövs för kontroll av anmälan om utförsel eller av annan uppgift i fråga om en vara som skall föras ut.

På grundval av de lämnade uppgifterna och den undersökning av varan, som kan behövas, kontrollerar tullmyndigheten att varan får föras ut.

43 §

Bestämmelserna i 41 och 42 §§ tillämpas även i fråga om åtgärd som enligt särskilda föreskrifter skall jämnställas med utförsel.

44 §

Regeringen får föreskriva att skriftlig anmälan om utförsel får underlåtas i fråga om varor som inte skall redovisas i handelsstatistiken, om det kan ske utan risk för att föreskrifter som gäller för utförseln eftersätts.

När det gäller utförsel innehåller den nuvarande tullagen enbart ett bemyndigande för regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om förfarandet, se 23 §. I tullagsförslaget finns sådana bestämmelser i 41–44 §§.

Med utförsel avses att en vara förs ut ur tullområdet. I vissa hänseenden jämnställs vissa andra förfaranden med utförsel. Föreskrifter om detta meddelas i 43 §, som kommenteras närmare nedan.

I 41 § finns bestämmelser om uppgiftsskyldighet i samband med utförsel. Bestämmelserna har delvis sitt mönster i föreskrifterna om förtullning, se 14 §. I första stycket finns föreskrifter om att en exportör skall lämna skriftlig anmälan och vad en sådan anmälan skall innehålla.

Liksom vid import förekommer i ökande utsträckning att uppgiftslämnandet vid export sker genom att magnetband eller andra databärare överlämnas till tullmyndigheterna för ADB-behandling. I paragrafens andra stycke föreskrivs därför att generaltullstyrelsen får medge att uppgifter vid export

lämnas med hjälp av ADB eller annan liknande teknik på samma sätt som vid förtullning, se 14 § fjärde stycket.

I 42 § finns bestämmelser motsvarande dem som enligt 16 § gäller vid förtullning. I första stycket ges ett bemyndigande för regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om ytterligare krav på uppgifter eller handlingar. Med stöd av denna bestämmelse kan t.ex. föreskrivas om skyldighet att lämna fakturor eller att ange fakturanummer och varumottagare i exportanmälan, se 23 § andra meningen den nuvarande tullagen.

Vidare ger bestämmelsen stöd för ett bemyndigande t.ex. till statens jordbruksnämnd att föreskriva om uppgiftsskyldighet vid utförsel av sådana varor som omfattas av prisregleringen på fiskets eller jordbrukets område och som förs ut ur landet under anspråk på återbetalning av eller befrielse från avgifter eller anspråk på exportbidrag. I andra stycket ges tullmyndigheterna befogenhet att i särskilda fall begära de ytterligare uppgifter som behövs för tullkontrollen. Denna befogenhet följer för närvarande av 16 § första meningen tullstadgan. Det tredje stycket slutligen ålägger tullmyndigheterna att kontrollera att varan får föras ut. Det motsvaras f.n. av 16 § andra meningen tullstadgan.

Med utförsel jämföras, såsom ovan har nämnts, vissa andra förfaranden. Exempelvis är vid tillämpningen av bestämmelserna om tullrestitution eller om återbetalning av avgifter enligt prisregleringen på jordbrukets och fiskets områden den omständigheten att en vara tas in i en frihamn att jämföras med utförsel. Även uppläggning på tullager jämföras i vissa fall med utförsel. Med anledning härav föreskrivs i 43 § att bestämmelserna om utförsel skall tillämpas på motsvarande sätt i fråga om åtgärder som enligt särskilda föreskrifter skall jämföras med utförsel.

I 44 § anges att regeringen får föreskriva att skriftlig anmälan om utförsel inte behöver lämnas i vissa fall. Det kan vara fråga om fall där muntlig anmälan är tillfyllest eller där någon anmälan över huvud taget inte behöver göras. Denna föreskrifträtt kan enligt 115 § delegeras vidare till generaltullstyrelsen.

Statistik

45 §

En tullskyldig eller annan, som enligt denna lag eller bestämmelser som meddelats med stöd av lagen är skyldig att göra anmälan eller lämna uppgift om en vara, skall för statistiskt ändamål lämna de uppgifter om varan som regeringen föreskriver.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter för statistiskt ändamål. Vid utformningen av paragrafen har beaktats vad lagrådet har anfört (s. 228).

I den nuvarande tullagen finns ingen bestämmelse av generell räckvidd som föreskriver skyldighet att vid import lämna uppgifter för statistiskt ändamål. Grundmaterialet för importstatistiken utgörs av de uppgifter som lämnas i tulldeklarationer eller motsvarande handlingar. År 1976 infördes en paragraf i den nuvarande tullagen, 10 a §, av innebörd att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen får bestämma vilka

uppgifter som skall lämnas för statistiskt ändamål i samband med hemtagning av varor. Bakgrunden till föreskriften var att man genom dessa uppgifter skulle få material till en s.k. snabbstatistik över importen.

Inte heller i fråga om exporten innehåller tullagen någon föreskrift som direkt ålägger skyldighet att lämna uppgifter för statistiskt ändamål. I 23 § den nuvarande tullagen anges att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter i fråga om förfarandet vid export. Regeringen har i 16 § tullstadgan föreskrivit att den för vars räkning en vara förs ut ur landet skall anmäla varan till utförsel och lämna uppgifter om varan till en tullmyndighet i enlighet med vad myndigheten bestämmer. Grundmaterialet för exportstatistiken utgörs alltså av de uppgifter som lämnas vid anmälan till utförseln.

Bestämmelser som uttryckligen avser statistiska uppgifter finns i 49 § tullstadgan. Där föreskrivs skyldighet för den som är tullskyldig eller annan, som enligt tullagen eller bestämmelser som meddelats med stöd av lagen skall lämna uppgifter om varor eller transportmedel, att lämna uppgifter för statistiskt ändamål. Denna skyldighet gäller vid både import och export.

Skyldigheten att lämna uppgifter för statistikändamål är en sådan åtgärd som bör föreskrivas i lag. I paragrafen ges regeringen bemyndigande att meddela föreskrifter i dessa hänseenden. Föreskrifträtten kan enligt 115 § delegeras vidare till generaltullstyrelsen.

Något särskilt bemyndigande motsvarande 10 a § den nuvarande tullagen avseende uppgiftsskyldighet för snabbstatistiken finns inte i lagförslaget. Föreskrifter om sådan uppgiftsskyldighet kan utfärdas inom ramen för det bemyndigande som föreslås i denna paragraf.

Tullupplag, tullager, frihamn m.m.

46 §

För förvaring av oförtullade varor under kortare tid får inrättas tullupplag samt för annan förvaring av oförtullade varor tullager och frihamn. Regeringen föreskriver vilka former av tullager som får inrättas.

För försäljning av oförtullade eller obeskattade varor till flygpassagerare som avreser till utlandet får inrättas butik på flygplats (exportbutik). Om det finns särskilda skäl, får exportbutik inrättas även på annan plats.

Paragrafens första stycke motsvarar 24 § den nuvarande tullagen.

I andra stycket, som motsvarar 27 § den nuvarande tullagen, föreskrivs att exportbutiker för s.k. taxfreeförsäljning får inrättas på flygplatser efter tillstånd av regeringen. Av lagen (1984:283) med vissa bestämmelser för Scandinavian Airlines Systems flygpassagerarterminal i Malmö framgår att exportbutik även får förekomma på denna plats.

I förhållande till förslaget i lagrådsremissen har bestämmelserna i 46-51 §§ omfördelats mellan paragraferna och i viss omfattning ändrats redaktionellt i enlighet med vad lagrådet förordat (s. 228-231).

47 §

Regeringen får föreskriva att tullupplag och tullager kan inrättas av tullverket. Regeringen får meddela föreskrifter om verksamheten vid sådana tullupplag och tullager.

Tillstånd för annan än tullverket att inrätta tullupplag eller tullager

meddelas av tullmyndighet.

Tillstånd att inrätta frihamn eller exportbutik meddelas av regeringen.

Enligt den nuvarande ordningen föreskrivs i tullstadgan att tullupplag kan inrättas av tullverket. Vidare finns där föreskrifter om avgift för uppläggning av varor på tullverkets tullupplag, om säkerhet för sådan avgift och om försäljning av varor som inte tas ut från upplaget i rätt tid. Motsvarande bestämmelser finns också i fråga om transitlager (31, 33 och 37 §§ tullstadgan). Eftersom åtminstone vissa av dessa föreskrifter är av sådan art att de bör ha stöd i lag innehåller paragrafens första stycke ett bemyndigande för regeringen att föreskriva om verksamheten vid tullverkets tullupplag och tullager. Enligt 115 § finns möjlighet för regeringen att delegera föreskriftsrätten vidare till generaltullstyrelsen.

I andra och tredje styckena ges bestämmelser om vem som meddelar tillstånd för annan än tullverket att inrätta tullupplag och tullager samt att inrätta frihamn eller exportbutik.

Bestämmelserna i 46-51 §§ har i förhållande till förslaget i lagrådsremissen omfördelats mellan paragraferna och i viss omfattning justerats redaktionellt i enlighet med vad lagrådet förordat (s. 228–231).

48 §

Tullmyndighet får ta hand om en oförtullad vara för tillfällig förvaring, om det behövs för tullkontrollen. Varan får läggas upp på tullupplag eller i frihamn. I sådant fall tillämpas 50 § tredje stycket.

Innehavaren av ett tullupplag eller en frihamn är skyldig att ta emot oförtullade varor, om det kan ske utan avsevärd olägenhet.

I paragrafens första stycke finns en bestämmelse som närmast motsvarar 65 § andra stycket tullstadgan och som ger tullmyndigheterna befogenhet att tillfälligt omhändertaga oförtullade varor, t.ex. när det inte finns något tullupplag, där varan lämpligen kan läggas upp eller när det finns risk för att tull, annan skatt eller införselavgift undandras eller risk för att någon importreglering överträds, utan att det för den skull finns grund för att ta varan i beslag. Den nu gällande bestämmelsen har tillämpats bl.a. vid omhändertagande av oförtullade bilar som använts i strid mot villkoren för temporär tullfrihet i avvaktan på närmare utredning.

Befogenheten att omhändertaga oförtullade varor för tillfällig förvaring när det behövs för tullkontrollen förenas i andra stycket andra meningen med en möjlighet för tullmyndigheterna att lägga upp varorna på tullupplag eller i frihamn. I sådana fall skall bestämmelserna i 50 § tredje stycket tillämpas. Avsikten med denna reglering är att tullverket inte skall åsamkas några förvaringskostnader.

I paragrafens andra stycke, som motsvarar 30 § tullstadgan, fastslås att tullupplagen och frihamnarna i princip är öppna för vem som helst som behöver lägga upp varor.

I förhållande till förslaget i lagrådsremissen har bestämmelserna i 46-51 §§ omfördelats mellan paragraferna och i viss omfattning ändrats redaktionellt i enlighet med vad lagrådet förordat (s. 228–231).

49 §

Regeringen får föreskriva den längsta tid under vilken oförtullade varor får förvaras på tullupplag och tullager.

Om förvaringstiden för en vara, som inte får införas, har gått ut utan att varan har anmälts till förtullning eller blivit föremål för behandling enligt 7 § första stycket, får varan utan att förtullas säljas för utförsel genom tullmyndighets försorg med tillämpning av bestämmelserna i 38-40 §§.

I paragrafens första stycke ges regeringen rätt att föreskriva om den längsta tid oförtullade varor skall få förvaras på tullupplag och tullager. F.n. gäller enligt 32 § tullstadgan att förvaringstiden på tullupplag är längst 30 dagar, såvida inte tullmyndigheten på grund av särskilda skäl medger en längre förvaring. I fråga om tullager har enligt 35 § tullstadgan överlåtits åt generaltullstyrelsen att bestämma om längsta förvaringstid, som dock inte får understiga två år. Regeringens föreskrifträtt enligt 49 § första stycket tullagsförslaget kan enligt 115 § subdelegeras till generaltullstyrelsen.

Paragrafens andra stycke saknar motsvarighet i den nuvarande tullagstiftningen. Föreskriften har sin grund i att det uppkommit problem när en införselreglerad vara har blivit liggande på tullupplag eller tullager efter det att längsta tillåtna förvaringstid har gått ut. Om ingen anger en sådan vara till förtullning, vilket exempelvis kan vara fallet om införseltillstånd inte har beviljats, finns ingen som är tullskyldig för varan. I dessa fall skall enligt 5 § den nuvarande tullagen tull, annan skatt och införselavgift tas ut av varan. Det sker genom att varan säljs på tullauktion eller på annat sätt. Sådan försäljning kan emellertid i dessa fall endast ske med förbehåll om att varan återutförs. Det ligger i sakens natur att det är svårt att finna en köpare av varan, när tull, skatt och avgift skall tas ur köpeskillingen. Föreskriften i paragrafens tredje stycke innebär att en vara som återutförs under sådana omständigheter som nu har beskrivits inte skall behöva förtullas.

I förhållande till förslaget i lagrådsremissen har bestämmelserna i 46-51 §§ omfördelats mellan paragraferna och i viss omfattning ändrats redaktionellt i enlighet med vad lagrådet förordat (s. 228-231).

50 §

En fraktförare är skyldig att lägga upp en vara som införs till tullområdet på tullupplag eller i frihamn. Om ingen fraktförare åtagit sig att befordra varan, skall den som befordrat varan lägga upp den på tullupplag eller i frihamn. Vad som sagts nu gäller inte, om varan tullklareras på annat sätt.

Befordras en vara på ett fordon som kommer till tullområdet med fartyg, åvilar skyldigheten att lägga upp varan på tullupplag eller i frihamn den som svarar för vägtransporten, om fordonets förare medföljer fartyget. I annat fall åvilar skyldigheten redaren.

Om en fraktförare eller den som annars befordrat en vara åsidosätter sin skyldighet enligt första eller andra stycket, läggs varan upp på tullupplag eller i frihamn genom tullverkets försorg. Den som åsidosatt skyldigheten skall ersätta tullverket dess kostnader för varans uppläggnings och förvaring. Tullmyndigheten kan bestämma att varan inte får tas ut från upplaget eller frihamnen, förrän kostnaderna ersatts eller säkerhet ställts för dem.

Paragrafen, som motsvarar 28 § tullstadgan, innehåller bestämmelser om skyldighet för fraktförare att lägga upp varor, som införs till tullområdet på tullupplag. Dessa åligganden bör vara reglerade i lag.

I paragrafens första stycke anges, att en införd vara inte behöver läggas upp på tullupplag om den, kan tullklareras på annat sätt, exempelvis förtullas

direkt, transiteras eller tas om hand av hemtagare. Det ligger i sakens natur att denna tullklarering bör göras så snart befordringen upphör. Det ankommer i första hand på fraktföraren att med ledning av de instruktioner han fått från varuägaren välja om godset skall läggas upp på tullupplag eller anmälas till annan tullklarering. Det är emellertid tullmyndigheten som avgör om annan tullklarering kan ske direkt. Om tullkontrollen t.ex. gör det nödvändigt att lossa varor från en lastbil kan det vara ofrånkomligt att varorna läggs upp på ett tullupplag.

Paragrafens andra stycke saknar motsvarighet i de nuvarande bestämmelserna. Där anges närmare vem upplägningsskyldigheten åvilar, när en vara införs med ett fordon som kommer med fartyg. När förare följer med fordonet har det ansetts ankomma på fraktföraren, och inte på redaren, att välja om lasten skall anmälas till annan tullklarering. Denna bestämmelse skall medverka till att s.k. formell upplägning på tullupplag undviks i fall då den strider mot importörens önskemål och annan tullklarering kan ske direkt enligt bestämmelserna i första stycket. När någon förare inte följer med fordonet, vilket vanligtvis är fallet med påhängsvagnar, måste fordonet med last av naturliga skäl behandlas som annat löst gods som är lastat på fartyg.

Bestämmelserna i 46-51 §§ har i förhållande till förslaget i lagrådsremissen omfördelats mellan paragraferna och i viss omfattning justerats redaktionellt i enlighet med vad lagrådet förordat (s. 228–231).

51 §

I frihamn får oförtullade varor förvaras utan tidsbegränsning.

I frihamn får bedrivas industriell verksamhet och detaljhandel i den utsträckning regeringen föreskriver.

I paragrafen, som med i sak oförändrat innehåll överförts från 26 § den nuvarande tullagen, meddelas vissa grundläggande regler om frihamnar, nämligen att någon tidsgräns inte finns för förvaring av oförtullade varor i frihamn och att viss industriell verksamhet och detaljhandel kan få förekomma i frihamn. Det är regeringen som meddelar föreskrifter om eventuellt förekommande industri- och detaljhandelsverksamhet. Föreskriftsrätten kan delegeras vidare till generaltullstyrelsen, se 115 §.

Enligt förslaget i lagrådsremissen var förevarande bestämmelser intagna i 50 § andra och tredje styckena. I överensstämmelse med vad lagrådet förordat (s. 228–231) har bestämmelserna omfördelats mellan paragraferna och ändrats något i redaktionellt hänseende.

52 §

Tullupplag, tullager, frihamnar och exportbutiker står under tullverkets tillsyn.

Regeringen får meddela föreskrifter om anmälnings- och redovisningskyldighet i fråga om varor som förvaras på sådana platser.

Paragrafens första stycke, som motsvarar 28 § den nuvarande tullagen, uttrycker det förhållandet att tullupplag, tullager, frihamnar och exportbutiker är underkastade tullverkets övervakning. Vilka närmare befogenheter tullmyndigheterna har i dessa avseenden regleras i lagens avsnitt om kontrollverksamheten och i föreskrifter som meddelas med stöd av lagen.

Det andra stycket saknar motsvarighet i den nuvarande tullagen. Det

innehåller ett bemyndigande för regeringen att föreskriva om anmälnings- och redovisningsskyldighet för varor som förvaras på tullupplag, tullager etc. Här avses exempelvis skyldighet för trafikanter att anmäla till en tullmyndighet när en vara skall läggas upp på eller tas ut från upplaget, lagret etc. Vidare kan det gälla skyldighet för innehavare av upplag, lager m.m. att lämna tullmyndigheten redovisning över lagerrörelsen.

Regeringens föreskrifträtt enligt andra stycket får delegeras vidare till generaltullstyrelsen, se 115 §.

53 §

Den som i verksamhet vid tullupplag, tullager eller frihamn tar befattning med tulldeklARATIONER och andra handlingar som lämnas för tullklarering, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han i verksamheten erfarit om någon enskilds ekonomiska och personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

Innehavare av tullupplag och deras anställda får i stor utsträckning tillgång till uppgifter om andras ekonomiska och personliga förhållanden. Detta gäller i viss utsträckning även motsvarande personalkategorier i tullagren och frihamnarna. Någon bestämmelse om tystnadsplikt för dessa personer finns inte i den nuvarande tullagen eller tullstadgan. Däremot innehåller generaltullstyrelsens tullordning bestämmelser om att upplags- och frihamnsinnehavare samt anställda hos dessa som tar befattning med tulldeklARATIONER och andra handlingar, vilka lämnats för tullklarering, skall förbinda sig att inte yppa för någon obehörig vad de fått veta om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden och inte lämna ut någon handling till någon obehörig person. Motsvarande gäller innehavare av transitlager, 138, 141 och 171 f §§ generaltullstyrelsens tullordning.

Föreskrifter om tystnadsplikt för enskilda måste enligt RF finnas i lag.

Lagrådet har vid granskningen av den föreslagna bestämmelsen uttalat att förbudet att obehörigen yppa eller utnyttja vad den enskilde erfarit om någons ekonomiska och personliga förhållande bör preciseras till att avse vad den enskilde erfarit i verksamheten (s. 231–232). Lagrådets påpekande har beaktats.

Som lagrådet vidare har anmärkt har den tystnadsplikt som enligt paragrafen skall gälla för personal vid tullupplag m.m. inte föreslagits intagen i uppräknningen i 16 kap. 1 § sekretesslagen. Detta innebär, till skillnad från vad som gäller för tulltjänstemän, att meddelarfrihet kommer att råda.

Frågan om tystnadsplikten för de personkategorier som det är fråga om enligt förevarande paragraf bör göras mera långtgående än enligt förslaget är av sådan art att den lämpligen bör övervägas i annat sammanhang. Tills vidare bör den föreslagna regleringen anses tillfyllest.

54 §

Tullmyndighet får, om det kan ske utan risk för att föreskrifter om införsel äsidosätts, överlämna åt ett bolag eller en förening som innehar tullupplag eller frihamn att utföra den kontroll som annars ankommer på tullmyndighet i samband med

1. att en vara skall läggas upp på upplaget eller i frihamnen,
2. att en vara som förvaras på upplaget eller i frihamnen skall tas om hand

av hemtagare eller i övrigt tas ut från upplaget eller frihamnen, eller

3. att en vara sänds från eller till upplaget eller frihamnen enligt 7 § första stycket 1.

Bestämmelserna i paragrafen gör det möjligt att ge tullupplags- eller frihamnsinnehavare i uppdrag att utföra sådan förvaltningsuppgift som innefattar myndighetsutövning. Sådant överlämnande av förvaltningsuppgift skall enligt 11 kap. 6 § RF ha stöd i lag.

Enligt 3 § tredje stycket den nuvarande tullagen kan bolag eller förening som har tullupplag eller frihamn ges i uppdrag att utföra tullmyndighetens kontroll, när en vara skall tas om hand av hemtagare.

Vid sidan av hemtagningskontroller är upplags- och frihamnsinnehavarna ålagda att utföra ett flertal kontrollmoment för tullverkets räkning i samband med uppläggning på eller uttag från upplaget, vilka har drag av myndighetsutövning.

Tredje punkten saknar motsvarighet i de nuvarande författningarna. Det har ansetts lämpligt att tullmyndigheten ges möjlighet att uppdra åt tullupplags- och frihamnsinnehavarna att även ombesörja kontroll och expediering vid försändning av oförtullade varor mellan tullupplag, dvs. vid viss transitering.

Förhandsbesked

55 §

Generaltullstyrelsen får meddela förhandsbesked om

1. en varas nummer enligt tulltaxan och statistisk varuförteckning som utfärdats av styrelsen,
2. beräkning av en varas tullpliktiga kvantitet,
3. beräkning av en varas tullpliktiga värde,
4. tullsats och annan skattesats för en vara och
5. tullfrihet eller tullnedsättning för en vara av helt eller delvis svenskt ursprung.

Ett förhandsbesked om skattesats gäller endast i den mån skatten skall betalas till tullverket.

Paragrafen motsvarar 29 § den nuvarande tullagen. Bestämmelserna är i sak oförändrade.

Generaltullstyrelsen utfärdar också förhandsbesked enligt 3 § förordningen (1984:59) om varors ursprung.

Vid sidan av de bindande förhandsbeskeden lämnar tullmyndigheterna allmänheten råd och upplysningar i frågor som rör tullverksamheten.

56 §

Förhandsbesked meddelas efter ansökan av den som avser att införa eller utföra en vara eller av någon annan vars intresse i väsentlig mån berörs av bestämmelsernas tillämpning.

Förhandsbesked skall sökas skriftligt hos generaltullstyrelsen. Sökanden skall lämna de uppgifter som behövs för att förhandsbesked skall kunna meddelas. Styrelsen får begära varuprov av sökanden. Om laboratorieundersökning görs eller sakkunnig anlitas för att utreda en varas beskaffenhet, skall sökanden enligt beslut av styrelsen ersätta kostnaden för detta, om styrelsen inte medger undantag.

Om generaltullstyrelsen med hänsyn till ansökningens innehåll, utredning-

ens beskaffenhet eller andra omständigheter finner att förhandsbesked inte bör meddelas, skall ansökningen avvisas.

Bestämmelserna i paragrafen har överförts från 30 § den nuvarande tullagen. Redaktionellt har bestämmelserna anpassats till motsvarande föreskrifter i LPP.

57 §

Ärenden om förhandsbesked skall handläggas skyndsamt.

Förhandsbesked gäller omedelbart. Beskedet är bindande för staten i förhållande till sökanden i fråga om en vara som införs eller utförs av honom eller för hans räkning eller i enlighet med ett av honom ingånget avtal, om varan anmäls till förtullning eller utförsel inom två år från den dag han fick del av beskedet och han yrkar det vid förtullningen eller utförseln.

Paragrafen motsvarar 31 § den nuvarande tullagen.

I paragrafens andra stycke har uttryckligen angetts det som ligger i förhandsbeskedets natur, nämligen att beskedet är bindande för staten i förhållande till sökanden om denne yrkar det.

58 §

Förhandsbesked upphör att gälla vid författningsändringar som påverkar den fråga beskedet avser.

59 §

Generaltullstyrelsen kan återkalla förhandsbesked, om styrelsen finner att en bestämmelse skall ges annan tolkning än den som ligger till grund för beskedet. Beslut om återkallelse skall delges den som erhållit beskedet.

Ett förhandsbesked som har återkallats skall ändå gälla i fråga om en vara som införts eller utförts i enlighet med avtal som den som erhållit beskedet ingått innan beslutet om återkallelse delgavs honom, under förutsättning att han begär det och att varan anmäls till förtullning eller utförsel inom tre månader från den dag då beslutet om återkallelse avsänts till honom.

Om det finns särskilda skäl, kan generaltullstyrelsen medge att verkan av beslut om återkallelse skall inträda senare än som följer av andra stycket.

60 §

Vad som i 59 § andra och tredje styckena sägs om återkallelse av förhandsbesked skall gälla även i fråga om ändring av förhandsbesked efter överklagande.

Paragraferna har utan saklig ändring överförts från 32–34 §§ den nuvarande tullagen.

Möjligheten att återkalla ett förhandsbesked enligt 59 § i fall då myndigheten finner att en bestämmelse skall tolkas annorlunda än som förutsattes när beskedet gavs, är unik inom skatterätten. Den motiveras bl. a. av de särskilda förhållanden som råder på tullområdet. Inom tullsamarbetsrådet (CCC) i Bryssel fattas ett stort antal beslut om s.k. explanatory notes rörande tillämpningen av CCC-nomenklaturen i syfte att åstadkomma en internationellt enhetlig praxis. Sådana beslut bör naturligtvis vinna efterföljd i de olika länderna. Det är då oundvikligt att svensk praxis ändras.

Bestämmelserna i andra stycket syftar till att skydda intressena hos den som har förhandsbesked.

61 §

Oförtullade varor och varor som anmälts till utförsel står under tullverkets överinseende (tullkontroll). I fråga om vara som tagits om hand med stöd av hemtagningstillstånd gäller detta dock endast om den

1. är underkastad förfogandeförbud enligt 2 § 5 lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.,

2. behandlas enligt 7 § första stycket denna lag, eller

3. förvaras enligt beslut som tullmyndighet meddelat med stöd av föreskrift som avses i 8 § andra stycket.

Vad som sägs i första stycket gäller inte varor som lämnats ut till fritt förfogande enligt 9 §.

62 §

Transportmedel står under tullkontroll, om det

1. medför varor till tullområdet, så länge varorna står under tullkontroll och inte lossats,

2. kommer till tullområdet utan att medföra varor, tills anmälan om transportmedlet enligt 3 § har behandlats av tullmyndigheten,

3. skall avgå från tullområdet, sedan anmälan gjorts härom.

Transportmedel, som kommer till tullområdet och skall undersökas enligt 63 §, står utan hinder av första stycket 1 och 2 under tullkontroll tills undersökningen har slutförts.

Paragraferna definierar de varor och transportmedel som står under tullverkets överinseende (tullkontroll). Enligt den nuvarande ordningen finns motsvarande bestämmelser i 50 och 51 §§ tullstadgan.

Begreppet "står under tullkontroll" syftar till att förenkla beskrivningen av de olika befogenheter som tullmyndigheterna har med avseende på varor och transportmedel som förs till eller från tullområdet.

Bestämmelsen i 61 § har med i huvudsak oförändrat innehåll överförs från 50 § tullstadgan. Den innebär bl.a. att en hemtagen vara i princip inte står under tullkontroll. Några undantag finns, bl.a. om varan är underkastad förfogandeförbud. Vidare återförs varan under tullkontroll om den efter hemtagningen anmäls till annan tullklarering än förtullning.

Bestämmelserna om vilka transportmedel som står under tullkontroll har överförs från 51 § tullstadgan till 62 § med oförändrat innehåll.

63 §

För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt får tullmyndigheten undersöka

1. transportmedel, containrar, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras vid införsel till eller utförsel från tullområdet,

2. områden för tullupplag, tullager, frihamnar och exportbutiker, flygplatser och bangårdar, där varor som står under tullkontroll förvaras, och även lokaler inom sådana områden, samt

3. handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från tullområdet eller av person som kan anmanas stanna enligt 64 §.

Om rätt för tulltjänstemän att undersöka vad resande bär i eller innanför kläderna föreskrivs i 19 § lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

I första stycket anges några av de grundläggande befogenheter som tullmyndigheterna måste ha för att fullgöra sina uppgifter. Innehållet i paragrafen motsvarar i stort sett reglerna i 36 § den nuvarande tullagen, 61 och 64 §§ tullstadgan och 19 § andra stycket varusmugglingslagen.

Befogenheterna enligt paragrafen får användas endast i det syfte som anges i paragrafens inledning, nämligen för kontroll av att den anmälnings- eller uppgiftsskyldighet som enligt lag eller annan författning föreligger gentemot tullmyndigheterna fullgjorts riktigt och fullständigt.

Denna formulering innefattar kontroll av dels att uppgiftsskyldigheten som sådan har fullgjorts, dels att de uppgifter som har lämnats är riktiga och fullständiga. Någon misstanke om oegentligheter krävs inte för att befogenheterna skall få utövas.

De ingripanden som tullmyndigheterna ges befogenhet till enligt denna paragraf utgör i vissa fall husrannsakan och i andra fall kroppsvisitation i RF:s mening. Bestämmelserna måste därför finnas i lag (2 kap. 6 och 12 §§ RF).

Genom en ändring i 19 § varusmugglingslagen den 1 januari 1985 gavs tulltjänstemän rätt att, utan att misstanke om oegentligheter föreligger eller s.k. skärpt tullkontroll beordrats, undersöka handresgods, såsom resväskor och portföljer samt handväskor och liknande som medförs av resande, se 19 § andra stycket varusmugglingslagen.

Denna bestämmelse har nu tagits in i 63 §. Annat slag av kroppsvisitation förutsätter att förhållanden som avses i 19 § första stycket varusmugglingslagen föreligger, dvs. misstanke om oegentligheter eller beslut om skärpt tullkontroll.

Sist i tredje punkten har föreskrivits att även väskor m.m., som medförs av personer som en tullmyndighet enligt 64 § får uppmana att stanna får undersökas. Det är här fråga om handbagage och liknande som medförs av någon som besökt ett fartyg eller en frihamn. Sådana undersökningar har hittills gjorts med stöd av 36 § tullagen och den uppgiftsskyldighet som föreskrivs i tullstadgan.

Lagrådet har vid sin granskning av paragrafen uttalat sig med anledning av att den kontroll det är fråga om även kan avse paket, brev och andra försändelser. Bl.a. anför lagrådet (s. 232), att denna kontroll är av sådan art att den kan göra intrång i rättigheter som åtnjuter grundlagsskydd enligt 2 kap. 6 § RF och att vissa förutsättningar uppställts i 12 § samma kapitel för att sådana rättigheter skall få begränsas. Lagrådet vill inte göra gällande att rimliga kontrollåtgärder av det slag det är fråga om i förevarande paragraf står i strid mot förutsättningarna i 2 kap. 12 § RF. Redan det allmänna intresset av att i möjligaste mån förhindra att exempelvis narkotika smugglas in i landet torde, enligt lagrådet, motivera viss kontrollverksamhet även när det gäller sådant som paket och andra försändelser. Lagrådet påtalar emellertid att det här är fråga om kontrollåtgärder av så långtgående art, att de bör ges ett klarare stöd i tullagen än den föreslagna lagtexten innebär. Såvitt avser brev och andra förtroliga meddelanden bör enligt lagrådets mening övervägas att lagfästa de begränsningar i kontrollbefogenheterna som skyddet av brevhemligheten påkallar. En sådan mera specificerad reglering kan dock, anför lagrådet, knappast ske utan närmare utredning. I avbida på en sådan utredning torde enligt lagrådet den föreslagna utform-

ningen av paragrafen få godtas som ett provisorium.

Såsom anmärkts inledningsvis under paragrafen får de befogenheter det här är fråga om användas enbart för det syfte som anges i paragrafen, dvs. för kontroll av att anmälnings- eller uppgiftsskyldighet som enligt lag eller annan författning föreligger gentemot tullmyndigheterna fullgjorts riktigt och fullständigt. I fråga om meddelanden i brev eller andra försändelser föreligger inte någon sådan anmälnings- eller uppgiftsskyldighet. Däremot kan det naturligtvis förekomma att varor som rätteligen skulle ha anmälts till tullmyndigheterna skickas i brev liksom i försändelser av andra slag. Det kan vara fråga om tull- och skattepliktiga varor men också införsel förbjudna varor eller varor som får införas endast under vissa förutsättningar.

För att kunna upprätthålla kontroll över varor som förs in i och ut ur landet måste tullmyndigheterna, som lagrådet också uttalat, ha vissa kontrollbefogenheter även när det gäller brev och liknande försändelser. Kontrollen får naturligtvis inte göras mera långtgående än vad som är erforderligt för att uppnå syftet med den. Detta innebär exempelvis, att tullmyndigheterna inte enligt förevarande bestämmelse får ta del av innehållet i förtroliga meddelanden och liknande som finns i brev eller andra försändelser. Frågan om en närmare lagreglering av kontrollbefogenheterna i dessa hänseenden bör, såsom lagrådet förordat, övervägas i lämpligt sammanhang.

64 §

Förare eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll är skyldig att använda anvisad väg eller led, att medföra passhandling för transportmedlet och dess last och att stanna på tullmyndighets anmaning.

Förbud får meddelas förare eller befälhavare som sägs i första stycket att göra uppehåll under resa inom tullområdet, att utan tullmyndighets medgivande ankomma eller avgå med transportmedlet samt att beträda eller lämna och lossa eller lasta transportmedlet.

Förare och befälhavare på transportmedel som inte står under tullkontroll och även annan person är skyldig att stanna på tullmyndighets anmaning. Sådan anmaning får ges, när det finns anledning anta att anmälningskyldighet föreligger för honom enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Anvisning, anmaning och förbud som avses i denna paragraf får meddelas endast om det behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel eller utförsel och får inte gå utöver vad som är nödvändigt för detta ändamål.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter i fråga om de skyldigheter som avses i denna paragraf.

65 §

En förare eller befälhavare på ett transportmedel eller annan, som enligt 64 § är skyldig att stanna, skall på tulltjänstemans begäran lämna de uppgifter och förete de handlingar som behövs för kontrollen.

66 §

Tullmyndighet får anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel och andra varor som står under tullkontroll. Tullmyndighet får också tillfälligt ta hand om registreringsbevis och liknande handlingar, som avser ett sådant transportmedel, när det behövs för att hindra transportmedlets avgång.

Om befogenhet för tullmyndighet att omhänderta oförtullade varor för tillfällig förvaring föreskrivs i 48 § första stycket.

67 §

Om det behövs för kontrollverksamheten och inte medför något väsentligt hinder för trafiken, får tullmyndighet tillfälligt stänga av områden där transportmedel lossas eller lastas. Vad som sagts nu gäller även annat område närmast transportmedel, liksom infarter till och utfarter från tullupplag, frihamnar och flygplatser.

68 §

Tullmyndighet får preja fartyg inom tullområdet, om det behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel eller utförsel av varor.

Om ett fartyg under resa mellan orter inom tullområdet avviker från kursen och lämnar tullområdet utan att nöd eller annat tvingande skäl föreligger, får tullmyndighet, om befälhavaren inte efterkommer en anmaning att återvända till tullområdet, inbringa fartyget till en plats inom detta. Kan anmaning inte ges eller finns särskild anledning anta att en anmaning skulle förhindra eller avsevärt försvåra ett inbringande av fartyget, får det inbringas utan föregående anmaning.

Inbringande enligt andra stycket får inte ske av ett utländskt fartyg eller inom en främmande stats vattenområde, om det inte medges enligt avtal med den främmande staten.

69 §

För sådan kontroll som avses i 63 § skall den vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs bereda den som verkställer kontrollen tillfälle att undersöka varan och transportmedlet och utan kostnad tillhandahålla varuprov som behövs. Denne skall också lämnas tillträde till de lokaler och andra utrymmen som används för den transport, förvaring eller verksamhet som kontrollen avser.

Den vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs skall svara för den transport av varan som behövs samt för uppackning och återinpackning. Han skall även tillhandahålla arbetsbiträde vid provtagning och vägning. Den som åsidosätter dessa skyldigheter skall enligt beslut av tullmyndighet ersätta staten dess kostnad för ifrågavarande åtgärder. Vad som sägs i 35 § om tull och annan skatt skall gälla även sådan ersättning. Tullmyndighet får medge befrielse helt eller delvis från ersättningskyldigheten.

70

Även i annat fall än som avses i 69 § första stycket får tulltjänsteman undersöka och ta prov på varor som står under tullkontroll.

71 §

Om det finns anledning anta att en uppgift som lämnats enligt denna lag eller enligt föreskrift som meddelats med stöd av lagen inte är riktig, får tullmyndigheten anlita särskild sakkunnig för att få fram den upplysning som behövs. Om uppgiften visas vara oriktig, är den som lämnat uppgiften skyldig att stå för kostnaden för den sakkunnige. Sådan skyldighet föreligger dock inte, om den oriktiga uppgiften avser varans tull- eller skattepliktiga värde och det slutligen fastställda värdet inte överstiger det uppgivna med mer än tio procent.

Tullmyndighet får, med generaltullstyrelsens medgivande, anlita särskild sakkunnig även när en uppmaning att lämna uppgift eller handling rörande en vara inte har följts. Den som rätteligen skulle ha lämnat uppgiften eller handlingen skall stå för kostnaden, om styrelsen inte beslutar annat.

Om tullverket haft kostnad som enligt första eller andra stycket någon

annan skall stå för, skall denne enligt beslut av tullmyndighet ersätta staten dess kostnad. Vad som sägs i 35 § om tull och annan skatt skall gälla även sådan ersättning.

72 §

Om det behövs för kontrollverksamheten eller för uppgiftsskyldigheten enligt 114 §, får regeringen föreskriva att den som är tullskyldig skall lämna uppgift om organisationsnummer eller personnummer när en vara anmäls till förtullning samt att en exportör skall lämna sådan uppgift när en vara anmäls till utförsel.

73 §

Polisen är skyldig att medverka i kontrollverksamheten enligt denna lag. Vad som sägs i 63-70 §§ om tullmyndighet och tulltjänsteman gäller vid sådan medverkan också polismyndighet och polisman.

Även järnvägsföretag och postverket är skyldiga att medverka i kontrollverksamheten enligt denna lag i fråga om varor som befordras på järnväg eller med post. I fråga om sådan medverkan gäller inte 63-70 §§.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i första och andra styckena.

Enligt den nuvarande ordningen ges föreskrifter i tullstadgan, som ger tullmyndigheter och tulltjänstemän befogenhet att meddela förbud, ålägganden och andra restriktioner för varu- och persontrafiken. Dessa bestämmelser har utfärdats med stöd av ett allmänt hållet bemyndigande i 38 § den nuvarande tullagen. Som framgår av den allmänna motiveringen, avsnitt 2.1.7, bör de grundläggande skyldigheterna i fråga om att underkasta sig kontroll beskrivas i lag. Enligt tullagsförslaget regleras därför de befogenheter som tullmyndigheterna har med avseende på kontrollen av varor och transportmedel i lag i större utsträckning än vad som är fallt enligt den nuvarande ordningen. I de fall bemyndiganden att utfärda föreskrifter har meddelats regeringen har eftersträvat att avgränsa och precisera bemyndigandena.

I 64 § finns föreskrifter om vissa förbud, ålägganden och inskränkningar för varu- och persontrafiken. Den gemensamma nämnaren är att föreskrifterna behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning och kontroll av införsel och utförsel av varor. De nuvarande bestämmelserna finns i 52, 53, 56, 58, 59 och 64 §§ tullstadgan.

Såsom lagrådet anfört (s. 232–233) innebär de skyldigheter som paragrafen omfattar i vissa lägen ingrepp i den grundlagsskyddade rörelsefriheten, se 2 kap. 8 § andra meningen RF. Begränsningar i detta avseende får inte göras annat än genom lag. Emellertid kan i författningar av lägre konstitutionell valör meddelas närmare föreskrifter i anslutning till de genom lag ålagda begränsningarna. Sådana föreskrifter får dock inte innebära någon ytterligare begränsning.

En rättighetsbegränsning av det slag det här är fråga om får enligt 2 kap. 12 § RF inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som föranlett den. Enligt lagrådets mening bör i förevarande paragraf uttryckligen föreskrivas att skyldigheterna, i den mån de kan påverka rörelsefriheten, endast får åläggas, om det behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel eller utförsel av varor och att ett

åläggande inte får gå utöver vad som fordras för detta syfte. Paragrafen har utformats i enlighet med vad lagrådet har förordat.

65 §, som motsvarar 60 § tullstadgan, innebär skyldighet för personer som omfattas av 64 § att på tulltjänstemans begäran lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tullkontrollen. Skyldigheten avser även andra uppgifter och handlingar än dem som rutinmässigt skall lämnas angående transportmedel och medförda varor enligt föreskrifter i tullagen eller med stöd av i tullagen meddelade föreskrifter. Exempelvis är en resenär enligt denna bestämmelse skyldig att på tulltjänstemans begäran uppge varifrån han kommer och visa upp sitt pass, allt för att tulltjänstemannen skall få underlag för att bedöma smuglingsrisken. Självfallet får tulltjänstemännens befogenheter i detta avseende inte användas i annat syfte än att kontrollera efterlevnaden av de bestämmelser som tullverket har att övervaka.

Som en följd av att förevarande paragraf anknyter till 64 §, vilken i förhållande till förslaget i lagrådsremissen fått en delvis annan utformning, har även denna paragraf omformulerats något i enlighet med lagrådets förslag (s. 233).

Föreskrifterna i 66 § om att tullmyndigheter får anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel och varor, som står under tullkontroll, motsvaras närmast av bestämmelserna i 61 § andra stycket och 65 § andra stycket tullstadgan.

Bestämmelsen att registreringsbevis och andra handlingar får tas om hand tillfälligt motsvaras närmast av 63 § tullstadgan. Syftet med ett sådant omhändertagande är att hindra ett transportmedels avgång. I ett flertal författningar hänvisas till denna befogenhet som tullverket har enligt tullstadgan, exempelvis för att säkerställa ett ekonomiskt krav, se bl.a. 6 kap. 22 § utsökningsförordningen (1981:981) och 28 § förordningen (1982:914) om lotsavgifter.

Till följd av den omredigering av 46-51 §§ som gjorts i förhållande till förslaget i lagrådsremissen har i förevarande paragrafs andra stycke hänvisningen ändrats från 46 § till 48 § första stycket.

67 § motsvarar 64 § andra stycket tullstadgan. Med stöd av bestämmelsen kan t.ex. ett kajavsnitt stängas av tillfälligt för att säkerställa att lastbilar och passagerare som lämnar en färja passerar genom tullfiltren och för att förhindra obehörig personkontakt.

68 § motsvarar 57 § tullstadgan. Enligt första stycket får tullmyndigheterna preja fartyg inom tullområdet. I 59 a § sjölagen (1891:35 s.1) och i föreskrifter som utfärdats av sjöfartsverket finns bestämmelser om vad som åligger befälhavaren på ett fartyg som prejas.

Bestämmelserna i andra stycket kan tillämpas endast på svenska fartyg som befinner sig på internationellt vatten. Något avtal med främmande stat, som medger att dess fartyg inbringas eller att fartyg inbringas från dess territorium till det svenska tullområdet under förutsättningar som anges i paragrafen, finns för närvarande inte.

Lagrådet har vid sin granskning av paragrafen i det remitterade förslaget uttalat (s. 233–234), att de rättigheter som i detta avseende föreslås tillagda tullmyndigheterna är vittgående och av djupt ingripande natur samt att de uppenbarligen kan innebära begränsningar i den grundlagsskyddade rörel-

sefriheten. Med hänsyn till detta och med beaktande av att sådana begränsningar inte får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett dem, se 2 kap. 12 § andra stycket RF, bör enligt lagrådets mening i paragrafen närmare anges när en tullmyndighet får tillgripa en sådan åtgärd som avses. Således bör enligt lagrådet anges, att prejningsrätten endast får utövas, när det behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel eller utförsel av varor, och att inbringanderätten normalt endast får utnyttjas, om befälhavaren inte efterkommer en anmaning att återvända till tullområdet. Paragrafen har utformats i enlighet med vad lagrådet har förordat.

69 § motsvarar i huvudsak 36 § den nuvarande tullagen. Sammanfattningsvis anger paragrafen de skyldigheter som åvilar uppgiftslämnare när tullmyndigheter skall kontrollera uppgifter enligt 63 §.

I paragrafens andra stycke föreskrivs att tullverket får utföra transport, uppackning, provtagning m.m. på uppgiftslämnarens bekostnad, om denne undandrar sig att tillhandahålla arbetsbiträde. Kostnaderna skall kunna tas ut genom indrivning på samma sätt som tull, annan skatt och avgift. Motsvarande bestämmelser finns f.n. i 66 § tullstadgan.

I sista meningen anges att tullmyndigheten helt eller delvis kan befria uppgiftslämnaren från ersättningsskyldighet. Bestämmelsen kan vara tillämplig när ett ersättningskrav skulle framstå som oskäligt.

Lagrådets synpunkter på utformningen av paragrafens andra stycke (s. 234–235) har beaktats.

70 § ger befogenhet att undersöka och ta prov på varor som står under tullkontroll även när detta inte sker på grundval av uppgifter som har lämnats om varan, t.ex. i fall då "herrelösa väskor" anträffas på flyg- eller färjeterminaler eller när smuggelgods påträffas.

Motsvarande bestämmelse finns i 65 § första stycket tullstadgan.

71 § behandlar tullmyndigheternas möjligheter att anlita särskilda sakkunniga när det behövs för att få fram upplysningar samt regleringen av kostnaderna för sådana sakkunniga. Bestämmelsen har med i sak oförändrat innehåll överförts från 37 § den nuvarande tullagen.

Vidare innehåller paragrafen en bestämmelse om att kostnad som tullverket haft, men som skall bäras av annan, får tas ut av denne genom indrivning på samma sätt som tull, annan skatt och importavgift.

72 §, som med oförändrat innehåll överförts från 37 a § den nuvarande tullagen, föreskriver skyldighet att lämna uppgift om organisations- eller personnummer, när en vara anges till förtullning eller anmäls till utförsel. Den föreskriftsrätt som ges åt regeringen kan enligt 115 § delegeras vidare till generaltullstyrelsen.

Bestämmelserna enligt 73 § om polismyndigheternas, postverkets och järnvägsföretags medverkan i tullverkets kontrollverksamhet finns för närvarande i 68–70 och 77 §§ tullstadgan. Denna medverkan innebär att polismyndigheterna enligt 68–70 §§ bistår tullmyndigheterna på deras begäran eller i vissa särskilda situationer, medan järnvägsföretag och postverket enligt föreskrifterna i 77 § självständigt utövar tullkontroll för tullverkets räkning.

Sådan medverkan i kontrollverksamheten bedöms bli nödvändig även i

framtiden. I det till lagrådet remitterade förslaget innehöll paragrafen ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter i detta avseende. Vidare angavs att de kontrollbefogenheter som enligt 63–70 §§ tillkommer tulljämstemän och tullmyndigheter även skulle gälla vid polismäns och polismyndighets medverkan. Lagrådet har förordat (s. 235) att det uttryckligen anges i lagtexten att polisen är skyldig att medverka i kontrollverksamheten och att föreskrifterna i 63–70 §§ inte skall gälla i fråga om medverkan av järnvägsföretag eller postverket. Vidare har lagrådet föreslagit att en bestämmelse om regeringens föreskrifträtt tas in som ett tredje stycke i paragrafen. Lagrådets förslag har följts.

74 §

Transportföretag som befordrar resande från utlandet skall utan kostnad för staten ställa de lokaler och anordningar till tullverkets förfogande som enligt vad generaltullstyrelsen bedömer behövs för undersökning och tulltaxering av resods och fordon som resande för med sig, för förhör och kroppsvissitation av resande samt för tullpersonal under uppehåll i tjänstgöringen.

I paragrafen föreskrivs om skyldighet för transportföretag, som befordrar resande och fordon från utlandet, att ställa vissa lokaler och anordningar till tullverkets förfogande. Bestämmelsen tar främst sikte på trafiken med fartyg och luftfartyg.

Enligt nuvarande regler i 67 § tullstadgan gäller lokalhållningsskyldigheten för transportföretag som befordrar resande från utlandet. Enligt bestämmelsen skall lokalerna liksom anordningarna i övrigt ställas till tullverkets förfogande utan kostnad för statsverket.

Bakgrunden till bestämmelsen är ett regeringsbeslut från år 1964. Beslutet innebar att städernas s.k. tullhusbyggnadsskyldighet begränsades, se prop. 1964:157 s. 64 f. Genom beslutet gjordes en uppdelning av kostnadsansvaret så att staten skulle svara för kostnaderna för tullverkets administrationslokaler. Till dessa räknades t.ex. expeditionslokaler för tullaxering, uppbörd, redovisning samt personalrum. För sådana lokaler som behövdes för godsförvaring och liknande vid hamnar och andra trafikplatser skulle städerna däremot även i fortsättningen bära det ekonomiska ansvaret. Hit räknades exempelvis varumagasin och i varumagasin eller på kajer inrättade utrymmen för godsundersökning, bevakning eller annan kontroll. Även visitationslokaler för passagerare hänfördes hit. Samma principer skulle tillämpas på flygplatserna och för de särskilda tullavdelningarna för järnvägstrafiken.

I samband med att systemet med privat godsvård infördes år 1974 avskaffades den kvarvarande tullhusbyggnadsskyldigheten för kommunerna. I fråga om lokaler som behövdes för tullverkets kontrollverksamhet, och som inte utgjordes av administrationslokaler, ålades i stället vederbörande transportföretag i 67 § tullstadgan att tillhandahålla lokaler och anordningar. Behovet av varumagasin avsågs bli tillgodosett inom ramen för tullupplags- och tullagerinstitutet.

Tullstadgans bestämmelser omfattar inte lokaler och anordningar som behövs för undersökning av lastfordon. Kontrollen av lastbilstrafiken kräver särskilda anordningar, exempelvis visitationshallar och truckar. Enligt

beredningsgruppens förslag skulle även sådana lokaler och anordningar liksom vad som behövs för kontrollen av resandetrafiken och för tullpersonalen under uppehåll i tjänstgöringen, bekostas av näringslivet.

Flera näringslivsorganisationer, såsom Sveriges Grossistförbund, Sveriges Industriförbund, Sveriges Speditörförbund, Sveriges Redareförening och Svenska Hamnförbundet, avvisar beredningsgruppens förslag. Detsamma gör Statens Järnvägar. Kritiken mot förslaget går ut på att det leder till en oacceptabel kostnadsökning för transportföretagen och att det är ovisst om det, med hänsyn till markresurser och annat, finns förutsättningar att fullgöra sådana skyldigheter som föreskrivs i beredningsgruppens förslag.

I en promemoria från Nationella Facilitationskommittén, NAFAL, som överlämnats till beredningsgruppen, anförs bl.a. att den ordning som föreskrivs i 67 § tullstadgan angående lokalhållningsskyldigheten på tullplatser avviker från vad som gäller för andra myndigheter som utövar gränskontroll. Således betalar polismyndigheterna genom byggnadsstyrelsen för de lokaler som man disponerar på flygplatserna. Enligt kommittén framstår den annorlunda behandlingen av tullverkets lokalbehov som inkonsekvent. Vidare anför kommittén att det i ICAO:s Annex 9 anges som "Recommended Practice" att "space and facilities for the authorities in charge of clearance controls should as far as possible be provided at public expense" och att, enligt kommitténs uppfattning, Sverige måste meddela ICAO genom en s.k. notification of difference att svensk lagstiftning hindrar tillämpningen, om statsverket inte står för kostnaderna i fråga.

Generaltullstyrelsen har anfört att lokalhållningsskyldigheten bör omfatta även utrymmen för tillfällig förvaring av hundar och andra sällskapsdjur, beträffande vilka införelsvillkoren inte är uppfyllda.

Det är onekligen en praktisk ordning, som också varit i bruk ett antal år, att de transportföretag som tar i anspråk tullverkets resurser i främst hamnar och på flygplatser ställer sådana lokaler och andra anordningar till tullverkets förfogande, som behövs för tulltaxering och kontroll av de varor och personer som fraktas av företagen. Tullverkets behov i dessa avseenden gäller givetvis också i fråga om fordon som fraktas till och från tullområdet samt, liksom enligt den nuvarande ordningen, beträffande lokaler som tullpersonalen kan vistas i under uppehåll i tjänstgöringen. Det kan emellertid inte uteslutas att en sådan utvidgning som föreslås av beredningsgruppen av företagens skyldigheter att hålla lokaler och andra anordningar som behövs för tullverksamheten i vissa fall skulle leda till omfattande kostnadsökningar för företagen. Mot den bakgrunden har den ordning som föreskrivs i 67 § tullstadgan behållits.

75 §

För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt får tullmyndigheten, utöver undersökning enligt 63 §, förelägga den som är uppgiftsskyldig att för granskning tillhandahålla tullmyndigheten räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör hans verksamhet. Även den för vars räkning en vara införts eller utförts och annan som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift som är av betydelse

för kontrollen kan hämtas ur anteckningar eller andra handlingar, som rör verksamheten, kan föreläggas att tillhandahålla handlingar som behövs för kontrollen.

76 §

I beslut om granskning enligt 75 § skall tullmyndigheten förordna en eller flera tjänstemän att verkställa granskningen. Tullmyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för granskningen.

77 §

Om det är möjligt, skall granskningen ske på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den vars handlingar är föremål för granskning. Om räkenskaper och andra handlingar skall granskas på någon annan plats än där de förvaras, skall de mot kvitto överlämnas till den som skall verkställa granskningen. Handlingarna skall lämnas tillbaka så snart som möjligt.

78 §

Den som verkställer granskningen får ta del av handlingar som är av betydelse för denna även om den, vars handlingar är föremål för granskning, är skyldig att iaktta tystnad om deras innehåll. Föreligger sådan skyldighet eller anser den vars handlingar skall granskas att handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom, får länsrätten på talan av honom besluta att handlingen skall undantas från granskningen, om synnerliga skäl motiverar det. Länsrättens beslut får inte överklagas.

79 §

I fråga om granskning som avses i 75–78 §§ gäller bestämmelserna i 69 och 71 §§ i tillämpliga delar. Den vars handlingar är föremål för granskning skall också lämna upplysningar och på annat sätt lämna det biträde som krävs för att granskningen skall kunna verkställas.

Tullmyndigheten skall snarast meddela resultatet av granskningen till den hos vilken granskningen skett och, om det behövs, lämna denne tillfälle att yttra sig.

Dessa paragrafer behandlar den s.k. efterkontrollen, som främst rör hemtagares importverksamhet. Bestämmelserna motsvarar 35 § den nuvarande tullagen men har gjorts något utförligare. Ledning har hämtats från motsvarande bestämmelser om skatterevision i LPP, 3 kap. 7–15 §§ LPP. Någon ändring i sak i förhållande till nu gällande lag och praxis är inte avsedd.

Tullskyldighet i särskilda fall

80 §

I fråga om varor som inkommer till tullområdet i postförsändelser är adressaten tullskyldig, om varorna inte anmäls till förtullning av någon annan. Har försändelsen kommit adressaten tillhanda, skall vad som föreskrivs i 19–23 §§ om omtulltaxering och eftertulltaxering gälla honom, även om han inte lämnat oriktigt uppgift eller underlåtit att lämna uppgift till ledning för tulltaxeringen.

Någon bestämmelse om vem som är tullskyldig för en postförsändelse finns inte f.n. utom när det gäller varor som inkommer till hemtagare. Enligt

föreskrifter i 206 § generaltullstyrelsens tullordning anges en vara till förtullning genom postverkets försorg och detta "anses ske på adressatens vägnar om postverket inte uppger annat". Särskild tullräkning utställs på postverket. Det råder oklarhet om vad som gäller i fråga om omtulltaxering och framför allt eftertulltaxering av varor som införts med post.

Mot denna bakgrund har i paragrafen tagits in särskilda bestämmelser om tullskyldighet för adressater av postförsändelser, om omtulltaxering och eftertulltaxering, även om det inte är adressaterna som har lämnat uppgifterna eller underlåtit att lämna uppgifter till ledning för tulltaxering.

Paragrafens andra mening har i förhållande till lydelsen i det lagrådsremitterade förslaget omformulerats något i enlighet med vad lagrådet förordat (s. 236).

Föreskrifterna i 83 §§ om tulltillägg gäller inte för sådana tullskyldiga som det här är frågan om. Beivrandet av felaktigt uppgiftslämnande sker med tillämpning av det straffrättsliga sanktionssystemet.

81 §

Om en oförtullad vara går förlorad när den införs till tullområdet eller sänds under tullkontroll inom detta, är fraktföraren tullskyldig för varan. Om ingen fraktförare åtagit sig att befordra varan, är den som befordrat varan tullskyldig för den. Om varan anmäls till försändning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 § första stycket 1, är dock den som gjort anmälningen tullskyldig.

Om en oförtullad vara går förlorad när den förvaras på tullupplag eller tullager eller i exportbutik eller frihamn, är innehavaren av upplaget, lagret, exportbutiken eller frihamnen tullskyldig för varan.

Om en oförtullad vara går förlorad när den innehåses med temporär tullfrihet, är den som åtnjöt den temporära tullfriheten tullskyldig för varan.

Den som visar att förlust av en vara inte beror på fel eller försummelse av honom eller, i fall som avses i första stycket sista meningen, av den som befordrat varan eller av någon för vilken dessa svarar är inte tullskyldig enligt första–tredje styckena. Om det finns särskilda skäl, kan tullmyndighet medge nedsättning av eller befrielse från tull eller skatt i fall som avses i denna paragraf.

I fråga om tullskyldig som avses i första–tredje styckena gäller bestämmelserna i 13–24 §§ i tillämpliga delar.

Paragrafens tre första stycken innehåller bestämmelser om tullskyldighet i särskilda fall, nämligen för en vara som gått förlorad i samband med införseln till tullområdet, under försändning inom tullområdet, under förvaring på tullupplag eller tullager eller i exportbutik eller frihamn, eller slutligen medan den innehades med temporär tullfrihet. Bestämmelserna har med i huvudsak oförändrat innehåll överförts från 39 § den nuvarande tullagen.

När det gäller varor som gått förlorade under försändning inom tullområdet föreskrivs dock att tullskyldigheten i förekommande fall skall åvila den som har gjort anmälan om en sådan försändning. För närvarande är det den som har befordrat varan, i första hand fraktföraren, som är tullskyldig för varor som går förlorade under försändning.

Det har ibland förelegat svårigheter att identifiera fraktföraren och ta ut tull, annan skatt och avgift av honom med tillämpning av 39 § den nuvarande

tullagen. Problemen med att identifiera fraktföraren har även medfört svårighet för tullmyndigheterna när det gäller att bedöma om säkerhet bör krävas för tullar, andra skatter och avgifter, innan en försändning medges.

I paragrafen föreskrivs därför att tullskyldigheten åvilar den som är tullverkets "motpart" i fråga om försändningen, dvs. den som har gjort anmälan om försändningen. Motsvarande gäller enligt den försändningsordning för tullgods som tillämpas inom E.G.

Av paragrafens fjärde stycke framgår, att det är den som anges som tullskyldig i de tre första styckena, som har bevisbördan för att han, eller någon för vilken han svarade, inte har varit försumlig, om han vill undgå tullskyldigheten.

Om särskilda skäl föreligger kan enligt den nuvarande ordningen generaltullstyrelsen medge nedsättning av eller befrielse från tull, annan skatt och avgift. I paragrafens fjärde stycke andra meningen föreskrivs att denna befogenhet, som avser beslut i särskilda fall och inte normgivning, tillkommer tullmyndighet.

Sista stycket innebär bl.a. att den tullskyldige skall lämna tulldeklaration avseende de förlorade varorna och att tulltaxering samt eventuell omtulltaxering, eftertulltaxering eller sköntulltaxering sker på vanligt sätt.

82 §

Om någon infört eller låtit införa en vara utan att den angetts till förtullning eller annan tullklarering, är han skyldig att betala den tull och annan skatt som skulle ha utgått om varan förtullats vid införseln. Detsamma gäller den som i samband med införsel av en vara i annat fall vidtagit sådan åtgärd att risk uppkommit för att varan skulle undgå förtullning.

Den som förfogat över en oförtullad vara, som avses i 7 § första stycket, i strid mot föreskriven inskränkning i förfoganderätten är skyldig att betala den tull och annan skatt som därigenom undandragits eller kunnat undandras. Den som förfogat över en förtullad vara i strid mot föreskriven förutsättning för befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull eller annan skatt får inte åtnjuta förmånen.

Bestämmelserna i 17–24 §§ tillämpas även i fall som avses i första och andra styckena. Den tullskyldige skall på begäran av tullmyndigheten lämna sådana uppgifter om varan som behövs för tulltaxeringen.

Om det finns särskilda skäl, kan tullmyndighet medge nedsättning av eller befrielse från tullen eller skatten eller medge befrielse från tullskyldighet för varor som blir föremål för behandling enligt 7 § första stycket.

Frågor om tullskyldighet enligt denna paragraf får inte prövas senare än fem år efter utgången av den månad, under vilken varan infördes eller det olovliga förfogandet ägde rum. Dock skall vad i 21–23 §§ föreskrivits om tider för prövning av eftertulltaxering i särskilda fall tillämpas på motsvarande sätt.

Paragrafen motsvarar 40 § den nuvarande tullagen. De nuvarande bestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 1985 och anger särskilda fall av tullskyldighet. Paragrafen reglerar i huvudsak sådana fall som objektivt motsvarar varusmuggningslagens bestämmelser om dels illegal införsel av varor "utan att ge det till känna", dels olovligt förfogande över oförtullade, i vederbörlig ordning införda varor eller över varor, för vilka vid förtullningen meddelats tullfrihet, tullnedsättning eller liknande förmån under vissa

förutsättningar. Bestämmelsen i andra stycket första meningen innebär exempelvis att den som har medgetts temporär tullfrihet för en vara blir tullskyldig, om inte varan blir föremål för klarering innan tullfriheten upphör. I övrigt kan hänvisas till specialmotiveringen till 40 § den nuvarande tullagen, se prop. 1984/85:50.

I tredje stycket har tagits in en bestämmelse som gör föreskrifterna om tulltaxering samt om-, efter- och skönstulltaxering tillämpliga även vid sådan tullskyldighet som det här är fråga om. Såsom varusmugglingsutredningen anförde i betänkandet SOU 1976:37 Smugglingsbrott och tulltillägg (s. 190) bör någon skyldighet att lämna tulldeklaration inte föreskrivas i dessa fall. Det bör emellertid finnas möjlighet för tullmyndigheterna att kräva sådana uppgifter om varorna som behövs för tulltaxeringen. Särskilt gäller detta uppgifter om tullvärden. En bestämmelse i enlighet med detta har tagits in i paragrafens tredje stycke.

Enligt 40 § tredje stycket den nuvarande tullagen kan generaltullstyrelsen om särskilda skäl föreligger medge befrielse från tullen eller avgiften i fall som avses i paragrafen. Motsvarande möjlighet har styrelsen att befria från tullskyldighet om varan tullklareras på annat sätt än genom förtullning, t.ex. återutförs. Dessa regler har tagits in i den föreslagna paragrafens tredje stycke med den ändringen att dispensbefogenheterna har getts till tullmyndighet.

Bestämmelserna i paragrafens sista stycke motsvarar föreskrifterna i 40 § sista stycket den nuvarande tullagen. Till dessa har, i enlighet med förslag av varusmugglingsutredningen i det ovannämnda betänkandet SOU 1976:37, fogats en möjlighet att pröva frågor om tullskyldighet även efter den angivna femårsperioden, om den tullskyldige samtyckt till det.

Tulltillägg, förseningsavgift, straff och vite

83 §

Har den som är tullskyldig och skyldig att lämna tulldeklaration, i en tulldeklaration eller ett annat dokument som avgetts till ledning för fastställande av tull eller annan skatt, lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, skall han påföras en särskild avgift (tulltillägg). Tulltillägget är tjugo procent av den tull och annan skatt som inte skulle ha påförts, om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller, om den tullskyldige skriftligen har lämnat en sådan uppgift i ett omtulltaxeringsärende eller ett överklagat ärende som avser fastställande av tull eller annan skatt.

Om avvikelse från tulldeklaration har skett vid skönstulltaxering skall den tullskyldige påföras tulltillägg. Tulltillägget är tjugo procent av den tull och annan skatt som vid taxeringen påförs den tullskyldige utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del taxeringen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från den tullskyldige påförs dock tulltillägg enligt första stycket.

Om den som är tullskyldig enligt 82 § rätteligen skulle ha lämnat tulldeklaration till ledning för fastställande av tull eller annan skatt, skall han påföras tulltillägg. Tulltillägget är tjugo procent av den tull och annan skatt som påförs eller, vid förfogande enligt 82 § andra stycket andra meningen, tjugo procent av den tullförmån som den tullskyldige går miste om.

Paragrafen har med oförändrat innehåll överförs från 40 a § den nuvarande tullagen.

Här anges förutsättningarna för påföring av tulltillägg. I de tre styckena behandlas olika situationer, när påföring skall ske. Gemensamt för dessa fall är att det föreläggat deklarationsplikt. På införsel som inte omfattas av någon sådan skyldighet är föreskrifterna om tulltillägg alltså inte tillämpliga. Bl.a. faller den s.k. resandetraffiken normalt utanför tillämpningsområdet, eftersom tullmyndigheterna i dessa fall i regel godtar muntligt uppgiftslämnande. För sådana förselser är påföljden ofta penningböter, högst 1 000 kr., och den enkla och effektiva sanktionen ordningsbot enligt ordningsbotkungörelsen (1968:199) kan tillämplas i de flesta fall.

I första stycket anges de förutsättningar under vilka en tullskyldig som lämnat oriktiga uppgifter till ledning för tulltaxering skall påföras tulltillägg. Med uttrycket "annat dokument" avses andra skriftliga handlingar än en tulldeklaration, som lämnats för att utgöra underlag för tulltaxeringen. Det kan vara fråga om tillägg till eller ändringar i en tulldeklaration. Även inte undertecknade tulldeklarationer är att hänföra till "annat dokument". Uttrycket har valts med tanke på att det även skall avse sådana uppgifter som överförs på elektronisk väg med hjälp av dator eller med utnyttjande av annan liknande teknik.

I överensstämmelse med motsvarande bestämmelser på det inrikes området skall uttrycket "oriktig uppgift" även ges innebörden ofullständig uppgift. Förutsättningar för påföring av tulltillägg enligt detta stycke är alltså att den tullskyldige lämnat en oriktig eller ofullständig uppgift till ledning för tulltaxeringen, att avvikelse har skett från dessa uppgifter samt att tull, annan skatt eller införselavgift skulle ha påförts med för lågt belopp om uppgifterna hade godtagits.

Den oriktiga eller ofullständiga uppgiften skall alltså ha betydelse för tulltaxeringens ekonomiska resultat, så att ett för lågt belopp skulle ha åsatts, om den tullskyldiges uppgifter hade följts. Om den tullskyldige uppgett fel nummer enligt tulltaxan för en vara, men tullen, skatten och avgiften är densamma för detta nummer som för det riktiga numret skall tulltillägg alltså inte påföras, eftersom det ekonomiska resultatet skulle ha blivit riktigt även om tullmyndigheterna hade godtagit den oriktiga uppgiften.

Enligt andra stycket skall tulltillägg påföras en tullskyldig som för tulltaxeringen lämnat så bristfälliga uppgifter att taxeringen inte kan ske på grundval av dessa uppgifter utan måste ske uppskattningsvis med stöd av 24 §.

I tredje stycket föreskrivs att tulltillägg skall påföras den som är tullskyldig enligt 82 § under förutsättning att denne vid införseltillfället varit skyldig att lämna tulldeklaration för den aktuella varan. 82 § tullagsförslaget motsvarar 40 § den nuvarande tullagen. I 82 § regleras i huvudsak sådana fall av tullskyldighet som objektivt motsvarar varusmugglingslagens bestämmelser om dels illegal införsel av varor "utan att giva det till känna", dels olovliga förfoganden över oförtullade, i vederbörlig ordning införda varor eller över varor, för vilka tullfrihet, tullnedsättning eller liknande tullförmån medgetts (jfr 1 § första stycket och 4 § varusmuggningslagen). 40 § den nuvarande tullagen har kommenterats i prop. 1984/85:50 s. 19 f och 29-34.

Tulltillägg kan enligt tredje stycket påföras vid en rad olika otillåtna förfaranden, såsom när en hemtagare fört in en vara utan att ange den i hemtagningsanmälan, eller när någon oriktigt har underlåtit att lämna en skriftlig anmälan vid införsel av en vara som avses i 7 § första stycket. När det gäller förfoganden över varor i strid mot medgivna tullförmåner (tullbefrielse m.m.) skall tulltillägg påföras endast om det i fråga om den aktuella förmånen har föreskrivits anmälningsplikt, om varan skall användas på annat sätt än som varit avsett när förmånen beviljades.

84 §

Vid tillämpning av 83 § ansvarar den som är tullskyldig för handlingar och underlåtenhet av hans ombud. Tulldeklaration eller annat dokument som lämnas för en tullskyldig som är juridisk person skall anses ha lämnats av den tullskyldige, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda den tullskyldige.

Paragrafen motsvarar 40 b § den nuvarande tullagen.

Bestämmelsen i första meningen innebär att den tullskyldige ansvarar för vad hans ombud gör eller underlåter att göra i införselärenden. Vid handläggningen av frågor om tulltillägg skall alltså i princip ingen skillnad göras på de fall där ombud använts och de fall, där den tullskyldige själv upprättat och lämnat in underlag för tulltaxeringen. Detta förutsätter naturligtvis att ombudet har fullmakt att företräda den tullskyldige. Eftergiftsreglerna i 87 § har tillämpning även på ombuden.

Föreskriften i andra meningen om ställföreträdarskap för juridiska personer överensstämmer med motsvarande bestämmelser på den inrikes beskattningens område.

85 §

Tulltillägg påförs inte i samband med rättelse av en felräkning eller felskrivning, som uppenbart framgår av tulldeklaration eller annat dokument som lämnats till ledning för tulltaxeringen.

Tulltillägg påförs inte heller i den mån avvikelser avser bedömning av ett yrkande, såsom fråga om yrkad förmånsbehandling, anspråk på tullbefrielse eller tullnedsättning eller fråga om skäligheten av en uppskattning eller värdering, och avvikelser inte gäller uppgift i sak.

Om en tullskyldig frivilligt har rättat en oriktig uppgift eller anmält förhållande som avses i 82 § första eller andra stycket, påförs inte tulltillägg.

Paragrafen motsvarar 40 c § den nuvarande tullagen.

I paragrafen anges förhållanden som medför att tulltillägg inte skall påföras, trots att oriktiga uppgifter lämnats i en tulldeklaration eller ett annat dokument. Till en början föreskrivs att tulltillägg inte skall påföras vid rättelse av en felräkning eller felskrivning, som uppenbart framgår av de handlingar som lämnats. Felet skall alltså vara så iögonfallande att den som granskar uppgiften med normal noggrannhet inte kan undgå att upptäcka det.

Enligt andra stycket skall tulltillägg inte påföras om oriktigheten gäller ett yrkande eller en uppskattning eller värdering och avvikelser inte avser en uppgift i sak. Uppgift om en varus tulltaxenummer eller statistiska nummer bör anses som en uppgift i sak, se prop. 1985/86:41 s. 26–28.

I de allra flesta fall torde det inte vålla några svårigheter att ange rätt tulltaxenummer eller statistiskt nummer. I tveksamma fall kan förhandsbesked enligt 55 § inhämtas. Tullverket bistår också allmänheten med råd och upplysningar. Trots detta kan det inte uteslutas att det i vissa fall kan komma att uppstå problem. Det kan vara fråga om, huruvida en varubeskrivning i en tullförfattning stämmer in på varan eller vilket nummer som skall anges, när en vara med fog kan hänföras till olika nummer. Dessa frågor får bedömas mot bakgrund av föreskrifterna om eftergift av tulltillägg. Den riktpunkten för tillämpningen bör dock gälla, att tulltillägg inte skall påföras, om den tullskyldige lagt ner tillbörlig noggrannhet och omsorg på underlaget för tulltaxeringen. Främst är det klart oriktiga statistiska nummer och på grund av slarv eller i ond tro lämnade felaktiga uppgifter som bör föranleda påföring av tulltillägg. Med den utgångspunkten bör det vara möjligt för tullmyndigheterna att komma fram till en rimlig praxis, som också beaktar de skilda krav som får ställas på olika grupper av tullskyldiga, på kommersiella yrkesmän och på lekmän som mer eller mindre tillfälligt importerar varor. Om en avvikelse gäller en oriktig uppgift i sak skall tulltillägg påföras även om uppgiften är knuten till ett yrkande. Om en tullskyldig t.ex. till stöd för ett yrkande om förmånsbehandling av en vara överoppar att varan har EFTA-ursprung men denna uppgift är oriktig, skall han påföras tulltillägg, om inte oriktigheten är ursäktlig.

I tredje stycket föreskrivs att tulltillägg inte skall påföras, när en oriktig uppgift blivit frivilligt rättad. Rättelse kan göras av den tullskyldige men även av annan, som har rätt att företräda den tullskyldige. En förutsättning för att bestämmelsen skall vara tillämplig är att rättelsen skett frivilligt. Om detta krav kan anses uppfyllt eller inte måste bedömas från fall till fall med beaktande av omständigheterna. Rent allmänt kan sägas att en åtgärd som vidtas efter det att den tullskyldige fått anledning inse eller misstänka att myndigheterna är honom på spåren eller att de inlett en kontroll, som kan leda till upptäckt, inte kan anses frivillig. En rättelse som vidtas efter det att en tullskyldig förelagts att lämna ifrån sig bokföring m.m. för granskning är alltså inte att anse som frivillig.

Rättelsen skall innebära att tullen, skatten eller avgiften kan påföras med rätt belopp. Bestämmelsen har tillämplighet även på sådana fall, då någon enligt 82 § fört in en vara utan att anmäla den till förtullning eller för behandling som avses i 7 § första stycket eller 8 § första stycket eller föranlett risk för att varan skulle undgå förtullning eller förfogat över oförtullad vara m.m. Den tullskyldige kan gå fri från tulltillägg genom att efter införandet eller förfogandet meddela tullmyndigheten detta och lämna de uppgifter som behövs för att tullen m.m. skall kunna fastställas. Vid förfoganden som inneburit risk för undandraganden kan han genom att "återgå till ordningen" och ange varan till förtullning eller annan tillåten behandling se till att tull m.m. påförs och på så sätt slippa tulltillägg.

Rättelse eller motsvarande åtgärd bör kunna ske formlost, muntligen eller skriftligen. Med hänsyn till värdet av att i efterhand kunna styrka både att en viss rättelseåtgärd vidtagits och vad den avsett är det emellertid lämpligt att rättelsen sker i skriftlig form.

86 §

Om den som tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd inte har kommit in med tulldeklaration vid den tidpunkt då deklarationen senast skulle ha lämnats, påförs han en särskild avgift (förseningsavgift).

Förseningsavgiften är 100 kronor. Avgiften är dock 200 kronor, om den tullskyldige anmodats att lämna tulldeklaration men inte fullgjort skyldigheten inom den bestämda tiden.

Paragrafen, som motsvarar 40 d § den nuvarande tullagen, innehåller bestämmelser om förseningsavgift, när hemtagare lämnar tulldeklaration för sent. De nuvarande beloppen om 100 respektive 200 kr. fastställdes år 1974. En översyn är förestående av förseningsbeloppen inom hela skatte- och avgiftsområdet. I avvaktan på denna har de nuvarande beloppen oförändrade överförts till den nya lagen.

87 §

Tulltillägg och förseningsavgift får helt eller delvis efterges, om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med den tullskyldiges ålder, sjukdom, bristande erfarenhet eller därmed jämförligt förhållande att den kan anses ursäktlig. Detsamma gäller, om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till den oriktiga uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet som rör annat än vad som sägs i första meningen.

Tulltillägg får helt efterges även när det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är att anse som ringa.

Förseningsavgift får helt eller delvis efterges också när underlåtenheten är att anse som ringa.

Tulltillägg eller förseningsavgift får inte påföras sedan den tullskyldige har avlidit.

Paragrafen motsvarar 40 e § den nuvarande tullagen.

I paragrafen anges grunder för befrielse från tulltillägg och förseningsavgifter. Grunderna överensstämmer med vad som gäller i fråga om skatte- och avgiftstillägg. Föreskrifterna bör tillämpas generöst i fråga om personer som är ovana vid tullsystemet. När det gäller dem som yrkesmässigt importerar varor finns det dock anledning att vara mer restriktiv, eftersom dessa importörer är eller åtminstone bör vara väl förtrogna med vad de skall iaktta.

Befrielsegrunden "med hänsyn till den oriktiga uppgiftens beskaffenhet" kan antas få särskild betydelse i fråga om uppgifter angående en varas nummer enligt tulltaxan eller statistisk varuförteckning eller andra uppgifter av intrikat tullteknisk natur. Jag hänvisar i dessa frågor till kommentarerna till 85 §. Ledning för tillämpningen av paragrafen kan också hämtas från tillämpningen av motsvarande föreskrifter på den inrikes beskattningens område.

I lagtexten har inte särskilt angetts att även ursäktliga felaktigheter av ombud kan leda till nedsättning eller eftergift. Detta innebär inte att ärenden, där ett ombud har ombesörjt införselproceduren, skall undantas från möjligheter till nedsättning eller eftergift. Att påföring av tulltillägg skall kunna underlåtas även vid ursäktliga fel i dessa fall följer bl.a. av att i paragrafen talas om "därmed jämförligt förhållande". Det ligger dock i sakens natur att utrymmet för vatt tillämpa befrielsegrunden "bristande erfarenhet" är litet i dessa fall.

Till skillnad från vad som gäller i fråga om skattetilläggen på den inrikes beskattningens område föreskrivs i paragrafen att inte bara hel eftergift skall kunna medges, utan tulltillägg och förseningsavgifter skall också kunna efterges delvis, dvs. nedsättas. Förhållandena på tullområdet skiljer sig i vissa avseenden när det gäller deklarationsskyldighetens fullgörande från motsvarande förhållanden på den inrikes beskattningens område. Företag med en omfattande importverksamhet skall lämna ett stort antal deklarationer, ofta under stark tidspress. Varubeskrivningarna kan vara besvärliga, underlaget bristfälligt eller svårtolkat m.m. Risken för att drabbas av sanktioner kan därför sägas vara större på tullområdet än på den inrikes beskattningens område. Regeln om nedsättning av tulltillägg är främst avsedd att tillämpas i sådana fall när ett helt tulltilläggsbelopp framstår som en orimligt sträng sanktion med hänsyn till felets art och föreliggande ursäktande omständigheter, samtidigt som felaktigheten inte är tillräckligt ursäktlig för att sanktionen skall kunna efterges helt.

Det får ankomma på generaltullstyrelsen att utfärda närmare föreskrifter för tillämpningen. Detta gäller även i fråga om bestämmelsen i andra och tredje styckena, dvs. vad som är att anse som ringa belopp resp. ringa underlåtenhet.

I sammanhanget bör något kommenteras den situationen att varor förts in i landet utan att ha upptagits i tulldeklaration men, där detta framstår som ursäktligt med hänsyn till omständigheterna. Det kan vara fråga om s.k. bipackningar i kollin som inte varit beställda av den tullskyldige eller på annat sätt felaktiga leveranser.

Skyldigheten att anmäla varor som förs till eller från tullområdet skall fullgöras till tullmyndigheten i samband med gränsöverskridandet. Anmälningsskyldigheten bortfaller emellertid inte i och med att gränsen passerats. Skyldigheten består alltså i fråga om varor som av någon anledning inte anmälts i samband med att de fördes över gränsen. Närmare föreskrifter om anmälningsskyldigheten utfärdas av regeringen eller generaltullstyrelsen.

Även om det ansetts som ursäktligt att en anmälan inte har gjorts i anslutning till gränspassagen kan en utebliven anmälan om införseln även efter det att det riktiga förhållandet bort uppmärksammas av den tullskyldige föranleda påföring av tulltillägg.

88 §

Om en oförtullad vara eller dess värde blir föremål för förverkande, tas inte ut tull, annan skatt eller tulltillägg till den del varan eller dess värde förverkats. Ett tidigare meddelat beslut om tull, annan skatt eller tulltillägg skall upphävas eller ändras, sedan dom eller beslut som innefattar förverkande vunnit laga kraft.

Paragrafen motsvarar 40 f § den nuvarande tullagen. Enligt den ordning som föreskrivs i den nuvarande tullagen skall tull, annan skatt samt importavgift och tulltillägg underlåtas endast vid förverkande enligt varusmuggningslagen. Detta är också i enlighet med beredningsgruppens förslag. Såsom generaltullstyrelsen påpekat förekommer det dock att oförtullade varor, såsom exempelvis oförtullade fordon som använts vid smuggling av narkotika, förverkas med stöd av föreskrifter i annan lagstiftning. Paragrafen har därför

utformats så, att varje förverkandeförklaring, vilken rättslig grund den än har, leder till att tull, annan skatt och tulltillägg inte skall påföras.

Enligt andra meningen skall ett redan meddelat beslut om tull m.m. och tulltillägg ändras eller upphävas, sedan en dom eller ett beslut som innehåller förverkande vunnit laga kraft. Detta är ett resultat av att tulltillägg skall påföras av tullmyndigheterna oberoende av om ärendet överlämnas till åklagare för åtalsprövning. Det kan därför hända att införselpålagor och tulltillägg blivit påförda och har betalats när förverkandefrågan avgörs. Tullmyndigheterna skall då självmant ompröva sina beslut och göra de ändringar som betingas av förverkandet. Vid återbetalning tillämpas bestämmelserna i 28 §.

89 §

Frågor om tulltillägg och förseningsavgift prövas av tullmyndigheten. Kamrarrätten prövar dock, på talan av det allmänna ombudet som avses i 98 §, frågor om tulltillägg på grund av oriktiga uppgifter i mål om tull eller annan skatt. Sådan talan får föras, om den oriktiga uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats i målet. Talan skall väckas inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga kraft.

Den tullskyldiges yrkande i fråga om tulltillägg eller förseningsavgift skall utan hinder av vad som annars gäller om överklagande prövas, om beslutet om den tull eller annan skatt som tulltillägget eller förseningsavgiften avser inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller, om det allmänna ombudet framställt ett sådan yrkande till förmån för den tullskyldige. Om yrkandet framställs först i domstol, kan domstolen förordna att det skall tas upp och vidare handläggas av tullmyndigheten.

Innan beslut fattas om påföring av tulltillägg eller förseningsavgift skall den tullskyldige om möjligt ges tillfälle att yttra sig.

90 §

Bestämmelserna om eftergift av tulltillägg och förseningsavgift skall beaktas, även om yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som har förekommit i ärendet eller målet om tulltillägg eller förseningsavgift.

Om tull eller annan skatt sätts ned, skall också vidtas den ändring i beslutet om tulltillägg som nedsättningen kan föranleda.

91 §

Tulltillägg under femtio kronor påförs inte. Öretal som uppkommer vid beräkningen bortfaller.

Tulltillägg tillfaller staten.

92 §

Om betalningsskyldighet för tull eller annan skatt inte längre kan åläggas, får tullmyndigheten inte påföra tulltillägg på beloppet.

Föreskrifterna överensstämmer i allt väsentligt med motsvarande föreskrifter på den inrikes beskattningens område.

93 §

Bestämmelserna i 25–29 och 35 §§ tillämpas även i fråga om tulltillägg och förseningsavgift.

Genom paragrafen, som motsvarar 40 k § den nuvarande tullagen, görs flertalet bestämmelser om uppbörd av tull, annan skatt och avgift tillämpliga på tulltillägg och förseningsavgift. Detta innebär bl.a. att restavgift skall tas ut om sanktionsavgifterna inte betalas i rätt tid.

94 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att

1. lämna uppgift eller inge handling enligt 13–15 §§, 16 § första stycket, 41 § eller 42 § första stycket, eller
2. lägga upp en vara på tullupplag enligt 50 § döms för tullförseelse till böter.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Paragrafen innehåller ansvarsbestämmelser för överträdelse av vissa föreskrifter i tullagen, s.k. tullförseelser, och motsvarar delvis 41 § den nuvarande tullagen. Till paragrafen har överförts vissa straffbestämmelser, som f.n. finns i tullstadgan. Det gäller underlåtenhet att göra anmälan och lämna uppgifter vid utförelse av varor samt underlåtenhet av fraktförare att lägga upp varor som införs till tullområdet på tullupplag, se 73 § 2 och 4 tullstadgan. Att dessa straffbestämmelser tas in i tullagen är naturligt, eftersom de föreskrifter som sanktioneras återfinns i 42, 43 och 50 §§.

Bestämmelsen i andra stycket, att det inte skall dömas till ansvar i ringa fall, har i förhållande till det lagrådsremitterade förslaget flyttats till förevarande paragraf i enlighet med vad lagrådet har förordat (s. 236). Vidare har hänvisningen i första stycket andra punkten ändrats från 48 § till 50 § till följd av den utformning 46-51 §§ fått.

95 §

Ansvar för tullförseelse inträder inte, om underlåtenheten är belagd med straff i brottsbalken eller lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

Paragrafen, som motsvarar delvis 41 § den nuvarande tullagen, anger att ansvarsbestämmelserna skall tillämpas subsidiärt i förhållande till straffbestämmelserna i brottsbalken och varusmugglingslagen.

96 §

Allmänt åtal för tullförseelse får väckas endast efter medgivande av tullmyndighet.

Enligt paragrafen, som närmast motsvarar 41 § andra stycket den nuvarande tullagen, krävs åtalsmedgivande av tullmyndighet för att allmänt åtal skall få väckas för brott enligt 94 §.

97 §

När en tullmyndighet med stöd av denna lag eller föreskrift som utfärdats med stöd av lagen meddelar föreläggande för tullskyldig eller annan att vidta åtgärd som behövs för förtullning eller för tullverkets kontrollverksamhet, kan vite föreläggas.

Vite kan även föreläggas, om någon underlåtit att lämna uppgift eller inge handling enligt 13–15 §§ eller 16 § första stycket eller att fullgöra skyldighet som föreskrivs i 69 § eller med stöd av 72 §.

Vite får inte fastställas till lägre belopp än femhundra kronor eller högre än femtusen kronor.

Frågor om utdömande av vite prövas av generaltullstyrelsen.

I övrigt gäller bestämmelserna i lagen (1985:206) om viten.

Sedan den 1 juli 1985 gäller allmänna bestämmelser om viten enligt lagen (1985:206) om viten. Lagen skall inte tillämpas om annat är särskilt föreskrivet.

Genom införandet av lagen om viten kan tullagens vitesbestämmelser förenklas i förhållande till de nuvarande reglerna, se 42 § den nuvarande tullagen.

I fjärde stycket föreskrivs att frågor om utdömande av viten även i fortsättningen skall prövas av generaltullstyrelsen. Detta innebär en avvikel- se i förhållande till 6 § lagen om viten.

I sista stycket hänvisas till föreskrifterna i lagen om viten.

Bland de bestämmelser i lagen om viten som skall tillämpas även på viten enligt tullagen märks följande.

Ett vitesföreläggande skall vara riktat till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer. Vite får inte föreläggas om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Ett vitesföreläg- gande skall delges adressaten, se 2 §.

Vitet skall bestämmas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om vederbörandes ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa föreläggandet.

Vid prövningen av om vitet skall dömas ut skall även göras prövning av vitesföreläggandets laglighet, däribland frågor om adressaten haft faktisk och rättslig möjlighet att efterkomma föreläggandet. Någon särskild före- skrift om detta finns inte, men en sådan laglighetsprövning får anses ligga i sakens natur, jfr prop. 1984/85:96 s. 56.

Vid prövningen skall avgöras om ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse. Om så är fallet skall vite inte dömas ut, se 9 §. Enligt vedertagen praxis anses ändamålet med ett vite inte ha förfallit, om det är adressaten själv som efter den utsatta tidsfristen genom egna åtgärder har framkallat en situation, där vitesföreläggandet inte längre fyller sitt ursprungliga ändamål. Ett typexempel inom tullverkets område är att en hemtagare lämnat en tulldeklaration först efter det att den i ett vitesföreläggande utsatta tidsfristen löpt ut, men innan ärendet om utdömande av vitet avgjorts. I sådana fall skall alltså vitet i princip dömas ut, jfr prop. 1984/85:96 s. 55 f.

Vid prövningen skall vidare beaktas att ett vite får jämkas, om det finns särskilda skäl till det, se 9 §. Ett sådant skäl kan vara att skyldigheten enligt föreläggandet har fullgjorts med en obetydlig försening.

Allmänt ombud

98 §

Hos generaltullstyrelsen skall finnas ett allmänt ombud som för det allmännas talan i mål och ärenden som avses i 100 § första stycket utom sådana mål och ärenden som gäller eller har samband med inskränkning i rätten att förfoga över varor. Det allmänna ombudet får föra talan även till förmån för den tullskyldige eller annan enskild part. Ombudet har då samma behörighet som den enskilda parten.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer förordnar det allmänna ombudet och ersättare för denne.

Paragrafen motsvarar 43 § den nuvarande tullagen. I förhållande till det lagrådsremitterade förslaget innehåller första stycket andra meningen den ändringen att det allmänna ombudet får föra talan, förutom till den tullskyldiges förmån, till förmån för annan enskild part. En konsekvensändring har vidare gjorts i den följande meningen. Ändringarna överensstämmer med lagrådets förslag (s. 236).

Enligt den nuvarande ordningen utses både det allmänna ombudet och ersättare för denne av regeringen. I enlighet med vad som gäller enligt 1 kap. 7 § LPP föreskrivs i paragrafen att regeringen får bemyndigande att överlåta åt myndighet att förordna ombud och ersättare. Det kan nämnas att enligt förordningen (1984:247) om punktskatter och prisregleringsavgifter regeringen har överlåtit åt beskattningsmyndigheterna att förordna om ersättare för det allmänna ombudet. Enligt andra skatteförfattningar har det överlåtit åt länsstyrelse att förordna både det allmänna ombudet och ersättare.

Överklagande

Överklagande i vanlig ordning

99 §

Beslut, som någon annan tullmyndighet än generaltullstyrelsen har meddelat enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen, får överklagas hos generaltullstyrelsen.

Om överklagandet avser slutlig fastställelse av tull, annan skatt, ränta, restavgift, tulltillägg, förseningsavgift eller ersättning enligt 69 § andra stycket eller 71 §, skall skrivelsen med överklagandet ha kommit in till den myndighet som meddelat beslutet inom ett år från den dag då beslutet meddelades eller, i fall då omtulltaxering skett, inom två månader från den dag då omtulltaxeringsbeslutet meddelades, om tiden för överklagande därigenom blir längre.

Preliminära tulltaxeringsbeslut samt tullmyndighets beslut om vitesföreläggande och beslut om granskning enligt 75 § får inte överklagas.

Paragrafen motsvarar 44 § den nuvarande tullagen.

I första stycket anges att beslut av lokal eller regional tullmyndighet får överklagas hos generaltullstyrelsen.

Som huvudregel gäller enligt 23 § förvaltningslagen (1986:233) att skrivelser med överklaganden skall ha kommit in inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet eller beslutet gavs till kända. Bestämmelserna i förvaltningslagen gäller i den mån avvikande bestämmelser inte meddelas i annan lag eller förordning. För en stor grupp av ärenden, såsom tulltaxeringsbeslut och beslut om ränta, restavgift, tulltillägg och förseningsavgift, gäller enligt 44 § den nuvarande tullagen en ordinarie överklagandefrist om sex månader. På speciella villkor, som anges i 48 § den nuvarande tullagen, kan tullskyldiga dessutom överklaga i särskild ordning inom fem år från den dag då beslutet i fråga meddelades.

Beredningsgruppen har föreslagit att fristen för överklagande förlängs från sex månader till ett år. Som skäl anförs bl.a. att företagens revisionsrutiner

ofta är upplagda så, att fel som upptäcks i dessa sammanhang inte kan rättas till p.g.a. att överklagandefristen löpt ut. En förlängning av fristen till ett år skulle enligt beredningsgruppen ge sådana förbättrade möjligheter att nå slutligt riktiga beslut att en ändring är påkallad. Mot denna bakgrund föreskrivs i paragrafens andra stycke att överklagande av slutligt fastställt tull, annan skatt, restavgift, tulltillägg eller förseningsavgift skall ske inom ett år från den dag då beslutet meddelades.

Genom att fristen för överklagande förlängs utsträcks också tiden för tullmyndigheterna att göra omtulltaxering i motsvarande mån.

I enlighet med vad som gäller enligt 44 § den nuvarande tullagen har i 99 § andra stycket intagits en särskild bestämmelse om överklagandefrist vid omtulltaxering. För dessa fall föreskrivs att skrivelsen med överklagande skall ha kommit in inom två månader från den dag, då omtulltaxeringsbeslutet meddelades, om överklagandefristen därigenom blir längre. Om omtulltaxering alltså har skett senare än tio månader efter det ursprungliga tulltaxeringsbeslutet förlängs överklagandefristen med två månader räknat från den dag då omtulltaxeringsbeslutet meddelades.

I enlighet med vad lagrådet förordat (s. 237) har föreskrivits att överklagandereglerna enligt andra stycket skall omfatta även beslut om ersättning enligt 69 § andra stycket och 71 §.

I det tredje stycket föreskrivs att preliminära tulltaxeringsbeslut inte får överklagas. Eftersom de slutliga taxeringsbeslut, som skall följa på de preliminära besluten, kan överklagas är det knappast motiverat att ha överklaganderätt också i fråga om de preliminära besluten. Vidare föreskrivs att en tullmyndighets beslut om vitesföreläggande och om granskning enligt 75 § inte får överklagas. Motsvarande bestämmelser finns i fråga om punktskatter och prisregleringsavgifter i LPP.

100 §

Generaltullstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen får överklagas hos kammarrätten genom besvär, när det är fråga om

1. fastställelse av tull eller annan skatt och prövningen inte gäller sådant beslut om befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull och annan skatt som meddelats med stöd av regeringens bemyndigande,
2. uttag av tull eller annan skatt ur en vara enligt 11 § fjärde stycket eller 35 §,
3. temporär tullfrihet,
4. restitution av tull eller annan skatt,
5. ursprungsintyg enligt protokoll 3 till Sveriges avtal med Europeiska ekonomiska gemenskapen eller bilaga B del 1 till konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen,
6. inskränkning i rätten att förfoga över en vara,
7. förhandsbesked,
8. ränta eller restavgift,
9. tulltillägg eller förseningsavgift,
10. ersättning som avses i 56 § andra stycket, 69 § andra stycket eller 71 §, eller
11. utdömande av vite.

Om generaltullstyrelsen har avisat en ansökan om förhandsbesked eller återkallat ett lämnat förhandsbesked eller meddelat ett beslut som avses i

59 § tredje stycket, får beslutet inte överklagas.

I övrigt överklagas generaltullstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen hos regeringen.

Paragrafen motsvarar 45 § den nuvarande tullagen och innehåller regler om hur generaltullstyrelsens beslut överklagas. I första stycket redovisas i 11 punkter sådana beslut som skall överklagas till kammarrätt. I andra stycket anges beslut som inte får överklagas, medan tredje stycket föreskriver att generaltullstyrelsens beslut i övrigt överklagas hos regeringen.

Med anledning av prop. 1983/84:120 om regeringens befattning med överklaganden har övervägts om instansordningen kan ändras i syfte att minska regeringens befattning med överklagade ärenden. I detta avseende kan först konstateras att flertalet stora grupper av överklaganden rörande tullfrågor redan är undantagna från regeringens prövning genom att tullagen föreskriver att överklagande skall ske hos kammarrätt. De överklaganden som handläggs av regeringen utgörs av en rad olika ärendetyper där endast några få ärenden förekommer per år. Det har visat sig svårt att avskilja några ärendegrupper, där överklaganderätten kan avskäras eller regeringen besparas ärendena på annat sätt. I vissa ärendetyper är generaltullstyrelsen beslutsinstans och bör så förbli, exempelvis när det gäller utfärdande av föreskrifter (normgivning). Tvåinstansprincipen kräver i dessa fall att regeringen kvarstår som överprövningsinstans. Vissa ärendetyper är också sådana att andra synpunkter än de rent tullmässiga bör beaktas, varför regeringen bör överpröva ärendena av den anledningen.

Bland de ärendetyper som förekommer i större antal och orsakar mycket arbete inom regeringskansliet märks ärenden om tullfrihet enligt 5 § den nuvarande tullförordningen. Ärendena enligt 5 § tullförordningen, som avser tullfrihet för varor som inte eller endast i ringa mån tillverkas i Sverige, utgör inte överklaganden utan ansökningar och kunde i och för sig tänkas delegeras till någon underordnad myndighet. Som framgår av vad statsrådet Gradin senare denna dag kommer att redovisa är emellertid omständigheterna sådana att det är lämpligt att dessa ärenden även i fortsättningen avgörs av regeringen.

De ärenden enligt första stycket punkt 1, som inte skall överklagas till kammarrätt utan till regeringen, är sådana som grundar sig på regeringens bemyndigande enligt 24 § den nuvarande tullförordningen, se 31 § förslaget till lag om tullfrihet m.m.

Punkt 2 i första stycket saknar motsvarighet i den nuvarande tullagen. Beslut att ta ut tull, annan skatt och avgift ur en vara är ett särskilt beslut vid sidan av tulltaxeringsbeslutet. Liksom i fråga om taxeringsbesluten bör överprövning av generaltullstyrelsens beslut göras av kammarrätt. Fristen för överklagande av en lokal tullmyndighets beslut är tre veckor enligt den allmänna regeln i förvaltningslagen.

Enligt 45 § punkt 6 den nuvarande tullagen överklagas beslut om förhandsbesked till kammarrätt. Frågan om instansordningen i sådana ärenden togs upp i förarbetena till den nuvarande tullagen, prop. 1972:110 s. 145. Där anförde departementschefen att om en enhetlig ordning skulle komma att införas på skatteområdet så att regeringsrätten skall pröva samtliga mål om förhandsbesked, borde samma ordning införas i fråga om

tullagstiftningen. Enligt LPP skall förhandsbesked rörande punktskatter och prisregleringsavgifter numera överklagas direkt till regeringsrätten, se 8 kap. 3 § LPP. Även på taxerings- och skatteområdet i övrigt överklagas förhandsbesked hos regeringsrätten.

Trots detta har skälen för att behålla den nuvarande instansordningen vad gäller överklagande av förhandsbesked rörande tullfrågor bedömts överväga. Flertalet frågor rör tarifferingsproblem, dvs. problem rörande klassificering av varor enligt tulltaxan. Dessa ärenden skiljer sig från de skatteärenden som förhandsbesked annars brukar behandla och det har bedömts vara lämpligast att kammarrätten även i fortsättningen överprövar generaltullstyrelsens beslut.

Beredningsgruppen har ifrågasatt om kammarrättens beslut skall få överklagas, detta av hänsyn till intresset att snabbt få ett bindande beslut till stånd. Regeringsrätten har emellertid kritiserat en ordning som innebär att överprövning av kammarrättens avgörande inte skall kunna ske. Med hänsyn härtill, och då det ligger i sakens natur att överklaganden av förhandsbesked behandlas skyndsamt, har den nuvarande ordningen behållits.

På förslag av lagrådet (s. 237) har i punkt 10 intagits även beslut om ersättning som avses i 69 § andra stycket.

101 §

Beslut om fastställelse av tull och annan skatt får överklagas endast av den tullskyldige och av det allmänna ombudet. Om tull och annan skatt skall tas ut ur en vara enligt 11 § fjärde stycket, får beslutet om fastställelse av tull och skatt dock överklagas även av ägaren till varan eller annan som visar särskild rätt till denna.

Generaltullstyrelsens beslut rörande förhandsbesked får överklagas endast av sökanden och av det allmänna ombudet.

Paragrafen, som motsvarar 46 § den nuvarande tullagen, reglerar frågan om vem som har rätt att överklaga vissa beslut. En nyhet i förhållande till den nuvarande tullagen är att varuägare eller annan som visar en särskild rätt till en vara får överklaga beslut om fastställelse av tull m.m. om pålagorna skall tas ut ur varan.

102 §

Om en part har överklagat ett beslut i sådant mål eller ärende vari enligt 98 § det allmänna talan skall föras av ett allmänt ombud, får också motparten överklaga beslutet, även om den för honom föreskrivna tiden för överklagande har gått ut. Motpartens skrivelse skall ha kommit in till den myndighet som meddelade beslutet inom två månader, om överklagande görs enligt 99 § andra stycket, inom en vecka i mål om förhandsbesked och i övrigt inom två veckor från den dag då han fick del av den först ingivna skrivelsen med överklagande eller, om han inte fått del av den före utgången av den tid inom vilken den senast skulle ha kommit in, från utgången av denna tid.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

Paragrafen, som motsvarar 47 § den nuvarande tullagen, reglerar tidsfrister för överklagande som sker i anslutning till att motparten överklagat samma beslut.

103 §

Den som är tullskyldig får överklaga i särskild ordning, om

1. tull eller annan skatt felaktigt fastställts mer än en gång för samma vara,
2. den tullskyldige, till följd av underlåtenhet att lämna tulldeklaration eller infordrad uppgift eller på grund av felaktighet i en tulldeklaration eller i annan handling eller i annan uppgift som han lämnat eller i en uppgift som legat till grund för en sådan deklaration eller uppgift, fått tull eller annan skatt fastställd till belopp som väsentligt avviker från vad som rätteligen bort fastställas, eller
3. den tullskyldige kan åberopa någon annan omständighet eller något annat bevis som borde ha föranlett att tull eller annan skatt skulle ha fastställts till ett belopp som väsentligt avviker från det som fastställts.

Ett överklagande enligt första stycket 2 eller 3 får tas upp till prövning endast om det kan grundas på en omständighet eller ett bevis, som tullmyndigheten saknade kännedom om när tull eller annan skatt fastställdes, och det framstår som ursäktligt att den som söker rättelse inte i annan ordning åberopat omständigheten eller beviset för att få rättelse.

Överklagande som avses i denna paragraf får göras senast fem år efter den dag då beslutet om fastställelse meddelades.

Bestämmelserna i denna paragraf tillämpas även i fråga om beslut om tulltillägg eller förseningsavgift.

Paragrafen, som utan ändring i sak överförts från 48 § den nuvarande tullagen, innehåller bestämmelser om överklagande i särskild ordning.

Föreskriften i första stycket punkt 1 har i den praktiska tillämpningen gett upphov till diskussion om vilka situationer som avses. Ett tyfall då bestämmelsen skall kunna tillämpas är då en viss varusändning, bestående av ett antal angivna kollin, angetts till förtullning två gånger, exempelvis beroende på att både den tullskyldige och hans ombud angett hemtagna varor till förtullning. Det kan även finnas andra omständigheter än dubbel angivning till förtullning som kan leda till att tull och andra pålagor felaktigt fastställs mer än en gång för en och samma vara, och då det kan framstå som rimligt att tillämpa bestämmelsen. Exempelvis kan det av statistiska kvantitetssuppgifter framgå att en viss tulldeklaration omfattar andra varor än dem som angetts till förtullning och att tull, annan skatt och importavgift felaktigt fastställts mer än en gång för dessa varor.

Enligt 55 § första stycket 3 ML och 100 § första stycket 5 taxeringslagen finns möjlighet till överklagande i särskild ordning, när ett beslut blivit felaktigt på grund av felskrivning eller andra uppenbara förbiseenden. Någon motsvarande bestämmelse finns däremot inte i LPP.

Med hänsyn till den förlängning av den ordinarie överklagandetiden som anges enligt den nya tullagen, se 99 §, och till den rättelsemöjlighet som föreligger enligt 29 § förvaltningslagen (1986:223) har det inte bedömts vara motiverat att även öppna en möjlighet till överklagande i särskild ordning i dessa fall.

I enlighet med vad lagrådet förordat (s. 237) har i ett fjärde stycke föreskrivits att bestämmelserna i paragrafen skall tillämpas även för beslut i fråga om tulltillägg och förseningsavgift.

104 §

Överklagande i särskild ordning över beslut av annan tullmyndighet än generaltullstyrelsen prövas av styrelsen.

Är tulltaxering, omtulltaxering, eftertulltaxering eller fråga om tulltillägg eller förseningsavgift föremål för prövning av kammarrätten eller avgjord av generaltullstyrelsen genom beslut som har vunnit laga kraft, ankommer det på kammarrätten att pröva överklagandet. Har frågan prövats av kammarrätten eller regeringsrätten, skall överklagandet prövas av regeringsrätten.

Regeringsrätten och kammarrätten får, om överklagande som har gjorts i särskild ordning skall tas upp till prövning, förordna att överklagandet skall vidare handläggas av generaltullstyrelsen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur överklaganden i särskild ordning skall prövas. Föreskrifterna har utan saklig ändring överförts från 49 § den nuvarande tullagen. Lagrådets påpekande att bestämmelserna i andra stycket bör gälla även frågor om tulltillägg och förseningsavgift har beaktats.

Särskilda bestämmelser

105 §

Beslut enligt 17 § och 19–24 §§ samt beslut om tulltillägg och förseningsavgift skall gälla omedelbart. Detsamma gäller annat beslut av tullmyndighet, som meddelas enligt denna lag eller enligt föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen och som inte innebär att målet eller ärendet avgörs.

Paragrafen, som motsvarar 50 § den nuvarande tullagen, anger de typer av beslut som gäller omedelbart, dvs. får verkställas innan de har vunnit laga kraft.

106 §

Beslut om godkännande av ombud enligt 13 § andra stycket, uppdrag att utföra tullmyndighets kontroll enligt 54 § 2 och 3 och medgivande att betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning samt om hemtagningstillstånd och andra tillstånd som utfärdats enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får, om det finns skäl till det, återkallas av generaltullstyrelsen och, om styrelsen inte meddelat beslutet, av annan tullmyndighet. Tullmyndigheten kan i dessa fall förordna att beslutet om återkallelse skall gälla omedelbart.

I den nuvarande tullagen finns inga bestämmelser om återkallelse av tillstånd av olika slag som tullmyndigheterna meddelar. Däremot föreskrivs i 7 och 27 §§ tullstadgan om återkallelse om hemtagningstillstånd samt tillstånd att inrätta tullupplag och tullager. I och för sig kan det anses ligga i sakens natur att befogenhet att ge tillstånd också innefattar rätt att återkalla ett givet tillstånd. I klarhetens intresse ha detta uttryckligen förekrivits i paragrafen. Vidare har tagits in en föreskrift om att en återkallelse skall kunna gälla omedelbart.

107 §

I beslut om tull och annan skatt samt ränta enligt denna lag skall beloppen avrundas till närmast lägre hela krontal.

Bestämmelsen motsvarar 51 § den nuvarande tullagen.

108 §

Tull och annan skatt skall inte tas ut för en varuförsändelse, som inkommer med post, när den tull och annan skatt som är föreskriven för försändelsen sammanlagt inte uppgår till femtio kronor. Detta gäller dock inte, om försändelsen innehåller spritdrycker, vin, starköl eller tobaksvaror.

Enligt 5 a § den nuvarande tullförordningen får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen, föreskriva att tull inte skall tas ut för en varuförsändelse, när tullen och övriga införselavgifter för försändelsen sammanlagt inte uppgår till ett visst belopp. I 2 a § tullkungörelsen har regeringen bemyndigat generaltullstyrelsen att föreskriva att tull inte skall tas ut för postförsändelser, med undantag för vissa varor, om det sammanlagda belopp som skulle betalas i tull och andra införselavgifter inte uppgår till 50 kr. Eftersom dessa bestämmelser snarast är att anse som förfaranderegler och även gäller undantag från andra skatter än tullar har de flyttats över till tullagen.

109 §

En tullmyndighet kan medge att en till tullområdet införd vara som inte förtullats överläts till staten eller förstörs under kontroll av myndighet eller någon annan som en tullmyndighet godkänner, om överlåtelsen eller förstöringen inte medför olägenhet eller kostnad för tullverket.

Tull och annan skatt skall inte tas ut för varor som överläts till staten eller förstörs enligt första stycket.

Paragrafens första stycke behandlar överlåtelse till staten eller förstöring av oförtullade varor. I andra stycket föreskrivs att tull och andra pålagor inte skall tas ut i dessa fall.

Första stycket motsvarar 81 § tullstadgan, medan andra stycket är hämtat från 70 § tullkungörelsen. Bestämmelserna har ansetts böra sammanföras och tas in bland föreskrifterna rörande förfarandet.

110 §

Regeringen får, med avvikelse från denna lag, meddela föreskrifter om hur varor skall anmälas till tullklarering i vissa fall, när varor införs till tullområdet på järnväg, med post eller med luftfartyg.

Paragrafen, som motsvarar 53 § den nuvarande tullagen, innehåller bemyndigande för regeringen att i fråga om järnvägs-, post- och flygförsändelser meddela föreskrifter som i vissa avseenden avviker från tullagens bestämmelser. Sådana avvikelser kan vara påkallade bl. a. för att få till stånd en rationell tullbehandling av varor som förs in i landet med dessa transportsätt. Regeringen kan enligt 115 § delegera föreskriftsrätten till generaltullstyrelsen.

I det lagrådsremitterade förslaget angavs att paragrafen skulle vara tillämplig även på föreskrifter om hur betalning av tull och annan skatt skall ske. I enlighet med vad lagrådet förordat har denna bestämmelse utgått ur paragrafen, eftersom den är att betrakta som en verkställighetsföreskrift till lagen (s. 237).

Frågan om tullskyldighet för postförsändelser behandlas i 80 §.

111 §

På tullplats sker tullförrättning utan kostnad för allmänheten inom område och på tid som regeringen föreskriver. Regeringen får föreskriva att tullförrättning även i andra fall skall ske utan kostnad för allmänheten.

Bestämmelser om i vilken mån tullförrättningar skall vara avgiftsfria eller belagda med förrättningsavgift finns för närvarande i 80 § tullstadgan. Där föreskrivs att tullförrättningar sker på tullplats utan kostnad för allmänheten inom område och på tid som generaltullstyrelsen bestämmer. Vidare anges att styrelsen efter samråd med kommerskollegium föreskriver i vad mån tullförrättning, som äger rum i samband med mer regelbunden passagerartrafik eller annan trafik av särskild beskaffenhet, eller annan tullförrättning än vad som nu har sagts, skall ske utan kostnad för allmänheten. I övrigt ges generaltullstyrelsen bemyndigande att utfärda föreskrifter om avgiftsbeläggningen.

Den grundläggande regeln om att förrättningar utförs avgiftsfritt inom vissa områden på tullplatserna (de s.k. förrättningsområdena) och inom vissa tider (de s.k. förrättningstiderna) har ansetts böra finnas i lag. I paragrafen har regeringen bemyndigats utfärda detaljföreskrifter till bestämmelsen eller överlåta denna befogenhet åt generaltullstyrelsen, se 115 §. Enligt formuleringen kan regeringen eller, efter bemyndigande, generaltullstyrelsen föreskriva om avgiftsfrihet även för andra förrättningar än sådana som sker på förrättningsområdena och inom förrättningstiderna.

112 §

Den som föranleder tullförrättning som inte är avgiftsfri skall betala avgift för förrättningen (förrättningsavgift) enligt taxa som regeringen föreskriver.

Det nu gällande bemyndigandet för regeringen att föreskriva om tullförrättningsavgifter har lämnats av riksdagen formlöst, se prop. 1975:8. Som framgår av avsnitt 2.1.8 har det ansetts lämpligt att ha bemyndigandena i lag. Någon ändring i sak i förhållande till vad som redan gäller innebär inte bestämmelsen. Regeringen har alltså även i fortsättningen möjlighet att överlämna föreskrifträtten till generaltullstyrelsen, se 115 §.

113 §

Regeringen får föreskriva att avgifter skall betalas för hemtagningstillstånd, medgivande att betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning, utfärdande av särskild tullräkning, tillstånd att inneha tullupplag och frihamn samt för tullverkets tillsyn över tullager och exportbutiker.

I paragrafen ges bemyndigande för regeringen att föreskriva om avgifter för viss verksamhet inom tullverket. Med något undantag finns de i paragrafen angivna bemyndigandena redan. I fråga om avgifter för särskild tullräkning finns bemyndigande i 18 § andra stycket den nuvarande tullagen. När det gäller avgifter för tillstånd att inrätta tullupplag, tillsyn över tullager, medgivande att betala tull m.m. enligt särskild tullräkning samt hemtagningstillstånd har bemyndiganden getts formlöst, se prop. 1975:8 och 1984/85:100, bilaga 9. Såsom framgår av avsnitt 2.1.8 har det ansetts lämpligt att ha bemyndigandena samlade i lag.

Med hänsyn till att skillnaderna mellan tullupplags- och frihamnsinstitutens numera är i det närmaste borta har bemyndigande att ta ut avgifter införts även i fråga om tillstånd att inneha frihamn. Som anmälts i prop. 1986/87:100, bil. 9, s. 72 bör avgifter kunna tas ut även för tullverkets tillsyn av exporthutiker. Ett bemyndigande om detta har tagits in sist i paragrafen.

114 §

Tullmyndigheterna skall på begäran tillhandahålla Sveriges riksbank, riksstatteverket, statens jordbruksnämnd, kommerskollegium, statens pris- och kartellnämnd och länsskattemyndighet uppgifter som förekommer hos tullmyndigheterna och som rör import eller export av varor.

Paragrafen motsvarar 54 a § tullagen och innehåller bestämmelser om informationsöverföring från tullmyndigheterna till vissa angivna myndigheter i fråga om uppgifter som rör import eller export av varor. Av 14 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) framgår att uppgiftsskyldigheten skall fullgöras utan hinder av att uppgifterna är sekretessbelagda.

115 §

Regeringen får bemyndiga generaltullstyrelsen att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 3 §, 5 § andra stycket, 7 § första stycket 1, 7 § andra stycket, 8 § första och andra styckena, 10 § första stycket, 13 § första stycket, 14 § andra stycket, 15 § tredje stycket, 16 § första stycket, 27, 44, 45 §§, 47 § första stycket andra meningen, 49 § första stycket, 51 § andra stycket, 52 § andra stycket, 64 § femte stycket, 72 §, 73 § tredje stycket och 110–113 §§.

I paragrafen anges i vilka fall föreskriftsrätt, som riksdagen bemyndigat regeringen att utöva, kan delegeras vidare till generaltullstyrelsen.

I förhållande till det lagrådsremitterade förslaget har paragrafhänvisningarna justerats något som en följd av de ändringar som gjorts i vissa paragrafer.

116 §

Vid granskning inom riksrevisionsverket av statens räkenskaper får anmärkning inte framställas i fråga om fastställelse och uppbörd av tull eller annan skatt.

Paragrafen motsvarar 55 § den nuvarande tullagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

Såsom anförts under 3 bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om lagens ikraftträdande.

Några särskilda övergångsbestämmelser torde, såsom lagrådet påpekat, (s. 238–239) inte behövas.

5.2 Lagen om frihet från skatt eller avgift vid införsel

1 §

Om förtullning av en vara sker under sådana omständigheter som för en tullpliktig vara medför tullfrihet enligt 6 § eller 7 § 1–7 eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 §, 14 §, 15 § 1 eller 16 § lagen (1987:000)

om tullfrihet m.m., skall inte heller för varan utgå annan skatt eller avgift som skall erläggas vid införsel.

Frihet från annan skatt eller avgift gäller dock inte för följande varor för vilka tullfrihet medgetts enligt 13 § 8 lagen om tullfrihet m.m., nämligen varor som är avsedda för viss undervisningsanstalt eller vetenskaplig institution, om de är hänförliga till 84, 85 eller 90 kap. tulltaxelagen (1987:000) och värda minst 2 000 kronor.

Bestämmelser om frihet från skatt som avses i lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar finns i den lagen.

Paragrafen motsvarar 1 § lagen (1973:981) om frihet från införselavgift. Enligt den nuvarande lagen bemyndigas regeringen att förordna att skatt eller annan avgift inte skall tas ut om förtullning sker under sådana omständigheter som för tullpliktiga varor medför tullfrihet enligt 5 a, 7, 8, 11, eller 12 §, 13 § 1 eller 14 § den nuvarande tullförordningen.

Eftersom rätten att föreskriva om andra skatter än tullar enligt RF är förbehållen riksdagen och alltså inte är delegeringsbar måste reglerna om frihet från införselskatter som inte är tullar finnas i lag.

I paragrafen föreskrivs att frihet från skatt och avgift skall meddelas enligt samma förutsättningar som gäller för tullfrihet enligt den föreslagna lagen om tullfrihet m.m. på de berörda områdena. I hänvisningen till paragraferna i lagen om tullfrihet m.m. undantas de punkter som inte skall omfattas av skatte- och avgiftsfriheten.

Hänvisningen i lagen om frihet från skatt eller avgift vid införsel till 5 a § den nuvarande tullförordningen har inte överförts till förslaget till lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel. Bestämmelsen har i stället tagits in i 108 § förslaget till tulllag, där alltså föreskrivs undantag från såväl tull som andra skatter och avgifter för småförsändelser.

Bestämmelser om tullfrihet för varor som införs av resande eller av dem som utför arbete på transportmedel har intagits i 13 § 2 förslaget till lag om tullfrihet m.m. Genom hänvisningen till paragrafen kommer även frihet från andra skatter än tullar och avgifter att meddelas i dessa fall. Vid dessa förhållanden kan förordningen (1966:394) om rätt för resande m.fl. att införa varor tull- och skattefritt upphävas. Detaljföreskrifter till den förordningen finns för närvarande i kungörelsen (1966:400) om rätt för resande att införa varor tull- och skattefritt.

Motsvarande bestämmelser bör med den nya ordningen utfärdas med stöd av de bemyndiganden som ges i förslaget till lag om tullfrihet m.m. och i prisregleringslagarna, när det gäller tullar och införselavgifter, och såsom verkställighetsföreskrifter till den föreslagna lagen om frihet från skatt eller avgift vid införsel, när det gäller andra skatter än tullar.

I paragrafens andra stycke anges de ytterligare undantag från skatte- och avgiftsfrihet som behövs.

I tredje stycket hänvisas till att det finns bestämmelser om frihet från skatt även i lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar.

2 §

I fall som avses i 15 § 1 lagen (1987:000) om tullfrihet m.m. medges frihet från annan skatt än tull eller från avgift endast om

1. för varan betalas skatt eller avgift som tullmyndighet medgett befrielse

från eller restituerat i samband med tidigare utförelse och

2. varan vid återinförelsen förtullas för den person för vilken den utfördes.

Bestämmelsen motsvarar 1 § andra stycket förordningen (1972:1015) om frihet från införelseavgift och 3 § i det till lagrådet remitterade lagförslaget. Den har tagits in under förevarande paragraf i enlighet med lagrådets förslag (s. 239–241).

3 §

Har förutsättning för tullfrihet i fall som avses i 1 § första stycket upphört skall, om annat inte är föreskrivet, den som medgetts skatte- eller avgiftsfriheten utan dröjsmål göra anmälan till tullmyndigheten. Det åligger därefter tullmyndigheten att ta ut den skatt och avgift som belöper på varan.

Bestämmelserna motsvarar 2 § förordningen (1973:1095) om frihet från införelseavgift och 4 § i det till lagrådet remitterade lagförslaget. I enlighet med vad lagrådet förordat (s. 239–241) har bestämmelserna tagits in under förevarande paragraf samt kompletterats med en föreskrift om skyldighet att anmäla till tullmyndighet om varor används på annat sätt än som förutsätts för tullfrihet eller tullnedsättning.

4 §

Medges för en vara, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen (1987:000) om tullfrihet m.m., industrirestitution, handelsrestitution, reducerad restitution eller särskild restitution av tull eller skulle någon sådan restitution ha medgetts om varan varit tullpliktig, skall även annan skatt och avgift som betalats till tullmyndighet vid förtullning av varan betalas tillbaka, om återbäring av skatten eller avgiften inte kan medges i annan ordning. Om särskild restitution av tullen medges eller skulle ha medgetts om varan varit tullpliktig, får dock annan skatt och avgift betalas tillbaka endast om

1. förutsättningar för temporär tullfrihet för varan uppenbarligen förelegat,
2. varan inte får säljas på grund av föreskrift som har meddelats av hänsyn till allmän hälsovård, allmän säkerhet eller annat liknande intresse,
3. varan inte stämmer överens med vad som får anses avtalat eller varan inte har avlämnats inom avtalad tid,
4. varan uppenbarligen har beställts av misstag eller hinder av teknisk art förelåg vid införelsen mot att använda varan för avsett ändamål,
5. varan uppenbarligen av förbiseende har sänts till mottagaren och förtullats för dennes räkning,
6. avgiften uppenbarligen har betalats av förbiseende, eller
7. annars synnerliga skäl föreligger.

Vid tillämpningen av första stycket skall bortses från sådan inskränkning beträffande rätt till tullrestitution som regeringen har föreskrivit med stöd av 5 § lagen (1987:000) om tullfrihet m.m.

Bestämmelserna, som motsvarar 2 § lagen (1973:981) om frihet från införelseavgift, 3 § förordningen (1973:1015) om frihet från införelseavgift och 4 § i det till lagrådet remitterade lagförslaget, anger att även andra skatter än tullar skall betalas tillbaka i sådana fall där tullrestitution medges eller skulle ha medgetts om varan i fråga varit tullpliktig. När det gäller föreskrifterna om särskild restitution hänvisas till den allmänna motiveringen, avsnitt 2.2.

I överensstämmelse med vad lagrådet förordat (s. 239–241), har bestäm-

melserna tagits in under förevarande paragraf samt utformats något annorlunda än i det remitterade förslaget.

Prop. 1986/87:166

5 §

Denna lag gäller inte försäljningsskatt på motorfordon, skrotningsavgift eller avgifter inom prisregleringen på jordbrukets eller fiskets område.

Paragrafen motsvarar 3 § 1 den nuvarande lagen om frihet från införselavgift.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

Vad som anförts i fråga om förslaget till tulllag gäller även förevarande lag.

5.3 Lagen om ändring i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling

4 §

Såsom varusmuggling skall också anses, om någon uppsåtligen

1. förfogar över oförtullat eller obeskattat gods, restitutionsgods eller införsel- eller utförselförbud underkastat gods, som i vederbörlig ordning anmälts hos tullmyndighet, och därigenom föranleder att tull, annan skatt eller avgift undandras statsverket eller att godset i strid mot införsel- eller utförsel förbud kommer ut i den fria rörelsen eller att utförsel sker i strid mot utförsel- eller utförsel förbud,

2. förfogar över infört gods, för vilket åtnjutits tullfrihet eller tullnedsättning under stadgad särskild förutsättning, i strid mot vad som förutsatts,

3. förfogar över gods, för vilket meddelats tillstånd till införsel eller utförsel under stadgad särskild förutsättning, i strid mot vad som förutsatts,

4. genom vilseledande förmår tillståndsgivande myndighet att medge införsel eller utförsel av gods och därigenom föranleder att godset införs eller utförs i strid mot förbud.

Bestämmelsen i 4 § 5 enligt nu gällande lydelse har upphävts. Enligt punkten skall anses som varusmuggling att någon underlåter att inom föreskriven tid rätta oriktig uppgift i tulldeklaration, som lämnats genom ombud, och därigenom föranleder att tull eller annan allmän avgift undandras statsverket eller att gods införs i strid mot förbud.

Bestämmelsen syftar på föreskriften i 7 § andra stycket den nuvarande tullagen, enligt vilken en tullskyldig, som har lämnat deklaration genom ombud, är skyldig att rätta oriktiga uppgifter i deklarationen inom tre veckor från den dag då deklarationen lämnades, om uppgifterna kan föranleda att pålagor undandras eller att varor införs i strid mot förbud.

Mot bakgrund av att den som har lämnat en tulldeklaration har försäkrat under straffansvar att uppgifterna i deklarationen är fullständiga och riktiga, har, såsom framgår av avsnitt 2.1.3, en ordning enligt vilken skyldighet åläggs att i efterhand och under nytt straffansvar rätta oriktigheter i deklarationer ansetts vara principiellt tveksam. Naturligtvis bör deklaranterna och de tullskyldiga rätta oriktigheter i lämnade deklarationer. Det är ytterst viktigt både för det allmänna och deklaranterna samt de tullskyldiga, att de uppgifter som lämnas till tullmyndigheterna är riktiga och fullständiga. För att inskräpa vikten av att skyldigheterna i det här avseendet verkligen fullgörs

bör dock det straffansvar som är knutet till oriktigt uppgiftslämnande, se 1 §, 4 § 1-4 och 5 § varusmuggningslagen, och den administrativa sanktionen tulltillägg enligt 83 § förslaget till tullag, vara tillräckligt ingripande reaktioner.

För att den som på något sätt brutit i sitt uppgiftslämnande till en tullmyndighet och därigenom undandragit tull, annan skatt eller avgift skall kunna göra rätt för sig mot det allmänna utan risk för sanktion, har i 8 a § varusmuggningslagen, i överensstämmelse med vad som gäller enligt skattebrottslagen (1971:69), införts bestämmelser om frivillig rättelse. Föreskrifter om att tulltillägg inte skall påföras om en oriktighet rättas frivilligt finns i 85 § förslaget till tullag.

5 §

Den som av grov oaktsamhet förövar gärning som avses i 1 eller 4 § döms till böter eller fängelse i högst två år. I ringa fall skall dock inte dömas till ansvar.

Första stycket gäller även när någon, genom att lämna oriktig uppgift i tulldeklaration eller genom annat vilseledande i samband med tullbehandling av gods eller prövning som avses i 4 § 4, av grov oaktsamhet föranleder fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras statsverket eller för att gods införs eller utförs i strid mot förbud.

Paragrafen är ändrad på så sätt att en hänvisning i andra stycket till 4 § 5 har utgått. Vidare har sista meningen flyttats till 8 a §. I den flyttade bestämmelsen angavs att paragrafen inte skulle gälla den som frivilligt vidtar åtgärd som leder till att fara för att tull eller annan allmän avgift undandras eller för att gods införs eller utförs i strid mot förbud inte längre föreligger.

8 a §

Ansvar enligt 1-5 §§ för gärning, som medfört att tull, annan skatt eller avgift inte har påförts eller har påförts med för lågt belopp, inträder inte för den som frivilligt vidtar åtgärd som leder till att tull, annan skatt eller avgift kan påföras med rätt belopp. Detsamma gäller i fråga om ansvar enligt 6 § för olovlig befattning med smuggelgods, för vilket tull, annan skatt eller avgift inte har påförts eller har påförts med för lågt belopp.

Ansvar enligt 5 § för gärning som medfört fara som där avses inträder inte för den som frivilligt undanröjer faran.

I fråga om den allmänna motiveringen till paragrafen hänvisas till avsnitt 2.1.3. Se också under 4 § ovan.

Paragrafen föreskriver ansvarsfrihet vid frivillig rättelse i fråga om uppsåtliga och grovt oaktsamma brott, som lett till undandragande av tull, annan skatt eller avgift. Även för olovlig befattning med en vara, för vilken pålagor inte har påförts eller har påförts med för lågt belopp föreskrivs tillbakaträdande kunna ske med ansvarsbefriande verkan.

Bestämmelsen om frivilligt tillbakaträdande i den nuvarande 5 § andra stycket har flyttats till paragrafen. Dessa föreskrifter behandlar tillbakaträdande både från undandragandebrott och brott mot förbud eller villkor.

Någon allmän regel om frihet från ansvar vid frivilligt tillbakaträdande från brott mot förbud eller villkor för in- eller utförsel föreskrivs alltså inte i paragrafen. Om frivillig rättelse sker i fråga om ett brott som innefattar både undandragande och förbudsöverträdelse får från fall till fall bedömas vilken betydelse den frivilliga rättelsen i fråga om undandragandet kan få vid

bedömning av förbudsöverträdelsen. Bedömningen blir beroende av bl.a. om några skadeverkningar uppkommit till följd av förbudsöverträdelsen. Det är å andra sidan önskvärt att inte någon avstår från att rätta överträdelser som gäller undandragande på grund av risken att bli fälld till ansvar för en relativt betydelselös förbudsöverträdelse. I sådana fall bör bestämmelserna om åtalsunderlåtelse kunna tillämpas, så att ingripanden inte sker i onödan mot någon som försökt rätta till vad han har gjort fel.

Gemensamt för undandragandebrotten och olovlig befattning med smuggelgods enligt 6 § är kravet, att den frivilliga rättelsen leder till att pålagorna kan fastställas till rätt belopp. Tillbakaträdandet från olovlig befattning innebär att tullen, skatten och avgiften kan komma att påföras någon annan person än den som har gjort sig skyldig till detta brott. Det beror på att smugglaren enligt bestämmelserna i tullagsförslaget är tullskyldig för varan, och att det alltså är han som skall påföras pålagorna. Om smugglaren inte kan påträffas bör den som har tagit befattning med varan och frivilligt vill träda tillbaka kunna ange varan till förtullning och bli påförd tull m.m. för varan. Annars skall pålagorna enligt 11 § fjärde stycket tullagsförslaget tas ut av varan.

I likhet med vad som gäller på den inrikes beskattningens område skall frivillig rättelse medföra frihet från ansvar oberoende av hur och när rättelsen sker. De riktiga pålagorna skall alltså kunna fastställas, t.ex. genom eftertulltaxering. Om frivillig rättelse görs efter femårsperiodens utgång, se 21 § tullagsförslaget, får det ses som ett samtycke av den tullskyldige till att eftertulltaxering sker efter den ordinarie tidens utgång. Förutsättning för ansvarsbefrielse skulle därmed föreligga även i detta fall.

Frågan om när rättelse skall anses ha skett frivilligt får lösas i enlighet med de allmänna principer som gäller i detta sammanhang och den praxis som har utvecklats vid tillämpningen av andra liknande bestämmelser. Särskilt tillämpningen av skattebrottslagens bestämmelser bör kunna ge vägledning.

19 §

Förekommer mot någon, som anträffas vid gräns- eller kustort eller ankommer till plats, där förbindelse med utlandet äger rum, anledning att han har på sig gods, som enligt denna lag är underkastat beslag, må för eftersökande av sådant gods tulltjänsteman företaga kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning å honom. Om vederbörande chef för tull-, kust- eller gränsbevakning finner skärpning av tullkontrollen å persontrafiken till eller från utlandet med viss lägenhet eller för viss tidrymd å någon plats oundgängligen nödvändig, må efter bevakningschefens förordnande kroppsvisitation verkställas å envar, som med lägenheten eller under tidrymden till platsen ankommer från eller från platsen avreser till utlandet. Sådant förordnande skall ofördröjligen underställas generaltullstyrelsens prövning men går likväl genast i verkställighet.

Kroppsvisitation, som är av mera väsentlig omfattning, och ytlig kroppsbesiktning skall verkställas inomhus i avskilt rum eller i lämpligt utrymme i fartyg samt, om undersökningsman eller den undersökte begär det och det kan ske utan större omgång, i vittnens närvaro. Kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning av kvinnor får inte verkställas eller bevittnas av annan än kvinna, läkare eller legitimerad sjuksköterska.

Förande av protokoll och utfärdande av bevis om företagen kroppsvisita-

tion eller ytlig kroppsbesiktning erfordras ej med mindre den undersökte begär det eller föremål, som påträffas, tages i beslag.

Bestämmelser om rätt för tullmyndighet att undersöka handresgods, samt handväskor och liknande som medförs av resande finns även i tullagen (1987:000).

I paragrafen har bestämmelserna om viss kroppsvisitation som fanns intagna i andra stycket utgått. I dessa bestämmelser föreskrevs att tulltjänstemän även i andra fall än som avses i första stycket får undersöka handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från landet. Det har ansetts vara naturligare att dessa föreskrifter finns i tullagen. De har därför tagits in bland kontrollbestämmelserna i 63 § tullagsförslaget. En hänvisning till bestämmelserna i tullagen har gjorts i paragrafens sista stycke.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

Vad som anförts i fråga om tullagen i detta avseende gäller även denna lag.

6 Hemställan

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta förslagen till

1. tullag,
2. lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel,
3. lag om ändring i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

UTRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 maj 1987

Föredragande: statsrådet Gradin

Anmälan till proposition om ny tullagstiftning m.m.

1 Inledning

Som statsrådet Johansson har framhållit bör även i fortsättningen förfaranderegler och materiella regler på tullområdet ges i skilda författningskomplex. I det följande lägger jag således fram ett förslag till en ny lag som innehåller vissa materiella regler på tullområdet, dvs. föreskrifter om vissa tullar, om tullfrihet och om nedsättning och återbetalning av tull. Den nya lagen, som i huvudsak bygger på beredningsgruppens förslag, är avsedd att ersätta den nu gällande tullförordningen (1973:979) som innehåller bestämmelser som innebär avvikelser från de föreskrifter om tull som finns i lagen med tulltaxa. Jag lägger också fram ett förslag till lag om upphävande av bl.a. 1973 års tullagstiftning.

Som statsrådet Johansson redovisar har lagrådet yttrat sig över förslaget till lag om tullfrihet m.m. Jag ansluter mig till vad lagrådet har anfört och kommer att närmare behandla lagrådets synpunkter i samband med att jag kommenterar de olika bestämmelserna i lagförslaget. Utöver de ändringar som har föranletts av lagrådets yttrande har i förhållande till lagrådsremissens lagförslag vissa redaktionella ändringar gjorts i förslaget till lag om tullfrihet m.m.

2 Allmän motivering

2.1 Bakgrund

Införseln av varor till Sverige regleras av ett stort antal författningar. För en vara som förs in till landet utgår enligt tullförordningen (1973:979) tull i enlighet med vad som anges i lagen (1977:975) med tulltaxa, om inte annat föreskrivs. I lagen med tulltaxa anges alltså för olika slags varor vilka tullar som skall tas ut eller om en vara är tullfri. Härutöver finns främst i tullförordningen bestämmelser som i olika hänseenden innebär undantag från vad som anges i lagen med tulltaxa. Några av undantagen avser möjligheten att i olika situationer införa tullar, t.ex. antidumpnings- eller utjämningstull. Till största delen innehåller emellertid tullförordningen bestämmelser om tullfrihet och om olika former av tullåttnader. Dessa undantagsbestämmelser har i betydande utsträckning tillkommit på grund av

Sveriges internationella åtaganden på det handelspolitiska området.

De olika bestämmelserna i tullförordningen om tullfrihet och tullåttnader innebär i korthet följande.

Tullfrihet eller tullnedsättning kan på grund av främst Sveriges frihandelsavtal med länderna inom den Europeiska frihandelsammanslutningen (EFTA) och frihandelsavtalen med de Europeiska gemenskaperna (EG) medges vid införsel av varor från länder anslutna till EFTA och EG. Dessutom medges tullfrihet eller tullnedsättning för varor från u-länder och vissa andra länder.

Vidare kan förordnas att tull inte skall tas ut för varuslag eller varor som inte eller endast i ringa omfattning tillverkas i Sverige.

Som villkor för tullfrihet i övrigt gäller i allmänhet att varan införs av vissa personer, företag eller myndigheter eller för att användas i viss verksamhet eller i anledning av en viss händelse. En del av bestämmelserna innebär en definitiv tullfrihet för vissa varor. Enligt andra bestämmelser medges s.k. temporär tullfrihet under förutsättning att varorna förs ut ur landet efter en viss tid. Vidare finns särskilda regler om återbetalning av tull, s.k. tullrestituktion. Enligt dessa regler återbetalas tull som har erlagts vid införsel av en vara när varan förs ut eller när den införda varan har använts vid byggnad av fartyg eller flygplan m.m. eller när en vara förs ut som har tillverkats, reparerats e.d. med användande av utländskt material.

Tullförordningen innehåller åtskilliga bemyndiganden för regeringen att förordna om de nu beskrivna slagen av tullfrihet och tullåttnader. Dessa bemyndiganden har utnyttjats av regeringen som har meddelat föreskrifter härom i särskilda förordningar.

Lagen med tulltaxa är utformad i överensstämmelse med en internationell konvention angående klassificering av varor i tulltarifferna, den s.k. Brysselkonventionen. En ny internationell konvention rörande varubeskrivning och kodifiering (Harmonized System, HS-konventionen) har utarbetats. Riksdagen har godkänt Sveriges anslutning till HS-konventionen (prop. 1986/87:53, SkU 13, rskr. 32). Den nya nomenklaturen ligger till grund för utformningen av ett förslag till en ny svensk lag med tulltaxa. Regeringen har den 2 april 1987 i proposition 1986/87:102 om tulltaxelag m.m. lagt fram ett förslag till en ny tulltaxa.

Beredningsgruppen har föreslagit att tullförordningen och lagen med tulltaxa skall ersättas av en ny lag som gruppen kallar tulltaxelagen. Enligt gruppens förslag skall föreskrifterna om tullsatserna, dvs. tulltaxan, tas in i den nya lagen som en bilaga. Beredningsgruppen har emellertid med hänsyn till det i annat sammanhang pågående arbetet med utformningen av en ny lag med tulltaxa inte lagt fram något förslag till utformningen av bilagan.

Beredningsgruppens förslag till tulltaxelag i övrigt har rönt ett i allmänhet positivt mottagande från remissinstanserna. Även jag anser att det är ägnat att ligga till grund för en ny lagstiftning.

Jag skall i det följande först ta upp några frågor kring den lagtekniska utformningen av de nya materiella bestämmelserna på tullområdet (avsnitt 2.2). Därefter kommer jag att gå in på vissa frågor om tullfrihet och återbetalning av tull som beredningsgruppen har aktualiserat (avsnitt 2.3 och

2.4). Jag skall också beröra frågan om genomförandet av den nya lagstiftningen (avsnitt 2.5). Slutligen kommenterar jag de nya bestämmelserna i specialmotiveringen till de enskilda lagförslagen (avsnitt 4).

2.2 Den lagtekniska utformningen av de nya materiella bestämmelserna på tullområdet

Mitt förslag: De nya bestämmelserna om vissa tullar, tullfrihet, nedsättning och återbetalning av tull samlas i en ny lag om tullfrihet m.m. som ersätter tullförordningen (1973:979).

Beredningsgruppens förslag: Överensstämmer med mitt. Beredningsgruppen föreslår emellertid att föreskrifterna om tullsatsernas storlek bör tas in i en bilaga till den nya lagen.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser har föreslagit att reglerna om särskilda tullar och tullfrihet m.m. i stället för att bilda en egen lag skall tas in i den nya tullagen.

Skälen för mitt förslag: Beträffande de närmare övervägandena när det gäller frågan om förfarandereglerna och de materiella reglerna på tullområdet bör ges i skilda författningskomplex eller samlas i en gemensam lag får jag hänvisa till vad statsrådet Johansson tidigare har anfört. Jag instämmer alltså i bedömningen att reglerna om tullproceduren och reglerna om tull och tullfrihet m.m. liksom hittills hålls isär i skilda regelkomplex.

När det gäller frågan om föreskrifterna om tullsatsernas storlek framhöll jag i lagrådsremissen bl.a. följande:

”Jag delar beredningsgruppens uppfattning att sådana föreskrifter bör beslutas av riksdagen. Som jag nyss har redovisat finns föreskrifter om tullsatsernas storlek i lagen (1977:975) med tulltaxa medan grundläggande bestämmelser om uttagande av tull och om olika slag av tullfrihet, nedsättning och återbetalning av tull finns i tullförordningen (1973:979). Frågan om bemyndiganden i tullagstiftningen har, som beredningsgruppen redovisar, berörts i samband med riksdagsbehandlingen av propositionen 1981/82:120 om ändring i lagen med tulltaxa m.m. Konstitutionsutskottet konstaterade därvid i ett yttrande till skatteutskottet (SkU 1981/82:59, KU 1981/82:15 y) att det i vissa fall för samma slags varor, beroende på ursprungsland, anges en viss tullsats i lag och en från denna avvikande tullsats i en av regeringen med stöd av riksdagens tidigare bemyndigande utfärdad förordning. Vidare påtalade utskottet att bestämmelserna på tullområdet är svåröverskådliga och benämningen på tullförordningen missvisande. Utskottet framhöll också att möjligheterna för regeringen att besluta om avvikelser från lagen med tulltaxa inte framgår direkt av denna utan först vid ett studium av tullförordningens bestämmelser. Utskottet fann det viktigt att man i det fortsatta utredningsarbetet beträffande tullagstiftningen övervägde de möjligheter som står till buds att framdeles erhålla en mera överskådlig och enhetlig reglering vad gäller föreskrifter om bl.a. tullsatsernas storlek.

Jag anser att sambandet mellan föreskrifterna om tullsatsernas storlek och föreskrifterna om olika slag av tullfrihet, nedsättning av tull och återbetalning av tull i och för sig framgår klarare med den lösning som berednings-

gruppen har valt, nämligen att de förstnämnda föreskrifterna skall tas in som en bilaga till den föreslagna nya lagen. Föreskrifterna om tullsatsernas storlek är emellertid av en sådan omfattning att det enligt min mening motiverar att de liksom hittills samlas i en särskild lag. De har också en annan karaktär än de särskilda reglerna om tullfrihet m.m. Vissa författningstekniska skäl talar också, som generaltullstyrelsen påpekat, mot beredningsgruppens lösning. De olägenheter som konstitutionsutskottet har påtalat bör man enligt min mening kunna komma till rätta med genom att i en ny lag med tulltaxa i en inledande bestämmelse hänvisa till att avvikelser från föreskrifterna om tullsatserna kan finnas i annan lag eller förordning. Jag förordar därför att föreskrifter om tullsatsernas storlek liksom hittills tas in i en särskild lag med tulltaxa och att tullförordningen ersätts av en lag om tullfrihet m.m.”

Sedan lagrådsremissen beslutades har i propositionen om tulltaxelag m.m. lagts fram förslag till en ny lag med tulltaxa. Av 1 § i förslaget till tulltaxelag framgår bl.a. att avvikelser från föreskrifterna i tulltaxelagen kan finnas i andra författningar. Därmed åsyftas främst den nu föreslagna lagen om tullfrihet m.m. I den nya lagen om tullfrihet m.m. bör så uttömmande som möjligt regleras sådana avvikelser som av skilda skäl bör kunna göras i förhållande till föreskrifterna om tullsatserna. Lagen bör alltså innehålla grundläggande bestämmelser om uttagande av vissa tullar och om olika former av tullfrihet, tullnedsättning och återbetalning av tull. Bestämmelsen i 8 kap. 9 § regeringsformen om delegering av normgivning på tullområdet medger att regeringen liksom hittills i stor utsträckning bemyndigas att meddela föreskrifter. Till frågan om den närmare utformningen av bestämmelserna i den föreslagna nya lagen om tullfrihet m.m. återkommer jag i specialmotiveringen (avsnitt 4.1).

2.3 Tullfrihet

2.3.1 Tullfrihet för varor som inte tillverkas i Sverige

Mitt förslag: Nuvarande ordning behålls. Regeringen föreslås alltså även i fortsättningen få meddela föreskrifter om tullfrihet för varor som inte eller endast i ringa omfattning tillverkas inom landet. Vidare får regeringen liksom hittills för särskilt fall besluta om tullfrihet för sådana varor. När det gäller frågan om tillverkning förekommer inom landet eller inte skall bedömningen i sådana fall då importen har ägt rum avse förhållandena vid importtillfället.

Beredningsgruppens förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Nära nog alla remissinstanser har tillstyrkt beredningsgruppens förslag eller lämnat det utan erinran. Generaltullstyrelsen förordar dock att möjligheten till tullfrihet för särskilda importfall slopas. När det gäller frågan om tillverkning förekommer inom landet eller inte anser några, däribland Sveriges industriförbund att tidpunkten för undertecknandet av köpeavtalet skall vara avgörande.

Skälen för mitt förslag: Enligt 5 § tullförordningen (1973:979) kan regeringen förordna att tull inte skall utgå för varuslag som inte eller endast i ringa

omfattning är föremål för tillverkning inom landet eller för vara av sådant slag. Förordnande som gäller varuslag får meddelas för högst två år i sänder. Med stöd av bemyndigandet har regeringen senast i förordningen (1986:357) om tullfrihet enligt 5 § tullförordningen meddelat föreskrifter om tullfrihet för ett antal varor som är upptagna i en förteckning som är fogad som bilaga till förordningen. Således har regeringen förordnat om tullfrihet för ca 300 varuslag. Härutöver har regeringen i ett femtontal fall per år förordnat om tullfrihet för särskilda importfall.

Bemyndigandet för regeringen att medge tullfrihet för varuslag som inte tillverkas inom landet tillkom år 1960 (prop. 1960:98, BevU 48, rskr. 228). Bakgrunden till bemyndigandets tillkomst var att det inte ansågs möjligt eller lämpligt att införa tullfrihet i tulltaxan för alla de varuslag som inte tillverkas inom landet. Senare kompletterades bestämmelserna så att bemyndigandet kom att omfatta förordnande om tullfrihet inte bara för varuslag utan även för särskilda importfall (in casu-fall) (prop. 1966:79, BevU 45, rskr. 241). Anledningen till att bemyndigandet utvidgades var att tullfrihet skulle kunna komma i fråga dels när det inte var tulltekniskt möjligt att klart avgränsa det åsyftade varuslaget även om övriga villkor för tullfrihet var tillgodsedda, dels när utredningen var tidskrävande och importen ägde rum innan tullfrihetsfrågan hunnit slutbehandlas.

Även om tullfrihetsbestämmelserna rent allmänt fått mindre betydelse genom den tullfrihet som numera gäller i förhållande till EFTA-länderna och EG samt till u-länderna, får tullfriheten enligt min mening anses ha stor betydelse för vissa företag. Det är också i detta sammanhang nödvändigt att beakta de handelspolitiska aspekterna. Liknande bestämmelser om tullfrihet för varor som inte tillverkas inom landet finns i flertalet av de länder som utgör Sveriges handelspartners. Ett slopande av möjligheterna till tullfrihet skulle kunna komma att betraktas som protektionism från svensk sida. Även från konkurrenssynpunkt kan det vara viktigt att också svenska företag kan åtnjuta tullfrihet i dessa fall. Med hänsyn till vad jag här har anfört har jag kommit till den uppfattningen att den nuvarande ordningen bör behållas. I den nya lagen om tullfrihet m.m. bör därför tas in en bestämmelse om att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om tullfrihet för varor som inte eller endast i ringa omfattning tillverkas inom landet.

Beträffande systemet med beslut rörande in casu-fall får även denna möjlighet anses ha betydelse för de berörda företagen. Detta gäller särskilt i de fall de mindre och medelstora företagen utnyttjar möjligheterna till tullfrihet. Generaltullstyrelsen har anfört att det övervägande utredningsarbetet i samband med ansökningar om tullfrihet enligt 5 § tullförordningen avser särskilda varusändningar, i vilka fall utredningarna är betungande och resurskrävande. Jag vill emellertid i detta sammanhang framhålla att vissa ansökningar om tullfrihet för in casu-fall är sådana som regelbundet återkommer och som avser samma slag av varor, vilket i dessa fall torde leda till mindre resurskrävande utredningsarbete. Vid en samlad bedömning anser jag att systemet bör behållas särskilt med tanke på dess betydelse för de mindre och medelstora företagen.

När det sedan gäller tillämpningen av de nu aktuella bestämmelserna om tullfrihet vill jag ta upp några frågor som berörs av beredningsgruppen.

Beredningsgruppen anser att de principer som tillämpas både för generella beslut om tullfrihet och tullfrihet för särskilda importfall i huvudsak bör tillämpas även i fortsättningen. Tullfrihet bör sålunda komma i fråga endast för varuslag och varor av större ekonomisk betydelse. En värdegräns har i allmänhet tillämpats i praxis för medgivande av tullfrihet. Enligt beredningsgruppens mening kan det övervägas att höja denna värdegräns som stått oförändrad sedan 1960-talet. Med hänsyn till den betydelse ifrågavarande tullfrihetsinstitut har för de små och medelstora företagen är jag emellertid inte nu beredd att inta en annan ståndpunkt när det gäller den praxis som har utvecklats på denna punkt.

Vid bedömningen av om varorna tillverkas i Sverige tas hänsyn till tillverkning av direkt motsvarande varor samt också till konkurrens från substitut. Enligt beredningsgruppen visar tillämpningen att hänsynen till substitutkonkurrens i vissa fall går längre än vad som förefaller motiverat. Beredningsgruppen anser att en viss uppmjukning bör vara möjlig utan att skyddsintressen åsidosätts. Jag delar beredningsgruppens mening att en uppmjukning är motiverad t.ex. i de fall den som begär tullfriheten själv svarar för den svenska tillverkningen av konkurrerande varor.

Med utgångspunkt från de allmänna riktlinjer som i dag gäller för tillämpningen har man - när det gäller särskilda importfall - vid bedömningen av om tillverkning förekommer i Sverige tagit sikte på de tillverkningsförhållanden som råder vid tidpunkten för regeringens beslut i frågan. Detta har i vissa fall lett till att hänsyn inte kunnat tas till de förhållanden som förelegat exempelvis vid tidpunkten för beställningen eller vid importtillfället. Beredningsgruppen föreslår att i fortsättningen förhållandena vid importtillfället, dvs. när den första sändningen införs av de varor ansökningen avser, får bli avgörande när det gäller att ta ställning till om tillverkning förekommer i Sverige eller inte. Jag delar beredningsgruppens uppfattning och förordar att bedömningen i sådana fall då importen har ägt rum bör avse förhållandena vid importtillfället.

Beträffande frågan om en eventuell delegering av regeringens beslutanderätt i här berörda tullfrihetsfrågor har beredningsgruppen kommit till den slutsatsen att dessa ärenden även i fortsättningen bör avgöras av regeringen. För egen del vill jag erinra om att övervägandena om tullfrihet i dessa sammanhang i princip inte skiljer sig från de allmänna bedömningar av handelspolitisk och näringspolitisk karaktär som görs när det gäller att föreslå riksdagen ändringar i lagen med tulltaxa. Jag är för min del redan av detta skäl inte beredd att förordna en delegering av regeringens beslutanderätt i berörda frågor. Dessutom kan det konstateras att det torde vara svårt att avskilja de ärenden som avser enskilda varusändningar från de ärenden som avser den i förordningen om tullfrihet enligt 5 § tullförordningen intagna förteckningen över tullfria varor. Utgångspunkten för bedömningen är i båda fallen att regeringen alltid prövar om det finns skäl att uppta ifrågavarande vara i förteckningen över tullfria varuslag. En eventuell delegering borde därför avse såväl normgivningskompetensen på området som en rätt att besluta för ett enskild fall. Också av denna anledning delar jag beredningsgruppens åsikt att en delegering av regeringens beslutanderätt inte bör ske.

När det gäller det remissförfarande och därmed sammanhängande utredningsarbete som föregår regeringens beslut i de nu aktuella tullfrihetsfrågorna är det angeläget att handläggningen inte drar ut på tiden. Jag avser därför att i annat sammanhang ta upp denna fråga och, om det behövs, vidta åtgärder i syfte att åstadkomma en snabbare handläggning av de nu aktuella tullfrihetsärendena.

2.3.2 Tullfrihet under viss tid

Mitt förslag: Nuvarande regler behålls i stort sett oförändrade. Regeringen föreslås därför även i fortsättningen få föreskriva om tullfrihet eller tullnedsättning för transportmedel och andra varor som skall användas tillfälligt i landet och därefter återutföras. När det gäller frågan om tillämpning av reglerna om temporär tullfrihet i de fall svårigheter föreligger att till följd av varans art eller viss behandling kontrollera identiteten, skall temporär tullfrihet kunna medges om importören har sådan redovisningsmässig ordning på sin verksamhet att tullmyndigheternas kontroll kan klaras på ett tillfredsställande sätt.

Bestämmelserna om tullfrihet för containrar samt delar och tillbehör till containrar och andra hjälpmedel för godshantering ändras så att temporär tullfrihet i fortsättningen kan medges för aktuella varor.

Beredningsgruppens förslag: Överensstämmer med mitt. I fråga om temporär tullfrihet för containrar har beredningsgruppen stannat för att föreslå att nuvarande regler behålls.

Remissinstanserna: Beredningsgruppens förslag har tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Generaltullstyrelsen förordar dock att restitutionsförfarandet tillämpas i stället för temporär tullfrihet i de fall svårigheter föreligger att kontrollera den fysiska identiteten mellan införd och utförd vara. Enligt generaltullstyrelsen förutsätter beredningsgruppens förslag kontroll hos importören. Generaltullstyrelsen anser att starka skäl finns för att göra bestämmelserna om temporär tullfrihet tillämpliga på containrar och andra hjälpmedel för godshantering.

Skälen för mitt förslag: Temporär tullfrihet medges under vissa omständigheter för transportmedel och andra varor som skall användas tillfälligt i landet och därefter återutföras. Reglerna om temporär tullfrihet finns i 15 § tullförordningen (1973:979) och är, som beredningsgruppen framhåller, i stor utsträckning utformade enligt internationella överenskommelser eller internationell praxis. Beredningsgruppen har inte funnit anledning föreslå några mer betydande ändringar i nu gällande bestämmelser.

Frågan om temporär tullfrihet för varor som skall behandlas här i landet och därefter återutföras har beredningsgruppen dock funnit skäl beröra. De bestämmelser som reglerar möjligheterna till temporär tullfrihet förutsätter materiell identitet mellan införd och utförd vara. I syfte att möjliggöra

kontroll av att samma vara återutförs som införs, föreskrivs som ett särskilt villkor för temporär tullfrihet för varor som införs för att repareras eller bearbetas eller användas på vissa andra sätt att behandlingen inte gör det omöjligt att identifiera de införda varorna.

Beredningsgruppen framhåller i detta sammanhang att svårigheter att kontrollera identiteten kan föreligga inte endast till följd av att en vara underkastas en viss behandling utan även till följd av varans art. Många slag av varor saknar av naturliga skäl tillverkningsnummer eller annan beteckning som gör det möjligt att identifiera varje enskilt föremål av visst slag. Det kan enligt beredningsgruppen ifrågasättas om temporär tullfrihet bör ges i sådana fall, när således den fysiska identiteten inte kan konstateras genom okulärbesiktning, eller om vederbörande importör skall hänvisas till tullrestitutionsförfarandet. Beredningsgruppens slutsats är att temporär tullfrihet skall kunna medges i sådana fall, om importören har sådan redovisningsmässig ordning på sin verksamhet att tullmyndigheterna genom sin granskningsverksamhet kan förvissa sig om att de införda varorna har utförts.

Enligt generaltullstyrelsen kan vissa skäl anföras som talar emot en utvidgning av rätten till temporär tullfrihet i enlighet med var beredningsgruppen föreslår. Ekvivalensregler av det slag som finns när det gäller tullrestitution har således inte tillämpats. Med hänsyn till de svårigheter som har redovisats av berörda företag när det gäller att utnyttja de nuvarande bestämmelserna om temporär tullfrihet vad gäller import av vissa produkter som skall behandlas eller bearbetas här i landet och därefter återutföras anser jag liksom beredningsgruppen att en något liberalare ordning bör kunna genomföras när det gäller att medge tullfrihet i de nu aktuella fallen. Jag vill emellertid framhålla att det inte är min avsikt att därmed åstadkomma någon ändring beträffande det grundläggande kravet för att temporär tullfrihet skall kunna medges, nämligen att identitet skall föreligga mellan den införda och utförda varan. Jag anser att det bör ankomma på regeringen att meddela föreskrifter om de närmare villkoren för temporär tullfrihet.

En särskild fråga gäller tullfrihet för containrar och andra hjälpmedel för godshantering. Regeringen får enligt 14 § tullförordningen medge tullfrihet för bl. a. godsbehållare (container) och annat emballage samt lastpallar och annat hjälpmedel för godshantering. Sker ej återutförelse inom viss tid efter det att varan angivits till förtullning, skall enligt 38 § tullkungörelsen (1973:1014) tull betalas.

Generaltullstyrelsen anför i sitt yttrande över beredningsgruppens förslag att begreppet tullfrihet bör renodlas att avse villkorslös användning av varor inom landet och att det därför finns skäl gå över till temporär tullfrihet för containrar och andra hjälpmedel för godshantering i stället för definitiv tullfrihet. Ett ytterligare skäl härför, vilket framhålls av styrelsen, är att införda containrar ofta överläts inom landet utan att det vid överlåtelse tillfället står klart om varan kommer att återutföras inom den föreskrivna ettårsfristen eller ej.

Som framhålls av beredningsgruppen gäller numera att containrar av bl. a. säkerhetsskäl tas ur trafik i ett tidigare skede och att de därefter är fullt användbara för andra ändamål. De har emellertid fortfarande vid detta tillfälle ett betydande marknadsvärde. Detta gäller i än högre grad sådana av

bestämmelserna om tullfrihet omfattade maskiner och andra anordningar som utgör hjälpmedel för transport, lastning, lossning eller annan godshantering vid in- och utförsel samt för delar och tillbehör till sådana varor.

För att undvika en snedvridning av konkurrensförhållandena i förhållande till motsvarande varor som redan finns inom landet och som är förtullade och beskattade är jag för egen del beredd biträda generaltullstyrelsens förslag att containrar och andra hjälpmedel för godshantering samt delar och tillbehör till sådana varor skall kunna omfattas av bestämmelserna om temporär tullfrihet. Det får ankomma på regeringen att meddela de närmare bestämmelser om temporär tullfrihet som kan anses nödvändiga.

2.4 Återbetalning av tull

Mitt förslag: Möjligheterna till återbetalning av tull, dvs. tullrestitution, behålls i stort sett oförändrade.

Beredningsgruppens förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt beredningsgruppens förslag eller lämnat det utan erinran. Generaltullstyrelsen anser dock att möjligheten för den som har tillstånd till restitution att inte behöva betala tull innan frågan om restitution har avgjorts bör tas bort.

Skälen för mitt förslag: Restitution av tull kan för närvarande medges av regeringen i form av industrirestitution, varvs- och flygindustrirestitution, handelsrestitution, särskild restitution och reducerad restitution. Bestämmelserna finns i 17-22 §§ tullförordningen (1973:979). Beredningsgruppens översyn av bestämmelserna om tullrestitution har gjorts bl. a. i syfte att uppnå en förenkling. Gruppen har emellertid kommit till den slutsatsen att möjligheterna till förenkling är begränsade. Beredningsgruppen föreslår att bestämmelserna om tullrestitution överförs i stort sett oförändrade till den nya lagen. Jag tillstyrker förslaget. Dock bör, som beredningsgruppen framhåller, uppräknningen av restitutionsberättigade ändamål på vissa punkter kompletteras för att på ett tydligare sätt klargöra nuvarande tillämpning. Sålunda bör när det gäller varvsrestitution bland de ändamål som berättigar till restitution upptas borrh- eller bostadsplattformar eller liknande anordningar för verksamhet till havs. I fråga om flygrestitution bör särskilt nämnas att restitution kan medges även för byggnad av rymdfartyg, inbegripet satelliter, bärraketer, sondraketer och ballonger.

Jag delar beredningsgruppens mening att det kan finnas skäl att restitution skall kunna medges även när det gäller sådan verksamhet som inte kan inrymmas i begreppet industriell tillverkning, exempelvis när det gäller odling och vidarekultur inom jordbruk och trädgårdsnäring. Jag förordar därför att med tillverkning skall jämföras annan produktion av exportvaror.

Beredningsgruppen föreslår att flygrestitution skall kunna medges, förutom den som driver rörelse och den som äger luftfartyg (rymdfartyg), även den som utan att driva rörelse tillverkar sådant fartyg. Tillstånd till handelsrestitution skall enligt gruppens förslag kunna medges den som, utan

att driva rörelse, lagrar eller distribuerar varor. Jag ansluter mig till beredningsgruppens förslag i dessa delar.

Den som har tillstånd till någon form av tullrestitution kan för närvarande få uppskov med betalningen av tull innan frågan om restitution prövats. Beredningsgruppen har funnit att bestämmelserna i denna del bör behållas oförändrade. Generaltullstyrelsen anser att systemet fordrar ett relativt resurskrävande avräkningsförfarande inom tullverket och därför bör tas bort. För egen del är jag emellertid inte beredd att föreslå ett slopande av möjligheterna till betalningsuppskov. Jag anser således att denna möjlighet till befrielse från tull bör behållas.

2.5 Genomförande av den nya lagstiftningen om tullfrihet

Mitt förslag: Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om ikraftträdandet av den nya lagen om tullfrihet m.m. Regeringen bemyndigas också att meddela de övergångsbestämmelser som behövs.

Den nuvarande tullagstiftningen upphävs genom en särskild upphävandelag.

Beredningsgruppen och remissinstanserna har inte uttalat sig om genomförandet av den nya lagstiftningen eller om eventuella övergångsanordningar.

Skälen för mitt förslag: Som närmare framgår av mitt förslag till en ny lag om tullfrihet m.m. finns i flera bestämmelser hänvisningar till olika kapitel eller nummer i en ny tulltaxelag. Till grund för utformningen av förslaget till ny tulltaxelag ligger den internationella konvention rörande systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering (Harmonized System) som regeringen har ratificerat efter riksdagens godkännande (prop. 1986/87: 53, SkU 13, rskr. 32). Som jag anförde i regeringens proposition om tulltaxelag m.m. förväntas HS-konventionen träda i kraft den 1 januari 1988 förutsatt att ett tillräckligt antal länder har deponerat sina ratifikationsinstrument till konventionen. Det kan, framhölls det i propositionen, för närvarande inte med tillräcklig grad av säkerhet fastslås att konventionen kommer att träda i kraft vid den avsedda tidpunkten. Ikraftträdandet av den nya tulltaxelagen är beroende av vid vilken tidpunkt konventionen träder i kraft. Tulltaxelagen föreslås därför träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Även den nya lagen om tullfrihet m.m. bör i fråga om ikraftträdandet anpassas till den nämnda tidpunkten. Med hänsyn till vad jag nu har anfört förordar jag att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om när den nya lagen om tullfrihet m.m. skall träda i kraft. Jag anser att det kan överlåtas på regeringen att bestämma om eventuella övergångsanordningar. Jag föreslår också att den nuvarande tullagstiftningen upphävs genom en särskild upphävandelag.

I enlighet med det anförda har inom utrikesdepartementet upprättats förslag till

1. lag om tullfrihet m.m.,
2. lag om upphävande av viss tullagstiftning.

Lagförslaget under punkten 1 har, som har framgått, granskats av lagrådet. Lagförslaget under punkten 2 är av den beskaffenheten att jag anser att det skulle sakna betydelse att höra lagrådet över det.

4 Specialmotivering till författningsförslagen

4.1 Förslaget till lag om tullfrihet m.m.

Som närmare utvecklas i den allmänna motiveringen (avsnitt 2.2) har bestämmelserna om uttagande av vissa tullar, olika slag av tullfrihet, nedsättning av tull och återbetalning av tull tagits in i en ny lag avsedd att ersätta tullförordningen (1973:979).

Lagförslaget innehåller i huvudsak samma bestämmelser som de som nu gäller. I stor utsträckning har alltså de nuvarande föreskrifterna tagits in i den nya lagen efter endast redaktionella ändringar. I fråga om det sakliga innehållet behåller sålunda de nuvarande lagmotiven (prop. 1973:187) i samma mån sin aktualitet.

Inledande bestämmelser

1 §

I denna lag finns bestämmelser om vissa tullar, tullfrihet, tullnedsättning och återbetalning av tull. Bestämmelserna gäller utan hinder av vad som föreskrivs i tulltaxelagen (1987:000).

Paragrafen är ny och anger lagens tillämpningsområde. Som har framgått av den allmänna motiveringen (avsnitt 2.2) innehåller lagen materiella föreskrifter om tull och tullfrihet m.m. som innebär avvikelser från bestämmelserna om tullsatser. Som också har framgått av den allmänna motiveringen har nya föreskrifter om tullsatser tagits in i regeringens förslag till tulltaxelag (prop. 1986/87:102). Den nu föreslagna lagen innehåller föreskrifter om olika avvikelser från tulltaxelagen, nämligen föreskrifter om vissa tullar och om tullfrihet, tullnedsättning samt återbetalning av tull.

2 §

Bestämmelser om förfarandet vid förtullning av varor, om betalning av tull och om överklagande av beslut om tull finns i tullagen (1987:000) och i föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

I paragrafen, som saknar tidigare motsvarighet, finns en upplysning om att bestämmelser som reglerar själva förfarandet vid in- och utförsel av varor, dvs. tullproceduren, finns i den föreslagna nya tullagen som är avsedd att ersätta den nuvarande tullagen. I förslaget till ny tullag lämnas föreskrifter om bl.a. förtullning, tulldeklaration, tulltaxering och uppbörd av tull. Vidare

finns bestämmelser om tullverkets kontrollverksamhet och om hur beslut om tull överklagas.

Särskild tull

3 §

Om det föreligger särskilda förhållanden, får regeringen meddela föreskrifter om att en vara vid förtullning skall beläggas med särskild tull.

Föreskrifter enligt första stycket skall underställas riksdagens prövning inom en månad från det att föreskrifterna meddelats eller, om riksmöte inte pågår, från början av närmast följande riksmöte. Om underställning inte sker eller riksdagen inte godkänner föreskrifterna inom två månader från det att underställning skedde, upphör föreskrifterna att gälla.

Om det inte längre föreligger förhållanden som avses i första stycket, skall regeringen upphäva föreskrifterna.

Paragrafen, som motsvarar 2 § beredningsgruppens förslag och 2 § tullförordningen, innehåller i första stycket ett bemyndigande för regeringen att förordna om särskild tull. Ett sådant bemyndigande har funnits sedan länge men var tidigare tidsbegränsat. I tullförordningen har bemyndigandet getts utan tidsbegränsning.

Med stöd av bemyndigandet har regeringen kunnat förordna om särskild tullavgift, s.k. kamptull, t.ex. när en tullhöjning har ansetts nödvändig av handelspolitiska skäl eller från skyddssynpunkt. Bemyndigandet har emellertid endast utnyttjats i ett fåtal fall, senast år 1958. Bemyndigandet kan dock fortfarande motiveras av t.ex. beredskapsskäl.

Det i *första stycket* givna bemyndigandet har i enlighet med 8 kap. 12 § regeringsformen förenats med en i *andra stycket* intagen bestämmelse om att föreskrift om särskild tull skall underställas riksdagens prövning.

Enligt *tredje stycket* skall föreskrifter om särskild tull upphävas när de skäl som har föranlett tullen inte längre föreligger.

Antidumpnings- och utjämningstull

4 §

Är en vara föremål för dumpning eller subvention i utlandet och är dumpningen eller subventionen av sådan beskaffenhet att den skadar eller hotar att skada svensk industri, får regeringen för att motverka att skada uppkommer meddela föreskrifter om att varan vid förtullning skall beläggas med antidumpnings- eller utjämningstull. Sådana föreskrifter får också meddelas för att motverka att dumpning eller subventionering på motsvarande sätt skadar eller hotar att skada industri i ett annat land.

Finns grund för antagande att förutsättningar enligt första stycket föreligger för att pålägga en vara antidumpnings- eller utjämningstull, får regeringen, om det är nödvändigt för att förhindra att skada uppkommer under det förhållandena utreds, meddela föreskrifter om provisorisk antidumpnings- eller utjämningstull. Visar utredningen att förutsättningar för att ta ut sådan tull inte föreligger eller att tull bör utgå med lägre belopp än som tagits ut, skall återbetalning ske utan dröjsmål.

Paragrafen motsvarar 3 § beredningsgruppens förslag och 3 § tullförordningen och innehåller bestämmelser om antidumpnings- och utjämningstull.

Bestämmelser om antidumpnings- och utjämningstullar finns i artikel VI i det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT). Artikeln har kompletterats med två koder som ger signatärstaterna möjlighet att vidta skyddsåtgärder mot såväl skadlig dumpning som skadlig subventionering. Sverige har anslutit sig till de båda koderna vilkas fullständiga namn är Överenskommelsen om tillämpning av artikel VI i det allmänna tull- och handelsavtalet (antidumpningskoden) samt Överenskommelsen om tolkning och tillämpning av artiklarna VI, XVI, och XXIII i det allmänna tull- och handelsavtalet (subventionskoden) (prop. 1979/80:24, UU 13, rskr. 138). Regeringen har i förordningen (1985:738) om dumpnings- och subventionsundersökningar fastställt regler för genomförandet av sådana undersökningar. I anslutning till förordningen har regeringen utfärdat förordningsmotiv (1985:6).

Paragrafen, som i enlighet med förslag av *lagrådet* (s. 242) har utformats i närmare anslutning till GATT än för närvarande, innehåller de grundläggande bestämmelserna om förutsättningarna för att regeringen skall få förordna om antidumpnings- och utjämningstullar.

Enligt *första stycket* kan regeringen förordna att vara som förtullas skall beläggas med antidumpnings- eller utjämningstull för att motverka att dumpning eller subventionering skadar eller hotar att skada svensk industri. Förordnande får meddelas även för att motverka att dumpning eller subventionering skadar eller hotar att skada industri i ett annat land.

Enligt *andra stycket* får regeringen under vissa förutsättningar meddela föreskrifter om provisorisk antidumpnings- eller utjämningstull.

Tullfrihet, tullnedsättning och återbetalning av tull med anledning av internationella handelsöverenskommelser m.m.

5 §

Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet, tullnedsättning och återbetalning av tull

1. med anledning av internationella handelsöverenskommelser som Sverige har ingått eller anslutit sig till,
2. för varor från utvecklingsländerna,
3. för varor från Färöarna,
4. för margarin, som inte är flytande och inte innehåller smör eller andra fetter eller oljor framställda av mjölk, ur tulltaxenr 15.17 tulltaxelagen (1987:000) från länder som är anslutna till konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen.

Paragrafen motsvarar 4 § i beredningsgruppens förslag och 4 och 4 a §§ tullförordningen. I paragrafen ges regeringen bemyndigande att föreskriva om tullfrihet eller tullnedsättning med anledning av bl.a. frihandelsavtal som Sverige ingått. Paragrafen innebär inga sakliga ändringar i förhållande till de nuvarande bestämmelserna, bortsett från att punkten 4 om tullfrihet för margarin har anpassats till HS-konventionens nomenklatur. Någon motsvarighet till den i 4 a § tullförordningen intagna hänvisningen till associationsavtal slutet i enlighet med EFTA-konventionens regler har inte föreslagits. Finland har nämligen den 1 januari 1986 inträtt som medlem i EFTA till följd varav överenskommelsen om bildande av en association mellan medlemsstaterna i EFTA och Finland har upphört att gälla.

Främmande staters representanter m.fl.

6 §

Tullfrihet gäller för varor som förtullas för en främmande stats beskickning eller konsulat eller en beskicknings- eller konsulatsmedlem eller dennes familj enligt lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

Tullfrihet gäller också för varor som förtullas för en internationell organisation eller en person som är knuten till en sådan organisation, om organisationen eller personen är upptagen i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall eller i föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen och är berättigad till tullfrihet enligt stadga eller avtal som gäller i förhållande till Sverige.

Paragrafen motsvarar med en viss redaktionell ändring 7 § beredningsgruppens förslag och 7 § tullförordningen.

Tullfrihet och tullnedsättning för varor med viss användning

7 §

Tullfrihet gäller för

1. mindre maskiner eller apparater eller andra föremål som förtullas för en inresande yrkesutövare eller studerande och som skall användas i hans yrke eller studier av honom eller under hans personliga överinseende under tillfälligt uppehåll i landet, om inte varornas mängd eller beskaffenhet och omständigheterna i övrigt ger anledning att tillämpa endast temporär tullfrihet enligt 17 §,

2. fodermedel som kommer in tillsammans med djur och motsvarar djurens behov under transporten till bestämmelseorten,

3. varor som har tillhört ett förolyckat fartyg eller ett luftfartyg och som inte är last, samt sjöfynd som polismyndighet lämnar ut till bärgare enligt lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd utan att bärgningen kungörs,

4. likkistor med lik, urnor med aska av lik samt från utlandet skänkta kransar och blommor till en avliden persons minnesgård,

5. varuprover, mönster och modeller, som har endast obetydligt handelsvärde eller som med hänsyn till material eller utförande uppenbarligen är avsedda att endast visa en varas beskaffenhet eller användning eller som senast vid förtullningen görs oanvändbara som handelsvara,

6. blanketter till passersedlar, godslistor och liknande handlingar som skall användas vid in- eller utförsel av varor eller vid internationell trafik och blanketter, register, böcker och broschyrer samt andra handlingar som skall användas i samband med konferenser, kongresser eller liknande arrangemang av internationell karaktär,

7. markutrustning och undervisningsmateriel som skall användas vid eller i samband med civil luftfart och som är specialkonstruerade för att användas som luftfartsutrustning samt delar och tillbehör till sådan materiel, när varorna förtullas för en flygskola, ett lufttrafikföretag, en luftfartsmyndighet eller en annan förvaltning för allmän flygplats, samt

8. varor för provning av flygsäkerhetsmateriel, när de förtullas för en luftfartsmyndighet.

Paragrafen motsvarar 8 § i beredningsgruppens förslag och 8 § första stycket tullförordningen och innehåller ett antal bestämmelser om tullfrihet. De olika lagen av tullfrihet bygger i stor utsträckning på bestämmelser i olika internationella konventioner som Sverige har anslutit sig till. Endast vissa smärre ändringar har gjorts i förhållande till vad som gäller för närvarande.

När det gäller yrkesutrustning (punkt 1) har tullfriheten utvidgats till att gälla yrkesutrustning, som förtullas för en studerande. Med yrkesutövare avses även forskare. Som *lagrådet* (s. 242–243) framhåller bör det av paragrafen också framgå att det förutom varornas mängd och beskaffenhet också kan finnas andra omständigheter som bör beaktas vid bedömningen av om endast temporär tullfrihet skall medges.

Beträffande varuprover (punkt 5) föreskrivs att tullfriheten också omfattar varuprover som vid införseln görs oanvändbara som handelsvara.

I fråga om handlingar som skall användas vid olika internationella arrangemang (punkt 6) har tullfriheten utvidgats till att gälla böcker och broschyrer.

När det gäller tullfrihet för markutrustning m.m. för luftfart (punkt 7) har tullfriheten utvidgats till att gälla också varor som förtullas för en flygskola. Vidare har den nuvarande bestämmelsen om att tullfriheten gäller endast så länge varorna används på angivet sätt slopats. I stället föreslås i 11 § ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om skyldighet att anmäla till tullmyndighet om varan inte används för angivet ändamål.

Någon motsvarighet till den nuvarande i 8 § andra stycket tullförordningen intagna hänvisningen till förordningen (1966:394) om rätt för resande m.fl. att införa varor tull- och skattefritt föreslås inte. I stället föreslås att bestämmelser om tullfrihet för sådana personer tas in i 13 § och att bestämmelserna om skattefrihet tas in i den föreslagna nya lagen om frihet från skatt eller avgift vid införsel.

8 §

Tullfrihet gäller för

1. ämnen som huvudsakligen används som läkemedel eller för beredning av tullfria farmaceutiska produkter, hänförliga till 30 kap. tulltaxelagen (1987:000),

2. varor som skall användas uteslutande som material för tillverkning av tullfria farmaceutiska produkter, hänförliga till 30 kap. tulltaxelagen, eller av ämnen som avses i 1,

3. varor som skall användas uteslutande som vulkningsacceleratorer eller antioxidanter för gummiindustrin eller som tillsats till mineraloljor för att motverka knackning, oxidation, korrosion eller hartsbildning, för att reglera viskositeten eller för att användas för annat liknande ändamål,

4. garn, bind- och segelgarn, tågvirke, linor och liknande material som skall användas uteslutande för tillverkning av fisknät, samt

5. delar till stridsvagnar eller andra pansrade stridsfordon samt till vapen och ammunition för militärt bruk.

Regeringen får meddela föreskrifter om de villkor som skall gälla för tullfrihet enligt första stycket.

Paragrafen motsvarar 9 § i beredningsgruppens förslag och 9 § tullförordningen.

9 §

Delar och tillbehör samt material av plast, gummi, textilvara eller glas, vilka skall användas för biltillverkning, får införas mot tull som motsvarar fyra femtedelar av tullen på bilar införda under samma omständigheter. Detta gäller inte däck och andra varor, som i och för sig klassificeras enligt tulltaxenr 40.11, 40.12 eller 40.13 tulltaxelagen (1987:000).

Regeringen får meddela föreskrifter om de villkor som skall gälla för tullnedsättning enligt första stycket.

Paragrafen motsvarar 10 § i beredningsgruppens förslag och 10 § tullförordningen.

I enlighet med beredningsgruppens förslag och efter en anpassning till nomenklaturen i HS-konventionen klargörs i sista meningen i första stycket att däck och andra varor som normalt klassificeras enligt tulltaxenummer 40.11, 40.12 eller 40.13 skall undantas från tullnedsättning, även när de ingår i en motorfordonssats enligt tulltaxenummer 87.02 m.fl.

10 §

Regeringen får meddela föreskrifter om de villkor för tullfrihet eller tullnedsättning som skall gälla, om varor förtullas för att användas för visst ändamål och sådan användning enligt tulltaxelagen (1987:000) medför lägre tull än som annars skulle ha utgått.

För ett antal varor finns det bestämmelser som medför tullfrihet eller lägre tull än som annars skulle ha utgått, om varorna är avsedda att användas för ett visst ändamål. Sådana bestämmelser finns i den nu gällande lagen med tulltaxa på åtskilliga ställen. Sådana bestämmelser har också tagits in i förslaget till ny tulltaxelag.

Regeringen har meddelat föreskrifter som bl.a. innebär att den för vars räkning varorna förtullas skall ha anmält till tullmyndighet att han skall använda sådana varor i sin verksamhet för ändamål som anges i lagen med tulltaxa.

Enligt regeringsformen krävs bemyndigande i lag för att regeringen skall kunna meddela föreskrifter om sådan anmälningsskyldighet. I paragrafen tas därför in ett sådant bemyndigande.

11 §

Den som medgett tullfrihet eller tullnedsättning i fall som avses i 6-10 §§ är enligt föreskrifter som regeringen meddelar skyldig att utan dröjsmål anmäla till tullmyndigheten, om varan inte används på sådant sätt som förutsätts för tullfriheten eller tullnedsättningen. Det åligger därefter tullmyndigheten att ta ut den tull som belöper på varan.

Åtskilliga bestämmelser föreskriver som villkor för tullfrihet eller tullnedsättning att en vara används för visst ändamål eller i viss verksamhet. I förevarande paragraf tas in ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om skyldighet att till tullmyndighet anmäla om varan inte har använts för sådant ändamål eller i sådan verksamhet som förutsätts för tullfrihet eller tullnedsättning enligt 6-10 §§ eller i tulltaxelagen. När det gäller tullfrihet eller tullnedsättning enligt 13-16 §§ ligger det inom ramen för de där givna bemyndigandena för regeringen att utfärda sådana föreskrifter.

12 §

Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för varor som inte eller endast i ringa omfattning tillverkas inom landet. Föreskrifterna får meddelas för högst två år i sänder.

Regeringen får i enskilda fall besluta om tullfrihet för varor som inte eller endast i ringa omfattning tillverkas inom landet.

Paragrafen, som motsvarar 5 § i beredningsgruppens förslag och 5 § tullförordningen, har behandlats i den allmänna motiveringen (avsnitt 2.3.1).

Särskild tullfrihet

13 §

Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för

1. förnödenheter och proviant som medförs eller tas ombord på transportmedel i utrikes trafik, om varorna är avsedda för transportmedlet eller för besättning eller passagerare.

2. varor som införs av en resande eller den som utför arbete på transportmedel, under förutsättning att varorna inte införs i handelssyfte eller för yrkesmässig förbrukning.

3. varor som införs av en person, vilken flyttar in till landet eller återvänder hit efter längre tids vistelse i utlandet, om varorna inte införs i handelssyfte.

4. varor som införs med anledning av arv eller testamente eller som gåva eller som lån utan vederlag och varor som köpts för medel skänkta från utlandet,

5. filmer och trycksaker om varor eller tjänster som erbjuds från utlandet,

6. varor för turistpropaganda,

7. varor som skall användas vid räddnings- eller bärgningsföretag eller humanitär hjälpaktion,

8. varor för undervisningsändamål eller för vetenskapligt eller kulturellt ändamål,

9. varor som skall användas vid utställning eller mäsas eller liknande evenemang som ordnas för att främja försäljning av utländska varor.

10. välfärdsmateriel för sjöfolk,

11. magnetband och andra media med registrerade data.

Paragrafen motsvarar 13 § i beredningsgruppens förslag och 11 § tullförordningen.

Bestämmelser om tullfrihet finns i flera internationella överenskommelser och rekommendationer som Sverige har anslutit sig till.

Liksom för närvarande bemyndigas regeringen att föreskriva om tullfrihet för ett antal angivna fall. Avsikten är att regeringen skall kunna meddela mera detaljerade föreskrifter.

Paragrafen motsvarar i stort sett de nuvarande tullfrihetsbestämmelserna. Som punkt 2 har som redan har framgått av motiveringen till 7 § emellertid tagits in ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om tullfrihet för varor som införs av resande eller den som utför arbete på transportmedel under förutsättning att varorna inte införs i handelssyfte eller för yrkesmässig förbrukning.

Tullfrihet för varor som införs i gränstrafik

14 §

Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för varor som införs i egentlig gränstrafik.

Enligt paragrafen, som motsvarar 14 § i beredningsgruppens förslag och 12 § tullförordningen, får regeringen meddela föreskrifter om tullfrihet för egentlig gränstrafik, dvs. trafik från ort som ligger nära landgränsen mellan Sverige och Finland eller mellan Sverige och Norge till sådan ort på andra sidan gränsen. Avsikten är att regeringen skall kunna utfärda detaljerade föreskrifter.

Tullfrihet och tullnedsättning för varor som återinförs

15 §

Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet eller tullnedsättning för varor som

1. är svenska eller har förtullats i Sverige och som återinförs utan att ha bearbetats i utlandet,
2. är svenska eller har förtullats i Sverige och som återinförs efter reparation eller annan bearbetning i utlandet,
3. har tillverkats helt eller delvis av material, som är svenskt eller som har förtullats i Sverige,
4. har tillverkats med utnyttjande av svenskt konstruktionsarbete eller annan liknande svensk prestation,
5. har reparerats och som införs i utbyte mot svenska eller i Sverige förtullade varor av samma slag vilka utförts eller skall utföras från Sverige,
6. införs som ersättning för delar eller tillbehör till varor som förtullats i Sverige och som inte stämt överrens med vad som får anses avtalat.

Paragrafen motsvarar 15 § i beredningsgruppens förslag och i huvudsak 13 § tullförordningen.

Punkt 1 avser varor som återinförs obearbetade, punkt 2 varor som återinförs efter bearbetning (inbegripet reparation).

Enligt punkt 5, som avser tullfrihet för varor som har reparerats och införs i utbyte mot svensk eller i Sverige förtullade varor av samma slag, medges i enlighet med beredningsgruppens förslag tullindring för utbytesvara även om den utbytta varan inte utförs förrän efter införseln av utbytesvaran.

Tullfrihet för emballage

16 §

Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för emballage. Bestämmelser om klassificering av emballage finns i tulltaxelagen (1987:000).

I 16 § beredningsgruppens förslag och i 14 § tullförordningen finns föreskrifter om tullfrihet för containrar och emballage m.m.

I den allmänna motiveringen (avsnitt 2.3.2) har frågan om temporär tullfrihet för containrar m.m. berörts. Som har framgått föreslås att reglerna om temporär tullfrihet tillämpas beträffande containrar m.m.

I paragrafen bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om tullfrihet

för emballage. En hänvisning till att bestämmelser om klassificering av emballage finns i tulltaxelagen (1987:000) har också tagits in i paragrafen.

Tullfrihet under viss tid (Temporär tullfrihet)

17 §

Regeringen får meddela föreskrifter om temporär tullfrihet för

1. varor som införs för att repareras, bearbetas, kompletteras eller emballeras eller för att användas som material vid reparation, bearbetning, komplettering eller emballering av exportvaror,

2. specialverktyg och specialinstrument som införs för att användas vid tillverkning av en viss exportvara, varor som införs för att användas vid avprovning av en exportvara och varor som tillfälligt införs för att avbildas eller kopieras

3. utrustning som införs tillfälligt för inresandes yrkesutövning, studier eller för jämförligt ändamål,

4. utrustning som införs för cirkus, tivoli eller liknande företag som uppehåller sig tillfälligt i landet,

5. varor som införs för tillfälligt bruk vid teaterföreställning, konsert eller liknande föreställning eller vid kongress, officiell festlighet, idrottstävling eller liknande arrangemang av internationell karaktär,

6. varor som införs för utställning eller mäsas,

7. varor som införs för att användas som varuprov, mönster eller modeller,

8. varor som införs för att avprovas,

9. enstaka föremål som införs för påseende samt urvalssändningar av varor,

10. djur som införs för avelsändamål eller för veterinärmedicinsk behandling,

11. containrar, maskiner och andra anordningar som utgör hjälpmedel för transport, lastning, lossning eller annan godshantering, delar och tillbehör till sådana varor samt andra transportmedel, i de fall de inte hänförs till punkterna 1-9, som införs för att användas endast tillfälligt i landet och delar, tillbehör eller material som införs för sig för att användas för reparation, underhåll eller utrustning av sådana transportmedel.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller, efter regeringens bestämmande, en tullmyndighet för enskilt fall besluta om temporär tullfrihet för varor som inte omfattas av föreskrifter enligt första stycket.

Paragrafen motsvarar i huvudsak 17 § i beredningsgruppens förslag och 15 § tullförordningen.

I paragrafens *första stycke* bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om temporär tullfrihet under de i paragrafen angivna omständigheterna för transportmedel och andra varor som skall användas tillfälligt i landet och därefter återutföras.

Bestämmelser om temporär tullfrihet finns i flera internationella överenskommelser till vilka Sverige har anslutit sig.

Innehållet i de föreslagna punkterna i *första stycket* motsvarar i stort sett nu gällande bestämmelser. I punkterna 1, 2 och 9 har dock de i de nuvarande bestämmelserna intagna villkoren för tullfrihet tagits bort. Det måste anses ligga inom ramen för det åt regeringen givna normgivningsbemyndigandet att meddela föreskrifter om närmare villkor för tullfriheten. Frågan om temporär tullfrihet för de varor som är upptagna i punkt 1 har behandlats i den allmänna motiveringen (avsnitt 2.3.2).

I punkt 11 klargörs att containrar, maskiner och andra hjälpmedel för godshandling samt delar och tillbehör till sådana varor hör till varor för vilka temporär tullfrihet kan medges. Detta har behandlats i den allmänna motiveringen (avsnitt 2.3.2).

Enligt 16 § tullförordningen kan regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen föreskriva att en vara som har använts i strid mot villkor för temporär tullfrihet inte behöver förtullas. Någon motsvarighet till den bestämmelsen har inte tagits in i lagförslaget.

Skälet härför är att bestämmelser av motsvarande innebörd föreslås i den nya tullagen. Enligt 10 § första stycket jämfört med 115 § förslaget till tullag skall en vara som innehas med temporär tullfrihet anmälas till förtullning innan den temporära tullfriheten upphör, om regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen inte föreskriver annat. Bestämmelsen innebär att en sådan vara skall anmälas till förtullning både om tiden för den temporära tullfriheten löper ut och om innehavaren vill använda varan på annat sätt än som förutsatts för tullfriheten (jfr prop. 1984/85:50 s.17). Om den som innehar varan förfogat över denna i strid mot villkoren för temporär tullfrihet följer av 82 § förslaget till tullag att han blir tullskyldig för den. Tullmyndighet får emellertid om särskilda skäl föreligger medge nedsättning av eller befrielse från tull och annan införselavgift eller från tullskyldighet om varan tullklareras på annat sätt än genom förtullning.

Återbetalning av tull (Tullrestitution)

Industri-, varvs-, flyg- och handelsrestitution

18 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att under vissa villkor tillstånd kan meddelas till tullrestitution enligt särskilt förfarande (restitutionstillstånd).

19 §

Den som har restitutionstillstånd kan medges restitution av tull för varor som förtullats för hans räkning, om han

1. använt varorna för tillverkning, reparation, bearbetning, komplettering eller emballering av exportvara och utfört denna ur landet eller, i fråga om delar och tillbehör till sådan exportvara, återutfört varorna i oförändrat skick (industrirestitution),

2. använt varorna för byggnad, ombyggnad, reparation, inredning, utrustning eller sjösättning av fartyg, skeppsdocka, dockport, ponton, mudderverk, borrh- eller bostadsplattform eller liknande anordning för verksamhet till havs eller av produktionsanläggning för egentlig varvsverksamhet (varvsrestitution),

3. använt varorna för byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning av luftfartyg eller rymdfartyg eller av delar eller tillbehör till sådant fartyg (flygrestitution), eller

4. återutfört varorna i oförändrat skick till annan i utlandet än producenten eller leverantören eller ombud för någon av dem (handelsrestitution).

Med tillverkning enligt första stycket 1 jämställs annan produktion av exportvara.

Regeringen får också meddela föreskrifter om att restitution enligt första stycket 1-3 kan medges för varor som återutförts efter reparation, bearbet-

ning, komplettering eller emballering och för varor som inte får avsedd användning.

En tullmyndighet kan medge restitution enligt första stycket för varor som förtullats för annan innehavare av restitutionstillstånd än den som använt varorna eller utfört exportvaran.

Restitution enligt 19 § för andra varor

20 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution enligt 19 § kan medges även om andra varor har använts eller återutförts än de för vilka restitution begärs eller om det inte kan visas att de använda eller utförda varorna har förtullats.

Paragraferna motsvarar 17-20 §§ i beredningsgruppens förslag och 17 § tullförordningen.

Paragraferna har i förhållande till det lagrådsremitterade lagförslaget redigerats om i enlighet med vad *lagrådet* (s. 243–244) har förordat.

Enligt 17-22 §§ tullförordningen kan regeringen medge restitution av tull för varor under de omständigheter som anges i de nämnda paragraferna. Restitution kan medges i form av industrirestitution, varvs- och flygrestitution, handelsrestitution, särskild restitution och reducerad restitution.

Som framgår av den allmänna motiveringen (avsnitt 2.4) föreslås att möjligheterna till tullrestitution behålls i stort sett oförändrade. I likhet med vad som nu gäller föreslås att regeringen bemyndigas att föreskriva om tullrestitution. Avsikten är att regeringen skall meddela de föreskrifter som behövs.

Bestämmelserna om industri-, varvs- och flyg- och handelsrestitution, finns i 18 och 19 §§ i lagförslaget. Gemensamma bestämmelser om ekvivalens och blandning finns i 20 §.

Bestämmelserna har i stort sett oförändrade upptagits i de nya paragraferna. I 19 § *första stycket* föreslås dock att uppräkningsberättigande ändamål kompletteras för att klargöra nuvarande tillämpning. Detta har behandlats i den allmänna motiveringen (avsnitt 2.4). Begreppet rymdfartyg avses alltså omfatta även satelliter, bärraketer, sondraketer och ballonger.

I 19 § punkt 4, som reglerar villkoren för handelsrestitution, har efter förslag från generaltullstyrelsen, i motsats till vad som nu gäller enligt 17 § första stycket tullförordningen, inte tagits in något krav på att varan skall ha utförts i samband med försäljning. Ett sådant krav anses numera inte ha någon praktisk betydelse, eftersom exportören i de flesta fall kan få särskild restitution om kravet inte är uppfyllt.

I 20 § bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om s.k. ekvivalens, dvs. att restitution skall kunna medges för den tull som betalas för en importvara även om en annan importvara använts vid tillverkningen eller återutförts. Regeringen får också meddela föreskrifter om att restitution kan medges om det inte kan visas att den använda eller utförda varan är förtullad. På detta sätt kan restitutionsbestämmelserna tillämpas även vid s.k. blandning (substitutionsrestitution), dvs. att vid tillverkningen använts svenska varor i stället för importvaror.

21 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution av tull kan medges för varor som återutförts utan att ha använts eller efter att ha använts bara i samband med provning eller under förhållanden som kan jämföras med provning eller som kunnat medföra temporär tullfrihet (särskild restitution).

Regeringen får meddela föreskrifter om att särskild restitution kan medges även om varorna har använts på annat sätt än som anges i första stycket.

22 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution av tull kan medges med avdrag som beräknas med hänsyn till den tid varorna har funnits i landet, om varorna har återutförts men 21 § första stycket inte är tillämpligt (reducerad restitution).

Paragraferna, som motsvarar 22 § i beredningsgruppens förslag och 18 § tullförordningen, innehåller de grundläggande bestämmelserna om särskild restitution och reducerad restitution.

Vid tillämpningen av nuvarande bestämmelser om särskild restitution har begreppet användning getts en vidsträckt innebörd och anses omfatta praktiskt taget alla förfoganden. Sålunda anses en vara ha använts om den efter förtullningen har försålts inom landet. (Däremot anses inte utbudande till försäljning inom landet i och för sig som sådan användning som diskvalificerar varan från särskild restitution, jfr prop. 1973:187 s. 118.) Det kan emellertid förekomma fall då det synes rimligt att medge särskild restitution även om varan har använts på annat sätt än som för närvarande tillåts, t.ex. när en vara efter införseln har vidareförsålts men säljaren återtar varan i samband med att köparen häver köpeavtalet på grund av fel i godset. Därför föreslås i 21 § i ett nytt andra stycke att regeringen ges bemyndigande att föreskriva att särskild restitution kan medges även om varorna har använts på annat sätt än som anges i första stycket.

Medgivande av restitutionstillstånd m.m.

23 §

Restitutionstillstånd kan av tullmyndighet medges den som driver rörelse. Varvsrestitutionstillstånd kan medges även den som äger fartyg. Flygrestitutionstillstånd kan medges även den som äger luftfartyg eller rymdfartyg eller utan att driva rörelse tillverkar sådant fartyg. Handelsrestitutionstillstånd kan medges även den som utan att driva rörelse lagrar och distribuerar varor.

Särskild restitution eller reducerad restitution får medges den för vars räkning varorna utförs.

Paragrafen har utformats i enlighet med *lagrådets* förslag (s. 243–244).

Paragrafens *första stycke*, som motsvarar 23 § i beredningsgruppens förslag och 19 § tullförordningen, stadgar att restitutionstillstånd kan medges den som driver rörelse. Tillstånd kan därutöver medges i vissa andra fall som anges i paragrafen.

Möjligheterna att få restitutionstillstånd har i paragrafen utvidgats så att flygrestitution skall kunna medges, förutom den som driver rörelse och den som äger luftfartyg (rymfartyg), den som utan att driva rörelse tillverkar

sådant fartyg. Tillstånd till handelsrestitution skall enligt förslaget kunna medges den som, utan att driva rörelse, lagrar eller distribuerar varor. Detta tillägg kan tillämpas på t.ex. hjälporganisationers verksamhet.

I *andra stycket*, som motsvarar 22 § fjärde stycket i beredningsgruppens förslag och 18 § tredje stycket tullförordningen, ges en föreskrift om att särskild restitution eller reducerad restitution får medges den för vars räkning varorna utförs.

Betalningsuppskov

24 §

Generaltullstyrelsen kan medge att den som har restitutionstillstånd inte behöver betala tull för varor innan fråga om restitution har prövats.

Paragrafen, som har utformats i enlighet med *lagrådets* förslag (s. 243–244), motsvarar 24 § första stycket i beredningsgruppens förslag och 20 § första stycket tullförordningen.

Som framgått av den allmänna motiveringen (avsnitt 2.4) föreslås att bestämmelserna om betalningsuppskov behålls.

Tullbefrielse i stället för tullrestitution

25 §

Om förutsättningar finns för tullrestitution men tull inte har betalats, kan en tullmyndighet som prövar ansökan om restitution medge tullbefrielse i stället för restitution.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en tullmyndighet i stället för restitution får medge tullbefrielse för varor som förtullas för att användas för ändamål som medför rätt till tullrestitution enligt 19 § första stycket.

Paragrafen motsvarar 24 § andra och tredje styckena i beredningsgruppens förslag och 20 § andra och tredje stycket tullförordningen.

Enligt *första stycket* kan tullmyndighet som prövar ansökan om tullrestitution medge befrielse från tull i stället för restitution om tullen inte har betalats men förutsättningar i övrigt finns för restitution.

Enligt *andra stycket* får regeringen föreskriva att tullmyndighet får medge befrielse från tull för varor som förtullas för att användas för ändamål som medför rätt till industri-, varvs- och flygrestitution.

Betalning av tull i vissa fall

26 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att tull skall betalas för sådana varor för vilka tullbefrielse har medgetts enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 25 § andra stycket, om varorna inte kommit att användas för ändamål som medför rätt till tullrestitution.

Regeringen får också meddela föreskrifter om att tull skall betalas för varor, om varvsrestitution eller flygrestitution har medgetts för varorna eller om tullbefrielse har medgetts i stället för sådan restitution och dessa därefter har förts från fartyg, ponton, mudderverk, borr- eller bostadsplattform, luftfartyg eller rymdfartyg eller har överlåtits eller tagits i anspråk för ändamål som inte medför rätt till sådan restitution.

Paragrafens *första stycke* motsvarar 24 § tredje stycket sista meningen i beredningsgruppens förslag och 20 § tredje stycket sista meningen tullförordningen.

Andra stycket motsvarar 27 § i beredningsgruppens förslag och 22 § tredje stycket tullförordningen. Det innehåller bestämmelser om betalning av tull, om varor för vilka varvsrestitution, flygrestitution eller motsvarande tullbefrielse medgetts därefter förs från fartyget etc., eller tas i anspråk för ändamål som inte medför rätt till sådan restitution.

Beräkning av tullrestitution m.m.

27 §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen får meddela föreskrifter om att industri-, varvs-, flyg- och handelsrestitution får beräknas enligt schablon.

Regeringen får meddela föreskrifter om den tid inom vilken förutsättningar för restitution skall vara uppfyllda och om det lägsta belopp med vilket restitution får medges.

Paragrafens *första stycke*, som är nytt, motsvarar 21 § i beredningsgruppens förslag. I stycket ges bemyndigande för regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen att föreskriva att industri-, varvs-, flyg- och handelsrestitution får beräknas enligt schablon, dvs. enligt ett förenklat beräkningssätt.

I paragrafens *andra stycke*, som motsvarar 25 § i beredningsgruppens förslag och 21 § tullförordningen, stadgas att regeringen får föreskriva om den tid inom vilken förutsättningar för restitution skall vara uppfyllda och om det lägsta belopp med vilket restitution får medges.

Åtgärder som vid tullrestitution jämföras med utförsel

28 §

Med utförsel jämföras

1. vid tullrestitution i allmänhet, att varorna läggs upp i frihamn eller, i den mån regeringen föreskriver det, läggs upp på tullager,

2. vid industri- och handelsrestitution, att varorna levereras till någon som medgetts tullbefrielse enligt föreskrift som har meddelats med stöd av 25 § andra stycket, att varorna tas ombord som proviant eller förnödenhetsartiklar på fartyg eller luftfartyg i utrikes trafik eller tas in i exportbutik eller, såvitt avser personbil och motorcykel, att fordonet införs i exportvagnsförteckning,

3. vid särskild och reducerad restitution, att varorna förstörs under kontroll av en myndighet eller någon annan som en tullmyndighet godkänner,

4. vid särskild restitution, i den mån regeringen föreskriver det, att varorna levereras till någon som har rätt till tullfrihet enligt 6 §.

Paragrafen, som motsvarar 26 § i beredningsgruppens förslag och 22 § första stycket tullförordningen, innehåller bestämmelser om åtgärder som vid prövning av tullrestitution skall jämföras med utförsel.

I överensstämmelse med beredningsgruppens förslag har bestämmelserna kompletterats. Enligt punkt 3 kan förstöring ske under kontroll av myndighet

eller annan som tullmyndighet godkänt. För närvarande krävs godkännande av generaltullstyrelsen.

Punkt 4 i förslaget är ny och möjliggör att leveranser till beskickningar m.m. jämställs med utförelse. Genom tillägget behöver AB Vin- & Spritcentralen inte leverera förtullade varor till beskickningar m.m. via frihamn eller tullager för att få restitution av tullen.

Beräkning av tullrestitution och betalning av tull beträffande vissa varor

29 §

Regeringen får meddela föreskrifter om beräkning av tullrestitution och om betalning av tull beträffande sådana varor som har lagts upp i frihamn, lagts upp på tullager eller införts i exportvagnsförteckning och som utan samband med utförelse förs från frihamnen eller tas ut från tullagret eller utan föregående utförelse förtullas efter att ha införts i exportvagnsförteckningen.

Paragrafen motsvarar 28 § i beredningsgruppens förslag och 22 § andra stycket tullförordningen. Enligt nuvarande regler kan regeringen meddela föreskrifter när det gäller restitution och betalning av tull för varor som lagts upp i frihamn eller lagts upp på tullager och som därefter förs från frihamnen eller tas ut från tullagret utan samband med utförelse.

I överensstämmelse med beredningsgruppens förslag har bemyndigandet för regeringen utvidgats till att gälla även varor som införts i exportvagnsförteckning med anspråk på tullrestitution eller tullbefrielse och därefter förtullas.

Tullnedsättning på grund av skada

30 §

Tull som skall beräknas efter annan grund än värde får nedsättas för en vara, som är skadad på annat sätt än genom förskämning när den anmäls till förtullning eller, om varan tas om hand med stöd av tillstånd enligt 8 § första stycket tullagen (1987:000), när den anmäls till hemtagning. Nedsättningen skall motsvara den minskning av varans värde som skadan har medfört. Värdet av varan i oskadat skick och i skadat skick beräknas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket tulltaxelagen (1987:000).

Paragrafen, i vilken efter *lagrådets* förslag har gjorts en redaktionell ändring, motsvarar 29 § i beredningsgruppens förslag och 23 § tullförordningen.

När det gäller skadade varor för vilka tullen skall beräknas efter värde finns bestämmelser om tullnedsättning i förordningen (1980:749) om tullvärde.

Tullbefrielse m.m. på grund av synnerliga skäl

31 §

Om det finns synnerliga skäl, får regeringen eller, efter regeringens bestämmande, generaltullstyrelsen i enskilda fall besluta om tullbefrielse, tullnedsättning eller återbetalning helt eller delvis av tull.

Paragrafen motsvarar 30 § i beredningsgruppens förslag och 24 § tullförordningen.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Regeringen får meddela de övergångsbestämmelser som behövs.

I den allmänna motiveringen (avsnitt 2.5) har frågor om genomförandet av den nya lagstiftningen behandlats.

4.2. Förslaget till lag om upphävande av viss tullagstiftning

Som framgår av den allmänna motiveringen (avsnitt 2.5) föreslås att den nuvarande tullagstiftningen skall upphävas genom en särskild upphävande lag. I förslaget till lag om upphävande av viss tullagstiftning föreslås sålunda att tullagen, tullförordningen, lagen med tulltaxa och lagen om frihet från skatt och andra införselavgifter skall upphävas den dag regeringen bestämmer. Likaså föreslås, i enlighet med vad som sägs i specialmotiveringen till förslaget om lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel, att förordningen (1966:394) om rätt för resande m.fl. (se bilaga 1 avsnitt 5.2) att införa varor tull- och skattefritt skall upphävas.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta förslagen till

1. lag om tullfrihet m.m.,
2. lag om upphävande av viss tullagstiftning.

Sammanfattning av beredningsgruppens för tullagstiftningsfrågor betänkande med lagförslag

Regeringen har uppdragit åt beredningsgruppen för tullagstiftningsfrågor att göra en teknisk översyn av författningarna på tullområdet. Enligt direktiven bör översynen syfta till att vinna en förenklad och mer enhetlig ordning. Vid översynen bör också beaktas om det vid tillämpningen av tullförfattningarna kommit fram behov av ändringar.

Som resultat av översynen lägger beredningsgruppen fram förslag till en ny tullag och en ny tulltaxelag där tulltaxan ingår som bilaga.

Bakgrund

De centrala författningarna på tullområdet trädde i kraft den 1 januari 1974 som ett resultat av en allmän översyn av tullagstiftningen. Detta ledde till en omfattande reform av själva tullförfarandet. Ett hemtagningsförfarande och ett system med privat godsvård infördes. En väsentlig nyhet var också att tulltaxering skulle ske med ledning av deklaration av den tullskyldige.

Tullagen (1973:670) behandlar själva tullförfarandet vid in- och utförsel av varor. I lagen lämnas föreskrifter rörande bl. a. förtullning, tulldeklaration, tulltaxering och uppbörd. Lagen innehåller vidare regler om tullverkets kontrollverksamhet samt besvärsordningen. I tullstadgan (1973:671) ges tillämpningsföreskrifter till tullagen.

I tullförordningen (1973:979) föreskrivs om uttagande av tull, om tullfrihet och om tullrestitution m. m. Tillämpningsföreskrifter till tullförordningen finns i tullkungörelsen (1973:1014).

Lagen (1977:975) med tulltaxa anger de tullar som skall tas ut vid införsel av varor.

Vid införsel erläggs skatter och avgifter till tullverket. Detta gäller t. ex. mervärdeskatt och olika punktskatter samt prisregleringsavgifter på jordbrukets och fiskets områden. Uppbörderna sker i enlighet med föreskrifter i de olika skatte- och regleringslagarna.

Tullverket kontrollerar också att import- och exportbestämmelser efterlevs. Föreskrifter om import och export finns både i lagar och i författningar som beslutats av regeringen eller myndighet.

Beredningsgruppens förslag

Allmänt

Beredningsgruppen har gått ut från att det system som infördes år 1974 bibehålls i stort sett oförändrat. Tillämpningen av systemet har inte gett anledning till att ändra de grundläggande dragen med hemtagning, privat godsvård och deklarationsförfarande.

Hemtagningsystemet har enligt beredningsgruppens uppfattning visat sig

vara rationellt och resurssparande för tullverket samtidigt som det är smidigt för importörerna. Vid tillämpningen har det visat sig föreligga vissa risker för kringgående av gällande bestämmelser om importreglering o. d.

När det gäller deklarationsförfarandet konstaterar beredningsgruppen att erfarenheterna i stort sett är goda. De brister som har pekats på gäller fullständigheten och riktigheten i uppgiftslämnandet.

Beredningsgruppen har diskuterat åtgärder för att ytterligare förbättra säkerheten i hemtagnings- och deklarationsförfarandet. Gruppen, som för närvarande inte funnit anledning att inskränka användningen av dessa förfaranden, vill i sammanhanget peka på möjligheterna att återkalla hemtagningstillstånd resp. godkännande av ombud i sådana fall då missbruk eller slarv förekommer. Samtidigt vill gruppen betona att utvecklingen bör noga följas.

Beredningsgruppen har med tanke på den ökade användningen av datateknik i internationell handel, transporter och betalningar övervägt en anpassning av de procedurer som nu tillämpas i samband med klareringen av importen och exporten av varor. De tekniska lösningar som behövs för en ökad automatisk dataöverföring ankommer inte på beredningsgruppen att överväga. Vid tillämpningen föreligger emellertid vissa legala problem, som hänger samman med att deklarationer och anmälningar skall bekräftas med handskrivna namnteckningar. Dessa frågor är emellertid inte av specifik natur för tullagstiftningen utan är av allmänjuridisk karaktär och bör därför enligt gruppens mening bedömas i ett vidare sammanhang.

Kreditider

I direktiven för beredningsgruppen har sagts att gruppen vid översynen bör överväga om gällande bestämmelser om kredit för betalning av tull, annan skatt och avgifter behöver ändras. Enligt direktiven bör bl. a. belysas om det kan vara lämpligt att införa nya betalningsregler, som innebär att en preliminär inbetalning sker samtidigt som tulldeklaration lämnas.

Beredningsgruppen har sökt skissera ett sådant nytt system. Gruppen har därvid konstaterat att betalningen av praktiska skäl torde få ske skilt från avlämnandet av tulldeklarationen och att betalningen sedan måste kopplas ihop med deklarationen för kontroll av att betalning skett för de deklarerade varorna. Systemet medför också ett avräkningsförfarande när tullsedel utfärdats och den slutliga debiteringen sker.

Tillämpningen av ett nytt system reser en rad praktiska problem. Dessa problem kan komma att påverka personalbehovet och minska de rationaliseringsvinster som det nuvarande betalningssystemet har inneburit för både tullverket och importörerna. För närvarande uppgår antalet centralt utfärdade tullräkningar, som kan hänföra sig till flera tulldeklarationer, till knappt 300 000 per år. Om betalning skall erläggas särskilt för varje tulldeklaration ökas antalet betalningstransaktioner avsevärt. Omkring 2 miljoner tulldeklarationer avlämnas per år.

En del av tidigareläggningen av betalningen kommer i stort sett inte att ha någon finansiell effekt för mervärdeskattens del, till följd av att också möjligheterna till avlyft av mervärdeskatten tidigareläggs. En betydande

finansiell effekt skulle emellertid uppkomma genom att den nuvarande fristen för betalning av tullräkningar, dvs. 15 dagar, bortfaller. Detta skulle för statsverket medföra en årlig räntevinst med ca 225 milj. kr. för mervärdesskattens del och ca 40 milj. kr. för tull, andra skatter och avgifter.

Även om de finansiella effekterna för statsverket skulle kunna bli betydande synes det enligt beredningsgruppens mening osäkert om de ökade inkomsterna kan uppväga de nackdelar som de praktiska problemen vid införandet av ett nytt system kan väntas innebära. Mot denna bakgrund vill beredningsgruppen inte förorda att ett nytt betalningssystem införs.

Tullverkets kontrollverksamhet

Bestämmelser om tullverkets kontrollverksamhet finns för närvarande i tullagen och tullstadgan.

Beredningsgruppen föreslår i stort sett oförändrade befogenheter för tullmyndigheternas kontroll. Befogenheterna föreslås dock bli reglerade i lag i större utsträckning än vad nu är fallet.

Enligt gruppens förslag till tullag får tullmyndigheterna för kontroll av att anmälnings- eller uppgiftsskyldighet fullgjorts riktigt och fullständigt bl. a. undersöka transportmedel, containrar, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras vid införseln eller utförseln. Tullmyndigheterna får också undersöka områden för tullupplag, tullager, frihamnar och exportbutiker samt flygplatser och bangårdar där varor som står under tullkontroll förvaras. Tullmyndigheterna får också hejda transportmedel som står under tullkontroll och resande som ankommer till eller lämnar tullområdet.

Gruppen föreslår vidare att de bestämmelser om undersökning av resandes handresgods som nyligen införts genom riksdagsbeslut förs över från varusmugglingslagen till tullagen.

Straff och administrativa sanktioner

De centrala straffbestämmelserna för överträdelser av föreskrifter om in- eller utförsel av varor finns i varusmugglingslagen. En översyn av varusmugglingslagen har ansetts inte ligga inom beredningsgruppens mandat. Gruppen framhåller dock att det är angeläget att frågan om en modernisering av varusmugglingslagen snarast tas upp.

När det gäller de straffbestämmelser som i övrigt finns i tullagen och tullstadgan föreslår beredningsgruppen att de i huvudsak tas in i oförändrat skick i de nya författningarna. Vissa av de bestämmelser som finns i tullstadgan föreslås dock överförda till den nya tullagen.

Beredningsgruppen har inte tagit upp frågan om tulltillägg, som behandlas i en nyligen lämnad proposition till riksdagen.

Beredningsgruppen pekar på att godslistor och motsvarande förteckningar i många fall har betydande felaktigheter. Gruppen föreslår att hithörande frågor tas upp till särskild undersökning.

Riksdagens bemyndigande krävs för att regeringen skall kunna meddela föreskrifter om avgifter som innebär åligganden för enskilda eller ingrepp i deras ekonomiska förhållanden. Sådana bemyndiganden har hittills i regel getts formlöst av riksdagen men i något fall i lagform.

Beredningsgruppen föreslår att avgiftsbemyndigandena tas in i tullagen.

Statistik

Föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter om varor och transportmedel för statistiskt ändamål har hittills meddelats i första hand i tullstadgan. Beredningsgruppen föreslår att i tullagen tas in ett bemyndigande för regeringen att utfärda de föreskrifter som behövs för inhämtande av uppgifter för statistiskt ändamål.

Tullfrihet för varor som inte tillverkas inom landet

Enligt 5 § tullförordningen kan regeringen förordna att tull inte skall utgå för varuslag eller varor som inte eller endast i ringa omfattning tillverkas inom landet. Beredningsgruppen har i enlighet med sina direktiv övervägt om det fortfarande finns behov av dessa bestämmelser.

Beredningsgruppen har funnit att ett slopande av tullfrihetsbestämmelserna skulle innebära en ökad tullbelastning för näringslivet av ungefär 40 milj. kr. per år. Den genomgång beredningsgruppen har gjort visar att bestämmelserna måste anses vara av stor betydelse för de berörda branscherna. Med hänsyn härtill vill gruppen inte förordna ett slopande av de nuvarande tullfrihetsbestämmelserna.

Beslut beträffande särskilda varusändningar förekommer i ganska begränsad omfattning. Ett slopande av tullfrihet i sådana fall kan emellertid medföra vissa tekniska svårigheter. Med hänsyn härtill förordar beredningsgruppen att även möjligheterna till tullfrihet för särskilda varusändningar bibehålls.

Beredningsgruppen har i enlighet med direktiven övervägt införandet av en möjlighet till delegering av regeringens beslutanderätt vid prövning av tullfrihet beträffande särskilda varusändningar. Med hänsyn till svårigheterna att avskilja de ärenden som avser enskilda varusändningar från ärenden som rör den förteckning över tullfria varuslag som regeringen fastställer bör enligt gruppens uppfattning den nuvarande ordningen bibehållas.

Tullrestitution

I direktiven för beredningsgruppen anges att bestämmelserna om tullrestitution bör ses över främst med syfte att uppnå en förenkling av reglerna.

Beredningsgruppen konstaterar härvid till en början att möjligheterna till tullrestitution bör finnas kvar. Ett slopande av restitutionsmöjligheterna skulle kunna få allvarig inverkan på bl. a. konkurrensläget för många företag.

När det gäller möjligheterna att uppnå förenklingar av reglerna har gruppen funnit att dessa är begränsade, bl. a. med tanke på att man vid utformningen av reglerna ansett det nödvändigt att hålla fast vid principen om exakt restitution.

I nuvarande regler finns vissa möjligheter till ett förenklat förfarande genom att tullbefrielse kan medges för varor som skall användas för ändamål som medför rätt till tullrestitution. Sådan tullbefrielse har medgetts bl. a. för varor som används för varvs- och flygändamål. Att generellt gå över till ett system med tullfri införsel, där enligt den nuvarande ordningen restitution medges, synes emellertid inte vara någon lämplig lösning, eftersom det skulle krävas ett kontroll- och redovisningsförfarande som motsvarar det som i dag gäller för tullrestitution.

Beredningsgruppen föreslår alltså att möjligheterna till tullrestitution bibehålls i stort sett oförändrade. Vid översynen av bestämmelserna har gruppen sökt finna de möjligheter till förenklingar som ändå står till buds.

Författningsförslag

Som resultat av översynen lägger beredningsgruppen fram förslag till en ny tullag och till en tulltaxelag där tulltaxan ingår som bilaga. Gruppen lägger också fram förslag till förordningar som skall utgöra regeringens tillämpnings- och verkställighetsföreskrifter till de föreslagna lagarna.

Utformningen av författningsförslagen har skett med hänsyn till vad som enligt den nya regeringsformen gäller i fråga om normgivning och delegering. Detta har på vissa områden lett till att bestämmelserna föreslås reglerade i lag.

Förslagen till de nya lagarna med tillhörande regeringsförordningar innebär i och för sig att författningarna får en mer enhetlig utformning. På olika punkter förenklas eller förtydligas reglerna varigenom resurser sparas både för näringslivet och tullverket.

Samtidigt måste man beakta att tullagstiftningen till sin karaktär är omfattande. Lagstiftningen syftar till att ge en grund för tullverkets verksamhet när det gäller såväl uppbörden av tull och annan skatt, som skall erläggas vid införseln, som kontrollen av olika bestämmelser rörande import och export. På vissa punkter har det därför ansetts nödvändigt att komplettera nuvarande regler.

Beredningsgruppen redovisar vidare de olika skatte- och regleringsförfattningar som behöver ändras med anledning av de föreslagna ändringarna i tullförfattningarna.

1 Förslag till Tulllag

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller för tull och annan skatt som tas ut vid införsel av varor och för tullverkets övervakning av införsel och utförsel av varor.

2 § Vad som sägs i denna lag om tull och annan skatt gäller även avgift som skall tas ut vid införsel av varor.

3 § Varor och transportmedel som förs till eller från tullområdet skall anmälas till tullmyndigheterna enligt de föreskrifter som regeringen meddelar.

Definitioner

4 § I denna lag förstås med

tullmyndighet: generaltullstyrelsen och underställda myndigheter enligt fastställd distriktsorganisation för tullverket,

tullklarering: tullmyndighets åtgärder för klarering av en vara som anmäls till förtullning, behandling som avses i 7 § första stycket eller utförsel,

hemtagning: omhändertagande av och annat förfogande över en vara med stöd av tillstånd enligt 9 § första stycket,

tullområdet: Sveriges landområde och sjöterritorium samt luftrummet däröver.

Förtullning och annan tullklarering

5 § Varor som införs till tullområdet skall förtullas.

Innan en vara har förtullats får inte någon förfoga över den om inte annat följer av denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter.

6 § Vid förtullning tar tullmyndigheten ut tull och annan skatt för varan. I samband med förtullningen kontrollerar tullmyndigheten att varan får införas.

7 § Utan att förtullas får varor som införts till tullområdet

1. sändas genom tullområdet eller mellan orter inom detta enligt de föreskrifter som regeringen meddelar,

2. förvaras på tullupplag eller tullager eller i frihamn eller exportbutik enligt 47–53 §§,

3. tas hem enligt 9 §,

4. innehas med temporär tullfrihet enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 17 § tulltaxelagen (1986:000),

5. återutförs, eller

6. överlåtas till staten eller förstörs enligt 103 §.

Regeringen får föreskriva att tull- och skattefria varor inte behöver anmälas till förtullning, om det kan ske utan risk för att föreskrifter som gäller för införseln eftersätts.

8 § Regeringen föreskriver på vilka platser varor får anmälas till förtullning eller annan tullklarering.

9 § Tullmyndighet får, enligt de föreskrifter som meddelas av regeringen, bevilja tillstånd åt den som bedriver importverksamhet att ta hand om och i övrigt förfoga över varor utan hinder av att de inte har förtullats.

Den som betalar tull och annan skatt enligt 27 § får förfoga över varor även om tull och annan skatt inte har betalats för varorna.

Om det är nödvändigt för tullmyndigheternas kontroll, får regeringen föreskriva om begränsningar i rätten att ta hem varor.

Om begränsningar i övrigt i rätten att ta hand om varor enligt första stycket och att förfoga över varor som tagits om hand finns särskilda föreskrifter.

10 § En vara, som skall förtullas, skall anmälas till förtullning vid införseln eller, om den sänds under tullverkets överinseende till en ort inom tullområdet, vid ankomsten till denna ort. Om en oförtullad vara förvaras på tullupplag eller tullager eller i frihamn, skall den anmälas till förtullning innan förvaringen upphör. En vara, som innehas med temporär tullfrihet, skall anmälas till förtullning innan den temporära tullfriheten upphör, om regeringen inte föreskriver annat.

Den som har tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd skall anmäla varan till förtullning senast torsdagen i andra kalenderveckan efter den vecka då varan anmäldes till hemtagning. Om särskilda skäl påkallar det får generaltullstyrelsen fastställa en längre frist för anmälan till förtullning.

En vara som avses i första stycket behöver inte anmälas till förtullning om den blir föremål för annan tullklarering i anslutning till att försändningen, förvaringen eller den temporära tullfriheten upphör. Detsamma gäller om en vara som tagits om hand enligt 9 § blir anmäld till annan tullklarering än förtullning inom den tid som anges i andra stycket. Varan får dock inte anmälas till hemtagning på nytt.

11 § Den som anmäler en vara till förtullning eller som tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd utan att vidta åtgärd enligt 10 § sista stycket är tullskyldig för varan.

Om tullskyldighet i särskilda fall föreskrivs i 81–83 §§.

Den som är tullskyldig skall utom tull betala annan skatt för varan som uppbärs av tullverket.

Anträffas inte någon som är tullskyldig, skall tull och annan skatt tas ut av varan. Om särskilda skäl föreligger kan generaltullstyrelsen besluta att tull och annan skatt inte skall tas ut av varan.

12 § Vid förtullning av en vara skall, om annat inte föreskrivs, författningar om tull och annan skatt tillämpas i den lydelse som gällde den dag då

1. anmälan om hemtagning gjordes,
2. ansökan om temporär tullfrihet för varan gjordes eller sådan tullfrihet medgavs utan ansökan,

3. varan i annat fall än som avses i 1 och 2 anmäldes till förtullning.

Generaltullstyrelsen kan medge undantag från första stycket 2.

Om en åtgärd som avses i första stycket 3 inte har vidtagits inom föreskriven tid, tillämpas författningarna i den lydelse som gällde den dag då åtgärden senast bort vidtas.

Tulldeklaration m. m.

13 § När en vara anmäls till förtullning, skall den tullskyldige till ledning för förtullningen lämna en tulldeklaration. Regeringen får föreskriva att de

uppgifter som behövs för förtullningen skall lämnas på annat sätt än i tulldeklaration.

Tulldeklaration får lämnas genom ombud som godkänts av generaltullstyrelsen. Ombudet skall utan dröjsmål överlämna en betygrat avskrift eller kopia av den lämnade deklARATIONEN till den tullskyldige. Om åliggande för den tullskyldige att granska tulldeklarationen och att rätta oriktiga eller ofullständiga uppgifter föreskrivs i 17 §.

Tulldeklaration får lämnas av någon som är anställd och kan anses ha en förtroendeställning hos den tullskyldige eller, om deklARATIONEN lämnas genom ett ombud som avses i andra stycket, hos ombudet.

14 § En tulldeklaration skall innehålla

1. varans nummer enligt den till tulltaxelagen (1986:000) fogade tulltaxan eller enligt statistisk varuförteckning, som utfärdats av generaltullstyrelsen, och en kort varubeskrivning, om en sådan inte finns i de handlingar som bifogas deklARATIONEN,

2. tullsats och annan skattesats,

3. varans tull- och skattepliktiga kvantitet samt värde,

4. grund för nedsättning av eller frihet från tull eller annan skatt,

5. belopp som skall betalas i tull och annan skatt.

För kontroll av uppgifter som avses i första stycket och av att varan får införas skall i tulldeklarationen eller annan handling lämnas de ytterligare uppgifter som regeringen föreskriver.

Tullmyndigheten kan medge undantag från skyldighet att lämna uppgifter som avses i första stycket om tullmyndigheten finner att avsevärd svårighet föreligger för den tullskyldige att lämna uppgifterna. Innebär medgivandet att den tullskyldige inte behöver lämna uppgift om varans nummer, kan tullmyndigheten bestämma att han skall lämna en sådan beskrivning av varan, som behövs för varans förtullning.

Generaltullstyrelsen kan medge att de uppgifter som avses i första stycket får lämnas med hjälp av teleöverförda meddelanden eller andra automatiska metoder eller i form av upptagning för automatisk databehandling.

15 § Om varor, som enligt tulltaxan skall tulltaxeras gemensamt, anmäls till förtullning vid skilda tillfällen, skall den tullskyldige lämna preliminära tulldeklARATIONER. Slutlig deklARATION skall om tullmyndigheten inte bestämmer annat, lämnas vid det sista deklARATIONstillfället.

En preliminär tulldeklARATION skall innehålla en kort varubeskrivning, om en sådan inte finns i handlingar som bifogas deklARATIONEN, och preliminärt beräknade belopp som skall betalas i tull och annan skatt.

Regeringen kan föreskriva att preliminär tulldeklARATION får lämnas även i andra fall än som avses i första stycket.

16 § Regeringen föreskriver vilka handlingar som skall bifogas en tulldeklARATION eller i övrigt inges för att styrka uppgifter om en vara som skall förtullas.

En tullmyndighet kan förelägga den tullskyldige att lämna de ytterligare uppgifter som behövs för kontroll av tulldeklARATION eller annan uppgift om en vara som skall förtullas.

17 § Den tullskyldige skall inom två veckor från den dag en tulldeklARATION lämnades till tullmyndigheten undersöka deklARATIONENS riktighet genom att jämföra den mottagna varan och handlingar avseende varan med deklARATIONENS uppgifter.

Om en tullskyldig eller den för vars räkning en vara införts finner att en uppgift som lämnats i en tulldeklARATION eller i övrigt i samband med

förtullning av en vara är oriktig eller ofullständig skall han utan dröjsmål anmäla detta hos tullmyndigheten och rätta uppgiften, om förhållandet föranlett eller kan föranleda att tull eller annan skatt undandras statsverket eller att en vara införs i strid mot förbud eller villkor.

Har tiden för besvär över beslut, varigenom tull och annan skatt för varan fastställts, gått ut när förhållande som avses i andra stycket upptäcks, föreligger inte anmälningsskyldighet.

Tulltaxering, omtulltaxering, eftertulltaxering m. m.

Tulltaxering

18 § Med ledning av tulldeklaration eller motsvarande uppgifter fastställer tullmyndigheten tull och annan skatt (tulltaxering).

Om en preliminär tulldeklaration har lämnats, bestämmer tullmyndigheten preliminärt tull och annan skatt (preliminär tulltaxering). Om särskilda skäl föreligger får preliminär tulltaxering ske även i annat fall.

19 § En anmälan till förtullning av en vara får inte återkallas om tulltaxeringsbeslut meddelats. Om särskilda skäl föreligger får generaltullstyrelsen medge undantag från denna bestämmelse.

Omtulltaxering

20 § Tullmyndigheten får ompröva tulltaxeringsbeslut på eget initiativ eller på begäran av den tullskyldige (omtulltaxering). Om tullmyndigheten därvid finner att beslutet är felaktigt, skall myndigheten besluta om rättelse, såvida inte felet är att anse som ringa.

Om besvär har anförts över tulltaxeringsbeslut eller om tiden för besvär har gått ut, får fråga om omtulltaxering inte väckas.

Eftertulltaxering

21 § Om den som är tullskyldig enligt 11 § första stycket

1. i tulldeklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för tulltaxeringen, eller

2. underlåtit att lämna uppgift som det ålegat honom att lämna, skall tullmyndigheten besluta om eftertulltaxering om den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten har medfört att tull och annan skatt inte fastställts eller fastställts till för lågt belopp. En sådan taxering får inte ske, om det belopp som avses är ringa eller det med hänsyn till omständigheterna är uppenbart oskäligt att eftertulltaxering sker.

22 § Eftertulltaxering får inte ske så länge omtulltaxering kan ske och inte senare än fem år efter den dag då varan anmäldes till förtullning, såvida inte den tullskyldige samtyckt till att eftertulltaxering sker.

23 § Om den tullskyldige har avlidit skall eftertulltaxeringen påföras hans dödsbo. Beslut om sådan eftertulltaxering får meddelas senast under andra året efter utgången av det kalenderår då bouppteckning efter den tullskyldige lämnats in för registrering.

24 § Om den tullskyldige har åtalats för brott enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling, får, även efter utgången av den i 22 eller 23 § angivna tiden, eftertulltaxering ske för den vara som åtalet avser. Beslut om sådan eftertulltaxering får dock inte meddelas senare än under kalenderåret

efter det är då åtalet väcktes. Om den tullskyldige har avlidit, får beslut om eftertulltaxering inte meddelas senare än sex månader från dödsfallet. Om åtalet ogillas, skall tullmyndigheten undanröja eftertulltaxeringen, när domen har vunnit laga kraft.

Första stycket skall tillämpas också i fall då den som har företrätt en juridisk person åtalats för brott enligt lagen om straff för varusmuggling, om brottet avser tull eller annan skatt som den juridiska personen haft att betala.

Skönstulltaxering

25 § Om tull eller annan skatt inte kan beräknas tillförlitligt vid tulltaxering, omtulltaxering eller eftertulltaxering, fastställs beloppet efter skäligen grund.

Betalning av tull och annan skatt

Betalning

26 § Tull och annan skatt skall betalas till tullmyndigheten inom 15 dagar från den dag då beslut därom meddelades.

27 § Generaltullstyrelsen får medge att tull och annan skatt betalas enligt särskild tullräkning.

Särskild tullräkning får utfärdas gemensamt för flera beslut. Räkningen skall betalas inom 15 dagar från den dag då räkningen utfärdades. Generaltullstyrelsen får om särskilda skäl föreligger bestämma att räkningen skall betalas tidigare.

Särskild tullräkning får utställas på ombud som avses i 13 § andra stycket, om ombudets uppdrag omfattar befogenhet att fullgöra den betalningsskyldighet som åvilar den tullskyldige.

Om ett ombud har mottagit medel av tullskyldiga för betalning av tullräkningar skall ombudet hålla dessa medel skilda från andra tillgångar.

28 § Regeringen får föreskriva att säkerhet skall ställas för tull och annan skatt. Om säkerhet inte har ställts, utgör varan säkerhet för tullen och skatten så länge den står under tullverkets överinseende.

Återbetalning

29 § Om en tullskyldig har betalat tull eller annan skatt med högre belopp än han rätteligen skall betala, återbetalas överskjutande belopp. Motsvarande gäller när han betalat tull eller annan skatt som rätteligen inte skall utgå. Belopp, som den tullskyldige kan dra av enligt lagen (1968:430) om mervärdesskatt, återbetalas dock inte. Om tullfrihet har beslutats med stöd av 5 § tilltaxelagen (1986:000) för en vara av visst slag återbetalas inbetalat tullbelopp.

Vid återbetalning till den tullskyldige får avdrag göras för till betalning förfallen tull och annan skatt som den tullskyldige skall betala till tullverket. Vid restitution av tull enligt tilltaxelagen får avdrag göras för till betalning förfallen tull eller annan skatt som sökanden har att erlægga till tullverket. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

30 § Om tull eller annan skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall restavgift tas ut med sex öre för varje hel krona av obetalt belopp, dock minst femtio kr. Vid beräkning av restavgiften skall avrundning ske till närmast högre hela krontal. Generaltullstyrelsen får meddela befrielse helt eller delvis från skyldighet att betala restavgift, om särskilda skäl föreligger.

Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt tillämpas även beträffande restavgift enligt första stycket.

Ränta

31 § Ränta utgår på tull och annan skatt som skall betalas

1. på grund av omtulltaxering eller eftertulltaxering,
2. enligt beslut av generaltullstyrelsen, kammarrätt eller regeringsrätten,
3. i fall som avses i 83 §, när tull eller annan skatt undandragits,
4. i fall som avses i 24 § första eller tredje stycket tulltaxelagen (1986:000).

Om tull och annan skatt enligt preliminärt beslut har erlagts med lägre belopp än som slutligt fastställts utgår ränta på det överskjutande beloppet.

Ränta enligt första eller andra stycket utgår dock inte på belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt lagen (1968:430) om mervärdeskatt.

Om utfärdande av särskild tullräkning fördröjs till följd av att den som tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd inte anmält varan till förtullning inom föreskriven tid utgår ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt tillämpas även beträffande ränta enligt denna paragraf.

32 § Vid beräkning av ränta enligt 31 § första stycket 1, 2 eller 4 eller 31 § andra stycket gäller att ränta utgår

från utgången av den andra månaden efter den då varan anmäldes till förtullning, dock att ränta på tull eller annan skatt, som motsvarar tidigare återbetalat belopp, utgår från utgången av den månad då beloppet återbetalades,

till och med den månad då beloppet skall erläggas.

Ränta enligt 31 § första stycket 3 utgår

från utgången av den månad då varan infördes eller det olovliga förfarandet ägde rum,

till och med den månad då beloppet skall erläggas.

Ränta enligt första och andra styckena i denna paragraf utgår inte för längre tid än två år utom i fall som avses i 31 § första stycket 4.

Ränta enligt 31 § fjärde stycket utgår för den tid fördröjningen omfattar.

33 § På belopp som återbetalas enligt 29 § utgår ränta. Ränta utgår även på ränta enligt 31 § som återbetalas. Ränta utgår från utgången av den månad under vilken beloppet betalats till och med den månad då beloppet återbetalas.

34 § Ränta beräknas för visst kalenderår efter den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december det föregående året, i fall som avses i 31 § med ett tillägg av tre procentenheter. För tid som infaller efter utgången av det år då tull och annan skatt slutligt fastställs tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntebelopp som understiger femtio kronor tas inte ut och återbetalas inte.

35 § Om beslut, som föranlett ränta enligt 31 § ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha betalats eller skulle ha betalats med lägre belopp, skall ny

beräkning av ränta göras. För mycket erlagd ränta återbetalas.

Ränta utgår inte på räntebelopp som en tullskyldig åläggs betala enligt 31 § utöver tidigare erlagd ränta.

Om beslut, som föranlett ränta enligt 33 §, har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller skulle ha utgått med lägre belopp, skall den tullskyldige återbetala vad han sålunda uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt gäller därvid i tillämpliga delar.

Indrivning m. m.

36 § Till betalning förfallen tull och annan skatt skall drivas in i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får tullmyndigheten ta ut beloppet av säkerheten.

37 § Om någon, i egenskap av företrädare för en tullskyldig som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala in tull och annan skatt i rätt tid och ordning, är han tillsammans med den tullskyldige betalningsskyldig för tullen och skatten. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Talan om åläggande av betalningsskyldighet enligt första stycket skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan den tullskyldiges betalningsskyldighet för beloppen har bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m. m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för tull och annan skatt.

Den som fullgjort betalningsskyldighet för tull- och skattebelopp enligt första stycket får söka beloppet åter av den tullskyldige.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1968:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

38 § De i fråga om fordringar mot en tullskyldig gällande föreskrifterna om ränta, restavgift, indrivning, avräkning, förmånsrätt, avskrivning och preskription gäller även när motsvarande fordringar tagits upp i tullräkning, som utställts på ombud enligt 27 § tredje stycket.

Tullauktion m. m.

39 § Om tull och annan skatt skall tas ut av en vara enligt 11 § fjärde stycket eller 36 § får varan säljas genom tullmyndighetens försorg på offentlig auktion (tullauktion) eller på annat sätt om tullmyndigheten finner det vara lämpligare. Om varan är skadad eller förskämd eller om köpeskillingen inte kan beräknas minst täcka kostnaden för försäljningen eller om tullmyndigheten i övrigt finner särskilda skäl föreligga, får varan i stället förstöras.

Att vissa varor inte får säljas på tullauktion följer av särskilda bestämmelser.

40 § En tullauktion skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt.

Innan en vara säljs på tullauktion eller på annat sätt skall tullmyndigheten i god tid skicka särskild underrättelse till den som är tullskyldig, till varuägaren och till den som kan antas ha särskild rätt till varan. Vad som sagts nu skall om möjligt tillämpas även innan en vara förstörs.

41 § Medel som inflyter genom försäljning enligt 39 § skall användas till att täcka i första hand tullverkets kostnader för förvaring och försäljning av varan och i andra hand tull och annan skatt för varan jämte ränta.

Om det därefter finns överskott skall beloppet tillställas varuägaren, om hans adress är känd. I den mån annan visat särskild rätt till varan, skall beloppet dock tillställas denne. I andra fall än som sagts nu skall det tillställas den tullskyldige.

Om beloppet inte har kunnat tillställas någon enligt andra stycket inom ett år från dagen för försäljningen, tillfaller det staten.

Utförsel

42 § Den för vars räkning en vara utförs ur landet (exportör) skall avlämna en skriftlig anmälan om utförseln till tullmyndighet. Anmälan skall innehålla uppgift om

1. varans nummer enligt statistisk varuförteckning, som utfärdats av generaltullstyrelsen,
2. varans kvantitet och värde,
3. grund för återbetalning av eller befrielse från tull eller annan skatt på grund av utförseln.

Generaltullstyrelsen kan medge att de uppgifter som avses i första stycket får lämnas med hjälp av teleöverförda meddelanden eller andra automatiska metoder eller i form av upptagning för automatisk databehandling.

43 § Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om uppgifter och handlingar som skall lämnas till tullmyndigheten när en vara utförs ur landet.

Tullmyndigheten kan förelägga exportören att lämna de ytterligare uppgifter som behövs för kontroll av anmälan om utförsel eller annan uppgift om en vara som skall utföras.

Med ledning av de lämnade uppgifterna och, om det behövs, undersökning av varan kontrollerar tullmyndigheten att varan får utföras.

44 § Bestämmelserna i 42 och 43 §§ tillämpas även i fråga om åtgärd som enligt särskilda föreskrifter skall jämföras med utförsel.

45 § Regeringen får föreskriva att anmälan om utförsel inte behöver lämnas för varor som inte skall redovisas i handelsstatistiken, om det kan ske utan risk för att föreskrifter som gäller för utförseln eftersätts.

Statistik

46 § En tullskyldig eller annan, som enligt denna lag eller bestämmelser som meddelats med stöd av lagen är skyldig att anmäla eller lämna uppgift om en vara eller ett transportmedel, skall för statistiskt ändamål lämna de uppgifter om varan eller transportmedlet som regeringen föreskriver.

Tullupplag m. m.

47 § För förvaring av oförtullade varor under kortare tid får inrättas tullupplag samt för annan förvaring av oförtullade varor tullager och frihamn. Regeringen föreskriver vilka former av tullager som får inrättas.

Tullmyndighet får ta hand om en oförtullad vara för tillfällig förvaring om det behövs för tullkontrollen. Tullmyndigheten får lägga upp varan på tullupplag. I sådant fall tillämpas 49 § tredje stycket.

48 § Tillstånd att inrätta tullupplag och tullager meddelas av tullmyndighet. Regeringen får föreskriva att tullupplag och tullager kan inrättas av

tullverket och får meddela särskilda föreskrifter om verksamheten vid sådant tullupplag och tullager.

Regeringen får föreskriva den längsta tid under vilken oförtullade varor får förvaras på tullupplag och tullager.

Om förvaringstiden för en vara, som inte får införas, har gått ut utan att varan angetts till förtullning eller blivit föremål för behandling enligt 7 § första stycket får varan utan att förtullas säljas för utförsel genom tullmyndighets försorg med tillämpning av bestämmelserna i 39–41 §§.

49 § En fraktförare är skyldig att lägga upp en vara som införs till tullområdet på tullupplag. Om ingen fraktförare åtagit sig att befordra varan, skall den som befordrat varan lägga upp den på tullupplag. Vad som sagts nu gäller inte om varan, så snart befordringen upphör, förtullas eller tullklareras på annat sätt.

När en vara befordras på ett fordon, som kommer till tullområdet med fartyg, åvilar skyldigheten att lägga upp varan på tullupplag den som svarar för vägtransporten såvida fordonets förare medföljer fartyget, i annat fall åvilar skyldigheten redaren.

Om en fraktförare eller den som annars befordrat en vara åsidosätter sin skyldighet enligt första stycket läggs varan upp på tullupplag genom tullverkets försorg. Den som åsidosatt skyldigheten skall ersätta tullverket dess kostnader för varans uppläggning och förvaring. Tullmyndigheten kan bestämma att varan inte får tas ut från upplaget, förrän kostnaderna ersatts eller säkerhet ställts för dem.

50 § Innehavaren av ett tullupplag är skyldig att ta emot oförtullade varor om det kan ske utan avsevärd olägenhet.

51 § Tillstånd att inrätta frihamn meddelas av regeringen.

I frihamn får oförtullade varor förvaras utan tidsbegränsning.

I den utsträckning regeringen föreskriver får i frihamn bedrivas industriell verksamhet och detaljhandel.

52 § På flygplats får efter tillstånd av regeringen inrättas särskild butik (exportbutik) för försäljning av oförtullade eller annars obeskattade varor till flygpassagerare som avreser till utlandet.

53 § Tullupplag, tullager, frihamnar och exportbutiker står under tullverkets överinseende.

Regeringen meddelar föreskrifter om anmälnings- och redovisningsskyldighet i fråga om varor som förvaras på sådana platser.

54 § Den som i verksamheten vid tullupplag, tullager eller frihamn har att ta befattning med tulldeklarationer och andra för tullklarering lämnade handlingar, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han därvid erfarit om enskilds ekonomiska och personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

55 § Regeringen får, om det kan ske utan risk för att föreskrifter om införsel åsidosätts, överlämna åt ett bolag eller en förening som innehar tullupplag eller frihamn att utföra tullmyndighetens kontroll

1. när en vara skall läggas upp på upplaget eller i frihamnen,
2. när en vara som förvaras på upplaget eller i frihamnen skall tas om hand av hemtagare eller i övrigt tas ut från upplaget eller frihamnen,
3. när en vara sänds från eller till upplaget eller frihamnen enligt 7 § första stycket 1.

56 § Generaltullstyrelsen får meddela förhandsbesked om

1. en varas nummer enligt tulltaxan och statistisk varuförteckning som utfärdats av generaltullstyrelsen,
2. beräkning av en varas tullpliktiga kvantitet,
3. beräkning av en varas tullpliktiga värde,
4. tullsats och annan skattesats för en vara och
5. tullfrihet eller tullnedsättning för en vara av helt eller delvis svenskt ursprung.

Ett förhandsbesked om skattesats gäller endast i den mån skatten skall betalas till tullverket.

57 § Förhandsbesked meddelas efter ansökan av den som avser att införa eller utföra varan eller annan vars intresse i väsentlig mån berörs av bestämmelsernas tillämpning.

Förhandsbesked skall sökas skriftligt hos generaltullstyrelsen. Sökanden skall lämna de uppgifter som behövs för att förhandsbesked skall kunna meddelas. Styrelsen får begära varuprov av sökanden. Om laboratorieundersökning görs eller sakkunnig anlitas för att utreda en varas beskaffenhet, skall sökanden betala kostnaden för detta om generaltullstyrelsen inte meder undantag.

Om generaltullstyrelsen med hänsyn till ansökningens innehåll, utredningens beskaffenhet eller andra omständigheter finner att förhandsbesked inte bör meddelas skall ansökningen avisas.

58 § Ärenden om förhandsbesked skall handläggas skyndsamt.

Förhandsbesked gäller omedelbart. Beskedet är bindande för staten i förhållande till sökanden för en vara som införs eller utförs av honom eller för hans räkning eller i enlighet med ett av honom ingånget avtal, såvida varan anmäls till förtullning eller utförsel inom två år från den dag sökanden fick del av beskedet och sökanden yrkar det vid förtullningen eller utförseln.

59 § Förhandsbesked upphör att gälla vid författningsändringar som påverkar den fråga förhandsbeskedet avser.

60 § Generaltullstyrelsen kan återkalla förhandsbesked om styrelsen finner att en bestämmelse skall ges annan tolkning än den som ligger till grund för förhandsbeskedet. Beslut om återkallelse skall delges den som erhållit förhandsbeskedet.

Om ett förhandsbesked har återkallats, skall för det fall den som erhållit beskedet gör framställning om det, beskedet ändå gälla för en vara som införts eller utförts i enlighet med avtal som han ingått innan beslutet om återkallelse delgavs honom. Varan skall dock anmälas till förtullning eller utförsel inom tre månader från den dag då beslutet om återkallelse avsänts till honom.

Om särskilda skäl föreligger kan generaltullstyrelsen medge att verkan av beslut om återkallelse skall inträda senare än som sägs i andra stycket.

61 § Bestämmelserna i 60 § andra och tredje styckena tillämpas även i fall då ett förhandsbesked har ändrats efter besvär.

62 § Oförtullade varor och varor som anmälts till utförsel står under tullverkets överinsende (tullkontroll). I fråga om en hemtagen vara gäller detta dock endast om den

1. är underkastad förfogandeförbud enligt 2 § 5 lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m. m.,
2. behandlas enligt 7 § första stycket denna lag eller
3. förvaras enligt beslut som tullmyndighet meddelat med stöd av föreskrift som avses i 9 § tredje stycket.

Vad som sägs i första stycket gäller inte varor som lämnats ut till fritt förfogande enligt 9 § andra stycket.

63 § Transportmedel står under tullkontroll om det

1. medför varor till tullområdet: så länge varorna står under tullkontroll och inte lossats,
2. kommer till tullområdet utan att medföra varor: tills anmälan om transportmedlet enligt 3 § har behandlats av tullmyndigheten.
3. skall avgå från tullområdet: sedan anmälan gjorts härom.

Transportmedel, som kommit till tullområdet och skall undersökas enligt 64 §, står utan hinder av första stycket 1 och 2 under tullkontroll tills undersökningen har slutförts.

64 § För kontroll av att anmälnings- eller uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt, får tullmyndigheten undersöka

1. transportmedel, containrar, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras vid införsel till eller utförsel från tullområdet,
2. områden för tullupplag, tullager, frihamnar och exportbutiker, flygplatser och bangårdar där varor som står under tullkontroll förvaras, jämte lokaler inom sådana områden, samt
3. handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från tullområdet.

Undersökning av vad resande bär i eller innanför kläderna får dock ske endast enligt föreskrifterna i 19 § lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

65 § För att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel och utförsel av varor får regeringen meddela föreskrifter i fråga om

1. skyldighet för förare eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll att använda viss väg eller led, att medföra passhandling för transportmedlet eller dess last eller att stanna på tullmyndighets anmaning,
2. förbud mot att göra uppehåll under resa inom tullområdet med transportmedel som står under tullkontroll, att utan tullmyndighets medgivande ankomma eller avgå med sådant transportmedel, beträda eller lämna sådant transportmedel, eller lossa eller lasta sådant transportmedel.

Föreskrifter enligt första stycket om skyldighet att stanna på tullmyndighets anmaning får avse även förare eller befälhavare på transportmedel som inte står under tullkontroll samt personer i övrigt, när det på grund av närheten till landgränsen eller andra särskilda förhållanden finns anledning anta att transportmedlet eller medförda varor kan vara av sådant slag att anmälningskyldighet föreligger enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

66 § En förare eller befälhavare på ett transportmedel eller annan, som kan anmanas stanna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 65 §, skall på

tulltjänstemannens begäran lämna de uppgifter och förete de handlingar som behövs för kontrollen.

Prop. 1986/87:166

67 § Tullmyndigheterna får anbringa lås, förseglingar eller igenkänningsmärken på transportmedel och varor som står under tullkontroll. Tullmyndigheterna får också tillfälligt ta hand om registreringsbevis och dylika handlingar avseende ett sådant transportmedel, när det behövs för att hindra transportmedlets avgång.

Om befogenhet för tullmyndigheterna att omhänderta oförtullade varor för tillfällig förvaring föreskrivs i 47 §.

68 § Om det behövs för kontrollverksamheten och inte medför något väsentligt hinder för trafiken, får tullmyndigheterna tillfälligt stänga av områden, där transportmedel lossas eller lastas. Vad som sagts nu gäller även annat område närmast transportmedel, liksom infarter till och utfarter från tullupplag, frihamnar och flygplatser.

69 § Tullmyndigheterna får preja fartyg inom tullområdet.

Om ett fartyg under resa mellan orter inom tullområdet avviker från kursen och därvid lämnar tullområdet utan att nöd eller annat tvingande skäl föreligger, får tullmyndigheterna inbringa fartyget till en plats inom tullområdet. En sådan åtgärd får inte företas med ett utländskt fartyg eller inom en främmande stats vattenområde, om det inte medges enligt avtal med den främmande staten.

70 § För sådan kontroll som avses i 64 § skall den, vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs, bereda den som verkställer kontrollen tillfälle att undersöka varan eller transportmedlet och utan kostnad tillhandahålla varuprov som behövs. Han skall också lämna tillträde till de lokaler och andra utrymmen som används för den transport, förvaring eller verksamhet som kontrollen avser.

Vidare skall den, vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs, svara för den transport av varan som behövs samt för uppäckning och återinpackning. Han skall även tillhandahålla arbetsbiträde vid provtagning och vägning. Den som åsidosätter dessa skyldigheter skall ersätta staten för dess kostnad för ifrågavarande åtgärder. Bestämmelserna i 36 § tillämpas även på sådan ersättning. Tullmyndighet får medge befrielse helt eller delvis från ersättningskyldigheten.

71 § Även i annat fall än som avses i 70 § första stycket får tulltjänsteman undersöka och ta prov på varor som står under tullkontroll.

72 § Om det finns anledning anta att en uppgift som lämnats enligt denna lag eller enligt föreskrift som meddelats med stöd av lagen inte är riktig, får tullmyndigheten anlita särskild sakkunnig för att få fram den upplysning som behövs. Om uppgiften visas vara oriktig, skall kostnaden bäras av den som lämnat uppgiften såvida inte uppgiften avser varans tull- eller skattepliktiga värde och det slutligen fastställda värdet överstiger det uppgivna med högst tio procent.

Tullmyndighet får, med generaltullstyrelsens medgivande, anlita särskild sakkunnig även i fall då anfordran att lämna uppgift eller handling rörande en vara inte har efterkommit. Kostnaden skall bäras av den som haft att lämna uppgiften eller handlingen om generaltullstyrelsen inte beslutar annat.

Om tullverket haft kostnader som enligt första eller andra stycket skall bäras av annan, skall denne ersätta staten för dess kostnad. Bestämmelserna i 36 § tillämpas på sådan ersättning.

73 § Om det behövs för kontrollverksamheten eller för uppgiftslämnande enligt 109 § får regeringen föreskriva, att den som är tullskyldig skall lämna uppgift om organisationsnummer eller personnummer när en vara anmäls till förtullning, samt att en exportör skall lämna sådan uppgift när en vara anmäls till utförelse.

74 § Regeringen får meddela föreskrifter om järnvägsföretags och postverkets medverkan i kontrollverksamheten enligt denna lag i fråga om varor som befordras på järnväg eller med post.

Regeringen får meddela föreskrifter om polismyndigheternas medverkan i kontrollverksamheten enligt denna lag. Vad som sägs i 64–71 §§ om tullmyndighet och tulltjänsteman gäller vid sådan medverkan även polismyndighet och polisman.

75 § Transportföretag som befordrar resande och fordon från utlandet skall utan kostnad för staten ställa de lokaler och anordningar till tullverkets förfogande som enligt vad generaltullstyrelsen bedömer behövs för undersökning av fordon, för undersökning och tulltaxering av resgods, för förhör och kroppsvisitation av resande samt för tullpersonal under uppehåll i tjänstgöringen.

76 § För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt, får tullmyndigheten, utöver undersökning enligt 64 §, förelägga den uppgiftsskyldige att för granskning tillhandahålla tullmyndigheten räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör verksamheten. Även den för vars räkning en vara införts eller utförts och annan som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift som är av betydelse för kontrollen kan hämtas ur anteckningar eller andra handlingar, som förs vid hans verksamhet, kan föreläggas att tillhandahålla handlingar som behövs för kontrollen.

77 § I beslut om granskning enligt 76 § skall tullmyndigheten förordna en eller flera tjänstemän att verkställa granskningen. Tullmyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för granskningen.

78 § Granskningen skall såvitt möjligt ske på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den vars handlingar är föremål för granskning. Om räkenskaper och andra handlingar skall granskas på annan plats än där de förvaras, skall de mot kvitto överlämnas till den som skall verkställa granskningen. Handlingarna skall lämnas tillbaka så snart det kan ske.

79 § Den som verkställer granskningen får ta del av handlingar som är av betydelse för granskningen även om den, vars handlingar är föremål för granskning, har att iakttä tystnad om deras innehåll. Om en handlingar innehåll är av denna beskaffenhet eller om den, vars handlingar skall granskas, anser att handlingens innehåll inte bör komma till annans kännedom, får länsrätten på talan av honom besluta att handlingen skall undantas från granskningen om synnerliga skäl föranleder det. Länsrättens beslut får inte överklagas.

80 § I fråga om granskning som avses i 76–79 §§ gäller bestämmelserna i 70 och 82 §§ i tillämpliga delar. Den vars handlingar är föremål för granskning skall också lämna upplysningar och på annat sätt lämna det biträde som krävs för att granskningen skall kunna verkställas.

Tullmyndigheten skall snarast meddela resultatet av granskningen till den

Tullskyldighet i särskilda fall

81 § I fråga om varor som inkommer till tullområdet i postförsändelser är adressaten tullskyldig, om varorna inte anmäls till förtullning av annan. Vad som föreskrivs i 17 § om skyldighet att rätta oriktig uppgift och i 20–24 §§ om omtulltaxering och eftertulltaxering gäller även sådan tullskyldig, även om uppgiften inte har lämnats av honom utan funnits i handling som medföljt försändelsen.

82 § Om en oförtullad vara har gått förlorad, när den infördes till tullområdet eller sändes under tullkontroll inom detta, är fraktföraren tullskyldig för varan. Om ingen fraktförare åtagit sig att befordra varan, är den som befordrat varan tullskyldig för den. Om varan anmäls till försändning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 § första stycket 1 är dock den som gjort en sådan anmälan tullskyldig.

Om en oförtullad vara har gått förlorad, när den förvarades på tullupplag eller tullager eller i exportbutik eller frihamn, är innehavaren av upplaget, lagret, exportbutiken eller frihamnen tullskyldig för varan.

Om en oförtullad vara har gått förlorad, när den innehades med temporär tullfrihet, är den som åtnjöt den temporära tullfriheten tullskyldig för varan.

Den som visar att förlusten av varan inte berodde på fel eller försummelse av honom eller, i fall som avses i sista meningen i första stycket, den som befordrat varan eller av någon för vilken dessa svarade är inte tullskyldig enligt första–tredje styckena. Föreligger i annat fall särskilda skäl kan tullmyndighet medge nedsättning av eller befrielse från tullen eller skatten.

I fråga om tullskyldig som avses i första–tredje styckena gäller bestämmelserna i 13–25 §§ i tillämpliga delar.

83 § Om någon har infört eller låtit införa en vara utan att den anmäls till förtullning eller annan tullklarering är han skyldig att betala den tull och annan skatt som skulle ha utgått om varan förtullats vid införseln. Detsamma gäller den som i samband med införsel av en vara i övrigt vidtagit sådan åtgärd att risk uppkommit för att varan skulle undgå förtullning.

Den som har förfogat över en oförtullad vara som avses i 7 § första stycket i strid mot föreskriven inskränkning för förfoganderätten är skyldig att betala den tull och annan skatt som därigenom undandragits eller kunnat undandras. Den som förfogat över en förtullad vara i strid mot en föreskriven förutsättning för befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull eller annan skatt får inte åtnjuta förmånen.

Bestämmelserna i 18–25 §§ tillämpas även i fall som avses i första och andra styckena. Den tullskyldige skall på begäran av tullmyndigheten lämna sådana uppgifter om varan som behövs för tulltaxeringen.

Om särskilda skäl föreligger kan tullmyndighet medge nedsättning av eller befrielse från tullen eller skatten eller medge befrielse från tullskyldighet för oförtullade varor som tullklareras enligt 7 § första stycket.

84 § Om en vara eller dess värde blir föremål för förverkande enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling, utgår inte tull eller annan skatt för varan till den del varan eller dess värde förverkas. Ett tidigare meddelat beslut om tull eller annan skatt skall upphävas eller ändras, sedan dom eller beslut som innefattar förverkande vunnit laga kraft.

85 § Frågor om tullskyldighet enligt 83 § får inte prövas senare än fem år

efter utgången av den månad, under vilken varan infördes eller det olovliga förfarandet ägde rum, om inte den tullskyldige samtyckt därtill. Dock skall vad i 23 och 24 §§ föreskrivits om tider för prövning av eftertulltaxering i särskilda fall tillämpas på motsvarande sätt.

Förseningsavgift

86 § Om den som tagit hem en vara med stöd av hemtagningstillstånd inte har kommit in med tulldeklaration inom föreskriven tid påförs han en förseningsavgift.

Förseningsavgiften är 100 kronor. Avgiften är dock 200 kronor om den tullskyldige har anmanats att lämna tulldeklaration inom viss tid men inte efterkommit anmaningen.

Bestämmelserna i 26–30 §§ tillämpas även i fråga om förseningsavgift.

87 § Fråga om förseningsavgift prövas av tullmyndigheten. Innan beslut fattas om påföring av förseningsavgift, skall den tullskyldige beredas tillfälle att yttra sig, om inte hinder möter däremot.

Förseningsavgift får helt efterges, om underlåtenheten kan anses ursäktlig eller ringa. Sådan avgift får även nedsättas.

Straff och vite

88 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att

1. lämna uppgift eller handling enligt 13–15 §§, 16 § första stycket, 42 § eller 43 § första stycket,
  2. överlämna bestyrkt avskrift eller kopia enligt 13 § andra stycket,
  3. göra anmälan enligt 17 §, eller
  4. lägga upp en vara på tullupplag enligt 49 §
- skall dömas till böter för tullförseelse.

89 § I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt 88 §. Ansvar inträder inte heller om underlåtenheten är belagd med straff i brottsbalken eller lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

90 § Allmänt åtal för tullförseelse enligt 88 § får väckas endast efter medgivande av tullmyndighet.

91 § När en tullmyndighet med stöd av denna lag eller föreskrift, som utfärdats med stöd av lagen, meddelar föreläggande för tullskyldig eller annan att vidta åtgärd som behövs för förtullning eller för tullverkets kontrollverksamhet, kan vite föreläggas.

Vite kan även föreläggas, om någon underlåtit att lämna uppgift eller handling enligt 13–15 §§ eller 16 § första stycket eller att fullgöra skyldighet som föreskrivs i 70 § eller med stöd av 73 §.

Vitet skall fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad om är känt om vederbörandes ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet, dock inte lägre än femhundra kronor eller högre än femtusen kronor.

Frågor om utdömande av vite prövas av generaltullstyrelsen.

92 § Hos generaltullstyrelsen skall det finnas ett allmänt ombud som för det allmännas talan hos besvärmyndighet i mål och ärenden som avses i 94 § första stycket utom sådana som gäller eller har samband med inskränkning i rätten att förfoga över varor. Det allmänna ombudet får föra talan även till den tullskyldiges förmån. Han har då samma behörighet som den tullskyldige.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer förordnar det allmänna ombudet och ersättare för denne.

Besvär

Besvär i vanlig ordning

93 § Beslut, som annan tullmyndighet än generaltullstyrelsen meddelat enligt denna lag eller med stöd av lagen utfärdade föreskrifter, förs hos generaltullstyrelsen genom besvär.

Om besvären avser slutlig fastställelse av tull, annan skatt, ränta, restavgift eller förseningsavgift, skall besvärshandlingen ha kommit in inom ett år från den dag då beslutet meddelades eller, i fall då omtulltaxering skett, inom två månader från den dag då omtulltaxeringsbeslutet meddelades, om besvärstiden därigenom blir längre.

Preliminära tulltaxeringsbeslut samt tullmyndighets beslut om vitesföreläggande och beslut om granskning enligt 76 § får inte överklagas.

94 § Generaltullstyrelsens beslut enligt denna lag eller med stöd av lagen utfärdade föreskrifter överklagas hos kammarrätt genom besvär, såvitt beslutet avser fråga om

1. fastställelse av tull eller annan skatt, och prövningen inte gäller sådant beslut om befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull och annan skatt som meddelats med stöd av regeringens bemyndigande,
2. uttag av tull eller annan skatt av en vara enligt 11 § fjärde stycket eller 36 §,
3. temporär tullfrihet,
4. restitution av tull eller annan skatt,
5. ursprungsintyg enligt protokoll 3 till Sveriges avtal med Europeiska ekonomiska gemenskapen eller bilaga B till konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen eller bilaga III till avtalet mellan EFTA-länderna och Spanien,
6. inskränkning i rätten att förfoga över varor,
7. förhandsbesked,
8. ränta, restavgift eller förseningsavgift,
9. kostnad som avses i 57 § andra stycket eller 72 §, eller
10. utdömande av vite.

Om generaltullstyrelsen har avvisat en ansökan om förhandsbesked eller återkallat ett lämnat förhandsbesked eller meddelat ett beslut som avses i 60 § tredje stycket, får beslutet inte överklagas.

I övrigt överklagas generaltullstyrelsens beslut enligt denna lag eller med stöd av lagen utfärdade föreskrifter hos regeringen genom besvär.

95 § Beslut om fastställelse av tull och annan skatt får överklagas endast av den tullskyldige och av det allmänna ombudet. Om tull och annan skatt skall tas ut av varan enligt 11 § fjärde stycket får beslutet om fastställelse av tull och skatt dock överklagas även av varuägaren eller annan som visar särskild rätt till varan.

General tullstyrelsens beslut rörande förhandsbesked får överklagas endast av sökanden och av det allmänna ombudet.

Prop. 1986/87:166

96 § Om en part har överklagat ett beslut i sådant mål eller ärende, vari enligt 92 § det allmänna talan förs av ett allmänt ombud, får också motparten överklaga beslutet, även om den för honom föreskrivna besvärstiden har gått ut. Motpartens besvär skall ha kommit in inom två månader om besvär anförts enligt 93 § andra stycket, inom en vecka i mål om förhandsbesked och i övrigt inom två veckor från den dag då motparten fick del av de först anförda besvären eller, om han inte fått del av dem före utgången av den tid inom vilken de senast skulle ha kommit in, från utgången av nämnda tid.

Återkallas eller förfaller på annat sätt den första besvärstalan, är även den senare besvärstalan förfallen.

Besvär i särskild ordning

97 § Den som är tullskyldig får anföra besvär i särskild ordning om

1. tull eller annan skatt felaktigt fastställts mer än en gång för samma vara,
2. den tullskyldige, till följd av underlåtenhet att lämna tulldeklaration eller infordrad uppgift eller på grund av felaktighet i en tulldeklaration eller annan handling eller annan uppgift som han lämnat eller i en uppgift som legat till grund för en sådan deklaration eller uppgift, fått tull eller annan skatt fastställd till belopp som väsentligt avviker från vad som rätteligen bort fastställas, eller

3. den tullskyldige kan åberopa någon annan omständighet eller något annat bevis som bort föranleda att tull eller annan skatt skulle ha fastställts till ett belopp som väsentligt avviker från det som fastställts.

Besvär enligt första stycket 2 eller 3 får tas upp till prövning endast om besvären kan grundas på en omständighet eller ett bevis, som tullmyndigheten saknade kännedom om när tull eller annan skatt fastställdes, och det framstår som ursäktligt att den som söker rättelse inte i annan ordning åberopat omständigheten eller beviset för att få rättelse.

Besvär som avses i denna paragraf får anföras senast fem år efter den dag då beslut om fastställelse meddelades.

98 § Besvär som anförts i särskild ordning över beslut av annan tullmyndighet än generaltullstyrelsen prövas av styrelsen.

Om tulltaxeringen, omtulltaxeringen eller eftertulltaxering är föremål för prövning av kammarrätt eller om den har avgjorts av generaltullstyrelsen genom beslut som vunnit laga kraft, ankommer det på kammarrätt att pröva målet. Om tulltaxeringen har prövats av kammarrätt eller regeringsrätt skall målet prövas av regeringsrätten.

Regeringsrätten och kammarrätt kan, om besvär som anförts i särskild ordning finns böra upptas till prövning, förordna att målet skall upptas och vidare handläggas av generaltullstyrelsen.

Särskilda bestämmelser

99 § Beslut enligt 18 § och 20–25 §§ och beslut om förseningsavgift enligt 86 § skall gälla omedelbart. Detsamma gäller i övrigt tullmyndighets beslut, som meddelas enligt denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter och som inte innebär att målet eller ärendet avgörs.

100 § En tullmyndighet får när det föreligger skäl därtill återkalla godkännande av ombud enligt 13 § andra stycket, uppdrag att utföra tullmyndighets kontroll enligt 55 § 2 och 3, medgivande att betala tull och annan skatt enligt

särskild tullräkning samt hemtagningstillstånd och andra tillstånd som utfärdats enligt denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter. Tullmyndigheten kan därvid förordna att beslutet skall gälla omedelbart.

101 § I beslut om tull och annan skatt samt ränta enligt denna lag skall beloppen avrundas till närmast lägre hela kronor.

102 § Tull och annan skatt skall inte tas ut för en varuförsändelse, som inkommer med post när det belopp som skall betalas för försändelsen sammanlagt understiger 50 kr. Detta gäller dock inte om försändelsen innehåller spritdrycker, vin, starköl eller tobaksvaror.

103 § En tullmyndighet kan medge att en till tullområdet införd vara som inte förtullats överläts till staten eller förstörs under kontroll av myndighet eller annan, som tullmyndighet godkänner, om överlåtelsen eller förstöringen inte medför olägenhet eller kostnad för tullverket.

Tull och annan skatt skall inte tas ut för varor som överläts till staten eller förstörs enligt första stycket.

104 § Om en tullmyndighet finner att ett beslut blivit uppenbart oriktigt till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende, skall myndigheten meddela beslut om rättelse.

105 § Regeringen får, med avvikelse från denna lag meddela föreskrifter om hur varor skall anmälas till tullklarering och hur betalning av tull och annan skatt skall ske i vissa fall, när varor införs till tullområdet på järnväg, med post eller med luftfart.

106 § På tullplats sker tullförrättning utan kostnad för allmänheten inom område och på tid som regeringen föreskriver. Regeringen får föreskriva att även andra förrättningar skall ske utan kostnad för allmänheten.

107 § Den som föranleder tullförrättning som inte är avgiftsfri skall betala avgift för förrättningen (förrättningsavgift) enligt taxa som regeringen föreskriver.

108 § Regeringen får föreskriva att avgifter skall betalas för hemtagningstillstånd, medgivande att betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning, utfärdande av särskild tullräkning, tillstånd att inrätta tullupplag samt för tullverkets tillsyn över tullager.

109 § Tullmyndigheterna skall på begäran tillhandahålla riksskatteverket, statens jordbruksnämnd, kommerskollegium, statens pris- och kartellnämnd eller länsstyrelse uppgift som förekommer hos tullmyndigheterna och som rör import eller export av varor.

110 § Regeringen får åt generaltullstyrelsen överlåta sin befogenhet att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 3 §, 7 § första stycket 1, 7 § andra stycket, 8 §, 9 § första och tredje styckena, 10 § första stycket, 13 § första stycket, 14 § andra stycket, 15 § tredje stycket, 16 § första stycket, 28 §, 45 §, 46 §, 48 § första och andra styckena, 51 § tredje stycket, 53 § andra stycket, 65 §, 73 §, 74 § första stycket och 105–108 §§.

111 § Vid granskning inom riksrevisionsverket av statens räkenskaper får anmärkning inte framställas i fråga om fastställelse och uppbörd av tull eller annan skatt.

2 Förslag till Lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel

1 § Om förtullning av en vara sker under sådana omständigheter som för en tullpliktig vara medför tullfrihet enligt 7 §, 8 § första stycket 1–7, 13 §, 14 §, 15 § 1 eller 16 § tulltaxelagen (1986:000) skall inte heller för varan utgå annan skatt eller avgift som skall erläggas vid införsel.

Frihet från annan skatt eller avgift gäller dock inte för följande varor för vilka tullfrihet medges enligt 13 § 7 tulltaxelagen, nämligen

a) varor, som är avsedda för viss undervisningsanstalt eller vetenskaplig institution, om de är hänförliga till 84, 85 eller 90 kap. tulltaxan och värda minst 2 000 kr.,

b) filmer, diapositiv, grammofonskivor och liknande åskådnings- eller ljudåtervinningsmateriel, andra än aktuella pressbilder samt filmer eller videoband med aktuella pressbilder.

Bestämmelser om frihet från skatt som avses i lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar finns i nämnda lag.

2 § Bestämmelserna i tulltaxelagen (1986:000) om industrirestitution, handelsrestitution, reducerad restitution och särskild restitution tillämpas även i fråga om annan skatt och avgift, som betalats till tullmyndighet vid förtullning, om återbäring av skatten eller avgiften inte kan medges i annan ordning. Därvid gäller inte förordnande om inskränkning i restitutionsrätten som regeringen meddelat med stöd av 4 § samma lag.

3 § I fall som avses i 15 § 1 tulltaxelagen (1986:000) medges frihet från annan skatt än tull eller från avgift endast om

1. sådan skatt eller avgift betalas, från vilken befrielse medgetts av tullmyndighet eller som restituerats av tullmyndighet vid utförseln, och

2. varan vid återinförseln förtullas för den person, för vilken den utfördes.

4 § Om förutsättning för tullfrihet som avses i 1 § första stycket har upphört skall, om annat inte föreskrivs, skatt och avgift betalas enligt de regler som gäller för tull i motsvarande fall.

5 § Denna lag gäller inte försäljningsskatt på motorfordon, skrotningsskatt eller avgifter inom prisregleringen på jordbrukets eller fiskets område.

Häriigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Vid förtullning av varor utgår tull enligt tulltaxan intagen som bilaga till denna lag, om annat inte föreskrivs.

2 § Om särskilda skäl föreligger, får regeringen föreskriva att varor som förtullas skall beläggas med särskild tull.

Föreskrift enligt första stycket skall underställas riksdagens prövning inom en månad från det den utfärdades eller, om riksmöte inte pågår, från början av närmast följande riksmöte. Sker inte underställning eller godkänner riksdagen inte föreskriften inom två månader från det underställning skedde, upphör föreskriften att gälla.

Föreligger inte längre förhållande som avses i första stycket får regeringen upphäva föreskriften.

3 § Regeringen får föreskriva att varor som förtullas skall beläggas med antidumpnings- eller utjämningstull för att motverka att dumpning eller subventionering skadar svenskt näringsliv. Sådan föreskrift får meddelas även för att motverka att dumpning eller subventionering skadar näringslivet i ett annat land.

Föreskrifter om provisorisk antidumpnings- eller utjämningstull får meddelas för tid under vilken dumpnings- och subventionsundersökning pågår. Visar utredningen att förutsättning för sådana föreskrifter inte finns, skall föreskrifterna upphävas. Tull som har tagits ut på grund av föreskrifterna skall då återbetalas utan dröjsmål.

4 § Regeringen får föreskriva om tullfrihet eller tullnedsättning

1. med anledning av konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen och associationsavtal slutet i enlighet med konventionens bestämmelser,

2. med anledning av avtalet mellan EFTA-länderna och Spanien,

3. med anledning av Sveriges avtal med Europeiska ekonomiska gemenskapen och med Europeiska kol- och stålgemenskapen jämte dess medlemstater,

4. med anledning av Sveriges avtal med Danmark om handel mellan Sverige och Grönland,

5. för varor från utvecklingsländerna.

6. för varor från Färöarna,

7. för margarin, ej innehållande smör, ur tulltaxenummer 15.13, som förtullas efter införsel från länder som är anslutna till konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen eller associationsavtal, slutet i enlighet med konventionens bestämmelser.

5 § Regeringen får föreskriva om tullfrihet för varuslag som inte eller endast i ringa omfattning tillverkas inom landet eller för varor av sådant slag. Föreskrifter som gäller varuslag får meddelas för högst två år i sänder.

6 § När tull utgår efter en varas värde beräknas värdet enligt de föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen meddelar på grundval av överenskommelsen om tillämpning av artikel VII i det allmänna tull- och handelsavtalet.

När tull utgår efter en varas vikt beräknas tullen på varans nettovikt, om annat inte anges.

Tullfrihet m. m.

7 § Tullfrihet gäller för varor som förtullas för främmande stats beskickning eller konsulat, beskicknings- eller konsultsmedlem eller dennes familj enligt lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall, i överensstämmelse med konventionen den 18 april 1961 om diplomatiska förbindelser och konventionen den 24 april 1963 om konsulära förbindelser.

Tullfrihet gäller för varor som förtullas för internationell organisation eller person som är knuten till sådan organisation, om organisationen eller personen är

upptagen i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall eller i författning som meddelats med stöd av lagen och

berättigad till tullfrihet enligt stadga eller avtal som gäller i förhållande till Sverige.

8 § Tullfrihet gäller för

1. mindre maskiner eller apparater eller andra föremål som förtullas för inresande yrkesutövare och som skall användas i hans yrke av honom eller under hans personliga överinseende under tillfälligt uppehåll i landet, om inte varornas mängd eller beskaffenhet ger anledning att tillämpa endast temporär tullfrihet enligt 17 §,

2. fodermedel som kommer in tillsammans med djur och motsvarar djurens behov under transporten till bestämmelseorten,

3. varor, som har tillhört förolyckat fartyg eller luftfartyg och som inte är last, samt sjöfynd som polismyndighet lämnar ut till bärgare enligt lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd utan att bärgningen kungörs,

4. likkistor med lik, urnor med aska av lik samt från utlandet skänkta kransar och blommor till avliden persons minnesgård,

5. varuprover, mönster och modeller, som har endast obetydligt handelsvärde eller som med hänsyn till material eller utförande uppenbarligen är avsedda att endast visa en varas beskaffenhet eller användning eller senast vid förtullning görs oanvändbara som handelsvara,

6. blanketter till passersedlar, godslistor och liknande handlingar som skall användas vid in- eller utförsel av varor eller vid internationell trafik samt blanketter, register och andra handlingar som skall användas i samband med konferenser, kongresser eller liknande arrangemang av internationell karaktär,

7. markutrustning och undervisningsmateriel som skall användas vid eller i samband med civil luftfart och som är specialkonstruerade för att användas som luftfartsutrustning samt delar och tillbehör till sådan materiel, när varorna förtullas för lufttrafikföretag, luftfartsmyndighet eller annan förvaltning för allmän flygplats,

8. varor för provning av flygsäkerhetsmateriel, när de förtullas för luftfartsmyndighet.

9 § Tullfrihet gäller för

1. ämnen som huvudsakligen används som läkemedel eller för beredning av tullfria farmaceutiska produkter, hänförliga till 30 kap. i tulltaxan,

2. varor som skall användas uteslutande som material för tillverkning av tullfria farmaceutiska produkter, hänförliga till 30 kap. i tulltaxan, eller av ämnen som avses i 1,

3. varor som skall användas uteslutande som vulkningsacceleratorer eller

antioxidanter för gummiindustrin eller som tillsats till mineraloljor för att motverka krackning, oxidation, korrosion eller hartsbildning, för att reglera viskositeten eller för att användas för annat liknande ändamål,

4. garn, bind- och segelgarn, tågvirke, linor och liknande material som skall användas uteslutande för tillverkning av fisknät,

5. delar till stridsvagnar eller andra bepansrade stridsfordon samt till vapen och ammunition för militärt bruk.

Regeringen får föreskriva de villkor som skall gälla för tullfrihet enligt första stycket.

10 § Delar och tillbehör samt material av plast, gummi, textilvaror eller glas, vilka skall användas för biltillverkning, får införas mot tull som motsvarar fyra femtedelar av tullen på bilar införda under samma omständigheter. Detta gäller inte däck och andra varor, som i och för sig klassificeras enligt tulltaxenummer 40.11.

Regeringen får föreskriva de villkor som skall gälla för tullnedsättning enligt första stycket.

11 § Regeringen får föreskriva de villkor för tullfrihet eller tullnedsättning som skall gälla om varor förtullas för att användas för visst ändamål och sådan användning enligt tulltaxan medför lägre tull än som annars skulle ha utgått.

12 § Regeringen får föreskriva om skyldighet för den som fått tullfrihet eller tullnedsättning för en vara enligt 7–10 §§ eller i fall som avses i 11 § att till tullmyndighet anmäla om varan inte används för sådant ändamål som förutsattes för tullfriheten eller tullnedsättningen och att betala tull för varan.

13 § Regeringen får föreskriva att tullfrihet skall gälla för

1. förnödenheter och proviant som medförts eller tas ombord på transportmedel i utrikes trafik, om varorna är avsedda för transportmedlet eller för besättning eller passagerare,

2. varor som införs av resande eller den som utför arbete på transportmedel, under förutsättning att varorna inte införs i handelssyfte eller för yrkesmässig förbrukning,

3. varor som införs av person, vilken flyttar in till landet eller återvänder hit efter längre tids vistelse i utlandet, om varorna inte införs i handelssyfte,

4. varor som införs med anledning av arv eller testamente eller som gåva eller lån utan vederlag och varor som köpts för medel skänkta från utlandet,

5. filmer och trycksaker om varor eller tjänster som erbjuds från utlandet,

6. varor för turistpropaganda,

7. varor som skall användas vid räddnings- eller bärgningsföretag eller humanitär hjälpaktion,

8. varor för undervisningsändamål eller för vetenskapligt eller kulturellt ändamål,

9. varor som skall användas vid utställning eller mässa eller vid liknande evenemang som ordnas för att främja försäljning av utländska varor,

10. välfärdsmateriel för sjöfolk,

11. hålkort, hålremsor, magnetband och andra media med registrerade data.

14 § Regeringen får föreskriva att tullfrihet skall gälla för varor som införs i egentlig gränstrafik.

15 § Regeringen får föreskriva om tullfrihet eller tullnedsättning för varor som

1. är svenska eller har förtullats i Sverige och som återinförs utan att ha bearbetats i utlandet,

2. är svenska eller har förtullats i Sverige och som återinförs efter reparation eller annan bearbetning i utlandet,

3. har tillverkats helt eller delvis av material, vilket är svenskt eller har förtullats i Sverige,

4. har tillverkats med utnyttjande av svenskt konstruktionsarbete eller annan liknande svensk prestation,

5. har reparerats och som införs i utbyte mot svenska eller i Sverige förtullade varor av samma slag vilka utförts eller skall utföras från Sverige,

6. införs som ersättning för delar eller tillbehör till varor som förtullats i Sverige och som inte stämt överens med vad som får anses avtalat.

16 § Emballage som införs med varor skall tulltaxeras för sig endast om det kan anses som en självständig handelsvara.

Regeringen får föreskriva om tullfrihet för containrar och annat emballage, lastpallar och andra hjälpmedel för transport, lastning, lossning eller annan hantering av gods samt för delar och tillbehör till sådan materiel.

Temporär tullfrihet

17 § Regeringen får föreskriva om temporär tullfrihet för

1. varor som införs för att repareras, bearbetas, kompletteras eller emballeras eller för att användas som material vid reparation, bearbetning, komplettering eller emballering av exportvaror, om behandlingen inte gör det omöjligt att identifiera de införda varorna,

2. specialverktyg och specialinstrument som införs för att användas vid tillverkning av en viss exportvara, om verktygen eller instrumenten hålls till handa av den utländske köparen av exportvaran, varor som införs för att användas vid avprovning av en viss exportvara, om de införda varorna hålls till handa av utländsk köpare av eller spekulant på exportvaran, och varor som tillfälligt införs för att avbildas eller kopieras, om de införda varorna hålls till handa av utländsk köpare av eller spekulant på avbildningarna eller kopiorna,

3. utrustning som införs tillfälligt för inresandes yrkesutövning eller för jämförligt ändamål,

4. utrustning som införs för cirkus, tivoli eller liknande företag som uppehåller sig tillfälligt i landet,

5. varor som införs för tillfälligt bruk vid teaterföreställning eller konsert eller vid kongress, officiell festlighet, idrottstävling eller liknande arrangemang av internationell karaktär,

6. varor som införs för utställning eller mäsas,

7. varor som införs för att användas som varuprover, mönster eller modeller,

8. varor som införs för att avprovas,

9. enstaka föremål som införs för påseende samt urvalssändningar av varor, allt under förutsättning att varorna på grund av speciellt utförande eller särprägelse inte kan betraktas som varuprover,

10. djur som införs för avelsändamål eller för veterinärmedicinsk behandling,

11. transportmedel, i de fall de ej hänförs till punkterna 1–9 ovan, som införs för att användas endast tillfälligt i landet och delar, tillbehör eller material som införs särskilt för att användas för reparation, underhåll eller utrustning av sådana transportmedel.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tullmyndighet får, om särskilda skäl föreligger, medge temporär tullfrihet även i andra fall än som sägs i första stycket.

Tullrestitution

18 § Regeringen får föreskriva att restitution av tull kan medges för varor som förtullats för den som har tillstånd till tullrestitution om denne

1. använt varorna för tillverkning, reparation, bearbetning, komplettering eller emballering av exportvara och utfört denna ur landet eller, i fråga om delar och tillbehör till sådan exportvara, återutfört varorna i oförändrat skick (industrirestitution),

2. använt varorna för byggnad, ombyggnad, reparation, inredning, utrustning eller sjösättning av fartyg, skeppsdocka, dockport, ponton, mudderverk, borrh- eller bostadsplattform eller liknande anordning för verksamhet till havs eller av produktionsanläggning för egentlig varvsverksamhet (varvsrestitution), eller

3. använt varorna för byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning av luftfartyg eller rymdfartyg eller av delar eller tillbehör till sådant fartyg (flygrestitution).

Med tillverkning enligt första stycket 1 jämföras annan produktion av exportvara.

Restitution enligt första stycket kan medges även för varor som återutförts efter reparation, bearbetning, komplettering eller emballering.

Regeringen får föreskriva att restitution enligt första stycket kan medges för varor som inte får avsedd användning.

Tullmyndighet kan medge restitution enligt första stycket för varor som förtullats för annan innehavare av restitutionstillstånd än den som använt varorna eller utfört exportvaran.

19 § Regeringen får föreskriva att restitution av tull kan medges för varor som förtullats för den som har tillstånd till tullrestitution om denne återutfört varorna i oförändrat skick i samband med försäljning till annan i utlandet än producenten eller leverantören eller ombud för någon av dem (handelsrestitution).

Tullmyndighet kan medge restitution enligt första stycket för varor som förtullats för annan innehavare av restitutionstillstånd än den som utfört exportvaran. Om särskilda skäl föreligger kan tullmyndighet medge restitution för varor som utförts utan samband med försäljning.

20 § Regeringen får föreskriva att restitution enligt 18 och 19 §§ kan medges även om andra varor har använts eller återutförts än dem för vilka restitution begärs eller om det inte kan visas att de använda eller utförda varorna har förtullats.

21 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen får föreskriva att industri-, varvs-, flyg- och handelsrestitution får beräknas enligt schablon.

22 § Regeringen får föreskriva att restitution av tull kan medges för varor som återutförts utan att ha använts eller efter att ha använts bara i samband med provning eller under förhållanden som kan jämföras med provning eller som kunnat medföra temporär tullfrihet (särskild restitution).

Regeringen får föreskriva att särskild restitution kan medges även om varorna har använts på annat sätt än som anges i första stycket.

Regeringen får föreskriva att restitution av tull kan medges med avdrag

som beräknas med hänsyn till den tid varorna har funnits i landet om varorna har återutförts men första stycket inte är tillämpligt (reducerad restitution).

Restitution enligt första–tredje styckena får medges endast den för vars räkning varorna utförts.

23 § Tillstånd till tullrestitution som avses i 18 och 19 §§ kan medges den som driver rörelse. Tillstånd till varvsrestitution kan medges även den som äger luftfartyg eller rymdfartyg eller utan att driva rörelse tillverkar sådant fartyg. Tillstånd till handelsrestitution kan medges även den som utan att driva rörelse lagrar och distribuerar varor. Regeringen får föreskriva om övriga villkor för tillstånd.

24 § *Generaltullstyrelsen* kan medge att den som har tillstånd till tullrestitution inte behöver betala tull för varor innan frågan om restitution prövats (betalningsuppskov).

Om tull inte har betalats men förutsättningar i övrigt finns för restitution, kan tullmyndighet som prövar ansökan om tullrestitution medge befrielse från tullen i stället för restitution.

Regeringen får föreskriva att tullmyndighet i stället för restitution får medge befrielse från tull för varor som förtullas för att användas för ändamål som medför rätt till tullrestitution enligt 18 § första stycket. Om varorna inte används för sådant ändamål skall tull betalas för dem, om regeringen inte föreskriver annat.

25 § Regeringen får föreskriva om den tid inom vilken förutsättningar för restitution skall vara uppfyllda och om det lägsta belopp med vilket restitution får medges.

26 § Med utförsel jämställs

1. vid tullrestitution i allmänhet, att varorna förs till frihamn eller, i den mån regeringen föreskriver det, läggs upp på tullager,

2. vid industri- och handelsrestitution, att varorna levereras till någon som medgetts tullbefrielse enligt 24 § tredje stycket, att varorna tas ombord som proviant eller förnödenhetsartiklar på fartyg eller luftfartyg i utrikes trafik eller tas in i exportbutik eller, såvitt avser personbil och motorcykel, att fordonet införs i exportvagnsförteckning,

3. vid särskild och reducerad restitution, att varorna förstörs under kontroll av en myndighet eller någon annan som en tullmyndighet godkänner,

4. vid särskild restitution, i den mån regeringen föreskriver det, att varorna levereras till någon som har rätt till tullfrihet enligt 7 §.

27 § Regeringen får föreskriva att tull skall betalas för varor, om varvsrestitution, flygrestitution eller motsvarande tullbefrielse medgetts för varorna och dessa därefter förs från fartyg, ponton, mudderverk, borrh- eller bostadsplattform, luftfartyg eller rymdfartyg, överläts eller tas i anspråk för ändamål som inte medför rätt till sådan restitution.

28 § Om restitution begärs eller motsvarande tullbefrielse åtnjuts för varor som förts till frihamn eller lagts upp på tullager eller införts i exportvagnsförteckning, och om varorna förs från frihamnen eller tas ut från tullagret utan samband med utförsel eller om de förtullas efter att ha införts i exportvagnsförteckning utan föregående utförsel, gäller de bestämmelser som regeringen föreskriver.

29 § Tull som skall beräknas efter annan grund än värde får nedsättas för en vara som är skadad på annat sätt än genom förskämning när den anmäls till förtullning, eller, om varan tas om hand med stöd av tillstånd enligt 9 § första stycket tullagen (1986:000), när den anmäls till hemtagning. Nedsättningen skall motsvara den minskning i varans värde som skadan medfört. Värdet av varan i oskadat skick och i skadat skick beräknas enligt 6 § första stycket.

30 § Föreligger synnerliga skäl får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen medge nedsättning av eller befrielse från tull, liksom återbetalning helt eller delvis av tull.

Förteckning över remissinstanser, som yttrat sig över departementspromemorian (Ds UD 1985:4 och 5) Översyn av tulllagstiftningen

Yttranden över promemorian har lämnats av *regeringsrätten, hovrätten över Skåne och Blekinge, kammarrätten i Stockholm, justitiekanslern (JK), riksåklagaren (RÅ), rikspolisstyrelsen, brottsförebyggande rådet, kommerskollegium, socialstyrelsen, statens järnvägar, luftfartsverket, trafiksäkerhetsverket, sjöfartsverket, generaltullstyrelsen, riksskatteverket (RSV), näringsfrihetsombudsmannen (NO), statens jordbruksnämnd, statens industriverk, statskontoret, riksrevisionsverket (RRV), statistiska centralbyrån (SCB), länsstyrelsen i Malmöhus län, länsstyrelsen i Värmlands län, länsstyrelsen i Jämtlands län, länsstyrelsen i Norrbottens län, Sveriges Advokatsamfund, Svenska Hamnförbundet, Stockholms Frihamnsaktiebolag, Malmö Frihamnsaktiebolag, Sveriges Industriförbund, Sveriges Exportråd, Sveriges Grossistförbund, Kooperativa Förbundet (KF), SHIO-Familjeföretagen, Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska Företagares Riksförbund, Svensk Industriförening, Sveriges Redareförening, Sveriges Speditörförbund, Svenska Handelskammarförbundet, Sveriges Köpmannaförbund, Handelsprocedurrådet SWEPRO, Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Sveriges Radio AB, Biluthyrningsbranschens Riksförbund, Sveriges Skeppshandlareförbund, Svenska åkeriförbundet, Scandinavian Airlines System (SAS), Sveriges Fiskares Riksförbund, Svenska Allmänflygföreningen SPAF, Företagens Uppgiftslämnardelegation, Svenska Filminstitutet, Folkets Bio.*

RÅ har överlämnat yttranden från överåklagarna i Stockholms och Göteborgs åklagardistrikt samt från överåklagarna vid regionåklagarmyndigheterna i Malmö och Luleå. Kommerskollegium har bifogat yttranden från Kemikontoret, Textilrådet-Konfektionsindustriföreningen och Jernkontoret, Länsstyrelsen i Norrbottens län har överlämnat yttrande från tulldirektionen i Norrbottens tullregion. Svenska Handelskammarförbundet har överlämnat ett yttrande från Stockholms Handelskammare.

1 Förslag till Tulllag

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 §

Denna lag gäller för tull och annan skatt som tas ut vid införsel av varor och för tullverkets övervakning av införsel och utförsel av varor.

2 §

Vad som sägs i denna lag om tull och annan skatt gäller även avgift som skall tas ut vid införsel av varor.

3 §

Varor och transportmedel som förs till eller från tullområdet skall anmälas till tullmyndighet enligt de föreskrifter som regeringen meddelar.

Definitioner

4 §

I denna lag förstås med

tullmyndighet: generaltullstyrelsen och underställda myndigheter enligt fastställd distriktsorganisation för tullverket,

tullklarering: tullmyndighets åtgärder för förtullning, behandling som avses i 7 § första stycket eller utförsel av en vara eller ett transportmedel,

hemtagning: omhändertagande av och annat förfogande över en vara med stöd av tillstånd enligt 9 § första stycket,

tullområden: Sveriges landområde och sjöterritorium samt lufterummet däröver.

Förtullning och annan tullklarering

5 §

Varor som införs till tullområdet skall förtullas.

Innan en vara har förtullats får inte någon förfoga över den, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

6 §

Vid förtullning tar tullmyndigheten ut tull och annan skatt för varan. I samband med förtullning kontrollerar tullmyndigheten att varan får införas.

7 §

Utan att förtullas får varor som införts till tullområdet

1. sändas genom tullområdet eller mellan orter inom detta enligt de föreskrifter som regeringen meddelar,

2. förvaras på tullupplag eller tullager eller i frihamn eller exportbutik enligt 46–52 §§.

3. tas hem enligt 9 §.

4. innehas med temporär tullfrihet enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 8 § lagen (1987:000) om tullfrihet m.m.,

5. återutföras, eller

6. överlätas till staten eller förstöras enligt 109 §.

Regeringen får föreskriva att tull- och skattefria varor inte behöver anmälas till förtullning, om det kan ske utan risk för att föreskrifter som gäller för införseln eftersätts.

8 §

Regeringen föreskriver på vilka platser varor får anmälas till förtullning eller annan tullklarering.

9 §

Tullmyndighet får, enligt de föreskrifter som meddelas av regeringen, bevilja tillstånd åt den som bedriver importverksamhet att ta hand om och i övrigt förfoga över varor även om de inte har förtullats.

Den som betalar tull och annan skatt enligt 26 § får förfoga över varor även om tull och annan skatt inte har betalats för varorna.

Om det är nödvändigt för tullmyndigheternas kontroll, får regeringen föreskriva om begränsningar i rätten att ta hem varor.

Det finns särskilda föreskrifter om begränsningar i övrigt i rätten att ta hand om varor enligt första stycket och att förfoga över varor som tagits om hand.

10 §

En vara, som skall förtullas, skall anmälas till förtullning vid införseln eller, om den sänds under tullverkets överinscende till en ort inom tullområdet, vid ankomsten till denna ort. Om en oförtullad vara förvaras på tullupplag eller tullager eller i frihamn, skall den anmälas till förtullning innan förvaringen upphör. En vara, som innehas med temporär tullfrihet, skall anmälas till förtullning innan den temporära tullfriheten upphör, om regeringen inte föreskriver annat.

Den som har tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd skall anmäla varan till förtullning senast torsdagen i andra kalenderveckan efter den vecka då varan anmäldes till hemtagning. Om särskilda skäl påkallar det får generaltullstyrelsen fastställa en längre frist för anmälan till förtullning.

En vara som avses i första stycket behöver inte anmälas till förtullning om den blir föremål för annan tullklarering i anslutning till att försändningen, förvaringen eller den temporära tullfriheten upphör. Detsamma gäller om en vara som tagits om hand enligt 9 § blir anmäld till annan tullklarering än förtullning inom den tid, då anmälan till förtullning skulle ha gjorts. Varan får dock inte anmälas till hemtagning på nytt.

11 §

Den som anmäler en vara till förtullning eller som tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd utan att vidta åtgärd enligt 10 § sista stycket är tullskyldig för varan.

I 80–82 §§ föreskrivs om tullskyldighet i särskilda fall.

Den som är tullskyldig skall utom tull betala annan skatt för varan.

Anträffas inte någon som är tullskyldig, skall tull och annan skatt tas ut av varan. Om särskilda skäl föreligger kan generaltullstyrelsen besluta att tull och annan skatt inte skall tas ut av varan.

12 §

Vid förtullning av en vara skall, om inte annat är föreskrivet, författningar om tull och annan skatt tillämpas i den lydelse som gällde den dag då

1. anmälan om hemtagning gjordes,
2. ansökan om temporär tullfrihet för varan gjordes eller sådan tullfrihet medgavs utan ansökan, eller
3. varan i annat fall än som avses i 1 och 2 anmäldes till förtullning.

Generaltullstyrelsen kan medge undantag från första stycket 2.

Om en åtgärd som avses i första stycket 3 inte har vidtagits inom föreskriven tid, tillämpas författningarna i den lydelse som gällde den dag då åtgärden senast borde ha vidtagits.

Tulldeklaration m.m.

13 §

När en vara anmäls till förtullning, skall den tullskyldige till ledning för förtullningen lämna en tulldeklaration. Regeringen får föreskriva att de uppgifter som behövs för förtullningen skall lämnas på annat sätt än i en tulldeklaration.

Tulldeklaration får lämnas genom ombud som godkänts av generaltullstyrelsen.

Tulldeklaration får lämnas av någon som är anställd och kan anses ha en förtroendeställning hos den tullskyldige eller, om deklarationen lämnas genom ett ombud som avses i andra stycket, hos ombudet.

14 §

En tulldeklaration skall innehålla

1. varans nummer enligt tulltaxelagen (1987:000) eller enligt statistisk varuförteckning, som utfärdats av generaltullstyrelsen, och en kort varubeskrivning, om en sådan inte finns i de handlingar som bifogas deklarationen,
2. tullsats och annan skattesats,
3. varans tull- och skattepliktiga kvantitet samt värde,
4. grund för nedsättning av eller frihet från tull eller annan skatt,
5. belopp som skall betalas i tull och annan skatt.

För kontroll av uppgifter som avses i första stycket och av att varan får införas skall i tulldeklarationen eller annan handling lämnas de ytterligare uppgifter som regeringen föreskriver. I tulldeklarationen eller annan handling skall också lämnas de ytterligare uppgifter som regeringen föreskriver för tillämpningen av formaliteterna vid handel med varor. Regeringen får föreskriva att uppgifterna i tulldeklarationen skall lämnas i kodform.

Tullmyndigheten kan medge undantag från skyldighet att lämna uppgifter som avses i första stycket om tullmyndigheten finner att den tullskyldige har avsevärd svårighet att lämna uppgifterna. Innebär medgivandet att den tullskyldige inte behöver lämna uppgift om varans nummer, kan tullmyndig-

heten bestämma att han skall lämna en sådan beskrivning av varan, som behövs för varans förtullning.

Generaltullstyrelsen kan medge att de uppgifter som avses i första stycket får lämnas med hjälp av teleöverförda meddelanden eller andra automatiska metoder eller i form av upptagning för automatisk databehandling.

15 §

Om varor, som enligt tulltaxan skall tulltaxeras gemensamt, anmäls till förtullning vid skilda tillfällen, skall den tullskyldige lämna preliminära tulldeklarationer. Slutlig deklaration skall lämnas vid det sista deklaratons-tillfället, om tullmyndigheten inte bestämmer annat.

En preliminär tulldeklaration skall innehålla en kort varubeskrivning, om en sådan inte finns i handlingar som bifogas deklarationen, och preliminärt beräknade belopp som skall betalas i tull och annan skatt.

Regeringen kan föreskriva att preliminär tulldeklaration får lämnas även i andra fall än som avses i första stycket.

16 §

Regeringen föreskriver vilka handlingar som skall bifogas en tulldeklaration eller i övrigt inges för att styrka uppgifter om en vara som skall förtullas.

En tullmyndighet kan förelägga den tullskyldige att lämna de ytterligare uppgifter som behövs för kontroll av tulldeklaration eller annan uppgift om en vara som skall förtullas.

Tulltaxering, omtulltaxering, eftertulltaxering, sköntulltaxering

Tulltaxering

17 §

Med ledning av tulldeklaration eller motsvarande uppgifter fastställer tullmyndigheten tull och annan skatt (tulltaxering).

Om en preliminär tulldeklaration har lämnats, bestämmer tullmyndigheten preliminärt tull och annan skatt (preliminär tulltaxering). Om det finns särskilda skäl får preliminär tulltaxering ske även i annat fall.

18 §

En anmälan till förtullning av en vara får inte återkallas om tulltaxeringsbeslut meddelats. Om det finns särskilda skäl får generaltullstyrelsen medge undantag från denna bestämmelse.

Omtulltaxering

19 §

Tullmyndigheten får ompröva tulltaxeringsbeslut på eget initiativ eller på begäran av den tullskyldige (omtulltaxering). Om tullmyndigheten då finner att beslutet är felaktigt, skall myndigheten besluta om rättelse, såvida inte felet är att anse som ringa.

Om ett tulltaxeringsbeslut har överklagats eller om tiden för överklagande har gått ut, får fråga om omtulltaxering inte prövas.

20 §

Om den som är tullskyldig enligt 11 § första stycket

1. i tulldeklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för tulltaxeringen, eller

2. underlåtit att lämna uppgift som det ålegat denne att lämna, skall tullmyndigheten besluta om eftertulltaxering om den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten har medfört att tull och annan skatt inte fastställts eller fastställts till för lågt belopp. En sådan taxering får inte ske, om det belopp som avses är ringa eller det med hänsyn till omständigheterna är uppenbart oskäligt att eftertulltaxering sker.

21 §

Eftertulltaxering får inte ske så länge omtulltaxering kan ske och inte senare än fem år efter den dag då varan anmäldes till förtullning, såvida inte den tullskyldige samtyckt till att eftertulltaxering sker.

22 §

Om den tullskyldige har avlidit skall eftertulltaxeringen påföras hans dödsbo. Beslut om sådan eftertulltaxering får meddelas senast under andra året efter utgången av det kalenderår då bouppteckning efter den tullskyldige lämnats in för registrering.

23 §

Om den tullskyldige har åtalats för brott enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling, får, även efter utgången av den i 21 eller 22 § angivna tiden, eftertulltaxering ske för den vara som åtalet avser. Beslut om sådan eftertulltaxering får dock inte meddelas senare än under kalenderåret efter det då åtalet väcktes. Om den tullskyldige har avlidit, får beslut om eftertulltaxering inte meddelas senare än sex månader från dödsfallet. Om åtalet ogillas, skall tullmyndigheten undanröja eftertulltaxeringen, när domen har vunnit laga kraft.

Första stycket skall tillämpas också i fall då den som har företrätt en juridisk person åtalats för brott enligt lagen om straff för varusmuggling, om brottet avser tull eller annan skatt som den juridiska personen haft att betala.

Skönstulltaxering

24 §

Om tull eller annan skatt inte kan beräknas tillförlitligt vid tulltaxering, omtulltaxering eller eftertulltaxering, fastställs beloppet efter skälig grund.

Betalning av tull och annan skatt*Betalning*

25 §

Tull och annan skatt skall betalas till tullmyndigheten inom 15 dagar från den dag då beslut om tull eller annan skatt meddelades.

26 §

Generaltullstyrelsen får medge att tull och annan skatt betalas enligt särskild tullräkning.

Särskild tullräkning får utfärdas gemensamt för flera beslut. Räkningen skall betalas inom 15 dagar från den dag då den utfärdades. Generaltullstyrelsen får i enskilda fall bestämma att räkningen skall betalas tidigare, om det finns särskilda skäl.

Särskild tullräkning får utställas på ombud som avses i 13 § andra stycket, om ombudets uppdrag omfattar befogenhet att fullgöra den betalningsskyldighet som åvilar den tullskyldige.

Om ett ombud har mottagit medel av tullskyldiga för betalning av tullräkningar skall ombudet hålla dessa medel skilda från andra tillgångar.

27 §

Regeringen får föreskriva att säkerhet skall ställas för tull och annan skatt. Om säkerhet inte har ställts, utgör varan säkerhet för tullen och skatten så länge den står under tullverkets överinseende.

Återbetalning

28 §

Om en tullskyldig har betalat tull eller annan skatt med högre belopp än han rätteligen skall betala, återbetalas överskjutande belopp. Motsvarande gäller när han betalat tull eller annan skatt som rätteligen inte skall betalas. Belopp 8vsom den tullskyldige kan dra av enligt lagen (1968:430) om mervärdeskatt, återbetalas dock inte. Om tullfrihet har beslutats med stöd av 5 § lagen (1987:000) om tullfrihet m.m. för en vara av visst slag återbetalas inbetalat tullbelopp.

Vid återbetalning till den tullskyldige får avdrag göras för tull och annan skatt som förfallit till betalning och som den tullskyldige skall betala till tullverket. Vid restitution av tull enligt lagen om tullfrihet m.m. får avdrag göras för till betalning förfallen tull eller annan skatt som sökanden skall betala till tullverket. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Restavgift

29 §

Om tull eller annan skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall restavgift tas ut med sex öre för varje hel krona av obetalt belopp, dock minst femtio kr. Vid beräkning av restavgiften skall avrundning ske till närmast lägre hela kronantal. Generaltullstyrelsen får meddela befrielse helt eller delvis från skyldighet att betala restavgift, om det finns särskilda skäl.

Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt tillämpas även beträffande restavgift enligt första stycket.

Ränta

30 §

Ränta utgår på tull och annan skatt som skall betalas

1. på grund av omtulltaxering eller eftertulltaxering,
2. enligt beslut av generaltullstyrelsen, kammarrätt eller regeringsrätten,
3. i fall som avses i 82 §, när tull eller annan skatt undandragits,
4. i fall som avses i 24 § första eller tredje stycket lagen (1987:000) om tullfrihet m.m.

Om tull och annan skatt enligt preliminärt beslut har erlagts med lägre

belopp än som slutligt fastställts utgår ränta på det överskjutande beloppet.

Ränta enligt första eller andra stycket utgår dock inte på belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt lagen (1968:430) om mervärdesskatt.

Om utfärdande av särskild tullräkning fördröjs till följd av att den som tagit hand om en vara med stöd av hemtagningstillstånd inte anmält varan till förtullning inom föreskriven tid utgår ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt tillämpas även beträffande ränta enligt denna paragraf.

31 §

Vid beräkning av ränta enligt 30 § första stycket 1, 2 eller 4 eller 30 § andra stycket gäller att ränta utgår

från utgången av den andra månaden efter den då varan anmäldes till förtullning, dock att ränta på tull eller annan skatt, som motsvarar tidigare återbetalat belopp, utgår från utgången av den månad då beloppet återbetalades,

till och med den månad då beloppet skall erläggas.

Ränta enligt 30 § första stycket 3 utgår

från utgången av den månad då varan infördes eller det olovliga förfarandet ägde rum,

till och med den månad då beloppet skall erläggas.

Ränta enligt första och andra styckena i denna paragraf utgår inte för längre tid än två år utom i fall som avses i 30 § första stycket 4.

Ränta enligt 30 § fjärde stycket utgår för den tid fördröjningen omfattar.

32 §

På belopp som återbetalas enligt 28 § utgår ränta. Ränta utgår även på ränta enligt 30 § som återbetalas. Ränta utgår från utgången av den månad under vilken beloppet betalats till och med den månad då beloppet återbetalas.

33 §

Ränta beräknas för visst kalenderår efter den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto, som gäller vid utgången av december det föregående året, i fall som avses i 30 § med ett tillägg av tre procentenheter och i fall som avses i 32 § med ett avdrag som motsvarar halva diskontot. Räntesatsen bestäms i sistnämnda fall till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt. För den tid som infaller efter utgången av det år då tull och annan skatt slutligt fastställs tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntebelopp som inte uppgår till femtio kronor tas inte ut och återbetalas inte.

34 §

Om ett beslut, som föranlett ränta enligt 30 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha betalats eller skulle betalats med lägre belopp, skall ny beräkning av räntan göras. För mycket erlagd ränta återbetalas.

Ränta utgår inte på räntebelopp som en tullskyldig åläggs betala enligt 30 § utöver tidigare erlagd ränta.

Om ett beslut, som föranlett ränta enligt 32 §, har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller skulle ha utgått med lägre belopp, skall den tullskyldige återbetala såvad denne uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt gäller därvid i tillämpliga delar.

35 §

Tull och annan skatt som har förfallit till betalning skall drivas in i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får tullmyndigheten ta ut beloppet av säkerheten.

36 §

Om någon, i egenskap av företrädare för en tullskyldig som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala in tull och annan skatt i rätt tid och ordning, är denne tillsammans med den tullskyldige betalningsskyldig för tullen och skatten. Betalningsskyldigheten får helt eller delvis efterges om det finns särskilda skäl.

Talan om åläggande av betalningsskyldighet enligt första stycket skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan den tullskyldiges betalningsskyldighet för beloppen har bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för tull och annan skatt.

Den som fullgjort betalningsskyldighet för tull- och skattebelopp enligt första stycket får kräv tillbaka beloppet av den tullskyldige.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1968:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

37 §

De föreskrifter om ränta, restavgift, indrivning, avräkning, förmånsrätt, avskrivning och preskription som gäller i fråga om fordringar mot en tullskyldig gäller även när motsvarande fordringar tagits upp i tullräkning, som utställts på ombud enligt 26 § tredje stycket.

Tullauktion m.m.**38 §**

Om tull och annan skatt skall tas ut av en vara enligt 11 § fjärde stycket eller 35 § får varan säljas genom 8vtullmyndighetens försorg på offentlig auktion (tullauktion) eller på annat sätt om tullmyndigheten finner det vara lämpligare. Om varan är skadad eller förskämd eller om köpeskillingen inte kan beräknas täcka minst kostnaden för försäljningen eller om tullmyndigheten i övrigt finner att det föreligger särskilda skäl, får varan i stället förstöras.

Att vissa varor inte får säljas på tullauktion följer av särskilda bestämmelser.

39 §

En tullauktion skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt.

Innan en vara säljs på tullauktion eller på annat sätt skall tullmyndigheten i god tid skicka särskild underrättelse till den som är tullskyldig, till varuägaren och till den som kan antas ha särskild rätt till varan. Vad som sagts nu skall om möjligt tillämpas även innan en vara förstörs.

40 §

Medel som inflyter genom försäljning enligt 38 § skall användas till att täcka i första hand tullverkets kostnader för förvaring och försäljning av varan och i andra hand tull och annan skatt för varan samt ränta.

Om det därefter finns överskott skall beloppet tillställas varuägaren, om dennes adress är känd. I den mån någon annan visat särskild rätt till varan, skall beloppet dock tillställas denne. I andra fall än som sagts nu skall det tillställas den tullskyldige.

Om beloppet inte har kunnat tillställas någon enligt andra stycket inom ett år från dagen för försäljningen, tillfaller det staten.

Utförsel

41 §

Den för vars räkning en vara förs ut ur landet (exportör) skall lämna en skriftlig anmälan om utförseln till tullmyndighet. Anmälan skall innehålla uppgift om

1. varans nummer enligt statistisk varuförteckning, som utfärdats av generaltullstyrelsen,
2. varans kvantitet och värde,
3. grund för återbetalning av eller befrielse från tull eller annan skatt på grund av utförseln.

Generaltullstyrelsen kan medge att de uppgifter som avses i första stycket får lämnas med hjälp av teleöverförda meddelanden eller andra automatiska metoder eller i form av upptagning för automatisk databehandling.

42 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om uppgifter och handlingar som skall lämnas till tullmyndigheten när en vara förs ut ur landet.

Tullmyndigheten kan förelägga exportören att lämna de ytterligare uppgifter som behövs för kontroll av anmälan om utförsel eller annan uppgift om en vara som skall föras ut.

Med ledning av de lämnade uppgifterna och, om det behövs, undersökning av varan kontrollerar tullmyndigheten att varan får föras ut.

43 §

Bestämmelserna i 41 och 42 §§ tillämpas även i fråga om åtgärd som enligt särskilda föreskrifter skall jämföras med utförsel.

44 §

Regeringen får föreskriva att anmälan om utförsel inte behöver lämnas för varor som inte skall redovisas i handelsstatistiken, om det kan ske utan risk för att föreskrifter som gäller för utförseln eftersätts.

Statistik

45 §

En tullskyldig eller någon annan som enligt denna lag eller bestämmelser som meddelats med stöd av lagen är skyldig att anmäla eller lämna uppgift om en vara eller ett transportmedel, skall för statistiskt ändamål lämna de uppgifter om varan eller transportmedlet som regeringen föreskriver.

46 §

För förvaring av oförtullade varor inrättas tullupplag, tullager och frihamn. Regeringen föreskriver vilka former av tullager som får inrättas.

Tullmyndighet får ta hand om en oförtullad vara för tillfällig förvaring om det behövs för tullkontrollen. Tullmyndigheten får lägga upp varan på tullupplag eller i frihamn. I sådant fall tillämpas 48 § tredje stycket.

47 §

Tillstånd att inrätta tullupplag och tullager meddelas av tullmyndighet. Regeringen får föreskriva att tullupplag och tullager kan inrättas av tullverket och får meddela särskilda föreskrifter om verksamheten vid sådana tullupplag och tullager.

Regeringen får föreskriva den längsta tid under vilken oförtullade varor får förvaras på tullupplag och tullager.

Om förvaringstiden för en vara, som inte får införas, har gatt ut utan att varan angetts till förtullning eller blivit föremål för behandling enligt 7 § första stycket får varan utan att förtullas säljas för utförsel genom tullmyndighets försorg med tillämpning av bestämmelserna i 38–40 §§.

48 §

En fraktförare är skyldig att lägga upp en vara som införs till tullområdet på tullupplag. Om ingen fraktförare åtagit sig att befordra varan, skall den som befordrat varan lägga upp den på tullupplag. Vad som sagts nu gäller inte om varan, så snart befordringen upphör, förtullas eller tullklareras på annat sätt.

När en vara befordras på ett fordon som kommer till tullområdet med fartyg, åvilar skyldigheten att lägga upp varan på tullupplag den som svarar för vägtransporten när fordonets förare medföljer fartyget, i annat fall åvilar skyldigheten redaren.

Om en fraktförare eller den som annars befordrat en vara åsidosätter sin skyldighet enligt första stycket läggs varan upp på tullupplag eller i frihamn genom tullverkets försorg. Den som åsidosatt skyldigheten skall ersätta tullverket dess kostnader för varans uppläggning och förvaring. Tullmyndigheten kan bestämma att varan inte får tas ut från upplaget eller frihamnen, förrän kostnaderna ersatts eller säkerhet ställts för dem.

49 §

Innehavaren av ett tullupplag är skyldig att ta emot oförtullade varor om det kan ske utan avsevärd olägenhet.

50 §

Frågor om tillstånd att inrätta frihamn prövas av regeringen.

I frihamn får oförtullade varor förvaras utan tidsbegränsning.

I den utsträckning regeringen föreskriver får i frihamn bedrivas industriell verksamhet och detaljhandel.

51 §

På flygplats och där annars är särskilt föreskrivet får efter tillstånd av regeringen inrättas butik för försäljning av oförtullade eller annars obeskattade varor till flygpassagerare som avreser till utlandet (exportbutik).

52 §

Tullupplag, tullager, frihamnar och exportbutiker står under tullverkets tillsyn.

Regeringen får meddela föreskrifter om anmälnings- och redovisnings-skyldighet i fråga om varor som förvaras på sådana platser.

Prop. 1986/87:166

53 §

Den som i verksamheten vid tullupplag, tullager eller frihamn tar befattning med tulldeklarationer och andra handlingar som lämnas för tullklarering, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han erfarit om någon enskilds ekonomiska och personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

54 §

Tullmyndighet får, om det kan ske utan risk för att föreskrifter om införsel åsidosätts, överlämna åt ett bolag eller en förening som innehar tullupplag eller frihamn att utföra tullmyndighetens kontroll

1. när en vara skall läggas upp på upplaget eller i frihamnen,
2. när en vara som förvaras på upplaget eller i frihamnen skall tas om hand av hemtagare eller i övrigt tas ut från upplaget eller frihamnen, eller
3. när en vara sänds från eller till upplaget eller frihamnen enligt 7 § första stycket 1.

Förhandsbesked

55 §

Generaltullstyrelsen får meddela förhandsbesked om

1. en varas nummer enligt tulltaxan och statistisk varuförteckning som utfärdats av generaltullstyrelsen,
2. beräkning av en varas tullpliktiga kvantitet,
3. beräkning av en varas tullpliktiga värde,
4. tullsats och annan skattesats för en vara och
5. tullfrihet eller tullnedsättning för en vara av helt eller delvis svenskt ursprung.

Ett förhandsbesked om skattesats gäller endast i den mån skatten skall betalas till tullverket.

56 §

Förhandsbesked meddelas efter ansökan av den som avser att införa eller utföra en vara eller av någon annan vars intresse i väsentlig mån berörs av bestämmelsernas tillämpning.

Förhandsbesked skall sökas skriftligt hos generaltullstyrelsen. Sökanden skall lämna de uppgifter som behövs för att förhandsbesked skall kunna meddelas. Styrelsen får begära varuprov av sökanden. Om laboratorieundersökning görs eller sakkunnig anlitas för att utreda en varas beskaffenhet, skall sökanden betala kostnaden för detta om generaltullstyrelsen inte medger undantag.

Om generaltullstyrelsen med hänsyn till ansökningens innehåll, utredningens beskaffenhet eller andra omständigheter finner att förhandsbesked inte bör meddelas skall ansökningen avvisas.

57 §

Ärenden om förhandsbesked skall handläggas skyndsamt.

Förhandsbesked gäller omedelbart. Beskedet är bindande för staten i förhållande till sökanden för en vara som införs eller utförs av honom eller för hans räkning eller i enlighet med ett av honom ingånget avtal, om varan anmäls till förtullning eller utförsel inom två år från den dag sökanden fick del av beskedet och sökanden yrkar det vid förtullningen eller utförseln.

58 §

Förhandsbesked upphör att gälla vid författningsändringar som påverkar den fråga förhandsbeskedet avser.

59 §

Generaltullstyrelsen kan återkalla förhandsbesked om styrelsen finner att en bestämmelse skall ges annan tolkning än den som ligger till grund för förhandsbeskedet. Beslut om återkallelse skall delges den som erhållit förhandsbeskedet.

Om ett förhandsbesked har återkallats, skall, när den som erhållit beskedet gör framställning om det, beskedet ändå gälla för en vara som införts eller utförts i enlighet med avtal som han ingått innan beslutet om återkallelse delgavs honom. Varan skall dock anmälas till förtullning eller utförelse inom tre månader från den dag då beslutet om återkallelse avsänts till honom.

Om det finns särskilda skäl kan generaltullstyrelsen medge att verkan av beslut om återkallelse skall inträda senare än vad som sägs i andra stycket.

60 §

Bestämmelserna i 59 § andra och tredje styckena tillämpas även i fall då ett förhandsbesked har ändrats efter överklagande.

Tullverkets kontrollverksamhet

61 §

Öförtullade varor och varor som anmälts till utförelse står under tullverkets överinseende (tullkontroll). I fråga om en hemtagen vara gäller detta dock endast om den

1. är underkastad förfogandeförbud enligt 2 § 5 lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införelse reglerade varor, m.m.,

2. behandlas enligt 7 § första stycket denna lag, eller

3. förvaras enligt beslut som tullmyndighet meddelat med stöd av föreskrift som avses i 9 § tredje stycket.

Vad som sägs i första stycket gäller inte varor som lämnats ut till fritt förfogande enligt 9 § andra stycket.

62 §

Transportmedel står under tullkontroll om det

1. medför varor till tullområdet: så länge varorna står under tullkontroll och inte lossats,

2. kommer till tullområdet utan att medföra varor: tills anmälan om transportmedlet enligt 3 § har behandlats av tullmyndigheten,

3. skall avgå från tullområdet: sedan anmälan gjorts härom.

Transportmedel, som kommit till tullområdet och skall undersökas enligt 63 §, står utan hinder av första stycket 1 och 2 under tullkontroll tills undersökningen har slutförts.

63 §

För kontroll av att anmälnings- eller uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelas med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt, får tullmyndigheterna undersöka

1. transportmedel, containrar, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras vid införelse till eller utförelse från tullområdet,

2. områden för tullupplag, tullager, frihamnar och exportbutiker, flygplat-

ser och bangårdar där varor som står under tullkontroll förvaras, och även lokaler inom sådana områden, samt

3. handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från tullområdet eller av person som kan anmanas stanna enligt 64 §.

Utöver vad som anges i första stycket 3 får undersökning av vad resande bär i eller innanför kläderna ske endast enligt 19 § lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

64 §

För att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel och utförsel av varor får regeringen meddela föreskrifter i fråga om

1. skyldighet för förare eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll att använda viss väg eller led, att medföra passhandling för transportmedlet eller dess last eller att stanna på tullmyndighets anmaning,

2. förbud mot att göra uppehåll under resa inom tullområdet med transportmedel som står under tullkontroll, att utan tullmyndighets medgivande ankomma eller avgå med sådant transportmedel, beträda eller lämna samt lossa eller lasta sådant transportmedel.

Föreskrifter enligt första stycket om skyldighet att stanna på tullmyndighets anmaning får avse även förare eller befälhavare av transportmedel som inte står under tullkontroll samt personer i övrigt, när det i fråga om medförda varor finns anledning anta att anmälningsskyldighet föreligger enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

65 §

En förare eller befälhavare av ett transportmedel eller annan, som kan anmanas stanna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 64 §, skall på tulltjänstemans begäran lämna de uppgifter och förete de handlingar som behövs för kontrollen.

66 §

Tullmyndigheterna får anbringa lås, förseglingar eller igenkänningsmärken på transportmedel och varor som står under tullkontroll. Tullmyndigheterna får också tillfälligt ta hand om registreringsbevis och liknande handlingar, som avser ett sådant transportmedel, när det behövs för att hindra transportmedlets avgång.

I 46 § föreskrivs om befogenhet för tullmyndigheterna att onhändertaga oförtullade varor för tillfällig förvaring.

67 §

Om det behövs för kontrollverksamheten och inte medför något väsentligt hinder för trafiken, får tullmyndigheterna tillfälligt stänga av områden, där transportmedel lossas eller lastas. Vad som sagts nu gäller även annat område närmast transportmedel, liksom infarter till och utfarter från tullupplag, frihamnar och flygplatser.

68 §

Tullmyndigheterna får preja fartyg inom tullområdet.

Om ett fartyg under resa mellan orter inom tullområdet avviker från kursen och lämnar tullområdet utan att nöd eller annat tvingande skäl föreligger, får tullmyndigheterna inbringa fartyget till en plats inom tullområdet. En sådan åtgärd får inte företas med ett utländskt fartyg eller inom en främmande stats vattenområde, om det inte medges enligt avtal med den främmande staten.

69 §

För sådan kontroll som avses i 63 § skall den, vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs, bereda den som verkställer kontrollen tillfälle att undersöka varan eller transportmedlet och utan kostnad tillhandahålla varuprov som behövs. Han skall också lämna tillträde till de lokaler och andra utrymmen som används för den transport, förvaring eller verksamhet som kontrollen avser.

Vidare skall den, vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs, svara för den transport av varan som behövs samt för uppackning och återinpackning. Han skall även tillhandahålla arbetsbiträde vid provtagning och vägning. Den som åsidosätter dessa skyldigheter skall ersätta staten för dess kostnad för ifrågavarande åtgärder. Bestämmelserna i 35 § tillämpas även på sådan ersättning. Tullmyndighet får medge befrielse helt eller delvis från ersättningskyldigheten.

70 §

Även i annat fall än som avses i 69 § första stycket får tulltjänsteman undersöka och ta prov på varor som står under tullkontroll.

71 §

Om det finns anledning anta att en uppgift som lämnats enligt denna lag eller enligt föreskrift som meddelats med stöd av lagen inte är riktig, får tullmyndigheten anlita särskild sakkunnig för att få fram den upplysning som behövs. Om uppgiften visas vara oriktig, skall den som lämnat uppgiften stå för kostnaden om inte uppgiften avser varans tull- eller skattepliktiga värde och det slutligen fastställda värdet överstiger det uppgivna med högst tio procent.

Tullmyndighet får, med generaltullstyrelsens medgivande, anlita särskild sakkunnig även när en uppmaning att lämna uppgift eller handling rörande en vara inte har följts. Den som rätteligen skulle ha lämnat uppgiften eller handlingen skall stå för kostnaden om generaltullstyrelsen inte beslutar annat.

Om tullverket haft kostnader som enligt första eller andra stycket någon annan skall stå för, skall denne ersätta staten för dess kostnad. Bestämmelserna i 35 § tillämpas på sådan ersättning.

72 §

Om det behövs för kontrollverksamheten eller för uppgiftslämnande enligt 114 § får regeringen föreskriva, att den som är tullskyldig skall lämna uppgift om organisationsnummer eller personnummer när en vara anmäls till förtullning, samt att en exportör skall lämna sådan uppgift när en vara anmäls till utförsel.

73 §

Regeringen får meddela föreskrifter om järnvägsföretags och postverkets medverkan i kontrollverksamheten enligt denna lag i fråga om varor som befordras på järnväg eller med post.

Regeringen får meddela föreskrifter om polismyndigheternas medverkan i kontrollverksamheten enligt denna lag. Vad som sägs i 63–70 §§ om tullmyndighet och tulltjänsteman gäller vid sådan medverkan även polismyndighet och polisman.

74 §

Transportföretag som befordrar resande från utlandet skall utan kostnad för staten ställa de lokaler och anordningar till tullverkets förfogande som enligt

av generaltullstyrelsen bedömer behövs för undersökning och tulltaxering av resgods och fordon som resande för med sig, för förhör och kroppsvisitation av resande samt för tullpersonal under uppehåll i tjänstgöringen.

75 §

För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldigheten enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt, får tullmyndigheten, utöver undersökning enligt 63 §, förelägga den uppgiftsskyldige att för granskning tillhandahålla tullmyndigheten räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör verksamheten. Även den för vars räkning en vara införts eller utförts och annan som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift som är av betydelse för kontrollen kan hämtas ur anteckningar eller andra handlingar, som förs vid hans verksamhet, kan föreläggas att tillhandahålla handlingar som behövs för kontrollen.

76 §

I beslut om granskning enligt 75 § skall tullmyndigheten förordna en eller flera tjänstemän att verkställa granskningen. Tullmyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för granskningen.

77 §

Om det är möjligt skall granskningen ske på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den vars handlingar är föremål för granskning. Om räkenskaper och andra handlingar skall granskas på någon annan plats än där de förvaras, skall de mot kvitto överlämnas till den som skall verkställa granskningen. Handlingarna skall lämnas tillbaka så snart som möjligt.

78 §

Den som verkställer granskningen får ta del av handlingar som är av betydelse för granskningen även om den, vars handlingar är föremål för granskning, skall iakttä tystnad om deras innehåll. Om en handlingens innehåll är av denna beskaffenhet eller om den, vars handlingar skall granskas, anser att handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom, får länsrätten på talan av honom besluta att handlingen skall undantas från granskningen, om synnerliga skäl motiverar det. Länsrättens beslut får inte överklagas.

79 §

I fråga om granskning som avses i 75–78 §§ gäller bestämmelserna i 69 och 71 §§ i tillämpliga delar. Den vars handlingar är föremål för granskning skall också lämna upplysningar och på annat sätt lämna det biträde som krävs för att granskningen skall kunna verkställas.

Tullmyndigheten skall snarast meddela resultatet av granskningen till den hos vilken granskningen skett och lämna denne tillfälle att yttra sig om det behövs.

Tullskyldighet i särskilda fall

80 §

I fråga om varor som inkommer till tullområdet i postförsändelser är adressaten tullskyldig, om varorna inte anmäls till förtullning av någon annan. Vad som föreskrivs i 19–23 §§ om omtulltaxering och eftertulltax-

ering gäller även sådan tullskyldig, även om uppgiften inte har lämnats av honom utan funnits i handling som medföljt försändelsen.

Prop. 1986/87:166

81 §

Om en oförtullad vara går förlorad, när den införs till tullområdet eller sänds under tullkontroll inom detta, är fraktföraren tullskyldig för varan. Om ingen fraktförare åtagit sig att befordra varan, är den som befordrat varan tullskyldig för den. Om varan anmälts till försändning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 § första stycket 1 är dock den som gjort en sådan anmälan tullskyldig.

Om en oförtullad vara går förlorad, när den förvaras på tullupplag eller tullager eller i exportbutik eller frihamn är innehavaren av upplaget, lagret, exportbutiken eller frihamnen tullskyldig för varan.

Om en oförtullad vara går förlorad, när den innehas med temporär tullfrihet, är den som åtnjöt den temporära tullfriheten tullskyldig för varan.

Den som visar att förlust av en vara inte beror på fel eller försummelse av honom eller, i fall som avses i första stycket sista meningen, den som befordrat varan eller av någon för vilken dessa svarar är inte tullskyldig enligt första–tredje styckena. Om det finns särskilda skäl kan tullmyndighet medge nedsättning av eller befrielse från tullen eller skatten.

I fråga om tullskyldig som avses i första–tredje styckena gäller bestämmelserna i 13–24 §§ i tillämpliga delar.

82 §

Om någon infört eller låtit införa en vara utan att den angetts till förtullning eller annan tullklarering är han skyldig att betala den tull och annan skatt som skulle ha utgått om varan förtullats vid införseln. Detsamma gäller den som i samband med införsel av en vara i övrigt vidtagit sådan åtgärd att risk uppkommit för att varan skulle undgå förtullning.

Den som förfogat över en oförtullad vara som avses i 7 § första stycket i strid mot föreskriven inskränkning i förfoganderätten är skyldig att betala den tull och annan skatt som därigenom undandragits eller kunnat undandras. Den som förfogat över en förtullad vara i strid mot föreskriven förutsättning för befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull eller annan skatt får inte åtnjuta förmånen.

Bestämmelserna i 17–24 §§ tillämpas även i fall som avses i första och andra styckena. Den tullskyldige skall på begäran av tullmyndigheten lämna sådana uppgifter om varan som behövs för tulltaxeringen.

Om det finns särskilda skäl kan tullmyndighet medge nedsättning av eller befrielse från tullen eller skatten eller medge befrielse från tullskyldighet för varor som blir föremål för behandling enligt 7 § första stycket.

Frågor om tullskyldighet enligt denna paragraf får inte prövas senare än fem år efter utgången av den månad, under vilken varan infördes eller det olovliga förfogandet ägde rum. Dock skall vad i 21–23 §§ föreskrivits om tider för prövning av eftertulltaxering i särskilda fall tillämpas på motsvarande sätt.

Tulltillägg, förseningsavgift, straff och vite

83 §

Har den som är tullskyldig och skyldig att lämna tulldeklaration, i en tulldeklaration eller ett annat dokument som avgetts till ledning för fastställande av tull eller annan skatt, lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, skall han påföras en särskild avgift (tulltillägg). Tulltillägget är tjugo

procent av den tull och annan skatt som inte skulle ha påförts om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller om den tullskyldige skriftligen har lämnat en sådan uppgift i ett omtulltaxeringsärende eller övrigt överklagat ärende som avser fastställande av tull eller annan skatt.

Om avvikelse från tulldeklaration har skett med stöd av 24 § skall den tullskyldige påföras tulltillägg. Tulltillägget är tjugo procent av den tull och annan skatt som till följd av uppskattningen påförs den tullskyldige utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från den tullskyldige påförs dock tulltillägg enligt första stycket.

Om den som är tullskyldig enligt 82 § rätteligen skulle ha lämnat tulldeklaration till ledning för fastställande av tull eller annan skatt skall han påföras tulltillägg. Tulltillägget är tjugo procent av den tull och annan skatt som påförs eller, vid förfogande enligt 82 § andra stycket andra meningen, tjugo procent av den tullförmån som den tullskyldige går miste om.

84 §

Vid tillämpning av 83 § ansvarar den som är tullskyldig för handlingar och underlåtenhet av hans ombud. Tulldeklaration eller annat dokument som lämnas för en tullskyldig som är juridisk person skall anses ha lämnats av den tullskyldige, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda den tullskyldige.

85 §

Tulltillägg påförs inte i samband med rättelse av en felräkning eller felskrivning, som uppenbart framgår av tulldeklaration eller annat dokument som lämnats till ledning för tulltaxeringen.

Tulltillägg påförs inte heller i den mån avvikelsen avser bedömning av ett yrkande, såsom fråga om yrkad förmånsbehandling, anspråk på tullbefrielse eller tullenedsättning, eller fråga om skäligheten av en uppskattning eller värdering, och avvikelsen inte gäller uppgift i sak.

Om en tullskyldig frivilligt har rättat en oriktig uppgift eller anmält förhållande som avses i 82 § första eller andra stycket påförs inte tulltillägg.

86 §

Om den som tagit hand om en vara efter medgivande enligt 9 § första stycket inte har kommit in med tulldeklaration vid den övriga tiden då deklARATIONEN senast skulle ha lämnats, påförs han en särskild avgift (förseningsavgift).

Förseningsavgiften är 100 kronor. Avgiften är dock 200 kronor om den tullskyldige anmodats att lämna tulldeklaration men inte fullgjort skyldigheten inom den anmodade tiden.

87 §

Tulltillägg och förseningsavgift får helt eller delvis efterges om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med den tullskyldiges ålder, sjukdom, bristande erfarenhet eller därmed jämförligt förhållande att den kan anses ursäktlig. Detsamma gäller om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till den oriktiga uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet, som rör annat än vad som sägs i första meningen.

Tulltillägg får helt efterges även när det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är att anse som ringa.

Förseningsavgift får helt eller delvis efterges också när underlåtenheten är att anse som ringa.

Tulltillägg eller förseningsavgift får inte påföras sedan den tullskyldige har avlidit.

88 §

Om en oförtullad vara eller dess värde blir föremål för förverkande tas inte ut tull, annan skatt eller tulltillägg till den del varan eller dess värde förverkas. Ett tidigare meddelat beslut om tull, annan skatt eller tulltillägg skall upphävas eller ändras, sedan dom eller beslut som innefattar förverkande vunnit laga kraft.

89 §

Frågor om tulltillägg och förseningsavgift prövas av tullmyndigheten. Kammarrätten prövar dock, på talan av det allmänna ombudet, frågor om tulltillägg på grund av oriktiga uppgifter i mål om tull eller annan skatt. Sådan talan får föras om den oriktiga uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats i målet. Talan skall väckas inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga kraft.

Den tullskyldiges yrkande i fråga om tulltillägg eller förseningsavgift skall utan hinder av vad som annars gäller om överklagande prövas, om beslutet om den tull eller annan skatt som tulltillägget eller förseningsavgiften avser inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller om det allmänna ombudet framställt ett sådant yrkande till förmån för den tullskyldige. Om yrkandet framställs först i domstol, kan domstolen förordna att målet om tulltillägg eller förseningsavgift skall tas upp och vidare handläggas av tullmyndigheten.

Innan beslut fattas om påföring av tulltillägg eller förseningsavgift skall den tullskyldige om möjligt ges tillfälle att yttra sig.

90 §

Bestämmelserna om eftergift skall beaktas även om yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som har förekommit i ärendet eller målet om tulltillägg eller förseningsavgift.

Om tull eller annan skatt sätts ned, skall också vidtas den ändring i beslutet om tulltillägg som nedsättningen kan föranleda.

91 §

Tulltillägg under femtio kronor påförs inte. Öretal som uppkommer vid beräkningen bortfaller.

Tulltillägg tillfaller staten.

92 §

Om betalningsskyldighet för tull eller annan skatt inte längre kan åläggas får tullmyndigheten inte påföra tulltillägg på beloppet.

93 §

Bestämmelserna i 25–29 och 35 §§ tillämpas även i fråga om tulltillägg och förseningsavgift.

94 §

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet underlåter att

1. lämna uppgift eller handling enligt 13–15 §§, 16 § första stycket, 41 § eller 42 § första stycket, eller

2. lägga upp en vara på tulupplag enligt 48 § döms för tullförseelse till döms för tullförseelse till böter.

95 §

I ringa fall skall inte dömas till ansvar för tullförseelse. Ansvar för tullförseelse inträder inte heller om underlåtenheten är belagd med straff i brottsbalken eller lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

96 §

Allmänt åtal för tullförseelse får väckas endast efter medgivande av tullmyndighet.

97 §

När en tullmyndighet med stöd av denna lag eller föreskrift som utfärdats med stöd av lagen, meddelar föreläggande för tullskyldig eller annan att vidta åtgärd som behövs för förtullning eller för tullverkets kontrollverksamhet, kan vite föreläggas.

Vite kan även föreläggas, om någon underlåtit att lämna uppgift eller handling enligt 13–15 §§ eller 16 § första stycket eller att fullgöra skyldighet som föreskrivs i 69 § eller med stöd av 72 §.

Vitet får inte fastställas till lägre belopp än femhundra kronor eller högre än femtusen kronor.

Frågor om utdömande av vite prövas av generaltullstyrelsen.

I övrigt gäller bestämmelserna i lagen (1985:206) om viten.

Allmänt ombud

98 §

Hos generaltullstyrelsen skall finnas ett allmänt ombud som för det allmännas talan i mål och ärenden som avses i 100 § första stycket utom sådana som gäller eller har samband med inskränkning i rätten att förfoga över varor. Det allmänna ombudet får föra talan även till den tullskyldiges förmån. Ombudet har då samma behörighet som den tullskyldige.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer förordnar det allmänna ombudet och ersättare för denne.

Överklagande

Överklagande i vanlig ordning

99 §

Beslut, som någon annan tullmyndighet än generaltullstyrelsen har meddelat enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen, får överklagas hos generaltullstyrelsen.

Om överklagandet avser slutlig fastställelse av tull, annan skatt, ränta, restavgift, tulltillägg eller förseningsavgift, skall skrivelsen med överklagandet ha kommit in till den myndighet som meddelat beslutet inom ett år från

den dag då beslutet meddelades eller, i fall då omtulltaxering skett, inom två månader från den dag då omtulltaxeringsbeslutet meddelades. om tiden för överklagande därigenom blir längre.

Preliminära tulltaxeringsbeslut samt tullmyndighets beslut om vitesföreläggande och beslut om granskning enligt 75 § får inte överklagas.

100 §

Generaltullstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen får överklagas hos kammarrätt genom besvär, när det är fråga om

1. fastställelse av tull eller annan skatt och prövningen inte gäller sådant beslut om befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull och annan skatt som meddelats med stöd av regeringens bemyndigande,

2. uttag av tull eller annan skatt av en vara enligt 11 § fjärde stycket eller 35 §,

3. temporär tullfrihet,

4. restitution av tull eller annan skatt,

5. ursprungsintyg enligt protokoll 3 till Sveriges avtal med Europeiska ekonomiska gemenskapen eller bilaga B del 1 till konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelsammanslutningen.

6. inskränkning i rätten att förfoga över en vara,

7. förhandsbesked,

8. ränta eller restavgift,

9. tulltillägg eller förseningsavgift,

10. kostnad som avses i 56 § andra stycket eller 71 §, eller

11. utdömande av vite.

Om generaltullstyrelsen har avvisat en ansökan om förhandsbesked eller återkallat ett lämnat förhandsbesked eller meddelat ett beslut som avses i 59 § tredje stycket, får beslutet inte överklagas.

I övrigt överklagas generaltullstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen hos regeringen.

101 §

Beslut om fastställelse av tull och annan skatt får överklagas endast av den tullskyldige och av det allmänna ombudet. Om tull och annan skatt skall tas ut av varan enligt 11 § fjärde stycket får beslutet om fastställelse av tull och skatt dock överklagas även av varuägaren eller annan som visar särskild rätt till varan.

Generaltullstyrelsens beslut rörande förhandsbesked får överklagas endast av sökanden och av det allmänna ombudet.

102 §

Om en part har överklagat ett beslut i sådant mål eller ärende, vari enligt 98 § det allmännas talan förs av ett allmänt ombud, får också motparten överklaga beslutet, även om den för honom föreskrivna tiden för överklagande har gått ut. Motpartens skrivelse skall ha kommit in till den myndighet som meddelade beslutet inom två månader om överklagande görs enligt 99 § andra stycket, inom en vecka i mål om förhandsbesked och i övrigt inom två veckor från den dag då motparten fick del av den först ingivna skrivelsen med överklagande. eller om han inte fått del av den före utgången av den tid inom vilken den senast skulle ha kommit in, från utgången av denna tid.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

103 §

Den som är tullskyldig får överklaga i särskild ordning om

1. tull eller annan skatt felaktigt fastställts mer än en gång för samma vara.
2. den tullskyldige, till följd av underlåtenhet att lämna tulldeklaration eller infordrad uppgift eller på grund av felaktighet i en tulldeklaration eller annan handling eller annan uppgift som han lämnat eller i en uppgift som legat till grund för en sådan deklaration eller uppgift, fått tull eller annan skatt fastställd till belopp som väsentligt avviker från vad som rätteligen bort fastställas, eller
3. den tullskyldige kan åberopa någon annan omständighet eller något annat bevis som borde ha föranlett att tull eller annan skatt skulle ha fastställts till ett belopp som väsentligt avviker från det som fastställts.

Ett överklagande enligt första stycket 2 eller 3 får tas upp till prövning endast om det kan grundas på en omständighet eller ett bevis, som tullmyndigheten saknade kännedom om när tull eller annan skatt fastställdes och det framstår som ursäktligt att den som söker rättelse inte i annan ordning åberopat omständigheten eller beviset för att få rättelse.

Överklagande som avses i denna paragraf får göras senast fem år efter den dag då beslutet om fastställelse meddelades.

104 §

Överklagande i särskild ordning över beslut av annan tullmyndighet än generaltullstyrelsen prövas av styrelsen.

Om tulltaxeringen, omtulltaxeringen eller eftertulltaxeringen är föremål för prövning av kammarrätt eller om den har avgjorts av generaltullstyrelsen genom beslut som har vunnit laga kraft, ankommer det på kammarrätt att pröva målet. Om tulltaxeringen har prövats av kammarrätt eller regeringsrätten skall målet prövas av regeringsrätten.

Regeringsrätten och kammarrätt får, om överklagande som har gjorts i särskild ordning skall tas upp till prövning, förordna att målet skall vidare handläggas av generaltullstyrelsen.

Särskilda bestämmelser

105 §

Beslut enligt 17 § och 19–24 §§ samt beslut om tulltillägg och förseningsavgift skall gälla omedelbart. Detsamma gäller i övrigt tullmyndighets beslut, som meddelas enligt denna lag eller enligt föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen och som inte innebär att målet eller ärendet avgörs.

106 §

En tullmyndighet får när det finns skäl till det återkalla godkännande av ombud enligt 13 § andra stycket, uppdrag att utföra tullmyndighets kontroll enligt 54 § 2 och 3, medgivande att betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning samt hemtagningstillstånd och andra tillstånd som utfärdats enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Tullmyndigheten kan i dessa fall förordna att beslutet skall gälla omedelbart.

107 §

I beslut om tull och annan skatt samt ränta enligt denna lag skall beloppen avrundas till närmast lägre hela kronor.

108 §

Tull och annan skatt skall inte tas ut för en varuförsändelse, som inkommer med post, när den tull och annan skatt som är föreskriven för försändelsen sammanlagt inte uppgår till femtio kronor. Detta gäller dock inte om försändelsen innehåller spritdrycker, vin, starköl eller tobaksvaror.

109 §

En tullmyndighet kan medge att en till tullområdet införd vara som inte förtullats överläts till staten eller förstörs under kontroll av myndighet eller någon annan, som en tullmyndighet godkänner, om överlåtelsen eller förstöringen inte medför olägenhet eller kostnad för tullverket.

Tull och annan skatt skall inte tas ut för varor som överläts till staten eller förstörs enligt första stycket.

110 §

Regeringen får, med avvikelse från denna lag, meddela föreskrifter om hur varor skall anmälas till tullklarering och hur betalning av tull och annan skatt skall ske i vissa fall, när varor införs till tullområdet på järnväg, med post eller med luftfartyg.

111 §

På tullplats sker tullförrättning utan kostnad för allmänheten inom område och på tid som regeringen föreskriver. Regeringen får föreskriva att även andra förrättningar skall ske utan kostnad för allmänheten.

112 §

Den som föranleder tullförrättning som inte är avgiftsfri skall betala avgift för förrättningen (förrättningsavgift) enligt taxa som regeringen föreskriver.

113 §

Regeringen får föreskriva att avgifter skall betalas för hemtagningstillstånd, medgivande att betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning, utfärdande av särskild tullräkning, tillstånd att inrätta tullupplag och frihamn samt för tullverkets tillsyn över tullager och exportbutiker.

114 §

Tullmyndigheterna skall på begäran tillhandahålla Sveriges riksbank, riksskatteverket, statens jordbruksnämnd, kommerskollegium, statens pris- och kartellnämnd eller länsskattemyndighet uppgifter som förekommer hos tullmyndigheterna och som rör import eller export av varor.

115 §

Regeringen får åt generaltullstyrelsen överlåta sin befogenhet att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 3 §, 7 § första stycket 1, 7 § andra stycket, 8 §, 9 § första och tredje styckena, 10 § första stycket, 13 § första stycket, 14 § andra stycket, 15 § tredje stycket, 16 § första stycket, 27 §, 44 §, 45 §, 47 § första och andra styckena, 50 § tredje stycket, 52 § andra stycket, 64 §, 72 §, 73 § första stycket och 110–113 §§.

116 §

Vid granskning inom riksrevisionsverket av statens räkenskaper får anmärkning inte framställas i fråga om fastställelse och uppbörd av tull eller annan skatt.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Regeringen får meddela de övergångsbestämmelser som behövs.

2 Förslag till Lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel

Häri genom föreskrivs följande.

1 §

Om förtullning av en vara sker under sådana omständigheter som för en tullpliktig vara medför tullfrihet enligt 6 §, 7 § 1-7, 13 §, 14 §, 15 § 1 eller 16 § lagen (1987:000) om tullfrihet m.m. skall inte heller för varan utgå annan skatt eller avgift som skall erläggas vid införsel.

Frihet från annan skatt eller avgift gäller dock inte för följande varor för vilka tullfrihet medgetts enligt 13 § 8 lagen om tullfrihet m.m., nämligen varor som är avsedda för viss undervisningsanstalt eller vetenskaplig institution, om de är hänförliga till 84, 85 eller 90 kap. tulltaxelagen (1987:000) och värda minst 2 000 kronor.

Bestämmelser om frihet från skatt som avses i lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar finns i nämnda lag.

2 §

Bestämmelserna i lagen (1987:000) om tullfrihet m.m. om industrirestitution, handelsrestitution, reducerad restitution och särskild restitution tillämpas även i fråga om annan skatt och avgift, som betalats till tullmyndighet vid förtullning, om återbäring av skatten eller avgiften inte kan medges i annan ordning. Särskild restitution av sådan skatt eller avgift får dock medges endast om

1. förutsättningar för temporär tullfrihet för varan uppenbarligen föreligger,
2. varan inte får säljas på grund av föreskrift som har meddelats av hänsyn till allmän hälsovård, allmän säkerhet eller annat liknande intresse,
3. varan inte stämmer överens med vad som får anses avtalat eller varan inte har avlämnats inom avtalad tid,
4. varan uppenbarligen har beställts av misstag eller hinder av teknisk art förelåg vid införseln mot att använda varan för avsett ändamål,
5. varan uppenbarligen av förbiseende har sänts till mottagaren och förtullats för dennes räkning,
6. avgiften uppenbarligen har betalats av förbiseende,
7. annars synnerliga skäl föreligger.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första stycket gäller inte förordnande om inskränkning i restitutionsrätten som regeringen har meddelat med stöd av 5 § lagen (1987:000) om tullfrihet m.m.

3 §

I fall som avses i 15 § 1 lagen (1987:000) om tullfrihet m.m. medges frihet från annan skatt än tull eller från avgift endast om

1. sådan skatt eller avgift betalas, från vilken befrielse medgetts av tullmyndighet eller som resituerats av tullmyndighet vid utförseln, och
2. varan vid återinförseln förtullas för den person, för vilken den utfördes.

4 §

Om förutsättning för tullfrihet som avses i 1 § första stycket har upphört skall, om annat inte föreskrivs, skatt och avgift betalas enligt de regler som gäller för tull i motsvarande fall.

Denna lag gäller inte försäljningsskatt på motorfordon, skrotningsavgift eller avgifter inom prisregleringen på jordbrukets eller fiskets område.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Regeringen får meddela de övergångsbestämmelser som behövs.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

dels att 4, 5 och 19 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Såsom varusmuggling skall *ock* anses, om någon uppsåtligen

1. förfogar över oförtullat eller obeskattat gods, restitutionsgods eller införsel- eller utförselförbud underkastat gods, som i vederbörlig ordning anmälts hos tullmyndighet, och därigenom föranleder att tull och annan *allmän* avgift *undandras statsverket* eller att godset i strid mot införselförbud *utkommer* i den fria rörelsen eller att utförsel sker i strid mot utförselförbud;

2. förfogar över infört gods, för vilket åtnjutits tullfrihet eller tullnedsättning under stadgad särskild förutsättning, i strid mot vad *sålunda* förutsatts;

3. förfogar över gods, för vilket meddelats tillstånd till införsel eller utförsel under stadgad särskild förutsättning, i strid mot vad *sålunda* förutsatts;

4. *medelst* vilseledande förmår tillståndsgivande myndighet att *medgiva* införsel eller utförsel av gods och därigenom föranleder att godset *införes* eller *utföres* i strid mot förbud;

5. *underlåter* att inom föreskriven tid *rätta oriktig uppgift i tulldeklaration, som avgivits genom ombud, och därigenom föranleder att tull eller*

Såsom varusmuggling skall *också* anses, om någon uppsåtligen

1. förfogar över oförtullat eller obeskattat gods, restitutionsgods eller införsel- eller utförselförbud underkastat gods, som i vederbörlig ordning anmälts hos tullmyndighet, och därigenom föranleder att tull, annan *skatt eller* avgift *undandras staten* eller att godset i strid mot införselförbud *kommer ut* i den fria rörelsen eller att utförsel sker i strid mot utförselförbud,

2. förfogar över infört gods, för vilket åtnjutits tullfrihet eller tullnedsättning under stadgad särskild förutsättning, i strid mot vad *som* förutsatts,

3. förfogar över gods, för vilket meddelats tillstånd till införsel eller utförsel under stadgad särskild förutsättning, i strid mot vad *som* förutsatts,

4. *genom* vilseledande förmår tillståndsgivande myndighet att *medge* införsel eller utförsel av gods och därigenom föranleder att godset *införs* eller *utförs* i strid mot förbud.

¹ Senaste lydelse 1973:672.

annan allmän avgift undandras statsverket eller att gods införes i strid mot förbud.

5 §²

Den som av grov oaktsamhet förövar gärning som i 1 eller 4 § sägs, döms till böter eller fängelse i högst två år. I ringa fall skall dock ej till straff inte dömas.

Första stycket gäller även när någon, genom att lämna oriktig uppgift i tulldeklaration eller medelst annat vilseledande i samband med tullbehandling av gods eller prövning som i 4 § 4 avses eller genom underlåtenhet som i 4 § 5 sägs, av grov oaktsamhet föranleder fara för att tull eller annan allmän avgift undandras statsverket eller för att gods införes eller utföres i strid mot förbud. Vad nu sagts skall dock ej gälla den som frivilligt vidtager åtgärd som leder till att faran ej längre föreligger.

Den som av grov oaktsamhet förövar gärning som avses i 1 eller 4 § döms till böter eller fängelse i högst två år. I ringa fall skall dock inte dömas till ansvar.

Första stycket gäller även när någon, genom att lämna oriktig uppgift i tulldeklaration eller genom annat vilseledande i samband med tullbehandling av gods eller prövning som avses i 4 § 4 av grov oaktsamhet föranleder fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras staten eller för att gods införes eller utföres i strid mot förbud.

8 a §

Ansvar enligt 1–5 §§ för gärning, som medfört att tull, annan skatt eller avgift inte har påförts eller har påförts med för lågt belopp, inträder inte för den som frivilligt vidtar åtgärd som leder till att tull, annan skatt eller avgift kan påföras med rätt belopp. Detsamma gäller i fråga om ansvar enligt 6 § för olovlig befatning med smuggelgods, för vilket tull, annan skatt eller avgift inte har påförts eller har påförts med för lågt belopp.

Ansvar enligt 5 § för gärning som medfört fara som där avses inträder inte för den som frivilligt undanröjer faran.

19 §³

Förekommer mot någon, som anträffas vid gräns- eller kustort eller ankommer till plats, där förbindelse med utlandet äger rum, anledning att han har på sig gods, som enligt denna lag är underkastat beslag, må för eftersökande av sådant gods tulltjänsteman företaga kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning å honom. Om vederbörande chef för tull-, kust- eller gränsbevakning finner skärpning av tullkontrollen å persontrafiken till eller från utlandet med viss lägenhet eller för viss tidrymd å någon plats

² Senaste lydelse 1973:672.

³ Senaste lydelse 1985:10.

oundgängligen nödvändig, må efter bevakningschefens förordnande kroppsvisitation verkställas å envar, som med lägenheten eller under tidrymden till platsen ankommer från eller från platsen avreser till utlandet. Sådant förordnande skall ofördröjligen underställas generaltullstyrelsens prövning men går likväl genast i verkställighet.

För att motverka brott som avses i denna lag får tulltjänstemän även i andra fall än som avses i första stycket undersöka handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från riket. Tulltjänstemän som utövar lokal eller regional bevakningsledning beslutar om omfattningen av kontrollen.

Kroppsvisitation, som är av mera väsentlig omfattning, och ytlig kroppsbesiktning skall verkställas inomhus i avskilt rum eller i lämpligt utrymme i fartyg samt, om undersökningsman eller den undersökte begär det och det kan ske utan större omgång, i vittnens närvaro. Kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning av kvinnor får inte verkställas eller bevitnas av annan än kvinna, läkare eller legitimerad sjuksköterska. *Detta gäller dock inte en sådan kroppsvisitation som avses i andra stycket.*

Förande av protokoll och utfärdande av bevis om företagen kroppsvisitation eller ytlig kroppsbesiktning erfordras ej med mindre den undersökte begär det eller föremål, som påträffas, tages i beslag.

Kroppsvisitation, som är av mera väsentlig omfattning, och ytlig kroppsbesiktning skall verkställas inomhus i avskilt rum eller i lämpligt utrymme i fartyg samt, om undersökningsman eller den undersökte begär det och det kan ske utan större omgång, i vittnens närvaro. Kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning av kvinnor får inte verkställas eller bevitnas av annan än kvinna, läkare eller legitimerad sjuksköterska.

Bestämmelser om rätt för tullmyndighet att undersöka handresgods samt handväskor och liknande som medförs av resande finns även i tullagen (1987:000).

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Regeringen får meddela de övergångsbestämmelser som behövs.

4 Förslag till Lag om tullfrihet m. m.

Härigenom föreskrivs följande

Inledande bestämmelser

1 § I denna lag finns bestämmelser om vissa tullar, tullfrihet, tullnedsättning och återbetalning av tull. Bestämmelserna gäller utan hinder av vad som föreskrivs i tulltaxelagen (1987:000).

2 § Bestämmelser om förfarandet vid förtullning av varor, om betalning av tull och om hur beslut om tull överklagas finns i tullagen (1987:000) och i föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

Särskild tull

3 § Om det finns särskilda skäl, får regeringen meddela föreskrifter om att en vara vid förtullningen skall beläggas med särskild tull.

Föreskrift enligt första stycket skall underställas riksdagens prövning inom en månad från det att föreskriften meddelas eller, om riksmöte inte pågår, från början av närmast följande riksmöte. Om inte underställning sker eller riksdagen inte godkänner föreskriften inom två månader från det att underställning skedde, upphör föreskriften att gälla.

Om det inte längre föreligger förhållanden som avses i första stycket, skall regeringen upphäva föreskrifterna.

Antidumpnings- och utjämnings tull

4 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en vara vid förtullningen skall beläggas med antidumpnings- eller utjämnings tull för att motverka att dumpning eller subventionering i utlandet skadar svenskt näringsliv. Sådana föreskrifter får meddelas även för att motverka att dumpning eller subventionering skadar näringslivet i ett annat land.

Regeringen får meddela föreskrifter om provisorisk antidumpnings- eller utjämnings tull när dumpnings- eller subventionsundersökning pågår. Om en sådan undersökning visar att det inte finns förutsättning att införa antidumpnings- eller utjämnings tull skall regeringen upphäva föreskrifterna. Tull som har tagits ut på grund av föreskrifterna skall då betalas tillbaka utan dröjsmål.

Tullfrihet eller tullnedsättning med anledning av frihandelsavtal m. m.

5 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet eller tullnedsättning

1. med anledning av överenskommelser som Sverige har ingått eller anslutit sig till,

2. för varor från utvecklingsländerna.

3. för varor från Färöarna,
4. för margarin, som inte är flytande, ur tulltaxenummer 15.17 tulltaxelagen (1987:900) från länder som är anslutna till konventionen angående upprättande av Europeiska frihandelssammanslutningen.

Tullfrihet m.m. för vissa personer och varor

Främmande staters representanter m. fl.

6 § Tullfrihet gäller för varor som förtullas för en främmande stats beskickning eller ett konsulat, en beskicknings- eller konsulatsmedlem eller dennes familj enligt lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall eller med stöd av den lagen meddelade föreskrifter.

Tullfrihet gäller också för varor som förtullas för en internationell organisation eller en person som är knuten till en sådan organisation, om organisationen eller personen är upptagen i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall eller i föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen och berättigad till tullfrihet enligt stadga eller avtal som gäller i förhållande till Sverige.

Tullfrihet för varor med viss användning

7 § Tullfrihet gäller för

1. mindre maskiner eller apparater eller andra föremål som förtullas för en inresande yrkesutövare eller studerande eller för dennes räkning och som skall användas i hans yrke eller studier av honom eller under hans personliga överinseende under tillfälligt uppehåll i landet, om inte varornas mängd eller beskaffenhet ger anledning att tillämpa endast temporär tullfrihet enligt 17 §,

2. fodermedel som kommer in tillsammans med djur och motsvarar djurens behov under transporten till bestämmelseorten,

3. varor, som har tillhört ett förolyckat fartyg eller ett luftfartyg och som inte är last, samt sjöfynd som polismyndighet lämnar ut till bärgare enligt lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd utan att bärgningen kungörs,

4. likkistor med lik, urnor med aska av lik samt från utlandet skänkta kransar och blommor till en avliden persons minnesgård,

5. varuprover, mönster och modeller, som har endast obetydligt handelsvärde eller som med hänsyn till material eller utförande uppenbarligen är avsedda att endast visa en varas beskaffenhet eller användning eller senast vid förtullningen görs oanvändbara som handelsvara,

6. blanketter till passersedlar, godslistor och liknande handlingar som skall användas vid in- eller utförsel av varor eller vid internationell trafik och blanketter, register, böcker och broschyrer samt andra handlingar som skall användas i samband med konferenser, kongresser eller liknande arrangemang av internationell karaktär,

7. markutrustning och undervisningsmateriel som skall användas vid eller i samband med civil luftfart och som är specialkonstruerade för att användas

som luftfartsutrustning samt delar och tillbehör till sådan materiel, när varorna förtullas för en flygskola, ett lufttrafikföretåg, en luftfartsmyndighet eller en annan förvaltning för allmän flygplats, samt

8. varor för provning av flygsäkerhetsmateriel, när de förtullas för en luftfartsmyndighet.

8 § Tullfrihet gäller för

1. ämnen som huvudsakligen används som läkemedel eller för beredning av tullfria farmaceutiska produkter, hänförliga till 30 kap. tulltaxelagen (1987:000).

2. varor som skall användas uteslutande som material för tillverkning av tullfria farmaceutiska produkter, hänförliga till 30 kap. i tulltaxelagen, eller av ämnen som avses i 1.

3. varor som skall användas uteslutande som vulkningsacceleratorer eller antioxidanter för gummiindustrin eller som tillsats till mineraloljor för att motverka knackning, oxidation, korrosion eller hartsbildning, för att reglera viskositeten eller för att användas för annat liknande ändamål,

4. garn, bind- och segelgarn, tågvirke, linor och liknande material som skall användas uteslutande för tillverkning av fisknät,

5. delar till stridsvagnar eller andra pansrade stridsfordon samt till vapen och ammunition för militärt bruk.

Regeringen får meddela föreskrifter om de villkor som skall gälla för tullfrihet enligt första stycket.

9 § Delar och tillbehör samt material av plast, gummi, textilvara eller glas, vilka skall användas för biltillverkning, får införas mot tull som motsvarar fyra femtedelar av tullen på bilar införda under samma omständigheter. Detta gäller inte däck och andra varor, som i och för sig klassificeras enligt tulltaxenummer 40.11, 40.12 eller 40.13 tulltaxelagen (1987:000).

Regeringen får meddela föreskrifter om de villkor som skall gälla för tullnedsättning enligt första stycket.

10 § Regeringen får meddela föreskrifter om de villkor för tullfrihet eller tullnedsättning som skall gälla om varor förtullas för att användas för visst ändamål och sådan användning enligt tulltaxelagen (1987:000) medför lägre tull än som annars skulle ha utgått.

11 § Regeringen får meddela föreskrifter om skyldighet för den som fått tullfrihet eller tullnedsättning för en vara, enligt 6-9 §§ eller i fall som avses i 10 § att till en tullmyndighet anmäla om varan inte används för sådant ändamål som förutsätts för tullfriheten eller tullnedsättningen och att betala tull för varan.

Tullfrihet för varor som inte tillverkas i Sverige

12 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för varuslag som inte eller endast i ringa omfattning tillverkas inom landet. Föreskrifterna får meddelas för högst två år i sänder.

Regeringen får för särskilt fall besluta om tullfrihet för varor som inte eller endast i ringa omfattning tillverkas inom landet.

Prop. 1986/87:166

Särskild tullfrihet

13 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för

1. förnödenheter och proviant som medförts eller tas ombord på transportmedel i utrikes trafik, om varorna är avsedda för transportmedel eller för besättning eller passagerare.

2. varor som införs av en resande eller den som utför arbete på transportmedel, under förutsättning att varorna inte införs i handelssyfte eller för yrkesmässig förbrukning,

3. varor som införs av en person, vilken flyttar in till landet eller återvänder hit efter längre tids vistelse i utlandet, om varorna inte införs i handelssyfte,

4. varorna som införs med anledning av arv eller testamente eller som gåva eller som lån utan vederlag och varor som köpts för medel skänkta från utlandet,

5. filmer och trycksaker om varor eller tjänster som erbjuds från utlandet.

6. varor för turistpropaganda.

7. varor som skall användas vid räddnings- eller bärgningsföretag eller humanitär hjälpaktion,

8. varor för undervisningsändamål eller för vetenskapligt eller kulturellt ändamål,

9. varor som skall användas vid utställning eller mäsas eller vid liknande evenemang som ordnas för att främja försäljning av utländska varor,

10. välfärdsmateriel för sjöfolk.

11. magnetband och andra media med registererade data.

Tullfrihet för varor som införs i gränstrafik

14 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för varor som införs i viss gränstrafik.

Tullfrihet för varor som återinförs

15 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet eller tullnedsättning för varor som

1. är svenska eller har förtullats i Sverige och som återinförs utan att ha bearbetats i utlandet,

2. är svenska eller har förtullats i Sverige och som återinförs efter reparation eller annan bearbetning i utlandet,

3. har tillverkats helt eller delvis av material, är svenskt eller som har förtullats i Sverige,

4. har tillverkats med utnyttjande av svenskt konstruktionsarbete eller annan liknande svensk prestation.

5. har reparerats och som införs i utbyte mot svenska eller i Sverige förtullade varor av samma slag vilka utförts eller skall utföras från Sverige.

6. införs som ersättning för delar eller tillbehör till varor som förtullats i Sverige och som inte stämt överens med vad som får anses avtalat.

Prop. 1986/87:166

Tullfrihet för emballage

16 § Regeringen får meddela föreskrifter om tullfrihet för emballage. Bestämmelser om klassificering av emballage finns i tulltaxelagen (1987:000).

Tullfrihet under viss tid (Temporär tullfrihet)

17 § Regeringen får meddela föreskrifter om temporär tullfrihet för

1. varor som införs för att repareras, bearbetas, kompletteras eller emballeras eller för att användas som material vid reparation, bearbetning, komplettering eller emballering av exportvaror,

2. specialverktyg och specialinstrument som införs för att användas vid tillverkning av en viss exportvara, varor som införs för att användas vid avprovning av en exportvara och varor som tillfälligt införs för att avbildas eller kopieras,

3. utrustning som införts tillfälligt för inresandes yrkesutövning, studier eller för jämförligt ändamål,

4. utrustning som införs för cirkus, tivoli eller liknande företag som uppehåller sig tillfälligt i landet,

5. varor som införs för tillfälligt bruk vid teaterföreställning, konsert eller liknande föreställning eller vid kongress, officiell festlighet, idrottstävling eller liknande arrangemang av internationell karaktär,

6. varor som införs för utställning eller mäsas,

7. varor som införs för att användas som varuprov, mönster eller modeller,

8. varor som införs för att avprovas,

9. enstaka föremål som införs för påseende samt urvalssändningar av varor,

10. djur som införs för avelsändamål eller för veterinärmedicinsk behandling.

11. containrar, maskiner och andra anordningar som utgör hjälpmedel för transport, lastning, lossning eller annan godshantering, delar och tillbehör till sådana varor samt andra transportmedel, i de fall de inte hänförs till punkterna 1-9, som införs för att användas endast tillfälligt i landet och delar, tillbehör eller material som införs för sig för att användas för reparation, underhåll eller utrustning av sådana transportmedel.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en tullmyndighet får i enskilda fall besluta om temporär tullfrihet även i andra fall än som sägs i första stycket om det finns särskilda skäl.

Industri-, varvs- och flygrestitution

18 § Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution av tull kan medges för varor som förtullats för den som har tillstånd till tullrestitution om denne

1. använt varorna för tillverkning, reparation, bearbetning, komplettering eller emballering av exportvara och utfört denna ur landet eller, i fråga om delar och tillbehör till sådan exportvara, återutfört varorna i oförändrat skick (industrirestitution).

2. använt varorna för byggnad, ombyggnad, reparation, inredning, utrustning eller sjösättning av fartyg, skeppsdocka, dockport, ponton, mudderverk, borrh- eller bostadsplattform eller liknande anordning för verksamhet till havs eller av produktionsanläggning för egentlig varvsverksamhet (varvsrestitution), eller

3. använt varorna för byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning av luftfartyg eller rymdfartyg eller av delar eller tillbehör till sådant fartyg (flygrestitution).

Med tillverkning enligt första stycket 1 jämföras annan produktion av exportvara.

Regeringen får också meddela föreskrifter om att restitution enligt första stycket kan medges för varor som återutförts efter reparation, bearbetning, komplettering eller emballering och för varor som inte får avsedd användning.

En tullmyndighet kan i enskilda fall besluta om restitution enligt första stycket för varor som förtullats för annan innehavare av restitutionstillstånd än den som använt varorna eller utfört exportvaran.

Handelsrestitution

19 § Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution av tull kan medges för varor som förtullats för den som har tillstånd till tullrestitution om denne återutfört varorna i oförändrat skick till annan i utlandet än producenten eller leverantören eller ombud för någon av dem (handelsrestitution).

En tullmyndighet kan i enskilda fall medge handelsrestitution för varor som förtullats för annan innehavare av restitutionstillstånd än den som har utfört exportvaran.

Restitution enligt 18 och 19 §§ för andra varor

20 Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution enligt 18 och 19 §§ kan medges även om andra varor har använts eller återutförts än dem för vilka restitution begärs eller om det inte kan visas att de använda eller utförda varorna har förtullats.

21 § Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution av tull kan medges för varor som återutförts utan att ha använts eller efter att ha använts bara i samband med provning eller under förhållanden som kan jämföras med provning eller som kunnat medföra temporär tullfrihet (särskild restitution).

Regeringen får meddela föreskrifter om att särskild restitution kan medges även om varorna har använts på annat sätt än som anges i första stycket.

22 § Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution av tull kan medges med avdrag som beräknas med hänsyn till den tid varorna har funnits i landet om varorna har återutförts men 21 § första stycket inte är tillämpligt (reducerad restitution).

Tillstånd till tullrestitution

23 § Tillstånd till tullrestitution som avses i 18 och 19 §§ kan medges den som driver rörelse. Tillstånd till varvsrestitution kan medges även den som äger fartyg. Tillstånd till flygrestitution kan medges även den som äger luftfartyg eller rymdfartyg eller utan att driva rörelse tillverkar sådant fartyg. Tillstånd till handelsrestitution kan medges även den som utan att driva rörelse lagrar och distribuerar varor. Regeringen får meddela föreskrifter om övriga villkor för tillstånd.

Särskild restitution eller reducerad restitution får medges endast den för vars räkning varorna utförs.

Betalningsuppskov

24 § Generaltullstyrelsen kan medge att den som har tillstånd till tullrestitution inte behöver betala tull för varan innan frågan om restitution har prövats.

Tullbefrielse i stället för tullrestitution

25 § Om tull inte har betalats men förutsättningar finns för tullrestitution, kan en tullmyndighet som prövar ansökan om restitution medge tullbefrielse i stället för restitution.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en tullmyndighet i stället för restitution får medge tullbefrielse för varor som förtullas för att användas för ändamål som medför rätt till tullrestitution enligt 18 § första stycket.

Betalning av tull i vissa fall

26 § Regeringen får meddela föreskrifter om att tull skall betalas för sådana varor för vilka tullfrihet har medgetts enligt 25 § andra stycket men som inte kommit att användas för ändamål som medför rätt till tullrestitution.

Regeringen får också meddela föreskrifter om att tull skall betalas för

varor, om varvsrestitution eller flygrestitution har medgetts för varorna eller om tullbefrielse har medgetts i stället för sådan restitution och dessa därefter har förts från fartyg, ponton, mudderverk, borrh- eller bostadsplattform, luftfartyg eller rymdfartyg, eller har överlåtits eller tagits i anspråk för ändamål som inte medför rätt till sådan restitution.

Beräkning av tullrestitution m.m.

27 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen, får meddela föreskrifter om att industri-, varvs-, flyg- och handelsrestitution får beräknas enligt schablon.

Regeringen får meddela föreskrifter om den tid inom vilken förutsättningar för restitution skall vara uppfylld och om det lägsta belopp med vilket restitution får medges.

Åtgärder som vid tullrestitution jämföras med utförsel

28 § Med utförsel jämföras

1. vid tullrestitution i allmänhet, att varorna läggs upp i frihamn eller, i den mån regeringen föreskriver det, läggs upp på tullager,

2. vid industri- och handelsrestitution, att varorna levereras till någon som medgetts tullbefrielse enligt 25 § andra stycket, att varorna tas ombord som proviant eller förnödenhetsartiklar på fartyg eller luftfartyg i utrikes trafik eller tas in i exportbutik eller, såvitt avser personbil och motorcykel, att fordonet införs i exportvagnsförteckning,

3. vid särskild och reducerad restitution, att varorna förstörs under kontroll av en myndighet eller någon annan som en tullmyndighet godkänner,

4. vid särskild restitution, i den mån regeringen föreskriver det, att varorna levereras till någon som har rätt till tullfrihet enligt 6 §.

Restitution för varor som har förts till frihamn, lagts upp på tullager eller införts i exportvagnsförteckning.

Betalning av tull och tullrestitution beträffande vissa varor

29 § Regeringen får meddela föreskrifter om betalning av tull och om restitution beträffande sådana varor som har lagts upp i frihamn, lagts upp på tullager eller införts i exportvagnsförteckning om varorna förs från frihamnen, tas ut från tullagret utan samband med utförsel eller efter att ha införts i exportvagnsförteckningen förtullas utan föregående utförsel.

Tullnedsättning på grund av skada

30 § Tull som skall beräknas efter annan grund än värde får nedsättas för en vara som är skadad på annat sätt än genom förskämning när den anmäls till förtullning, eller, om varan tas om hand med stöd av tillstånd enligt 9 § första stycket tullagen (1987:000), när den anmäls till hemtagning. Nedsättningen skall motsvara den minskning av varans värde som skadan har medfört.

av varan i oskadat skick och i skadat skick beräknas enligt 4 § andra stycket tultaxelagen (1987:000). Prop. 1986/87:166

Tullbefrielse m.m. på grund av synnerliga skäl

31 § Om det finns synnerliga skäl får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generaltullstyrelsen för särskilt fall besluta om tullbefrielse, tullnedsättning eller återbetalning helt eller delvis av tull.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Regeringen får meddela de övergångsbestämmelser som behövs

Lagrådet

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1987-05-05

Närvarande: f. d. justitierådet Hult, justitierådet Erik Nyman, regeringsrådet Dahlman.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 26 februari 1987 har regeringen på hemställan av statsrådet Johansson beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. tulllag,
2. lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel,
3. lag om ändring i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling,
4. lag om tullfrihet m. m.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorerna Lars Nordin och Ingrid Larén Marklund. Biträde har i vissa avscenden lämnats av t. f. byråchefen Göran Guste, generaltullstyrelsen.

Förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Förslaget till tulllag

1 §

Enligt denna paragraf skall den föreslagna lagen gälla tull och annan skatt som tas ut vid införsel av varor och tullverkets övervakning av införsel och utförsel av varor. Begreppet "varor" är – såsom antyds i specialmotiveringen till 3 § – avsett att omfatta också transportmedel med vilka personer eller varor befordras. Detta förhållande är enligt lagrådets mening av sådan betydelse, att det bör framgå av en uttrycklig bestämmelse i lagen. Bestämmelsen synes lämpligen kunna placeras som ett andra stycke i förevarande paragraf och ges följande lydelse: "Med varor förstås i denna lag även transportmedel med vilka personer eller varor befordras."

Godtas lagrådets förslag bör transportmedlen inte nämnas särskilt i 4 och 45 §§. I 3 §, 66 § första stycket och 69 § första stycket bör däremot i klarhetens intresse även transportmedel nämnas.

4 §

Tullagstiftningen innefattar ett omfattande och invecklat regelsystem. Det är därför av värde att, såsom skett i förevarande paragraf, innebörden av vissa grundläggande begrepp inledningsvis bestäms i tullagen.

Lagrådet föreslår beträffande ordningsföljden mellan de gjorda bestämningarna att "tullområdet", som anger det geografiska tillämpningsområdet för lagstiftningen, sätts först i stället för sist i uppräknningen. Utöver vad som medtagits i förslaget torde vidare begreppet "förtullning" vara av sådan betydelse att det bör tas med bland definitionerna i 4 §. Det bör lämpligen få sin plats mellan "tullmyndighet" och "tullklarering". Förtullning synes

kunna preciseras som en "tullmyndighets åtgärder för att tillåta fri förfoganderätt över varor vid införsel".

Under hänvisning till vad lagrådet anfört vid 1 § förordas att orden "eller ett transportmedel" utgår i definitionen av tullklarering.

Om lagrådets förslag följs, skulle 4 § kunna ges följande lydelse:

"4 §

I denna lag förstås med

tullmyndighet: Sveriges landområde och sjöterritorium samt luftrummet däröver,

tullmyndighet: generaltullstyrelsen och underställda myndigheter enligt fastställd distriktsorganisation för tullverket,

förtullning: tullmyndighets åtgärder för att tillåta fri förfoganderätt över varor vid införsel,

tullklarering: tullmyndighets åtgärder för förtullning, för behandling som avses i 7 § första stycket eller för utförsel av varor,

hemtagning: att ta hand om och i övrigt förfoga över varor med stöd av tillstånd enligt 8 § första stycket."

5–9 §§

Dessa paragrafer har i lagrådsremissen följande lydelse:

5 § Varor som införs till tullområdet skall förtullas.

Innan en vara har förtullats får inte någon förfoga över den, om inte annat följer av denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter.

6 § Vid förtullning tar tullmyndigheten ut tull och annan skatt för varan. I samband med förtullningen kontrollerar tullmyndigheten att varan får införas.

7 § Utan att förtullas får varor som införts till tullområdet

1. sändas genom tullområdet eller mellan orter inom detta enligt de föreskrifter som regeringen meddelar,

2. förvaras på tullupplag eller tullager eller i frihamn eller exportbutik enligt 46–52 §§,

3. tas hem enligt 9 §,

4. innehas med temporär tullfrihet enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 8 § lagen (1987:000) om tullfrihet m. m.,

5. återutförs, eller

6. överläts till staten eller förstörs enligt 109 §.

Regeringen får föreskriva att tull- och skattefria varor inte behöver anmälas till förtullning, om det kan ske utan risk för att föreskrifter som gäller för införseln eftersätts.

8 § Regeringen föreskriver på vilka platser varor får anmälas till förtullning eller annan tullklarering.

9 § Tullmyndighet får, enligt de föreskrifter som meddelas av regeringen, bevilja tillstånd åt den som bedriver importverksamhet att ta hand om och i övrigt förfoga över varor även om de inte har förtullats.

Den som betalar tull och annan skatt enligt 26 § får förfoga över varor även om tull och annan skatt inte har betalats för varorna.

Om det är nödvändigt för tullmyndigheternas kontroll, får regeringen föreskriva om begränsningar i rätten att ta hem varor.

Det finns särskilda föreskrifter om begränsningar i övrigt i rätten att ta hand om varor enligt första stycket och att förfoga över varor som tagits om hand.

Varor som införs till tullområdet skall i någon form bli föremål för tullbehandling. De kontrollåtgärder och åtgärder av annat slag som därvid kommer i fråga torde vara innefattade i det i 4 § definierade begreppet tullklarering. Föreskriften i 5 § första stycket att införda varor skall "förtullas" bör med hänsyn härtill lämpligen ändras till att de skall "tullklareras".

Föreskriften att införda varor skall tullklareras hör nära ihop med stadgandet i 8 § i förslaget om var tullklarering kan ske. Bestämmelserna i fråga bör därför sammanföras. Det kan lämpligen ske på så sätt att det nämnda stadgandet flyttas till 5 § för att där bilda ett andra stycke.

Lagrådet har under 4 § föreslagit att bland bestämningarna i paragrafen tas med även en definition av begreppet förtullning. Om så sker, bör vad som i förslaget intagits i 6 § innehållsmässigt anpassas härtill och förslagsvis ges följande lydelse: "Vid förtullning kontrollerar tullmyndigheten att varan får införas och fastställer tull och annan skatt för den." Stadgandet bör med den ändrade utformningen också föras till 5 § som ett tredje stycke i denna.

Bestämmelsen i 5 § andra stycket i förslaget, som avser förutsättningarna för att någon skall få förfoga över en vara, syftar bl. a. på vad som föreskrivs i 7 §. Den bör därför lämpligen utgå ur 5 § och i stället bli 6 § med följande något ändrade lydelse: "Om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, får inte någon förfoga över en vara, som skall införas, utan att den har förtullats."

Förslagets 9 § innehåller i första, tredje och fjärde styckena regler beträffande s. k. hemtagningstillstånd och i andra stycket en bestämmelse om rätt för den som medgettts att betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning att förfoga över varor. Bestämmelsen i andra stycket avser ett särskilt förhållande som bör regleras i ett fristående stadgande. Detta kan lämpligen åstadkommas på så sätt att reglerna om hemtagningstillstånd får utgöra ny 8 § och bestämmelsen om rätt att förfoga över varor behålls såsom 9 §. Det tillstånd att ta hand om och i övrigt förfoga över varor som kan beviljas den som bedriver importverksamhet bör vidare i den föreslagna 8 § ges beteckningen "hemtagningstillstånd".

Den ovannämnda uppdelningen av 9 § i förslaget för med sig att i 7 § 3 hänvisningen till 9 § skall ändras till att avse 8 §.

Med de föreslagna ändringarna kan 5, 6, 8 och 9 §§ ges följande lydelse:

"5 §

Varor som införs till tullområdet skall tullklareras.

Regeringen föreskriver på vilka platser varor får anmälas till förtullning eller annan tullklarering.

Vid förtullning kontrollerar tullmyndigheten att varan får införas och fastställer tull och annan skatt för den.

6 §

Om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, får inte någon förfoga över en vara, som skall införas, utan att den har förtullats.

8 §

Tullmyndighet får, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, bevilja den som bedriver importverksamhet tillstånd att ta hand om och i övrigt förfoga över varor även om de inte har förtullats (hemtagningstillstånd).

Om det är nödvändigt för tullmyndigheternas kontroll, får regeringen föreskriva begränsningar i rätten att ta hem varor.

Det finns särskilda föreskrifter om andra begränsningar i rätten att ta hand om varor enligt första stycket och att förfoga över varor som tagits om hand.

9 §

Den som betalar tull och annan skatt enligt 26 § får förfoga över varor även om tull och annan skatt inte har betalats för varorna.”

18 §

Paragrafen innehåller bestämmelse att en anmälan till förtullning av en vara inte får återkallas, om tulltaxeringsbeslut meddelats. Om det finns särskilda skäl, skall dock generaltullstyrelsen få medge undantag från denna bestämmelse.

Den föreslagna lydelsen av paragrafen innebär att, om återkallelse sker efter tulltaxeringsbeslutet och generaltullstyrelsen lämnar sitt medgivande till återkallelsen, tulltaxeringsbeslutet likväl kvarstår. För att upphäva detta beslut måste omtulltaxering ske enligt de i 19 § givna reglerna. Detta förefaller att vara en onödig administrativ omgång. Generaltullstyrelsens medgivande till återkallelse bör kunna ges den verkan, att tulltaxeringsbeslutet upphävs. Lagrådet föreslår, att 18 § ges följande lydelse:

”18 §

En anmälan till förtullning av en vara får inte återkallas sedan tulltaxeringsbeslut meddelats. Om det finns särskilda skäl, får generaltullstyrelsen medge att återkallelse sker senare med verkan att tulltaxeringsbeslutet upphävs.”

19 §

Paragrafen behandlar omprövning av tulltaxeringsbeslut (omtulltaxering).

Den nya förvaltningslagen (1986:223) föreskriver i 27 § en skyldighet för en myndighet att i vissa situationer själv ändra ett oriktigt beslut som myndigheten har meddelat som första instans. Skyldigheten gäller även om beslutet överklagas till högre instans. I motiven (prop. 1985/86:80 s. 77) uttalas att det är önskvärt att det i praxis sker en utveckling mot ökad användning av omprövning hos beslutsmyndigheten, utöver den omprövning som skall göras enligt förvaltningslagens regler.

Enligt lagrådets mening bör omtulltaxeringsinstitutet ges en utformning som ansluter det till förvaltningslagens regler om omprövning. Samtidigt bör – i linje med vad som föreslås i lagrådsremissen – skyldigheten att ompröva tulltaxeringsbeslut vara mera omfattande än den som följer av förvaltningslagen. I sakligt hänseende synes böra gälla i huvudsak vad som föreslås i remissen med de modifikationerna som framgår av vad som sägs i det följande.

En tullmyndighet bör normalt vara skyldig att på begäran inom överklagandetiden av den tullskyldige ompröva ett tulltaxeringsbeslut. En motsvarande skyldighet bör gälla också vad beträffar rättelse på myndighetens eget initiativ, när myndigheten finner att ett tulltaxeringsbeslut är felaktigt och felet inte är att anse som ringa. En förutsättning för sådan omtulltaxering bör vara att frågan om rättelse tagits upp inom överklagandetiden. Att så skett bör framgå av akten i ärendet. Enligt 17 § förvaltningslagen bör den tullskyldige normalt underrättas och beredas tillfälle att yttra sig i saken innan rättelsefrågan avgörs.

Ett överklagande från den tullskyldiges sida av ett tulltaxeringsbeslut bör föranleda omprövning, om överklagandet ger anledning till antagande att beslutet är felaktigt. När ett tulltaxeringsbeslut har överklagats bör en tullmyndighet inte vara skyldig att ompröva beslutet, om handlingarna i ärendet med anledning av överklagandet har överlämnats till en högre instans.

Lagrådet föreslår med hänvisning till det anförda att paragrafen ges följande lydelse:

19 §

Tullmyndigheten skall ompröva tulltaxeringsbeslut (omtulltaxering), om den tullskyldige begär det innan tiden för överklagande av beslutet har gått ut.

Finner tullmyndigheten att ett tulltaxeringsbeslut är felaktigt, skall myndigheten på eget initiativ besluta om rättelse genom omtulltaxering, såvida inte felet är att anse som ringa. Fråga om sådan omprövning får inte tas upp sedan tiden för överklagande av beslutet har gått ut.

Skyldigheten enligt första och andra styckena att ompröva tulltaxeringsbeslut gäller inte, om beslut överklagats och tullmyndigheten har överlämnat handlingarna i ärendet till en högre instans."

26 §

Paragrafen behandlar möjligheten för generaltullstyrelsen att medge importör och tullombud att betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning. Medgivandet innebär att den betalningsskyldige beviljas kredit. Att medgivandet har denna innebörd bör tydligare än som är fallet med den föreslagna lydelsen framgå av första stycket. Importör som avses i första stycket synes också allmänt betecknas såsom kreditimportör. Beteckningen bör lämpligen införas i lagtexten.

Enligt 18 § tredje stycket i den nuvarande tullagen kan generaltullstyrelsen medge att tullombud får betala tull och skatt för varor enligt särskild tullräkning, om ombudet har åtagit sig betalningsansvaret. Medgivandet medför enligt samma lags 3 § andra stycket rätt för ombudet att förfoga över varorna utan hinder av att avgift inte har erlagts för dem.

Även enligt det remitterade förslaget skall särskild tullräkning kunna utställas på ombud som godkänts av generaltullstyrelsen. Detta skall enligt 26 § tredje stycket i förslaget kunna ske, om ombudets uppdrag omfattar befogenhet att fullgöra den betalningsskyldighet som åvilar den tullskyldige.

Avsikten synes även med den föreslagna bestämmelsen vara att möjligheten för tullombud att betala tull och skatt enligt särskild tullräkning skall ha

till förutsättning att ombudet har betalningsskyldighet gentemot tullverket. Denna förutsättning uppfylls dock inte genom det i 26 § tredje stycket i förslaget uppställda villkoret beträffande ombudets befogenhet. Om avsikten är att sådan betalningsskyldighet skall föreligga för att ombud skall kunna medges att betala tull och annan skatt mot särskild tullräkning, måste följaktligen bestämmelsen i fråga utformas på ett annat sätt. Det ligger därvid närmast till hands att välja ett stadgande motsvarande det som finns i den nuvarande lagen, exempelvis att betalning mot särskild tullräkning kan medges, "om ombudet gentemot tullverket åtagit sig att fullgöra den betalningsskyldighet som åvilar den tullskyldige". Bestämmelsen avser, liksom stadgandet i första stycket, spørgsmålet om vem som kan medges att betala mot särskild tullräkning. Den bör därför komma som ett andra stycke i paragrafen.

Om de av lagrådet föreslagna ändringarna godtas, skulle paragrafen förslagsvis kunna ges följande lydelse:

26 §

Generaltullstyrelsen får medge undantag från 25 § för den som bedriver importverksamhet eller annan som importerar varor i större omfattning. Sådan importör (kreditimportör) får betala tull och annan skatt enligt särskild tullräkning.

Särskild tullräkning får även utställas på sådant ombud som avses i 13 § andra stycket, om ombudet gentemot tullverket åtagit sig att fullgöra den betalningsskyldighet som åvilar den tullskyldige.

Särskild tullräkning får utfärdas gemensamt för flera tulltaxeringsbeslut. Räkningen skall betalas inom 15 dagar från den dag då den utfärdades. Generaltullstyrelsen får i enskilda fall bestämma att räkningen skall betalas tidigare, om det finns särskilda skäl.

Om ett ombud har mottagit medel av tullskyldiga för betalning av tullräkningar, skall ombudet hålla dessa medel skilda från andra tillgångar."

37 §

Stadgandet är avsett att vara ett komplement till bestämmelsen i 26 § tredje stycket i förslaget enligt vilken ett tullombud under den förutsättning som anges i bestämmelsen kan medges rätt att betala tull och annan skatt, som åvilar den tullskyldige, mot särskild tullräkning. Stadgandet synes ha som grund att, under den nämnda förutsättningen, ombudet blir betalningsskyldigt i förhållande till tullverket och att vad som gäller om statens fordran på tull och skatt hos den tullskyldige även gäller för motsvarande fordran hos tullombudet. Vad som i sistnämnda hänseende närmast är av intresse är tullverkets möjlighet att göra gällande förmånsrätt för fordringen.

Såsom lagrådet anført i anslutning till bestämmelsen i 26 § tredje stycket medför en tillämpning av den bestämmelsen inte att betalningsskyldighet uppkommer för tullombudet i förhållande till tullverket. Lagrådet har därför under 26 § föreslagit att den motsvarande bestämmelse som finns i den nuvarande tullagen i sak bibehålls. Den innebär att särskild tullräkning kan utställas på den som är tullombud, om han gentemot tullverket åtar sig betalningsansvar för den tull och skatt som åvilar den tullskyldige. Den betalningsskyldighet som tullverket därmed kan göra gällande mot ombudet grundar sig på det nämnda åtagandet till skillnad från det motsvarande krav

som kan riktas mot den tullskyldige, som är en följd av dennes skyldighet enligt tullagen att betala tull och annan skatt. Enligt rättsfallet NJA 1986 s. 764 är en fordran för tullverket hos ett tullombud, vilken har sin grund i ett åtagande som nu sagts, inte förenad med förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen (1970:979) och lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.

Med hänsyn till det anförda saknas grund för att behålla stadgandet i 37 § i förslaget såvitt gäller förmånsrätt. Lagrådet föreslår därför, att ordet "förmånsrätt" får utgå ur paragrafen.

40 §

De medel som inflyter vid en tullauktion skall enligt första stycket tas i anspråk för att täcka tullverkets kostnader och för betalning av tull och annan skatt för varan samt ränta. Om ett överskott uppkommer skall detta enligt andra stycket tillställas ägaren av varan, om hans adress är känd, annan som visat särskild rätt till denna eller i sista hand den tullskyldige.

När det gäller frågan hur tullmyndigheten skall förfara med ett överskott efter en auktion synes böra beaktas, att det enligt lagstiftningen förutsätts att det som regel finns någon som är tullskyldig för en vara. Den tullskyldige är då också vanligen den som i förhållande till tullverket kan göra anspråk på att få förfoga över varan. Det ligger därmed närmast till hands att ange den tullskyldige först bland dem som kan komma i fråga för att få tillgång till överskottet. I den mån någon annan kan göra anspråk på överskottet på grund av att han varit ägare till varan eller haft särskild rätt till denna bör krävas att han kan visa det berättigade i sitt anspråk.

Med beaktande av det anförda skulle det andra stycket förslagsvis kunna ges följande lydelse: "Uppkommer överskott, skall beloppet tillställas den tullskyldige eller, om annan visar att han var ägare till varan, denne. Om någon visar att han hade särskild rätt till varan, skall dock häremot svarande del av beloppet tillställas honom."

45 §

Under hänvisning till vad lagrådet anført vid 1 § förordas att förevarande paragraf ges följande lydelse:

"45 §

En tullskyldig eller annan, som enligt denna lag eller bestämmelser som meddelats med stöd av lagen är skyldig att göra anmälan eller lämna uppgift om en vara, skall för statistiskt ändamål lämna de uppgifter om varan som regeringen föreskriver."

46–51 §§

Dessa paragrafer har i lagrådsremissen följande lydelse.

46 §

För förvaring av oförtullade varor inrättas tullupplag, tullager och frihamn. Regeringen föreskriver vilka former av tullager som får inrättas.

Tullmyndighet får ta hand om en oförtullad vara för tillfällig förvaring om det behövs för tullkontrollen. Tullmyndigheten får lägga upp varan på tullupplag eller i frihamn. I sådant fall tillämpas 48 § tredje stycket.

47 §

Tillstånd att inrätta tullupplag och tullager meddelas av tullmyndighet. Regeringen får föreskriva att tullupplag och tullager kan inrättas av tullverket och får meddela särskilda föreskrifter om verksamheten vid sådana tullupplag och tullager.

Regeringen får föreskriva den längsta tid under vilken oförtullade varor får förvaras på tullupplag och tullager.

Om förvaringstiden för en vara, som inte får införas, har gått ut utan att varan angetts till förtullning eller blivit föremål för behandling enligt 7 § första stycket får varan utan att förtullas säljas för utförsel genom tullmyndighets försorg med tillämpning av bestämmelserna i 38–40 §§.

48 §

En fraktförare är skyldig att lägga upp en vara som införs till tullområdet på tullupplag. Om ingen fraktförare åtagit sig att befordra varan, skall den som befordrat varan lägga upp den på tullupplag. Vad som sagts nu gäller inte om varan, så snart befordringen upphör, förtullas eller tullklareras på annat sätt.

När en vara befordras på ett fordon som kommer till tullområdet med fartyg, åvilar skyldigheten att lägga upp varan på tullupplag den som svarar för vägtransporten när fordonets förare medföljer fartyget, i annat fall åvilar skyldigheten redaren.

Om en fraktförare eller den som annars befordrat en vara åsidosätter sin skyldighet enligt första stycket läggs varan upp på tullupplag eller i frihamn genom tullverkets försorg. Den som åsidosatt skyldigheten skall ersätta tullverket dess kostnader för varans uppläggning och förvaring. Tullmyndigheten kan bestämma att varan inte får tas ut från upplaget eller frihamnen, förrän kostnaderna ersatts eller säkerhet ställts för dem.

49 §

Innehavaren av ett tullupplag är skyldig att ta emot oförtullade varor om det kan ske utan avsevärd olägenhet.

50 §

Frågor om tillstånd att inrätta frihamn prövas av regeringen.

I frihamn får oförtullade varor förvaras utan tidsbegränsning.

I den utsträckning regeringen föreskriver får i frihamn bedrivas industriell verksamhet och detaljhandel.

51 §

På flygplats och där annars är särskilt föreskrivet får efter tillstånd av regeringen inrättas butik för försäljning av oförtullade eller annars obeskattade varor till flygpasagerare som avreser till utlandet (exportbutik).

I det avsnitt, vari paragraferna ingår, behandlas de former i vilka förvaring av oförtullade varor kan förekomma. Detta bör enligt lagrådets mening få komma till tydligt uttryck redan i avsnittets rubrik på så sätt att de viktigaste

förvaringsformerna omnämns i denna. Rubriken skulle i så fall kunna ges följande lydelse: "Tullupplag, tullager, frihamn m. m."

När det gäller de särskilda bestämmelserna återfinns regler rörande likartade förhållanden, exempelvis tillståndsgivning, på olika ställen i avsnittet. Om sådana regler i stället fördes samman, skulle avsnittet vinna i överskådlighet. Det skulle också bli fallet om upplysning om förekommande förvaringsformer gavs inledningsvis i avsnittet. Enligt lagrådets mening skulle det därför medföra en förbättring om uppgifterna om förvaringsformer, reglerna om tillståndsgivning och övriga bestämmelser kunde var för sig sammanföras och tas i nu angiven ordning i avsnittet. Detta förutsätter att innehållet i paragraferna fördelas mellan dessa på ett delvis annat sätt än enligt förslaget.

Med en omredigering av bestämmelserna i enlighet med det anförda och med vissa redaktionella justeringar skulle avsnittet vad gäller de nu behandlade paragraferna förslagsvis kunna ges följande utformning.

(Hänvisningarna inom parentes avser motsvarande textställe i det remitterade förslaget.)

"Tullupplag, tullager, frihamn m. m.

46 §

För förvaring av oförtullade varor under kortare tid får inrättas tullupplag samt för annan förvaring av oförtullade varor tullager och frihamn. Regeringen föreskriver vilka former av tullager som får inrättas. (46 § 1 st.)

För försäljning av oförtullade eller obeskattade varor till flygpassagerare som avreser till utlandet får inrättas butik på flygplats (exportbutik). Om det finns särskilda skäl, får exportbutik inrättas även på annan plats. (51 §)

47 §

Regeringen får föreskriva att tullupplag och tullager kan inrättas av tullverket. Regeringen får meddela föreskrifter om verksamheten vid sådana tullupplag och tullager. (47 § 1 st. andra meningen)

Tillstånd för annan än tullverket att inrätta tullupplag eller tullager meddelas av tullmyndighet. (47 § 1 st. första meningen)

Tillstånd att inrätta frihamn eller exportbutik meddelas av regeringen. (50 § 1 st. och 51 §).

48 §

Tullmyndighet får ta hand om en oförtullad vara för tillfällig förvaring, om det behövs för tullkontrollen. Varan får läggas upp på tullupplag eller i frihamn. I sådant fall tillämpas 50 § tredje stycket. (46 § 2 st.)

Innehavaren av ett tullupplag eller en frihamn är skyldig att ta emot oförtullade varor, om det kan ske utan avsevärd olägenhet. (49 §)

49 §

Regeringen får föreskriva den längsta tid under vilken oförtullade varor får förvaras på tullupplag och tullager. (47 § 2 st.)

Om förvaringstiden för en vara, som inte får införas, har gått ut utan att varan har anmälts till förtullning eller blivit föremål för behandling enligt 7 § första stycket, får varan utan att förtullas säljas för utförsel genom tullmyndighets försorg med tillämpning av bestämmelserna i 38–40 §§. (47 § 3 st.)

50 §

En fraktförare är skyldig att lägga upp en vara som införs till tullområdet på tullupplag eller i frihamn. Om ingen fraktförare åtagit sig att befordra varan, skall den som befordrat varan lägga upp den på tullupplag eller i frihamn. Vad som sagts nu gäller inte, om varan tullklareras på annat sätt.

Befordras en vara på ett fordon som kommer till tullområdet med fartyg, åvilar skyldigheten att lägga upp varan på tullupplag eller i frihamn den som svarar för vägtransporten, om fordonets förare medföljer fartyget. I annat fall åvilar skyldigheten redaren.

Om en fraktförare eller den som annars befordrat en vara åsidosätter sin skyldighet enligt första eller andra stycket, läggs varan upp på tullupplag eller i frihamn genom tullverkets försorg. Den som åsidosatt skyldigheten skall ersätta tullverket dess kostnader för varans uppläggning och förvaring. Tullmyndigheten kan bestämma att varan inte får tas ut från upplaget eller frihamnen, förrän kostnaderna ersatts eller säkerhet ställts för dem. (48 §)

51 §

I frihamn får oförtullade varor förvaras utan tidsbegränsning. (50 § 2 st.)

I frihamn får bedrivas industriell verksamhet och detaljhandel i den utsträckning regeringen föreskriver. (50 § 3 st.)”

53 §

Enligt sekretesslagen (1980:100) gäller en omfattande sekretess för tulltjänstemän inom tullverkets verksamhetsområde. Bl. a. gäller sekretess enligt 9 kap. 1–3 §§ (skatte- och tullsekretessen). Paragraferna finns med i uppräkningsen i 16 kap. 1 § sekretesslagen. Tystnadsplikt enligt bestämmelserna om skatte- och tullsekretess har därigenom företräde framför principen om meddelarfrihet. Meddelarfrihet råder därför inte om sådana förhållanden som omfattas av denna tystnadsplikt.

I betydande utsträckning har uppdragits åt enskilda företag, vars anställda inte omfattas av sekretesslagens bestämmelser, att vidta åtgärder som ingår i tullförfarandet. Inte sällan innefattar dessa åtgärder även myndighetsutövning. Som anges i lagrådsremissen får som en följd härav innehavare av tullupplag och deras anställda i stor utsträckning tillgång till uppgifter om andras ekonomiska och personliga förhållanden. Enligt remissen gäller detta i viss utsträckning även motsvarande personalkategorier i tullager och frihamnar. Någon bestämmelse i lag om tystnadsplikt för dessa personer finns inte för närvarande.

Mot den angivna bakgrunden föreslås i paragrafen införande av en tystnadsplikt för enskild som i verksamhet vid tullupplag, tullager eller frihamn tar befattning med tulldeklarationer och andra handlingar som lämnas för tullklarering. Enligt den föreslagna lydelsen av paragrafen skall gälla ett förbud att ”obehörigen röja eller utnyttja vad han erfarit om någon enskilds ekonomiska och personliga förhållanden”.

Enligt lagrådets mening bör det föreslagna förbudet preciseras till att avse vad den enskilde erfarit i verksamheten.

I remissen berörs inte frågan om den föreslagna tystnadspliktens ställning i förhållande till principen om meddelarfrihet. Om tystnadsplikten inte medtas i uppräkningsen i 16 kap. 1 § sekretesslagen, kommer meddelarfrihet att råda, också om förhållanden beträffande vilka tulltjänstemän har en

tystnadsplikt som genombryter meddelarfriheten. Frågan huruvida en sådan ordning bör råda får anses falla utanför lagrådets prövning.

Lagrådet föreslår med hänvisning till det anförda att paragrafen får följande lydelse:

”53 §

Den som i verksamhet vid tullupplag, tullager eller frihamn tar befattning med tulldeklarationer och andra handlingar som lämnas för tullklarering, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han i verksamheten erfarit om någon enskilds ekonomiska och personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).”

63 §

Enligt första stycket 1 i denna paragraf får tullmyndighet – för kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt lagen eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av den fullgjorts riktigt och fullständigt – undersöka bl. a. ”lädor och andra utrymmen” där varor kan förvaras vid införsel till eller utförsel från tullområdet. Vid föredragningen inför lagrådet har upplysts att det citerade uttrycket avses omfatta även paket, brev och andra slag av försändelser. Enligt uppgift förekommer också fortlöpande rutinmässig kontroll, närmast av stickprovskaraktär, från tullverkets sida såvitt avser postpaket och andra postförsändelser.

Den nu nämnda kontrollen är tydligen av sådan art, att den kan göra intrång i rättigheter som åtnjuter grundlagsskydd enligt 2 kap. 6 § regeringsformen. För att sådana rättigheter skall få begränsas har vissa förutsättningar uppställts i 12 § samma kapitel. Lagrådet vill inte göra gällande, att rimliga kontrollåtgärder av nu ifrågavarande slag står i strid med dessa förutsättningar. Redan det allmänna intresset av att i möjligaste mån förhindra, att exempelvis narkotika smugglas in i landet, torde motivera en viss kontrollverksamhet även när det gäller paket och andra försändelser. Det är emellertid här fråga om kontrollbefogenheter av så långtgående art, att de bör ges ett klarare stöd i tullagen än den föreslagna lagtexten innebär. Såvitt avser brev och andra förtroliga meddelanden bör enligt lagrådets mening övervägas att lagfästa de begränsningar i kontrollbefogenheterna som skyddet av brevhemligheten påkallar.

En sådan mera specificerad reglering som lagrådet åsyftar kan knappast ske utan närmare utredning. I avbidan härpå torde den föreslagna utformningen av förevarande paragraf få godtas som ett provisorium.

64 §

Denna paragraf har utformats som normgivningsbemyndigande för regeringen i fråga om vissa förbud, åligganden och inskränkningar för varu- och persontrafiken, som behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning och kontroll av införsel och utförsel av varor. Enligt 115 § föreslås regeringen få delegera de ifrågavarande normgivningsbefogenheterna till generaltullstyrelsen.

De skyldigheter som 64 § tar sikte på innebär i vissa lägen ingrepp i den grundlagsskyddade rörelsefriheten (se 2 kap. 8 § andra meningen regerings-

formen). Begränsningar i denna får inte göras annat än genom lag. I författningar av lägre konstitutionell valör kan emellertid meddelas närmare föreskrifter i anslutning till de genom lag ålagda begränsningarna. Sådana föreskrifter får dock inte innehålla någon ytterligare begränsning.

Enligt 2 kap. 12 § andra stycket regeringsformen får en rättighetsbegränsning aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den. Stadgandet bör enligt lagrådets mening föranleda en uttrycklig föreskrift att de med förevarande paragraf avsedda skyldigheterna, i den mån de kan påverka rörelsefriheten, endast får åläggas, om det behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel eller utförsel av varor, och att ett åläggande inte får gå utöver vad som fordras för detta syfte.

Med hänvisning till det anförda föreslår lagrådet att paragrafen får följande lydelse:

64 §

Förare eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll är skyldig att använda anvisad väg eller led, att medföra passhandling för transportmedlet och dess last och att stanna på tullmyndighets anmaning.

Förbud får meddelas förare eller befälhavare som sägs i första stycket att göra uppehåll under resa inom tullområdet, att utan tullmyndighets medgivande ankomma eller avgå med transportmedlet samt att beträda eller lämna och lossa eller lasta transportmedlet.

Förare och befälhavare på transportmedel som inte står under tullkontroll och även annan person är skyldig att stanna på tullmyndighets anmaning. Sådan anmaning får ges, när det finns anledning anta att anmälningsskyldighet föreligger för honom enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Anvisning, anmaning och förbud som avses i denna paragraf får meddelas endast om det behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel eller utförsel och får inte gå utöver vad som är nödvändigt för detta ändamål.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter i fråga om de skyldigheter som avses i denna paragraf."

65 §

Paragrafen anknyter till 64 § och bör med hänsyn till den av lagrådet föreslagna omformuleringen av denna förslagsvis få följande lydelse:

65 §

En förare eller befälhavare på ett transportmedel eller annan, som enligt 64 § är skyldig att stanna, skall på tulltjänstemans begäran lämna de uppgifter och förete de handlingar som behövs för kontrollen."

66 §

Om den av lagrådet föreslagna omredigeringen av 46–51 §§ godtas, skall hänvisningen i andra stycket till 46 § ändras till att avse 48 § första stycket.

68 §

Paragrafen behandlar tullmyndighets rätt att i vissa fall preja och inbringa fartyg. Enligt första stycket i det remitterade förslaget får tullmyndighet preja fartyg inom tullområdet. Enligt andra stycket får tullmyndighet

inbringa ett fartyg till plats inom tullområdet, om fartyget under resa mellan orter inom tullområdet avviker från kursen och lämnar tullområdet utan att nöd eller annat tvingande skäl föreligger. Befogenheten avser normalt inte ett utländskt fartyg och får som regel inte utövas inom en främmande stats vattenområde.

De rättigheter som föreslås tillagda tullmyndighet genom paragrafen är vittgående och av djupt ingripande natur. De kan uppenbarligen innebära begränsningar i den grundlagsskyddade rörelsefriheten. Med hänsyn härtill och med beaktande av föreskriften i 2 kap. 12 § andra stycket regeringsformen, att sådan begränsning aldrig får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den, bör enligt lagrådets mening i paragrafen närmare anges när tullmyndighet får tillgripa sådan åtgärd som avses med paragrafen. För utövande av prejningsrätten bör fordras, att åtgärden behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel eller utförsel av varor. Inbringningsrätten bör normalt endast få utnyttjas, om befälhavaren inte efterkommer en anmaning att återvända till tullområdet.

Med hänsyn till det anförda föreslår lagrådet att paragrafen får följande lydelse:

68 §

Tullmyndighet får preja fartyg inom tullområdet, om det behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel eller utförsel av varor.

Om ett fartyg under resa mellan orter inom tullområdet avviker från kursen och lämnar tullområdet utan att nöd eller annat tvingande skäl föreligger, får tullmyndighet, om befälhavaren inte efterkommer en anmaning att återvända till tullområdet, inbringa fartyget till en plats inom detta. Kan anmaning inte ges eller finns särskild anledning anta att en anmaning skulle förhindra eller avsevärt försvåra ett inbringande av fartyget, får det inbringas utan föregående anmaning.

Inbringande enligt andra stycket får inte ske av ett utländskt fartyg eller inom en främmande stats vattenområde, om det inte medges enligt avtal med den främmande staten."

69 §

Andra stycket i paragrafen avser de förpliktelser i fråga om arbetsbiträde m. m. vid tullmyndighets kontroll enligt 63 § som åligger uppgiftslämnare eller annan för vars räkning vara införs eller utförs. Åsidosätts sådan skyldighet skall den försumlige enligt vad som stadgas i stycket ersätta staten dess kostnad för ifrågavarande åtgärd. Vidare sägs att bestämmelserna i 35 § om indrivning av tull och annan skatt som förfallit till betalning skall tillämpas även på sådan ersättning.

Enligt lagrådets mening bör av lagtexten framgå att skyldigheten att ersätta staten för ifrågavarande kostnader åläggs genom beslut av tullmyndighet. Vissa redaktionella ändringar i övrigt bör också göras i stycket.

Förslagsvis kan andra stycket ges följande lydelse: "Den vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs skall svara för den transport av varan som behövs samt för uppäckning och återinpackning. Han skall även tillhandahålla arbetsbiträde vid provtagning och vägning. Den som åsidosätter dessa skyldigheter skall enligt beslut av tullmyndighet

ersätta staten dess kostnad för ifrågavarande åtgärder. Vad som sägs i 35 § om tull och annan skatt skall gälla även sådan ersättning. Tullmyndighet får medge befrielse helt eller delvis från ersättningsskyldigheten.”

73 §

Paragrafen är i lagrådsremissen utformad som normgivningsbemyndiganden för regeringen i fråga om polisens (andra stycket) samt järnvägsföretags och postverkets (första stycket) medverkan i kontrollverksamheten enligt den föreslagna lagen.

Lagrådet förordar att polisens medverkan regleras i paragrafens första stycke. I lagtexten bör uttryckligen föreskrivas att polisen är skyldig att medverka i kontrollverksamheten enligt lagen. Som föreslås i remissen bör vid sådan medverkan polismyndighet och polisman ha de befogenheter som enligt 63–70 §§ tillkommer tullmyndighet och tulltjänsteman.

Andra stycket bör avse järnvägsföretags och postverkets medverkan i kontrollverksamheten enligt lagen i fråga om varor som befordras på järnväg eller med post. Också härvidlag bör skyldigheten att medverka i kontrollverksamheten framgå av lagtexten. Vid föredragningen inför lagrådet har upplysts att det inte är avsett att 63–70 §§ skall gälla i fråga om medverkan av järnvägsföretag eller postverket. Lagrådet förordar, att detta förhållande uttryckligen anges i lagtexten.

I ett nytt tredje stycke bör föreskrivas att regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i första och andra styckena.

Med hänvisning till det anförda föreslår lagrådet att paragrafen får följande lydelse:

”73 §

Polisen är skyldig att medverka i kontrollverksamheten enligt denna lag. Vad som sägs i 63–70 §§ om tullmyndighet och tulltjänsteman gäller vid sådan medverkan också polismyndighet och polisman.

Även järnvägsföretag och postverket är skyldiga att medverka i kontrollverksamheten enligt denna lag i fråga om varor som befordras på järnväg eller med post. I fråga om sådan medverkan gäller inte 63–70 §§.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i första och andra styckena.”

74 §

Genom den föreslagna paragrafen bibehålls nuvarande regler om skyldighet för transportföretag, som befordrar resande från utlandet, att utan kostnad för staten ställa vissa lokaler och anordningar till tullverkets förfogande.

Lagrådet har övervägt om bestämmelserna i 2 kap. 18 § regeringsformen om ”expropriation eller annat sådant förfogande” utgör hinder för paragrafen i dess föreslagna lydelse. Med hänsyn till det nära samband som föreligger mellan skyldigheten enligt paragrafen och transportföretagets egen verksamhet och dess därav följande allmänna skyldigheter i övrigt enligt tullagens bestämmelser om tullkontroll synes paragrafen emellertid inte avse något sådant förfogande som omfattas av 2 kap. 18 §. Något grundlagshinder synes därför inte föreligga mot den föreslagna paragrafen.

Skyldigheten enligt paragrafen överensstämmer med vad som enligt 67 §

tullstadgan sedan 1974 ävilar sådana transportföretag som avses i paragrafen. Avsikten är enligt motiveringen att bibehålla nuvarande ordning. En mångårig praxis föreligger om skyldighetens omfattning. Paragrafens avfattning ansluter nära till den nu gällande föreskriften i tullstadgan. Lagrådet utgår från, att tillämpningen av paragrafen inte kommer att gå utöver hittills tillämpad praxis. Mot denna bakgrund finner lagrådet inte anledning att ur de synpunkter som lagrådet har att beakta rikta anmärkning mot de föreslagna bestämmelserna.

80 §

I fråga om varor som inkommer till tullområdet i postförsändelser är enligt första meningen i denna paragraf adressaten tullskyldig, om varorna inte anmäls till förtullning av någon annan. Vad som föreskrivs i 19–23 §§ om omtulltaxering och eftertulltaxering gäller enligt paragrafens andra mening även sådan tullskyldig, även om uppgiften inte har lämnats av honom utan funnits i handling som medföljt försändelsen.

För att reglerna i 19–23 §§ om omtulltaxering och eftertulltaxering skall gälla för adressaten bör krävas, att försändelsen med varan kommit honom tillhanda. Lagrådet föreslår därför, att andra meningen i förevarande lagrum – med anpassning jämväl till avfattningen av 20 § – ges följande lydelse: "Har försändelsen kommit adressaten tillhanda, skall vad som föreskrivs i 19–23 §§ om omtulltaxering och eftertulltaxering gälla honom, även om han inte lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna uppgift till ledning för tulltaxeringen."

94 och 95 §§

Enligt 94 § skall den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör sig skyldig till gärning som anges i paragrafen dömas för tullförseelse. I ringa fall skall dock enligt föreskrift i 95 § första meningen inte dömas till ansvar. Föreskriften i 95 § hör närmast samman med straffstadgandet i 94 §. Den bör därför utgå ur 95 § och tas in i 94 §, förslagsvis som ett andra stycke med följande lydelse: "I ringa fall skall inte dömas till ansvar."

Den föreslagna utformningen av 46–51 §§ föranleder att i 94 § 2 hänvisningen till 48 § skall ändras till att avse 50 §.

98 §

I det remitterade förslaget anges i paragrafens första stycke att det allmänna ombudet får föra talan även till den tullskyldiges förmån. Vid föredragningen inför lagrådet har upplysts att ombudet bör ha rätt att föra talan även till förmån för annan än den som är tullskyldig, exempelvis den som ansökt om förhandsbesked. Mot bakgrund härav föreslår lagrådet, att första styckets andra och tredje meningar ges följande lydelse: "Det allmänna ombudet får föra talan även till förmån för den tullskyldige eller annan enskild part. Ombudet har då samma behörighet som den enskilda parten."

99 §

Bestämmelserna i andra stycket avser överklagande av tulltaxeringsbeslut och vissa andra beslut av tullmyndighet som har sådant samband med tulltaxeringsbeslut att de bör överklagas enligt samma regler. Lagrådet förordar, att överklagandereglerna enligt det föreslagna stycket får omfatta också beslut om ersättning enligt 69 § andra stycket eller 71 §. Om lagrådets förslag följs, skulle stycket kunna ges följande lydelse: "Om överklagandet avser slutlig fastställelse av tull, annan skatt, ränta, restavgift, tulltillägg, förseningsavgift eller ersättning enligt 69 § andra stycket eller 71 §, skall skrivelsen med överklagandet ha kommit in till den myndighet som meddelat beslutet inom ett år från den dag då beslutet meddelades eller, i fall då omtulltaxering skett, inom två månader från den dag då omtulltaxeringsbeslutet meddelades, om tiden för överklagande därigenom blir längre."

100 §

I första stycket anges i vilka fall beslut av generaltullstyrelsen skall överklagas till kammarrätten genom besvär. Lagrådet föreslår att punkten 10 får omfatta också ersättning som avses i 69 § andra stycket. Punkten kan i så fall ges följande lydelse: "10. ersättning som avses i 56 § andra stycket, 69 § andra stycket eller 71 §, eller".

103 och 104 §§

Paragraferna motsvarar 48 och 49 §§ i den nuvarande tullagen. Den förstnämnda paragrafen avslutas med en mening om att bestämmelserna i paragrafen tillämpas även för beslut i fråga om tulltillägg och förseningsavgift. I 49 § andra stycket anges att det under angivna förutsättningar ankommer på kammarrätten att pröva, förutom tulltaxeringsfrågor, även frågor om tulltillägg eller förseningsavgifter. Enligt lagrådets mening bör motsvarande bestämmelser tas in i 103 respektive 104 § i den nya lagen.

110 §

Enligt paragrafen får regeringen, med avvikelse från den föreslagna lagen i övrigt, meddela föreskrifter om hur varor skall anmälas till tullklarering och hur betalning av tull och annan skatt skall ske i vissa fall, när varor införs till tullområdet på järnväg, med post eller med luftfartyg.

Regeringsformen medger inte att riksdagen bemyndigar regeringen att meddela föreskrifter om annan skatt än tull som går utöver vad som kan betraktas som verkställighetsföreskrifter. Regeringens befogenhet att meddela verkställighetsföreskrifter kräver inte något bemyndigande av riksdagen utan grundas på 8 kap. 13 § regeringsformen. De föreskrifter om betalning av tull och annan skatt som åsyftas i förevarande paragraf torde vara av ren verkställighetskaraktär.

Mot denna bakgrund förordar lagrådet, att orden "och hur betalning av tull och annan skatt skall ske" får utgå ur paragrafen.

Enligt paragrafen får regeringen bemyndiga generaltullstyrelsen att meddela föreskrifter i ett antal ämnen som anges genom en uppräknig av de paragrafer eller delar av paragrafer som avses. De förslag som lagrådet framlagt i det föregående föranleder, om de godtas, vissa ändringar i uppräknigen. Lagrådet föreslår att nu förevarande paragraf får följande lydelse:

”115 §

Regeringen får bemyndiga generaltullstyrelsen att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 3 §, 5 § andra stycket, 7 § första stycket 1, 7 § andra stycket, 8 § första och andra styckena, 10 § första stycket, 13 § första stycket, 14 § andra stycket, 15 § tredje stycket, 16 § första stycket, 27, 44 och 45 §§, 47 § första stycket andra meningen, 49 § första stycket, 51 § andra stycket, 52 § andra stycket, 64 § femte stycket, 72 §, 73 § tredje stycket och 110–113 §§.”

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Enligt det remitterade förslaget skall regeringen bemyndigas att bestämma tidpunkten för lagens ikraftträdande och att meddela de övergångsbestämmelser som kan komma att behövas.

Den föreslagna nya tullagen avser visserligen huvudsakligen föreskrifter om in- eller utförsel av varor och om tull och därmed normgivningsämnen som enligt 8 kap. 7 § första stycket 3 och 9 § regeringsformen är delegeringsbara. Lagen innehåller emellertid även bestämmelser som faller inom det obligatoriska lagområdet. Dit hör t. ex. föreskrifter om annan skatt än tull och om begränsningar av den grundlagsskyddade rörelsefriheten. Med hänsyn härtill får ikraftträdande- och övergångsbestämmelser till lagen – om sådan bestämmelse inte är begränsad till enbart föreskrifter inom delegeringsbart ämne – anses hänförliga till det obligatoriska lagområdet. De skall därför följa de konstitutionella regler som gäller för detta.

Med hänsyn till vad som anförts i lagrådsremissen om den nya lagstiftningens samband med ikraftträdandet av den internationella konventionen rörande systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering och till rådande konstitutionella praxis (se lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i luftfartslagen, prop. 1985/86:119 s. 50) bör enligt lagrådets mening godtas, att regeringen får bestämma tidpunkten för lagens ikraftträdande.

När det gäller det föreslagna bemyndigandet för regeringen att meddela de övergångsbestämmelser som kan komma att behövas saknas uttryckligt stöd i regeringsformen. Bemyndigandet är enligt sin ordalydelse endast begränsat av att det skall vara fråga om övergångsbestämmelser ”som behövs”. I lagrådsremissen anges inte heller närmare vilka förhållanden som avses. Det föreslagna bemyndigandet går därmed utöver de bemyndiganden beträffande övergångsförhållanden inom det obligatoriska lagområdet som riksdagen i andra lagstiftningssammanhang har godtagit. Enligt lagrådets mening talar konstitutionella skäl emot det föreslagna bemyndigandet. Vid den genomgång som har skett i lagrådet under föredragningen av lagrådsremissen har

för övrigt framkommit, att några särskilda övergångsbestämmelser knappast är *erforderliga*.

I samband med föredragningen har upplysts att nu gällande tullag och andra därmed sammanhängande lagar är avsedda att upphävas genom särskild av riksdagen antagen lag.

Med hänvisning till det anförda förordar lagrådet att bestämmelsen, att regeringen får meddela de övergångsbestämmelser som behövs, utgår ur förslaget till tullag.

Förslaget till lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel

Som framhålls i lagrådsremissen hör föreskrifterna om andra skatter vid införsel av varor än tullar till det obligatoriska lagområdet. Riksdagen kan därför inte delegera till regeringen att meddela föreskrifter om sådana skatter. Genom bestämmelserna i 8 kap. 13 § första stycket 1 regeringsformen har regeringen emellertid en direkt på denna grundad befogenhet att besluta om föreskrifter om verkställighet av lag. Enligt paragrafens andra stycke kan regeringen överlåta åt underordnad myndighet att meddela bestämmelser i ämnet. Nu nämnda befogenheter gäller också på skatteområdet.

Kompetensgrunden verkställighetsföreskrifter har sin största betydelse inom den del av riksdagens obligatoriska lagområde som avser offentligrättsliga föreskrifter. Inte minst gäller detta på skatteområdet. Rent faktiskt torde regeringen och myndigheter under regeringen svara för större delen av den detaljinriktade normgivningen inom det obligatoriska offentligrättsliga lagområdet. Den vidsträckt användningen av institutet verkställighetsföreskrifter inom detta område har godtagits av riksdagen (se bl. a. KU 1980/81:25 s. 13 och 125–130).

Genom tullförfarandet fastställs och uppbärs inte bara tullar utan även en rad andra skatter och avgifter. Då föreskrifträtten beträffande dessa skatter faller inom det obligatoriska lagområdet, måste reglerna om frihet från andra införselskatter än tullar finnas i lag. Detta är den konstitutionella bakgrunden till den nu föreslagna lagen.

Som framhålls i lagrådsremissen borde reglerna om undantag från beskattning i princip egentligen intas i de olika skattelagarna i stället för i en särskild lag. Bestämmelserna har emellertid tillämpning på ett stort antal skatter och avgifter. Administrativa och andra praktiska skäl talar starkt för att föreskrifterna finns samlade i en och samma författning. Lagrådet har ingen erinran mot den föreslagna lagstiftningstekniken i detta hänseende.

Den sakliga grunden för den föreslagna lagen är att samma skäl som föranleder tullfrihet eller tullnedsättning vid införsel av varor för vissa särskilda syften eller annars under vissa särskilda omständigheter regelmässigt även talar för frihet från eller nedsättning av andra skatter än tullar.

De olika konstitutionella regelsystem som gäller för normgivning på tullområdet, å ena sidan, och beträffande andra skatter än tullar, å andra sidan, medför vissa komplikationer när det gäller bestämmelser av det slag som föreslås i förevarande lag.

Fastställandet och uppbörden av skatter i samband med införsel av varor sker genom tullförfarandet. Detta förfarande regleras av en omfattande normgivning på olika konstitutionella nivåer. De övriga i detta yttrande behandlade lagförslagen innehåller bl. a. en rad olika normgivningsbemyndiganden, som avser att möjliggöra ett bibehållande av denna ordning inom ramen för regeringsformens regler.

Den så att säga accessoriska behandlingen av andra skatter än tullar i samband med införsel av varor kan konstitutionellt försvaras genom att de grundläggande föreskrifterna om skattskyldighet och skatteuttag alltid finns i lag. De olika föreskrifter av lägre konstitutionell valör som reglerar tullförfarandet får då, när det gäller uppbörden av andra skatter än tullar, betraktas som verkställighetsföreskrifter till lagbestämmelserna om dessa skatter. Något hinder häremot möter inte, så länge föreskrifterna kan anses falla inom ramen för institutet verkställighetsföreskrifter.

Den väsentliga skiljelinjen mellan de båda olika skatteområdena kvarstår emellertid. Tullar får efter bemyndigande av riksdagen införas och efterges också av regeringen, medan grundläggande föreskrifter om andra skatter – också föreskrifter om skatteeftergift – endast får beslutas av riksdagen. Även med beaktande härav får det enligt lagrådets mening anses konstitutionellt godtagbart att som föreslås i lagen genom föreskrifter i denna – och alltså i lagform – generellt medge frihet från skatt eller annan skattelindring för de fall då vissa i lagen angivna slag av tullfrihet eller tullindring föreligger. Skattefriheten knyts därigenom närmast till vissa faktiska förhållanden. Att dessa faktiska förhållanden till stor del regleras av och är beroende av föreskrifter av lägre valör än lag bör enligt lagrådets mening inte hindra den föreslagna lagstiftningstekniken. En förutsättning härför måste dock vara att de grundläggande reglerna om skattefrihet eller liknande skatteförmån finns självständigt angivna i lagen. Den utfyllnad av lagens bestämmelser genom författningar av lägre valör än lag som sker vid tillämpningen kan då godtas genom att de utfyllande reglerna måste anses falla inom den konstitutionella ramen verkställighetsföreskrifter (jfr Strömberg, Normgivningsmakten enligt 1974 års regeringsform, s. 164 ff). Lagregler på skatteområdet med samma principiella uppbyggnad har också tidigare godtagits av riksdagen (se t. ex. 16 § lagen, 1978:69, om försäljningsskatt på motorfordon och 4 § 3 lagen, 1984:355, om skatt på vissa dryckesförpackningar).

Det senast anförda bör enligt lagrådets mening leda till att 2 § i den föreslagna lagen – med bibehållande av sitt sakliga innehåll – ges en delvis annan utformning än som föreslås i lagrådsremissen.

Lagrådet förordar, att de föreslagna 3 och 4 §§ i lagen, som båda knyter an till bestämmelserna i 1 §, intas direkt efter denna som 2 och 3 §§; 2 § bör då i stället intas som 4 §. Vidare bör den nya 3 § kompletteras med en föreskrift om skyldighet att till tullmyndighet anmäla om varan används på annat sätt än som förutsatts för tullfrihet eller tullnedsättning.

Beträffande ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna hänvisar lagrådet till vad som anförts om motsvarande bestämmelser i förslaget till tulllag.

Vissa närmast redaktionella jämkningar i övrigt bör också göras.

Lagrådet föreslår med hänvisning till det anförda, att lagens 1–4 §§ får följande lydelse:

1 §

Om förtullning av en vara sker under sådana omständigheter som för en tullpliktig vara medför tullfrihet enligt 6 § eller 7 § 1-7 eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 §, 14 §, 15 § 1 eller 16 § lagen (1987:000) om tullfrihet m. m., skall inte heller för varan utgå annan skatt eller avgift som skall erläggas vid införsel.

Frihet från annan skatt eller avgift gäller dock inte för följande varor för vilka tullfrihet medgetts enligt 13 § 8 lagen om tullfrihet m. m., nämligen varor som är avsedda för viss undervisningsanstalt eller vetenskaplig institution, om de är hänförliga till 84, 85 eller 90 kap. tulltaxelagen (1987:000) och värda minst 2 000 kronor.

Bestämmelser om frihet från skatt som avses i lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar finns i den lagen.

2 §

I fall som avses i 15 § 1 lagen (1987:000) om tullfrihet m. m. medges frihet från annan skatt än tull eller från avgift endast om

1. för varan betalas skatt eller avgift som tullmyndighet medgett befrielse från eller restituerat i samband med tidigare utförsel, och
2. varan vid återinförseln förtullas för den person för vilken den utfördes.

3 §

Har förutsättning för tullfrihet i fall som avses i 1 § första stycket upphört skall, om annat inte är föreskrivet, den som medgetts skatte- eller avgiftsfriheten utan dröjsmål göra anmälan till tullmyndigheten. Det åligger därefter tullmyndigheten att ta ut den skatt och avgift som belöper på varan.

4 §

Medges för en vara, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen (1987:000) om tullfrihet m. m., industrirestitution, handelsrestitution, reducerad restitution eller särskild restitution av tull eller skulle någon sådan restitution ha medgetts om varan varit tullpliktig, skall även annan skatt och avgift som betalats till tullmyndighet vid förtullning av varan betalas tillbaka, om återbäring av skatten eller avgiften inte kan medges i annan ordning. Om särskild restitution av tullen medges eller skulle ha medgetts om varan varit tullpliktig, får dock annan skatt och avgift betalas tillbaka endast om

1. förutsättningar för temporär tullfrihet för varan uppenbarligen föreläggat,
2. varan inte får säljas på grund av föreskrift som har meddelats av hänsyn till allmän hälsovård, allmän säkerhet eller annat liknande intresse,
3. varan inte stämmer överens med vad som får anses avtalat eller varan inte har avlämnats inom avtalad tid,
4. varan uppenbarligen har beställts av misstag eller hinder av teknisk art förelägg vid införseln mot att använda varan för avsett ändamål,
5. varan uppenbarligen av förbiseende har sänts till mottagaren och förtullats för dennes räkning,
6. avgiften uppenbarligen har betalats av förbiseende, eller
7. annars synnerliga skäl föreligger.

Vid tillämpningen av första stycket skall bortses från sådan inskränkning beträffande rätt till tullrestitution som regeringen har föreskrivit med stöd av 5 § lagen (1987:000) om tullfrihet m. m.”

Vidare förordar lagrådet att bestämmelsen, att regeringen får meddela de övergångsbestämmelser som behövs, utgår ur lagförslaget.

Lagrådet förordar – under hänvisning till vad som anförts om motsvarande bestämmelse i förslaget till tullag – att bestämmelsen, att regeringen får meddela de övergångsbestämmelser som behövs, utgår ur förevarande lagförslag. Något behov av särskilda övergångsregler torde för övrigt inte heller föreligga.

Förslaget till lag om tullfrihet m. m.

4 §

Paragrafen innehåller bestämmelser som till sitt innehåll är beroende av de åtaganden som följer med Sveriges anslutning till allmänna tull- och handelsavtalet (General Agreement on Tariffs and Trade, GATT). Bestämmelserna bör med hänsyn härtill utformas så att de nära överensstämmer med avtalet. Detta torde böra beaktas mer än som skett i förslaget. Paragrafen kan förslagsvis utformas på följande sätt:

”4 §

Är en vara föremål för dumpning eller subvention i utlandet och är dumpningen eller subventionen av sådan beskaffenhet att den skadar eller hotar att skada svensk industri, får regeringen för att motverka att skada uppkommer meddela föreskrifter om att varan vid förtullning skall beläggas med antidumpnings- eller utjämningsstull. Sådana föreskrifter får också meddelas för att motverka att dumpning eller subventionering på motsvarande sätt skadar eller hotar att skada industri i ett annat land.

Finns grund för antagande att förutsättningar enligt första stycket föreligger för att pålägga en vara antidumpnings- eller utjämningsstull, får regeringen, om det är nödvändigt för att förhindra att skada uppkommer under det förhållandena utreds, meddela föreskrifter om provisorisk antidumpnings- eller utjämningsstull. Visar utredningen att förutsättningar för att ta ut sådan tull inte föreligger eller att tull bör utgå med lägre belopp än som tagits ut, skall återbetalning ske utan dröjsmål.”

7 §

Enligt paragrafens första punkt skall tullfrihet gälla för mindre maskiner eller apparater eller andra föremål som förtullas för en inresande yrkesutövare eller studerande och som skall användas i hans yrke eller studier under tillfälligt uppehåll i landet. En ytterligare förutsättning för tullfrihet är att varornas mängd eller beskaffenhet inte ger anledning att tillämpa endast temporär tullfrihet enligt 17 §.

Bestämmelsen, som i huvudsak motsvarar 8 § 1 tullförordningen (1973:979), torde ha utformats med den förutsättningen att de införda varorna skall återutföras efter användningen i Sverige. Enligt den föreslagna bestämmelsen är det varornas mängd och beskaffenhet som utgör de kriterier som tullmyndigheten skall ta hänsyn till vid bedömningen av risken för att varorna inte förs ut. Nämnade kriterier torde emellertid i vissa fall inte kunna bedömas utan hänsynstagande också till andra omständigheter. En speciell yrkesutrustning som är oundgängligen nödvändig för yrkesutövarens verksamhet torde visserligen som regel gå in under den föreslagna lydelsen. Även

i sådana fall kan det emellertid finnas omständigheter som gör att det föreligger risk för att utrustningen kommer att stanna i landet. Det kan vara förhållandet, om utrustningen trots att den är speciell är eftertraktad inom ett yrkesområde. I sådana situationer synes endast temporär tullfrihet böra medges. Enligt uppgift förekommer hänsynstaganden av nu angivet slag i nuvarande praxis. Paragrafen bör utformas så att den ger stöd för en sådan tillämpning. Lagrådet föreslår därför att orden "om inte varornas mängd eller beskaffenhet ger anledning att tillämpa endast temporär tullfrihet enligt 17 §" utbyts mot "om inte varornas mängd eller beskaffenhet och omständigheterna i övrigt ger anledning att tillämpa endast temporär tullfrihet enligt 17 §".

18–20, 23 och 24 §§

Termen "tillstånd" i 18 och 23 §§ synes närmast avse en form av generellt medgivande för en importör, som uppfyller vissa villkor, att erhålla restitution för förtullade varor enligt ett särskilt förfarande. Att "tillstånd" i paragraferna har denna särskilda betydelse och inte avser själva beslutet om restitution bör framgå tydligare än som är fallet enligt förslaget. En möjlig lösning skulle kunna vara att låta förhållandet framgå av en fristående bestämmelse, som får inleda det aktuella avsnittet. Bestämmelsen bör då bilda ny 18 §, och tillståndet i fråga i denna ges beteckningen "restitutionstillstånd".

Förslaget beträffande 18 § för med sig att vissa kompletterande ändringar bör ske i 19, 20, 23 och 24 §§.

Innehållet i 18 och 19 §§ har sakligt ett sådant samband att det med fördel kan sammanföras för att bilda ny 19 § med erforderlig anpassning till den nya bestämmelsen i 18 §.

I 20 § bör med beaktande av vad som nu föreslagits hänvisningen till 18 och 19 §§ ändras till att avse 19 §.

Den föreslagna nya bestämmelsen i 18 § och den där införda beteckningen restitutionstillstånd bör återspeglas i 23 § dels så att utformningen av den första meningen ändras och dels så att beteckningen restitutionstillstånd får slå igenom beträffande de i 19 § avhandlade restitutionsformerna.

I 24 § bör, om ändringen beträffande 18 § godtas, "tillstånd till tullrestitution" ändras till "restitutionstillstånd". I 25 § bör hänvisningen till 18 § första stycket ändras till att avse 19 § första stycket.

De ändringar som nu föreslagits torde också böra föranleda att ifrågavarande paragrafer fördelas på olika rubriker på ett annat sätt än som skett i förslaget.

Med beaktande av vad sålunda anförts skulle den nu behandlade delen av förslaget kunna ges följande utformning:

"Industri-, varvs-, flyg- och handelsrestitution

18 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att under vissa villkor tillstånd kan meddelas till tullrestitution enligt särskilt förfarande (restitutionstillstånd).

19 §

Den som har restitutionstillstånd kan medges restitution av tull för varor som förtullats för hans räkning, om han

1. använt varorna för tillverkning, reparation, bearbetning, komplettering eller emballering av exportvara och utfört denna ur landet eller, i fråga om delar och tillbehör till sådan exportvara, återutfört varorna i oförändrat skick (industrirestitution),

2. använt varorna för byggnad, ombyggnad, reparation, inredning, utrustning eller sjösättning av fartyg, skeppsdocka, dockport, ponton, mudderverk, borrh- eller bostadsplattform eller liknande anordning för verksamhet till havs eller av produktionsanläggning för egentlig varvsverksamhet (varvsrestitution),

3. använt varorna för byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning av luftfartyg eller rymdfartyg eller av delar eller tillbehör till sådant fartyg (flygrestitution), eller

4. återutfört varorna i oförändrat skick till annan i utlandet än producenten eller leverantören eller ombud för någon av dem (handelsrestitution).

Med tillverkning enligt första stycket 1 jämfälls annan produktion av exportvara.

Regeringen får också meddela föreskrifter om att restitution enligt första stycket 1–3 kan medges för varor som återutförts efter reparation, bearbetning, komplettering eller emballering och för varor som inte får avsedd användning.

En tullmyndighet kan medge restitution enligt första stycket för varor som förtullats för annan innehavare av restitutionstillstånd än den som använt varorna eller utfört exportvaran.

Restitution enligt 19 § för andra varor

20 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att restitution enligt 19 § kan medges även om andra varor har använts eller återutförts än de för vilka restitution begärs eller om det inte kan visas att de använda eller utförda varorna har förtullats.

Medgivande av restitutionstillstånd m. m.

23 §

Restitutionstillstånd kan av tullmyndighet medges den som driver rörelse. Varvsrestitutionstillstånd kan medges även den som äger fartyg. Flygrestitutionstillstånd kan medges även den som äger luftfartyg eller rymdfartyg eller utan att driva rörelse tillverkar sådant fartyg. Handelsrestitutionstillstånd kan medges även den som utan att driva rörelse lagrar och distribuerar varor.

Särskild restitution eller reducerad restitution får medges den för vars räkning varorna utförs.

Betalningsuppskov

24 §

Generaltullstyrelsen kan medge att den som har restitutionstillstånd inte behöver betala tull för varor innan fråga om restitution har prövats.”

30 §

Prop. 1986/87:166

Lagrådet har i yttrande över förslaget till tulllag föreslagit att 9 § första, tredje och fjärde styckena skall bilda en ny 8 §. Förslaget medför, om det följs, att hänvisningen i förevarande paragraf till 9 § tullagen skall ändras till att avse 8 § samma lag.

Innehåll

Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	3
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 maj 1987	37
<i>Bilaga 1, Finansdepartementet, Anmälan till proposition om ny tullagstiftning m. m.</i>	38
1 Inledning	38
2 Allmän motivering	39
2.1 Tullagen	39
2.1.1 Reformbehov	39
2.1.2 Hemtagningssystemet och systemet med privat godsvård	41
2.1.3 Tulldeklaration	43
2.1.4 Ombudsförfarandet	47
2.1.5 Tullagstiftningen och datatekniken	49
2.1.6 Kredittiderna vid import	50
2.1.7 Tullverkets kontrollverksamhet	53
2.1.8 Avgifter inom tullverkets verksamhetsområde	55
2.1.9 Bestämmelser om statistik	56
2.1.10 Straffbestämmelser och administrativa bestämmelser	56
2.2 Lag om frihet från skatt eller avgift vid införsel	59
3 Genomförande av den nya lagstiftningen	62
4 Upprättade lagförslag	62
5 Specialmotivering till författningsförslagen	62
5.1 Tullagen	63
5.2 Lagen om frihet från skatt eller avgift vid införsel	121
5.3 Lagen om ändring i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling	124
6 Hemställan	127
 <i>Bilaga 2 Utrikesdepartementet, Anmälan till proposition om ny tullagstiftning m. m.</i>	 128
1 Inledning	128
2 Allmän motivering	128
2.1 Bakgrund	128
2.2 Den lagtekniska utformningen av de nya materiella bestämmelserna på tullområdet	130
2.3 Tullfrihet	131
2.3.1 Tullfrihet för varor som inte tillverkas i Sverige	131
2.3.2 Tullfrihet under viss tid	134
2.4 Återbetalning av tull	136
2.5 Genomförande av den nya lagstiftningen om tullfrihet	137
3 Upprättade lagförslag	138
4 Specialmotivering till författningsförslagen	138
4.1 Förslaget till lag om tullfrihet m. m.	138
4.2 Förslaget till lag om upphävande av viss tullagstiftning	153
5 Hemställan	153

<i>Underbilaga 1.1</i> Sammanfattning av beredningsgruppens för tullagstiftningsfrågor betänkande med lagförslag	154
<i>Underbilaga 1.2</i> Förteckning över remissyttrandena	185
<i>Underbilaga 1.3</i> Lagrådsremissens lagförslag	186
<i>Underbilaga 1.4</i> Lagrådets yttrande	222

